ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ
των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του «Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας» της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Π.36
2Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

ΕΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
«ΙΝΝΟΛΑΝΤ Ε.Π.Ε. - ΑΠΟΨΗ Α.Ε.»

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΕ - ΙΝΝΟΛΑΝΤ ΕΠΕ
Πανεπιστημίου 56, 106 78 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210-6995053
fax: 210-6995098
Email: info@innoland.gr

ΑΠΟΨΗ Υπηρεσίες Πληροφορικής Συμβουλευτικής και Εκπαίδευσης Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΝΤ/ΡΧΟΥ Π/Ν Π. ΒΛΑΧΑΚΟΥ 38-40
ΠΕΙΡΑΙΑΣ Τ.Κ. 18545
τηλ.: 210-4629300
fax: 210-4619565
Email: info@apopsinet.gr

Παραδοτέο	**Π.36 – 2Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ**
Κωδικός Έργου	ΟΠΣ 5010638
Τίτλος Έργου	Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
Αρ. Σύμβασης	19SYMV004757378 2019-04-09 & 21SYMV008782041 2021-06-17
Κύριος Έργου	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας
Περιγραφή	Σύσταση και Λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜ ΔΑΑΕ).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Έκδοση	Ημερομηνία	Παρατηρήσεις
1η	08-10-2021	-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ V
ΕΤΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ IX
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΩΝ XIV
ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 4
1. Δημογραφική Κατάσταση Ελλάδας ΠΚΜ 4
2. Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία 12
2.1. Εκτίμηση της ΑΠΑ στις Περιφέρειες της Χώρας 12
2.2. Εκτίμηση της ΑΠΑ στις Περιφερειακές Ενότητες της ΠΚΜ 19
2.3. Συνεισφορά Κλάδων (Α10) στην ΑΠΑ Ελλάδας και ΠΚΜ 20
3. Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν 23
3.1. Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (NUTS II) 23
3.2. Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά Π.Ε. της ΠΚΜ 26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΠΚΜ 30
4. Συνολική Παραγωγική Δραστηριότητα σε Χώρα και ΠΚΜ 30
4.1. Νομικές μονάδες, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της χώρας. 30
4.2. Νομικές μονάδες, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στις Π.Ε. της ΠΚΜ 33
4.2.1. ΠΕ Θεσσαλονίκης 33
4.2.2. ΠΕ Ημαθίας 35
4.2.3. ΠΕ Κιλκίς 37
4.2.4. ΠΕ Πέλλας 39
4.2.5. ΠΕ Πιερίας 41
4.2.6. ΠΕ Σερρών 42
4.2.7. ΠΕ Χαλκιδικής 44
5. Παραγωγική Δραστηριότητα Επιχειρήσεων Ιδιωτικού Τομέα σε Χώρα και ΠΚΜ 48
5.1. Κατάταξη Επιχειρήσεων στη Χώρα με βάση τον αριθμό απασχολούμενων εργαζομένων- Μεταβολή 2015-2020 48
5.2. Αριθμός Επιχειρήσεων και Εργαζομένων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020 51
5.2.1. Αριθμός Επιχειρήσεων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020 51
5.2.2. Αριθμός Εργαζομένων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020 53
5.3. Αριθμός εργαζομένων στη Χώρα ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης 56
5.4. Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφέρεια 58

5.5. Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά ΠΕ της ΠΚΜ 63
6. Ο Κλάδος του Τουρισμού στη Χώρα και στην ΠΚΜ 68
6.1. Μονάδες και Εκμεταλλεύσεις στον Κλάδο του Τουρισμού 68
6.1.1. Ξενοδοχειακό Δυναμικό 68
6.1.2. Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων 71
6.1.3. Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων 73
6.1.4. Δυναμικό κάμπινγκ 75
6.2. Αφίξεις – Διανυκτερεύσεις–Μέση Δαπάνησε Ελλάδα, Περιφέρειες και Π.Ε. της ΠΚΜ 76
6.2.1. Διανυκτερεύσεις ανά Περιφέρεια 76
6.2.2. Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην ΠΚΜ και τις Π.Ε. της 77
6.2.3. Διανυκτερεύσεις ανά Επίσκεψη και ανά Χώρα Προέλευσης στην ΠΚΜ 82
6.2.4. Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στις Περιφέρειες της χώρας 83
6.2.5. Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ 84
6.3. Η Συμβολή του Κλάδου του Τουρισμού στο Εισόδημα 86
6.3.1. Η συμβολή στο εισόδημα των Περιφερειών της χώρας 86
6.3.2. Εισπράξεις στην ΠΚΜ 87
6.4. Η Συμβολή του κλάδου του Τουρισμού στην Απασχόληση 89
6.4.1. Κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας, 2019 89
6.4.2. Τάσεις απασχόλησης στον κλάδο τουρισμού, ανά Περιφέρεια, 2011 – 2019 92
6.4.3. Τάσεις απασχόλησης στον κλάδο τουρισμού στην ΠΚΜ, 2015 – 2019 99
6.5. Τάσεις ανά τύπο απασχόλησης στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ 102
6.6. Απασχόληση ανά Φύλο στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ 104
6.7. Απασχόληση ανά Ηλικία στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ 106
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 108
7. Εργατικό Δυναμικό, Απασχολούμενοι, και Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ 108
7.1. Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού, Απασχολούμενων και Ανέργων, ανά Φύλο, στη Χώρα 108
7.2. Εξέλιξη Απασχολούμενων κατά τομέα δραστηριότητας και φύλο στη Χώρα 113
7.3. Εξέλιξη Απασχολούμενων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στη Χώρα 2011-2021 115
7.4. Εξέλιξη Κατάστασης Απασχόλησης σε ΠΚΜ – Σύγκριση με Χώρα 120
7.5. Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στη Χώρα 122
7.6. Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΚΜ 126
8. Η Εγγεγραμμένη Ανεργία σε Ελλάδα και ΠΚΜ 130
8.1. Αναζητούντες Εργασία σε Ελλάδα και ΠΚΜ 130
8.2. Επιδοτούμενοι Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ 133
8.3. Η Ανεργία στις Περιφέρειες της χώρας και στις ΠΕ της ΠΚΜ 137
8.3.1. Η Ανεργία στις Περιφέρειες το 2020 137

8.3.2. Ο Δείκτης Επιβάρυνσης της Ανεργίας στις Περιφέρειες της Χώρας και στις Π.Ε. της ΠΚΜ για τον Απρίλιο του 2021 139
9. Κενές Θέσεις Εργασίας στην Ελλάδα 142
10. Δημιουργία νέων θέσεων Εργασίας σε Χώρα, ΠΚΜ και Π.Ε. της ΠΚΜ το 2020 146
10.1. Μισθωτή Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το 2020 146
10.1.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το 2020 146
10.1.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα 2010-2020 148
10.1.3. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στη Χώρα το 2020 - Σύγκριση με 2019 149
10.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Περιφέρεια 150
10.3. Μισθωτή Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ, κατά το 2020 152
10.3.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ 2014-2020..... 152
10.3.2. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στην ΠΚΜ το 2020 - Σύγκριση με 2019..... 153
10.4. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα και στην ΠΚΜ για το 2020 156
10.4.1. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα για το 2020 156
10.4.2. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην ΠΚΜ για το 2020 158
11. Δημιουργία νέων θέσεων Εργασίας σε Χώρα, ΠΚΜ και Π.Ε. της ΠΚΜ κατά το α' εξάμηνο του 2021 161
11.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το α' εξάμηνο του 2021 161
11.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα α' 6μηνο 2010-2021 162
11.3. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021 - Σύγκριση με 2020 και 2019 163
11.4. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021 164
11.5. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021 165
11.6. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια 168
11.7. Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στην ΠΚΜ 170
11.7.1. Σύγκριση Ισοζυγίου α'6μήνου και 12μήνου για τα έτη 2018-2021 170
11.7.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ - α' και β' 3μηνα 2021 171
11.7.3. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνων 2020-2021 172
11.7.4. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνων τετραετίας 2018-2021 173
11.8. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα κατά το α' εξάμηνο του 2021 174
11.8.1. Ιανουάριος 2021 174
11.8.2. Φεβρουάριος 2021 175
11.8.3. Μάρτιος 2021 176

11.8.4. Απρίλιος 2021 177
11.8.5. Μάιος 2021 178
11.8.6. Ιούνιος 2021 179
12. 1η Ετήσια Έρευνα Πεδίου Εργοδοτών στην ΠΚΜ, 2021 182
12.1. Η ταυτότητα της Έρευνας – Το προφίλ των επιχειρήσεων 182
12.2. Κενές Θέσεις στην ΠΚΜ 184
12.3. Διερεύνηση εκπαιδευτικού επιπέδου και ζητούμενων επαγγελματικών γνώσεων/ ικανοτήτων/ δεξιοτήτων 187
12.4. Η στάση των επιχειρήσεων για τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων τους 188
12.5. Διερεύνηση των επιπτώσεων των αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα των απασχολούμενων 193
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΚΜ 195
13. Επιλεγμένα Δημογραφικά και Οικονομικά Στοιχεία 195
14. Παραγωγική Δραστηριότητα Επιχειρήσεων Ιδιωτικού Τομέα σε Χώρα και ΠΚΜ 197
15. Η Αγορά Εργασίας 199
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 203

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 - Δήμοι ανά ΠΕ της ΠΚΜ 4
Πίνακας 2 - Μόνιμος Πληθυσμός κατά φύλο και Περιφέρεια (2011) – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή 2011 5
Πίνακας 3 - Πληθυσμός Χώρας ανά φύλο και ηλικία 6
Πίνακας 4 - Πληθυσμός ανά ομάδα ηλικίας σε ΠΚΜ και στο σύνολο της χώρα 7
Πίνακας 5 - Πυκνότητα Πληθυσμού σε ΠΕ της ΠΚΜ 8
Πίνακας 6 - Ο πληθυσμός των ΠΕ της ΠΚΜ 9
Πίνακας 7 - Δείκτες εξάρτησης και γήρανσης για το σύνολο της χώρας – Πηγή: Ελ.ΣΤΑΤ. 10
Πίνακας 8 - Ιστορική Εξέλιξη ΑΠΑ ανά Περιφέρεια 2005-2018 (σε εκ. ευρώ) – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (18.01.2021) 12
Πίνακας 9 - Ιστορική εξέλιξη ΑΠΑ ανά Π.Ε. της ΠΚΜ 2005-2018 19
Πίνακας 10 - ΑΠΑ ανά κλάδο (Α10) σε Ελλάδα και ΠΚΜ για το 2018* - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021 21
Πίνακας 11 - κκ ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (NUTS II) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18.01.2021 (προσωρινά στοιχεία) 24
Πίνακας 12 - Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ 26
Πίνακας 13 - Ιστορική Εξέλιξη κκ ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18.01.2021 27
Πίνακας 14 - Αιρθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της χώρας για το 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ 31
Πίνακας 15 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Θεσσαλονίκης**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 34
Πίνακας 16 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Ημαθίας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 36
Πίνακας 17 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Κιλκίς**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 38
Πίνακας 18 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Πέλλας**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 39
Πίνακας 19 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Πέλλας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 41
Πίνακας 20 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Πέλλας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 43
Πίνακας 21 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Χαλκιδικής, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 46
Πίνακας 22 - Κατάταξη Επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό απασχολούμενων εργαζομένων – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Δεκέμβριος 2020 48
Πίνακας 23 - Απασχολούμενο Προσωπικό ανά Μέγεθος Επιχειρήσεων 50
Πίνακας 24 - Αριθμός Επιχειρήσεων ανά 2ψήφιο κλάδο οικον. δραστηριότητας 51
Πίνακας 25 – Αριθμός εργαζομένων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας 54
Πίνακας 26 - Αριθμός εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ,2020 56
Πίνακας 27 - Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων ανά Περιφέρεια, Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφέρεια, ΜΟ Εργαζομένων ανά Επιχείρηση για το έτος 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, 2020 59
Πίνακας 28 - Μεταβολή Αριθμού Επιχειρήσεων και Εργαζομένων ανά Περιφέρεια για το διάστημα 2015-2020 61
Πίνακας 29 - Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, 2020 63
Πίνακας 30 - Μεταβολή Αριθμού Επιχειρήσεων και Εργαζομένων ανά Περιφερειακή Ενότητα για το διάστημα 2015-2020 66
Πίνακας 31 - Ξενοδοχειακό δυναμικό ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 68

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 32 - Ξενοδοχειακό δυναμικό της ΠΚΜ, ανά κατηγορία και ανά Περιφερειακή Ενότητα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 70
Πίνακας 33 - Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας και της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 71
Πίνακας 34 - Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 72
Πίνακας 35 - Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 73
Πίνακας 36- Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 74
Πίνακας 37 - Δυναμικό κάμπινγκ στις ΠΕ της ΠΚΜ με σχετική οικονομική δραστηριότητα για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 75
Πίνακας 38 - Διανυκτερεύσεις για τις Περιφέρειες της χώρας για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 76
Πίνακας 39 – Διανυκτερεύσεις (σε χιλιάδες) ανά Περιφέρεια για τα έτη 2016,2019 και 2020 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence 77
Πίνακας 40 - Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα, ανά προέλευση στην ΠΚΜ ανά ΠΕ για το διάστημα 2015-2019 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 78
Πίνακας 41 - Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην ΠΚΜ ανά Π.Ε. και ανά προέλευση, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 80
Πίνακας 42 - Επισκέψεις και Διανυκτερεύσεις στην ΠΚΜ, ανά Χώρα Προέλευσης για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 82
Πίνακας 43 - Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €) για τα έτη 2017 έως 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 83
Πίνακας 44 - Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ (σε €) για τα έτη 2017 έως 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 84
Πίνακας 45 - Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 86
Πίνακας 46 – Τουριστική δαπάνη και συμβολή του κλάδου του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών της χώρας - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 87
Πίνακας 47 - Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε εκ. €) , 2017-2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 87
Πίνακας 48 - Κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας, 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 90
Πίνακας 49 – Αριθμός απασχολούμενων στον κλάδο του Τουρισμοί στις Περιφέρειες της χώρας για τα έτη 2011, 2015 και 2019 και η μεταβολή κα'τα το διάστημα 2011-2019 - - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 93
Πίνακας 50 - Απασχολούμενοι στις Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης ανά Περιφέρεια, 2011, 2015, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 94
Πίνακας 51 - Απασχολούμενοι στα Καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 96
Πίνακας 52 - Απασχολούμενοι στην Εστίαση ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 97
Πίνακας 53 - Απασχολούμενοι σε Λοιπούς Κλάδους ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 98
Πίνακας 54 - Εξέλιξη των απασχολούμενων στην ΠΚΜ ανά κλάδο απασχόλησης, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 100
Πίνακας 55 - Απασχολούμενοι σε Εστίαση, Καταλύματα και Λοιπούς Κλάδους για το διάστημα 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 103
Πίνακας 56 - Εξέλιξη των απασχολούμενων στην ΠΚΜ ανά φύλο και κλάδο απασχόλησης, 2017-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 105
Πίνακας 57 - Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά φύλο, σε ΠΚΜ και Χώρα, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 106
Πίνακας 58 - Απασχόληση ανά κλάδο και ηλικία στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 106

Πίνακας 59 - Πληθυσμός ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και φύλο, 2015 – 2020 (σε χιλιάδες)- Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 109
Πίνακας 60 - Απασχολούμενοι ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά τομέα δραστηριότητας και φύλο, 2015 – 2020 (σε χιλιάδες) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 113
Πίνακας 61 - Πληθυσμός (σε χιλιάδες) ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και επίπεδο εκπαίδευσης 2011 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 116
Πίνακας 62 - Πληθυσμός (σε 000) ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και επίπεδο εκπαίδευσης, 2021 - - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 119
Πίνακας 63 - Κατάσταση Απασχόλησης σε Ελλάδα και ΠΚΜ 2015-20 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 121
Πίνακας 64 - Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στη Χώρα 2000-2020 (σε χιλιάδες) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 122
Πίνακας 65 - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά κλάδο Α10 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18/01/21 127
Πίνακας 66 - Αναζητούντες και μη αναζητούντες εργασία σε Ελλάδα και ΠΚΜ – Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 130
Πίνακας 67 - Επιδοτούμενοι Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 134
Πίνακας 68 - Αριθμός Ανέργων ανά Περιφέρεια 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 137
Πίνακας 69 - Δείκτης Επιβάρυνσης μόνιμου πληθυσμού των Περιφερειών (Απρίλιος 2021) - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 140
Πίνακας 70 - Δείκτης Επιβάρυνσης μόνιμου πληθυσμού των Π.Ε. της ΠΚΜ (Απρίλιος 2021) 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 141
Πίνακας 71- Ετήσια διακύμανση κενών θέσεων εργασίας 2009-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 142
Πίνακας 72 - Κενές Θέσεις Εργασίας σε Ελλάδα 2009-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 143
Πίνακας 73 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά 3μηνο – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 147
Πίνακας 74 - Ιστορικό Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης 2010-2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ 148
Πίνακας 75 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 149
Πίνακας 76 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, ανά 3μηνο, για το 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 150
Πίνακας 77 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ 2010-2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 152
Πίνακας 78 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στην ΠΚΜ - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 153
Πίνακας 79 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, ανά 3μηνο, για το 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 154
Πίνακας 80 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 161
Πίνακας 81 - Ιστορικό Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης 2010-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 162
Πίνακας 82 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας - α' 6μηνο - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ 164
Πίνακας 83 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο στη Χώρα,α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 165
Πίνακας 84 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα, α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 165
Πίνακας 85 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα, α' 6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 166
Πίνακας 86 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια- Διαφορά α' 6μήνου2020-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 168
Πίνακας 87 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια- Σύγκριση α' 6μήνου2019-20212021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 169
Πίνακας 88 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησηςστην ΠΚΜ, 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 170

Πίνακας 89 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ- α' & β΄3μηνο- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 171
Πίνακας 90 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνου 2020-2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 172
Πίνακας 91 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ- Α' 3μηνο - - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 173

ΕΤΡΕΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1 - Πληθυσμός ανά Περιφέρεια στο σύνολο της χώρας (2011) 5
Γράφημα 2 - Πληθυσμός ανά φύλο στην ΠΚΜ και το σύνολο της χώρας (2011) 6
Γράφημα 3 – Πληθυσμός ανά φύλο και ηλικία στο σύνολο της χώρας (2011) 7
Γράφημα 4 - % Πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα στην ΠΚΜ και στο σύνολο της χώρας (2011) 8
Γράφημα 5 - Πυκνότητα πληθυσμού στις ΠΕ της ΠΚΜ (2011) 9
Γράφημα 6 - Μεταβολή του πληθυσμού στις ΠΕ της ΠΚΜ κατά το χρονικό διάστημα 2011-2020* 10
Γράφημα 7 - Δείκτες εξάρτησης & γήρανσης για το σύνολο της χώρας κστά το χρονικό διάστημα 2012-2019 – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 11
Γράφημα 8 – Ιστορική εξέλιξη ΑΠΑ σε Ελλάδα, Αττική και ΠΚΜ για το διάστημα 2005-2018 13
Γράφημα 9 - Ιστορική εξέλιξη του ΑΠΑ ανά περιφέρεια (πλην Αττικής και ΠΚΜ) για το διάστημα 2005-2018* 14
Γράφημα 10 – Μεταβολή ΑΠΑ περιφερειών της Ελλάδας για το διάστημα 2010-2018* 15
Γράφημα 11 - Μεταβολή ΑΠΑ στις Περιφέρειες της χώρας για το διάστημα 2017*-2018* 16
Γράφημα 12 - Συμμετοχή Περιφερειών στο ΑΠΑ της Ελλάδας (2018)* 17
Γράφημα 13 – Η συμμετοχή των Περιφερειών στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό της χώρας για το έτος 2018* 18
Γράφημα 14 - Μεταβολή ΑΠΑ για το διάστημα 2010-2018 στην Ελλάδα και τις ΠΕ της ΠΚΜ 19
Γράφημα 15 - Η συμβολή των 7 ΠΕ της Κεντρικής Μακεδονίς στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό της χώρας το έτος 2018 20
Γράφημα 16 - Συμμετοχή ΠΚΜ στο ΑΠΑ της χώρας ανά κλάδο (Α10) για το έτος 2018 22
Γράφημα 17 - Κατά κεφαλής ΑΕΠ ανά Περιφέρεια σε ευρώ για το έτος 2018 24
Γράφημα 18 - Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (Χώρα=100) για το έτος 2018 25
Γράφημα 19 - Κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (Χώρα=100) για το διάστημα 2017-2018 25
Γράφημα 20 - Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2018 26
Γράφημα 21 - Μεταβολή κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2017-2018 27
Γράφημα 22 - Διακύμανση κκ ΑΕΠ στις ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2000-2018 28
Γράφημα 23 - Μεταβολή κκ ΑΕΠ στις ΠΕ της Κεντρικής Μακεδονίας 29
Γράφημα 24 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα για το έτος 2018 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 33
Γράφημα 25 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Ημαθίας για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 37
Γράφημα 26 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Σερρών για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 44
Γράφημα 27 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Χαλκιδικής για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 47
Γράφημα 28 – Κατανομή επιχειρήσεων βάση αριθμού απασχολούμενων για το έτος 2015 49
Γράφημα 29 - Κατανομή επιχειρήσεων βάση αριθμού απασχολούμενων για το έτος 2020 49
Γράφημα 30 - Απασχολούμενο προσωπικό ανά ομάδα μεγέθους επιχείρησης για τα έτη 2015 και 2020 50
Γράφημα 31 – Κατανομή επιχειρήσεων σε κορυφαίους κλάδους για τα έτη 2015 και 2020 52
Γράφημα 32 – Μεταβολή αριθμού επιχειρήσεων ανά κλάδο για το διάστημα 2015-2020 53
Γράφημα 33 – Μεταβολή αριθμού εργαζομένων ανά κλάδο για το διάστημα 2015-2020 55
Γράφημα 34 – Συμβολή κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην απασχόληση για το έτος 2020 55
Γράφημα 35 - Ποσοστό εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης για το έτος 2015 56
Γράφημα 36 - Ποσοστό εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης 2020 57
Γράφημα 37 - Μεταβολή εβδομαδιαίας διάρκειας απασχόλησης εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020 57
Γράφημα 38 - Συμβολή Περιφερειών σε επιχειρήσεις και εργαζόμενους στο σύνολο χώρας για το έτος 2020 59
Γράφημα 39 - Μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση για το έτος 2020 60
Γράφημα 40 - % Μεταβολή του Αριθμού των Επιχειρήσεων και των Εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020 62
Γράφημα 41 - Συμβολή των ΠΕ στο σύνολο των Επιχειρήσεων της ΠΚΜ για το έτος 2020 63
Γράφημα 42 - Συμβολή των ΠΕ στο σύνολο των Εργαζομένων της ΠΚΜ για το έτος 2020 64
Γράφημα 43 - Μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση για το έτος 2020 64
Γράφημα 44 - Μεταβολή αριθμού Επιχειρήσεων & Εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020 67
Γράφημα 45 - Κατανομή Δωματίων Ξενοδοχείων ΠΚΜ ανά Κατηγορία για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 69

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
ΕΣΠΑ 2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γράφημα 46 - Κατανομή Κλινών Ξενοδοχείων ΠΚΜ ανά Κατηγορία για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 69
Γράφημα 47 - Μερίδιο κλινών 5* & 4* ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 70
Γράφημα 48 - Μερίδιο ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ στο σύνολο των ενοικιαζόμενων στης χώρας ανά κατηγορία κλειδιών, 2019 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 71
Γράφημα 49 - Μερίδιο ενοικιαζόμενων δωματίων ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 72
Γράφημα 50 - Μερίδιο τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών & επαύλεων της ΠΚΜ στη Χώρα 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 73
Γράφημα 51- Μερίδιο τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών & επαύλεων της ΠΚΜ στη Χώρα για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 74
Γράφημα 52 - Μερίδιο Διανυκτερεύσεων ανά Περιφέρεια της χώρας για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 76
Γράφημα 53 - Μεταβολή αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2015-19 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 79
Γράφημα 54 - Προέλευση αφίξεων (εσωτερικού – εξωτερικού) ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 - - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 79
Γράφημα 55 - Κατανομή προέλευσης αφίξεων ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 81
Γράφημα 56 - Μερίδιο συνόλου αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 81
Γράφημα 57 - Διανυκτερεύσεις ανά επίσκεψη ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 82
Γράφημα 58 - Μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση ανά Περιφέρεια, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 83
Γράφημα 59 - Μεταβολή μέσης δαπάνης ανά διανυκτέρευση ανά Περιφέρεια για το διάστημα 2017- 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 84
Γράφημα 60 - Μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 85
Γράφημα 61 – Συμβολή έσοδα εισερχόμενου τουρισμού των Περιφερειών στο ΑΕΠ της χώρας 86
Γράφημα 62 – Μεταβολή εισπράξεων στην ΠΚΜ από τον τουριστικό κλάδο κατά το διάστημα 2017-2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 88
Γράφημα 63 - Κατανομή εισπράξεων στην ΠΚΜ ανά αγορά, 2019 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 88
Γράφημα 64 - Μεταβολή αριθμού απασχολούμενων στις Περιφέρειες της χώρας για το διάστημα 2011-2019 - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 93
Γράφημα 65 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 95
Γράφημα 66 - μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 96
Γράφημα 67 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 98
Γράφημα 68 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ 99
Γράφημα 69 - Μεταβολή απασχολούμενων στην ΠΚΜ, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 101
Γράφημα 70 - Μερίδιο της απασχόλησης σε Εστίαση, Καταλύματα και στο σύνολο των απασχολούμενων της ΠΚΜ - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 101
Γράφημα 71 - Τύπος απασχόλησης ανά Κλάδο στην ΠΚΜ, 2019 - - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 104
Γράφημα 72 - Απασχόληση ανά φύλο και κλάδο στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 105
Γράφημα 73 - Απασχόληση ανά κλάδο και ηλικία στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 107
Γράφημα 74- Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 109

Γράφημα 75 - Εξέλιξη Αριθμού Απασχολούμενων ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 110
Γράφημα 76 - Εξέλιξη Αριθμού Ανέργων ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ ... 111
Γράφημα 77Α – Πληθυσμός χώρας >15 ετών (2020) | | 77Β – Εργατικό Δυναμικό της χώρας (2020) | | 77Γ – Απασχολούμενη στη χώρα (2020) | |77 Δ – Άνεργοι στη χώρα (2020) – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 112
Γράφημα 78 - Απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα στη Χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 113
Γράφημα 79 - Απασχολούμενοι στον β΄γενή τομέα στη Χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 114
Γράφημα 80 - Απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα στη χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 114
Γράφημα 81 - Κατάσταση Απασχόλησης και Επίπεδο Εκπαίδευσης στη χώρα - 1ο Τρίμηνο 2011 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 117
Γράφημα 82 - Κατάσταση Απασχόλησης και Επίπεδο Εκπαίδευσης στη Χώρα - Α΄3μηνο 2021 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 120
Γράφημα 83 - Εξέλιξη Ανέργων σε Χώρα και ΠΚΜ, 2015-2020- Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 121
Γράφημα 84 - Εξέλιξη απασχόλησης στους κλάδους Α10 στη Χώρα, 2000-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 123
Γράφημα 85Α - Απασχόληση ανά Κλάδο Α10 στη Χώρα, 20 & 85Β - Απασχόληση ανά Κλάδο Α10 στη Χώρα, **2020** 125
Γράφημα 86 - Μεταβολή Απασχόλησης ανά Κλάδο Α10 στη Χώρα, 2000-2020 125
Γράφημα 87 - Διακύμανση Απασχόλησης στην ΠΚΜ ανά Κλάδο (Α10), 2000-2018 127
Γραφήματα 88Α - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10), 2000 & 88Β - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10) - 2018..... 128
Γράφημα 89 - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10) - Μεταβολή 2000-2018..... 128
Γράφημα 90- Αναζητούντες εργασία στην ΠΚΜ ως ποσοστό της Χώρας, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 131
Γράφημα 91 - Μη Αναζητούντες Εργασία στην ΠΚΜ ως % στη Χώρα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 131
Γράφημα 92 - Αναζητούντες Εργασία στην Ελλάδα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 132
Γράφημα 93 - Αναζητούντες Εργασία στην ΡΚΜ, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 132
Γράφημα 94 - Αριθμός Επιδοτούμενων Ανέργων 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 134
Γράφημα 95Α - Σύνθεση ΜΟ Επιδοτούμενων Ανέργων στην Ελλάδα (2020) & 95Β Σύνθεση ΜΟ Επιδοτούμενων Ανέργων στην ΠΚΜ (2020) - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 135
Γράφημα 96 - Διακύμανση Επιδοτούμενων Ανέργων στη Χώρα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 135
Γράφημα 97 - Διακύμανση Επιδοτούμενων Ανέργων στην ΠΚΜ, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 136
Γράφημα 98 - Πλήθος Ανέργων ανά Περιφέρεια, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 137
Γράφημα 99 - Άνεργοι ανά Περιφέρεια στο σύνολο της Χώρας,2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 138
Γράφημα 100 - Ποσοστό Ανεργίας ανά Περιφέρεια, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 139
Γράφημα 101 - Δείκτης Επιβάρυνσης Ανεργίας Περιφερειών Χώρας, Απρίλιος 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 140
Γράφημα 102- Δείκτης επιβάρυνσης ανεργίας των Π.Ε της ΠΚΜ, Απρίλιος 2021 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 141
Γράφημα 103- Ετήσια Διακύμανση κενών θέσεων εργασίας στη Χώρα, 2009-2020- Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 143
Γράφημα 104 - Διακύμανση Κενών Θέσεων Εργασίας ανά 3μηνο, Ελλάδα 2009-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 144
Γράφημα 105 - Διακύμανση Κενών Θέσεων Εργασίας ανά 3μηνο, Ελλάδα 2017-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 145
Γράφημα 106 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα - Σύγκριση 2020-2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 147
Γράφημα 107 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα ανά 3μηνο 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 148

Γράφημα 108- Νέες Θέσεις Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα, 2010-2010 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 149
Γράφημα 109Α - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στη χώρα 2020 & 111Β - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στη χώρα 2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 150
Γράφημα 110 - Νέες θέσεις εργασίας ανά Περιφέρεια, ανά 3μηνο, 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 151
Γράφημα 111 - Νέες θέσεις μισθωτής απασχόλησης, ανά Περιφέρεια, 2019 και 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 152
Γράφημα 112 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στην ΠΚΜ, 2014-2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 153
Γράφημα 113Α - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στην ΠΚΜ, 2020 & 113Β - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 154
Πηγή: Γράφημα 114 - Ν.Θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 155
Γράφημα 115 - Ν.Θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2019-2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 155
Γράφημα 116 - Οι 10 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 156
Γράφημα 117 - Οι 5 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 157
Γράφημα 118 - Τα 10 επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 157
Γράφημα 119 - Τα 5 επαγγέλματα (2D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 158
Γράφημα 120 - Οι 10 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ..... 158
Γράφημα 121 - Οι 5 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ -ΠΚΜ..... 159
Γράφημα 122 - Τα 10 επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ..... 159
Γράφημα 123 - Τα 5 επαγγέλματα (2D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ 160
Γράφημα 124 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης - α΄ 6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 162
Γράφημα 125- Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης α΄ 6μήνου 2010-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 163
Γράφημα 126 - Μερίδιο ανά είδος σύμβασης στη Χώρα- α΄6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 164
Γράφημα 127Α - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο, Α΄6μηνο 2021 & 131Β - Εργατικό Δυναμικό Χώρας 2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 165
Γράφημα 128 - Ισοζύγιο ροών στη χώρα, μερίδιο ηλικιών - α΄6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 166
Γράφημα 129 - Ισοζύγιο ροών ανά Ηλικία στη Χώρα, α΄6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 167
Γράφημα 130 - Ισοζύγιο ροών ανά Περιφέρεια, Διαφορά α΄6μήνου 2020-212021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 168
Γράφημα 131 - Ισοζύγιο ροών ανά Περιφέρεια, α΄6μηνο 2019-2021 - 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 169
Γράφημα 132 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στην ΠΚΜ, 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 170
Γράφημα 133 - Ισοζύγιο ροών ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, Σύγκριση 3μήνων 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 171
Γράφημα 134 - Ισοζύγιο ροών ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, Διαφορά α΄6μήνου 2020-21 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ..... 172

Γράφημα 135 - Ισοζύγιο ροών στις Π.Ε. της ΠΚΜ, α΄6μηνο 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 173
Γράφημα 136 - Οι Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα-Ιανουάριος 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 174
Γράφημα 137 - Τα Επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιανουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 174
Γράφημα 138 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα-Φεβρουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 175
Γράφημα 139 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα-Φεβρουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 175
Γράφημα 140 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Μάρτιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 176
Γράφημα 141 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα-Μάρτιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 176
Γράφημα 142 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Απρίλιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 177
Γράφημα 143 - Τα Επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Απρίλιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 177
Γράφημα 144 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσε-Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ ων στη Χώρα - Μάιος 2021 178
Γράφημα 145 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Μάιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ 178
Γράφημα 146 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιούνιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 179
Γράφημα 147 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιούνιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ 179
Γράφημα 148 – Παρουσίαση δείγματος ανά μέγεθος επιχείρησης βάση κύκλου εργασιών 183
Γράφημα 149 - Παρουσίαση κενών θέσεων ΠΚΜ ανά επάγγελμα / εξειδίκευση 184
Γράφημα 150 – Εκτίμηση κένωσης θέσεων στην ΠΚΜ για το β' εξάμηνο του 2021 185
Γράφημα 151 - Πρόθεση κάλυψης κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 186
Γράφημα 152 - Πρόθεση για απολύσεις στις επιχειρήσεις τηςΠΚΜ το β' εξάμηνο του 2021 186
Γράφημα 153 - Ζήτηση σε ειδικευμένο προσωπικό (βάση εκπαιδευτικού επιπέδου) στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 187
Γράφημα 154 - Ζήτηση δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 188
Γράφημα 155 - Συμμετοχή εργαζομένων των επιχειρήσεων της ΠΚΜ σε προγράμματα κατάρτισης 189
Γράφημα 156 – Πηγή χρηματοδότησης προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων σε επιχειρήσεις της ΠΚΜ 190
Γράφημα 157 - Κυριότερα χρηματοδοτικά εργαλεία για την κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις της ΠΚΜ 190
Γράφημα 158- Η άποψη των εργοδοτών στην ΠΚΜ για τη χρησιμότητα της συνεχούς κατάρτισης των εργαζομένων 191
Γράφημα 159 - Συμμετοχή εργαζομένων ΠΚΜ σε προγράμματα κατάρτισης για τα έτη 2019 και 2020 191
Γράφημα 160 - Συχνότητα επανεκτίμησης αναγκών κατάρτισης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ 192
Γράφημα 161 – Επιπτώσεις των αλλαγών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος τις εργασίες των επιχειρήσεων της ΠΚΜ 193
Γράφημα 162 - Οι επίδραση της πανδημίας στα εργασιακά καθήκοντα των επιχειρήσεων της ΠΚΜ 194

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΩΝΩΝ

Εικόνα 1 - Δήμοι ανά ΠΕ της ΠΚΜ - Πηγή https://el.wikipedia.org 4
Εικόνα 2 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στις Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης, 2019 – Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence 91
Εικόνα 3 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στα Καταλύματα, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence 91
Εικόνα 4 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στην Εστίαση, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence 92

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν **Παραδοτέο Π36 «2η Ετήσια Έκθεση ανάλυσης των τάσεων της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ»** υποβάλλεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 5 της από 09-04-2019 Σύμβασης υπ' Αρ. 19SYMV004757378, μεταξύ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της Ένωσης Εταιρειών «INNOLANT Ε.Π.Ε. - ΑΠΟΨΗ Α.Ε.» (εφεξής και «Ανάδοχος» ή/και «Σύμβουλος»).

Το αντικείμενο του Έργου εστιάζεται στη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜ ΔΑΑΕ) και αφορά στη συμβολή της ΠΚΜ κατά τη συγκρότηση και λειτουργία του (εθνικού) Συστήματος Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας. Το Έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Υποέργου 1 της Πράξης: «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας», η οποία έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κεντρική Μακεδονία» με βάση την απόφαση ένταξης με Αρ. Πρωτ. 60/09.01.2018 του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας και έχει λάβει κωδικό ΟΠΣ 5010638 (χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση -Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο- και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ).

Το έργο της διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας συνίσταται στον προσδιορισμό των βασικών μεγεθών της αγοράς εργασίας, δηλαδή στον προσδιορισμό των μεγεθών αυτών ως έχουν και όπως τείνουν να εξελιχθούν στο μέλλον και στον εντοπισμό αναντιστοιχιών (προσφορά και ζήτηση εργασίας, επαγγέλματα, χωρικές ενότητες, δεξιότητες-ικανότητες-γνώσεις).

Η δημιουργία Συστήματος Διάγνωσης στοχεύει στον αποτελεσματικό προσανατολισμό των πόρων σε προγράμματα που αφορούν την αγορά εργασίας, μειώνουν τις αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης εργασίας, αναπροσαρμόζουν την εκπαίδευση και κατάρτιση και τελικά ενισχύουν την απασχόληση μειώνοντας την ανεργία.

Ο στόχος δημιουργίας του Συστήματος Διάγνωσης είναι αναγκαίο να συμπληρωθεί και εκπληρωθεί με την ενεργό συνεργασία και συμμετοχή των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικών, των κοινωνικών εταίρων, της τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και άλλων εμπλεκομένων φορέων, που σχετίζονται είτε με τις εισροές είτε και με τις εκροές του συστήματος.

Το ευρύτερο πλαίσιο του έργου στοχεύει στην ανάπτυξη συνεργασιών όπως ο ΟΑΕΔ, η ΕΛΣΤΑΤ, επιχειρηματικών φορέων, των κοινωνικών εταίρων και των ινστιτούτων τους με στόχο την συγκέντρωση όλων των απαιτούμενων πληροφοριών, μέσω πρωτογενών και δευτερογενών ερευνών.

Το αντικείμενο του υποέργου εστιάζεται στη σύσταση και λειτουργία Περιφερειακού Μηχανισμού διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ (ΠΜΔΑΑΕ), ο οποίος θα λειτουργεί συμπληρωματικά και σε συνεργασία με τον Εθνικό ΜΔΑΑΕ, που εποπτεύεται από τον ΕΙΕΑΔ.

Παρά την πληθώρα πρωτογενών στοιχείων για την οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση στη Χώρα από έγκυρους οργανισμούς (ΕΛΣΤΑΤ, ΟΑΕΔ, ΕΡΓΑΝΗ, ΕΙΕΑΔ κ.ά.), η αποτύπωση παρόμοιων μεγεθών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο απαιτεί επίπονη και

συστηματική προσπάθεια, καθώς περιλαμβάνει τη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων, με διαφορετικές χρονικές αναφορές, ποικίλη περιοδικότητα και από διαφορετικές πηγές.

Την πρόκληση αυτή ανέλαβε να αντιμετωπίσει το παρόν παραδοτέο, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, με στόχο να συγκεντρώσει στοιχεία για την **οικονομική δραστηριότητα, την παραγωγική διάρθρωση, τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης και της ανεργίας, τους δυναμικούς κλάδους και τα επαγγέλματα, για την ΠΚΜ και τις Περιφερειακές Ενότητες της**. Τα στοιχεία αυτά συγκρίνονται με αντίστοιχα προηγούμενων ετών ή και δεκαετιών **με στόχο να εντοπιστούν τάσεις, ομοιότητες, διαφορές και αναντιστοιχίες**, τόσο **διαπεριφερειακές** (μεταξύ της ΠΚΜ και των υπόλοιπων Περιφερειών της Χώρας), όσο και **ενδοπεριφερειακές** (μεταξύ των Π.Ε. της ΠΚΜ).

Το παραδοτέο αυτό, που αποτελεί το δεύτερο από τα τέσσερα ομώνυμα που θα εκπονούνται σε ετήσια βάση έως το 2023, στο πλαίσιο του παραπάνω υποέργου, αφενός θα συνεισφέρει **στην παρακολούθηση τάσεων και μεταβολών κατά την περίοδο 2019-2023** αφετέρου φιλοδοξεί να αποτελέσει σημαντικό **βοήθημα για τις Υπηρεσίες και τη Διοίκηση της Περιφέρειας**, που θα διευκολύνει τον **στρατηγικό σχεδιασμό και την ορθολογική λήψη αποφάσεων σε θέματα ανάπτυξης και απασχόλησης**.

Η παρούσα Έκθεση αποτελείται από τέσσερα Κεφάλαια.

Στο **Κεφάλαιο Α** παρουσιάζονται - και συγκρίνονται ιστορικά - **επιλεγμένα δημογραφικά στοιχεία, η Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) και το κατά κεφαλή (κ.κ.) Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)** για την Ελλάδα, την ΠΚΜ και τις Π.Ε. της (Ενότητες 1-3).

Το **Κεφάλαιο Β** περιλαμβάνει στοιχεία και συγκρίσεις για την **παραγωγική διάρθρωση και δραστηριότητα της ΠΚΜ**. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται στοιχεία για τις **νομικές μονάδες, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και ανά Π.Ε. της ΠΚΜ** (Ενότητα 4), καθώς και για την **παραγωγική δραστηριότητα και τους απασχολούμενους των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα** (Ενότητα 5). Δεδομένης της σπουδαιότητας του τουριστικού κλάδου για την οικονομική δραστηριότητα της ΠΚΜ, στην Ενότητα 6 περιλαμβάνονται στοιχεία για την **οικονομική συνεισφορά, των αριθμό μονάδων, και την απασχόληση στον τουρισμό** (καταλύματα, εστίαση) της Χώρας, των Περιφερειών της και της ΠΚΜ.

Το **Κεφάλαιο Γ** περιλαμβάνει στοιχεία για την **Αγορά Εργασίας**, με εστίαση στην **ΠΚΜ και τις ΠΕ της**. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται στοιχεία για **το εργατικό δυναμικό, τους απασχολούμενους και τους ανέργους**, καθώς και η ιστορική εξέλιξη τους **ανά κλάδο, εκπαιδευτικό επίπεδο και φύλο** (Ενότητα 7). Επίσης παρουσιάζεται η **εγγεγραμμένη και η επιδοτούμενη ανεργία** καθώς και ο **δείκτης επιβάρυνσης** της ανεργίας (Ενότητα 8), ενώ αποτυπώνονται και συγκρίνονται ιστορικά οι **κενές θέσεις** στη Χώρα (Ενότητα 9). Σημαντικό μέρος του Κεφαλαίου αφιερώνεται στη διερεύνηση των τάσεων **μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα**, όπου εξετάζονται ιστορικά οι **νέες θέσεις εργασίας** και ο **δυναμισμός κλάδων και επαγγελμάτων**, με εστίαση στην κάθε μια από τις **επτά (7) ΠΕ της ΠΚΜ**, τόσο για το 2020 (Ενότητα 10), όσο και για το α΄ εξάμηνο του 2021 (Ενότητα 11). Το Κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των σημαντικότερων ευρημάτων της **«1ης Ετήσιας Έρευνας Πεδίου του ΕΙΕΑΔ»**, που αποσκοπούσε στη διερεύνηση κρίσιμων στοιχείων της αγοράς εργασίας και την καταγραφή τάσεων, αναντιστοιχιών και προκλήσεων στην ΠΚΜ (Ενότητα 12).

Τέλος στο **Κεφάλαιο Δ** συνοψίζονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα και οι τάσεις που διαφαίνονται στην παραγωγική δραστηριότητα και την απασχόληση (ιδιωτικού τομέα και συνολικά) της ΠΚΜ και των ΠΕ της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Δημογραφική Κατάσταση Ελλάδας και ΠΚΜ

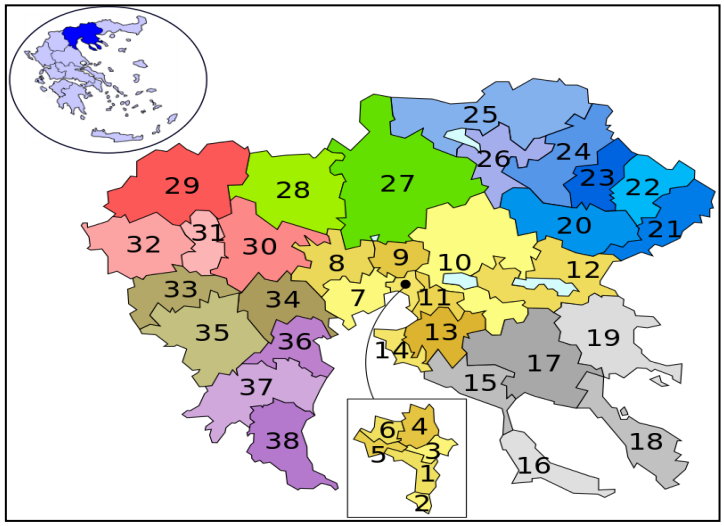
Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Χώρας, συνολικής έκτασης 18.811 τ.χλμ. που απαρτίζεται από επτά Περιφερειακές Ενότητες: Ημαθία, Θεσσαλονίκη, Κιλκίς, Πέλλα, Πιερία, Σέρρες και Χαλκιδική.

Η αλλαγή του αυτοδιοικητικού χάρτη της χώρας με τον Ν.3852/2010 (Σχέδιο Καλλικράτης) δημιούργησε **38 Δήμους** στην επικράτειά της, έναντι των 133 Δήμων που είχαν συσταθεί το 1997 με την αναδιάταξη του Καποδίστρια. Με εξαίρεση το Δήμο Καλαμαριάς, όλοι οι υπόλοιποι δημιουργήθηκαν ή έλαβαν τη σημερινή μορφή τους, από τις συνενώσεις του «Καλλικράτη». Στον παρακάτω Πίνακα 1 και στον έγχρωμο χάρτη απεικονίζονται ο αριθμός και τα όρια των 38 Δήμων της ΠΚΜ, ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο σύνολο της χώρας, από τους 910 δήμους και 124 κοινότητες του Σχεδίου «Καποδίστριας» του 1997, διαμορφώθηκαν τελικά 325 Δήμοι με το Σχέδιο «Καλλικράτης» το 2011.

Πίνακας 1 - Δήμοι ανά ΠΕ της ΠΚΜ

ΠΚΜ	Αριθμός Δήμων
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	14
Π.Ε. Ημαθίας	3
Π.Ε. Κιλκίς	2
Π.Ε. Πέλλας	4
Π.Ε. Πιερίας	3
Π.Ε. Σερρών	7
Π.Ε. Χαλκιδικής	5
Σύνολο	**38**

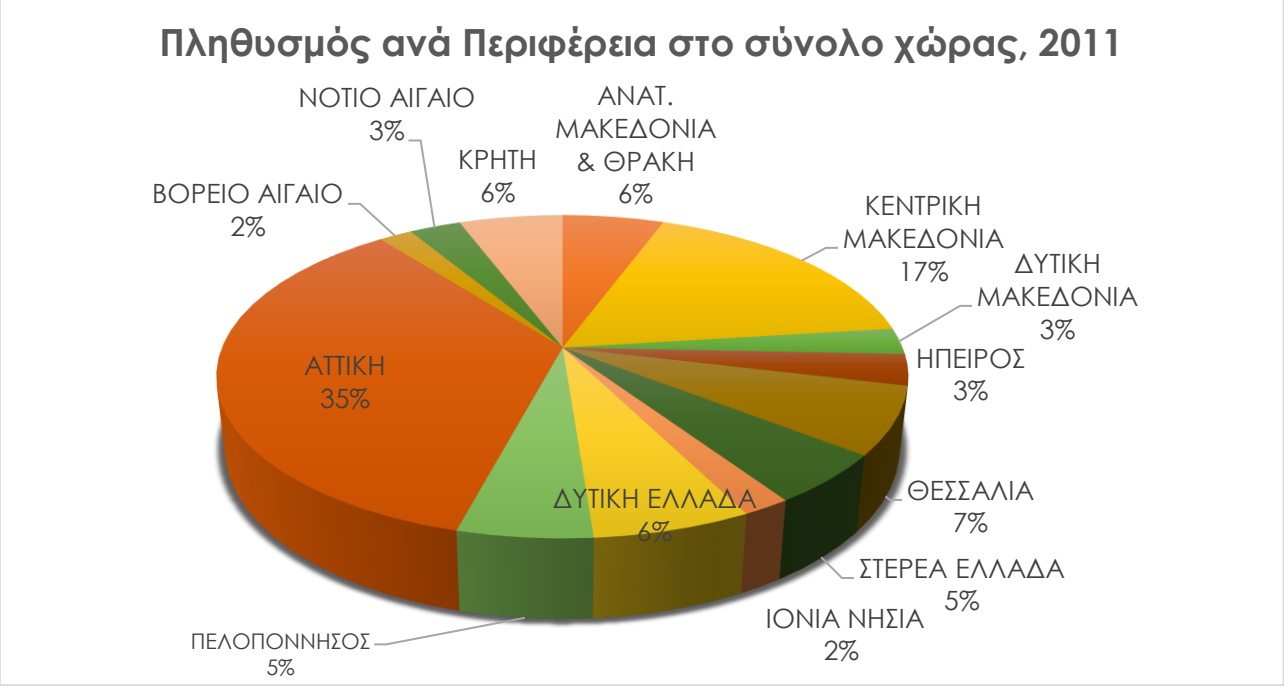

Εικόνα 1 - Δήμοι ανά ΠΕ της ΠΚΜ - Πηγή https://el.wikipedia.org

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι μακράν η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό στη Χώρα, με 1.882.108 κατοίκους, που αντιστοιχεί στο 17,4% του συνόλου της χώρας, πίσω από την Αττική, που συγκεντρώνει το 35,4% του συνολικού πληθυσμού (3.828.434 κατ.) και ακολουθούμενη από την Περιφέρεια Θεσσαλίας με 732.762 κατοίκους (6,8%), σύμφωνα με την απογραφή του 2011 (Πίνακας 2, Γράφημα 1).

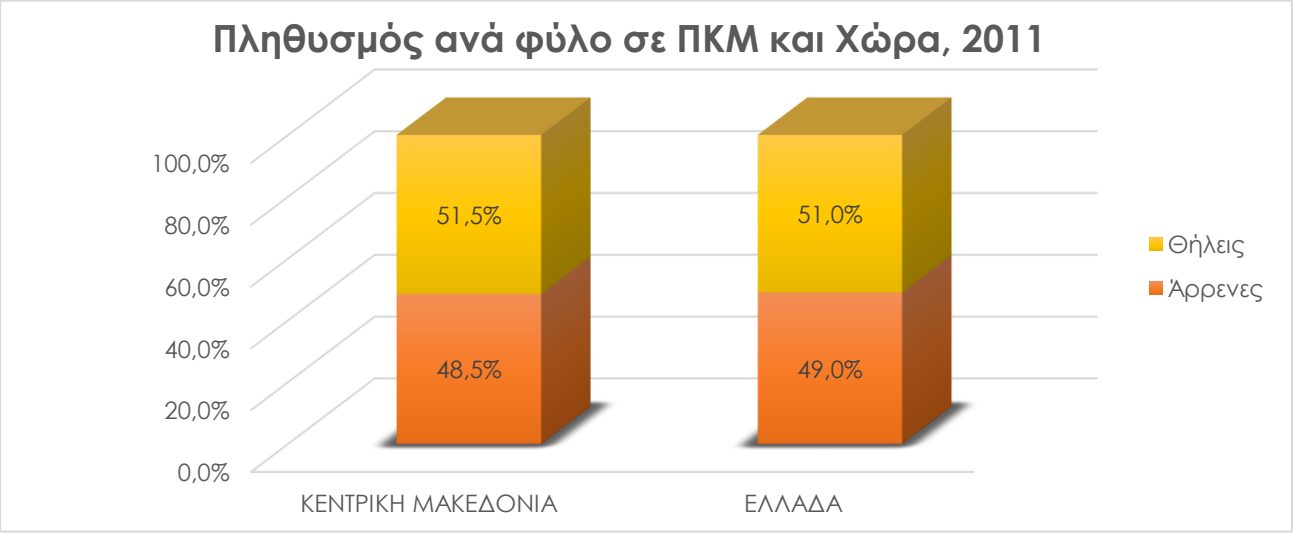
Πίνακας 2 - Μόνιμος Πληθυσμός κατά φύλο και Περιφέρεια (2011) – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή 2011

Περιφέρεια	Σύνολο	Στο σύνολο Χώρας	Άρρενες	Θήλεις	% στο σύνολο της Περιφέρειας	
					Άρρενες	Θήλεις
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	608.182	5,6%	299.643	308.539	49,3%	50,7%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1.882.108	17,4%	912.693	969.415	48,5%	51,5%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	283.689	2,6%	141.779	141.910	50,0%	50,0%
ΗΠΕΙΡΟΣ	336.856	3,1%	165.775	171.081	49,2%	50,8%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	732.762	6,8%	362.194	370.568	49,4%	50,6%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	547.390	5,1%	277.475	269.915	50,7%	49,3%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	207.855	1,9%	102.400	105.455	49,3%	50,7%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	679.796	6,3%	339.310	340.486	49,9%	50,1%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	577.903	5,3%	291.777	286.126	50,5%	49,5%
ΑΤΤΙΚΗ	3.828.434	35,4%	1.845.663	1.982.771	48,2%	51,8%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	199.231	1,8%	99.984	99.247	50,2%	49,8%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	309.015	2,9%	155.865	153.150	50,4%	49,6%
ΚΡΗΤΗ	623.065	5,8%	308.665	314.400	49,5%	50,5%
ΕΛΛΑΔΑ	**10.816.286**	**100,0%**	**5.303.223**	**5.513.063**	**49,0%**	**51,0%**

Γράφημα 1 - Πληθυσμός ανά Περιφέρεια στο σύνολο της χώρας (2011)

Είναι αξιοσημείωτο ότι, όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 2, η ΠΚΜ έχει μεγαλύτερη αναλογία θηλέων στο σύνολο του πληθυσμού (51,5%) από τον μέσο όρο της χώρας (51%), λίγο χαμηλότερα από την Αττική που έχει τη μεγαλύτερη αναλογία θηλέων με 51,8%. Τη χαμηλότερη αναλογία θηλέων έχουν η Στερεά Ελλάδα (49,3%) και η Πελοπόννησος (49,5%).

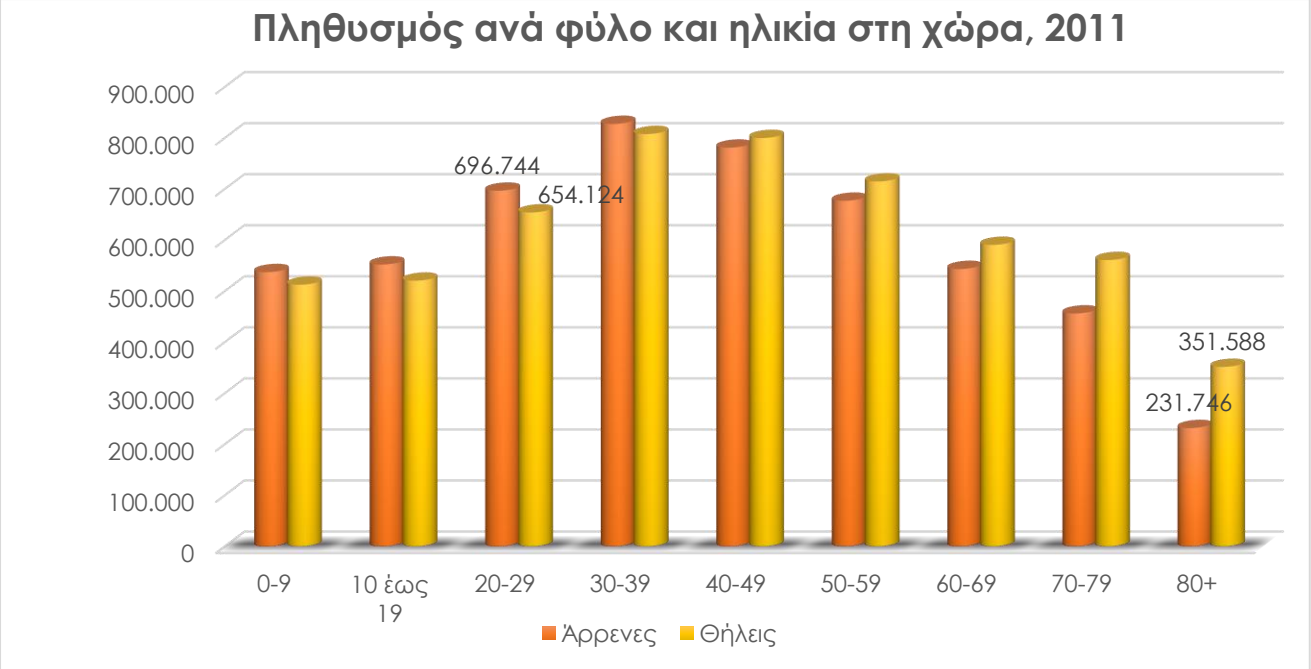

Γράφημα 2 - Πληθυσμός ανά φύλο στην ΠΚΜ και το σύνολο της χώρας (2011)

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού της Χώρας, όπως καταγράφεται στον Πίνακα 3 και απεικονίζεται στο Γράφημα 3. Η πολυπληθέστερη ηλικιακή ομάδα είναι από 30-39 ετών (827.542 κάτ.), ακολουθούμενη από την 40-49 ετών (781.112 κάτ.). Είναι χαρακτηριστικό ότι οι δύο αυτές ομάδες, που εκπροσωπούν τις πιο παραγωγικές ηλικίες στην Ελλάδα, συγκεντρώνουν το 30% του συνολικού πληθυσμού (Πίνακας 4).Αξίζει να σημειωθεί η θετική σχέση μεταξύ των ομάδων 0-9 ετών και 80+ ετών, με την πρώτη να έχει πληθυσμό μεγαλύτερο κατά περίπου 50% από τη δεύτερη, γεγονός που αντικατοπτρίζει τον ικανοποιητικό ρυθμό γεννήσεων που ακόμη ισχυε τη δεκαετία 2001-2010.Ο χαμηλός ρυθμός γεννήσεων που παρατηρείται κατά την τελευταία δεκαετία και η αύξηση του προσδόκιμου χρόνου ζωής, προφανώς έχουν μεταβάλλει αρνητικά τη σχέση αυτή, γεγονός που αναμένεται να αποτυπωθεί στην επερχόμενη απογραφή του 2021.

Πίνακας 3 - Πληθυσμός Χώρας ανά φύλο και ηλικία

Ομάδες Ηλικιών	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις
0-9	1.049.839	537.220	512.619
10 έως 19	1.072.705	552.173	520.532
20-29	1.350.868	696.744	654.124
30-39	1.635.304	827.542	807.762
40-49	1.581.095	781.112	799.983
50-59	1.391.854	677.018	714.836
60-69	1.134.045	543.421	590.624
70-79	1.017.242	456.247	560.995
80+	583.334	231.746	351.588
Σύνολο	**10.816.286**	**5.303.223**	**5.513.063**
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή 2011			

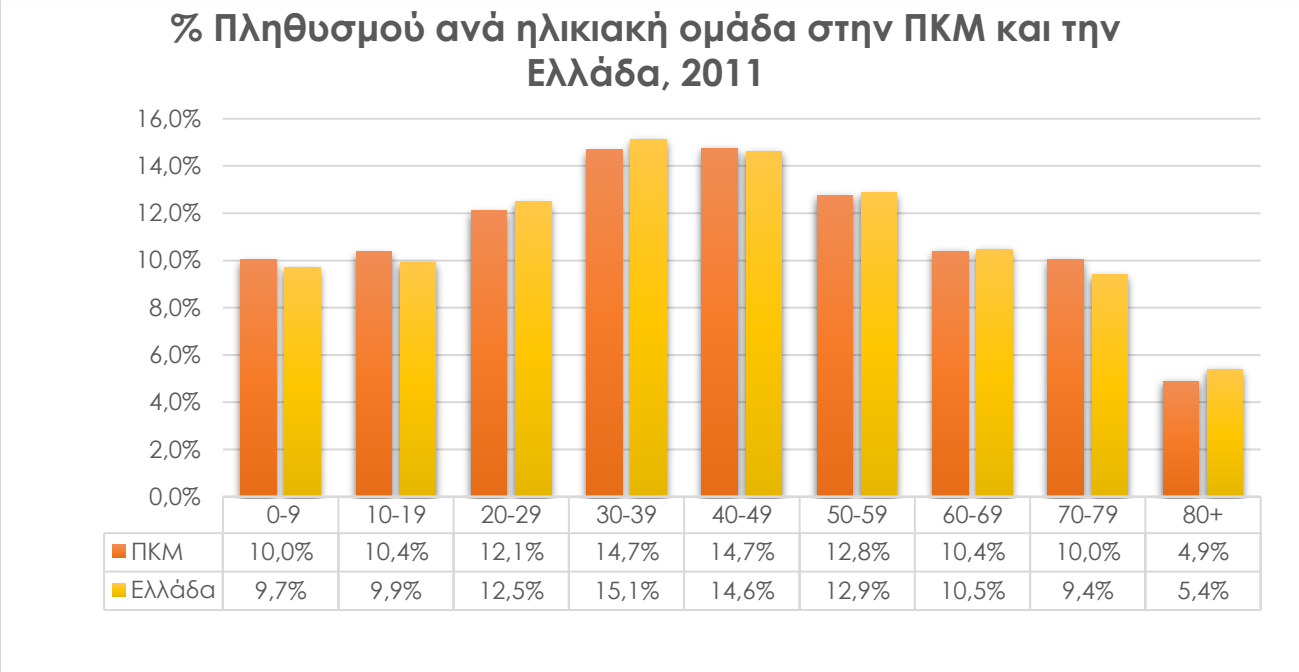
Γράφημα 3 – Πληθυσμός ανά φύλο και ηλικία στο σύνολο της χώρας (2011)

Αναλύοντας περαιτέρω τις ηλικιακές ομάδες ανά φύλο, παρατηρούμε ότι οι άρρενες υπερτερούν σημαντικά στις ηλικίες 0-9, 10-19, 20-29 (Πίν. 1.3, Γράφ. 1.3), ενώ οι θήλεις κυρίως στις ηλικίες από 50 και πάνω, με αποκορύφωμα την ομάδα 80+ όπου υπερτερούν κατά 50% σε πληθυσμό (351.588 έναντι 231.758 των αρρένων).

Στον Πίνακα 4 και στο Γράφημα 4 συγκρίνονται οι πληθυσμοί των ηλικιακών ομάδων σε ΠΚΜ και Χώρα. Αξιοσημείωτο είναι ότι η ΠΚΜ υπερτερεί έναντι της Χώρας στις ηλικίες 0-9 (10% έναντι 9,7%) και 10-19 (10,4 έναντι 9,9%), καθώς και στην ηλικιακή ομάδα 70-79 (10% έναντι 9,4%), ενώ υστερεί κυρίως στις παραγωγικές ομάδες 20-29 και 30-39.

Πίνακας 4 - Πληθυσμός ανά ομάδα ηλικίας σε ΠΚΜ και στο σύνολο της χώρα

Ομάδα Ηλικίας	ΠΚΜ	% στο σύνολο	Ελλάδα	% στο σύνολο
0-9	188.745	10,0%	1.049.839	9,7%
10-19	195.074	10,4%	1.072.705	9,9%
20-29	227.678	12,1%	1.350.868	12,5%
30-39	276.395	14,7%	1.635.304	15,1%
40-49	277.419	14,7%	1.581.095	14,6%
50-59	240.013	12,8%	1.391.854	12,9%
60-69	195.720	10,4%	1.134.045	10,5%
70-79	189.098	10,0%	1.017.242	9,4%
80+	91.966	4,9%	583.334	5,4%
Σύνολο	**1.882.108**	**100,0%**	**10.816.286**	**100,0%**

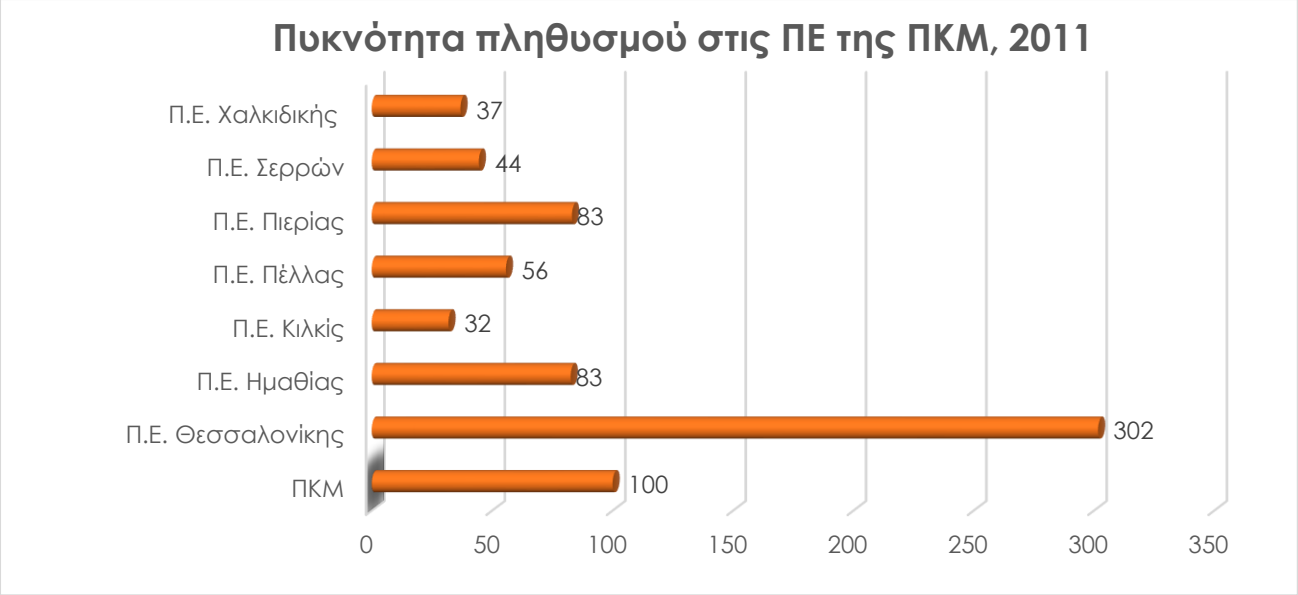
Γράφημα 4 - % Πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα στην ΠΚΜ και στο σύνολο της χώρας (2011)

Η ΠΚΜ είναι, όπως είδαμε νωρίτερα, η πρώτη σε έκταση και η δεύτερη σε πληθυσμό Περιφέρεια της Χώρας, μετά την Αττική. Η **πυκνότητα** του πληθυσμού της ανέρχεται σε **100 κατοίκους ανά τ.χλμ.**, έναντι **988 κατοίκων της Αττικής και 82 της χώρας**.

Στον Πίνακα 5 και στο Γράφημα 5 αποτυπώνεται η πυκνότητα του πληθυσμού για κάθε μία από τις επτά (7) ΠΕ της ΠΚΜ, με τη **Θεσσαλονίκη να έχει τριπλάσια πυκνότητα (302 κάτ.) από τον μέσο όρο της ΠΚΜ. Οι υπόλοιπες Π.Ε. εμφανίζουν σχετικά χαμηλή πυκνότητα, από 83 κατ./τ.χλμ η μαθία και η Πιερία, έως 32 κατ./τ.χλμ η Π.Ε. Κιλκίς.**

Πίνακας 5 - Πυκνότητα Πληθυσμού σε ΠΕ της ΠΚΜ

	Πληθυσμός	Έκταση σε τ.χλμ	Πυκνότητα (κάτοικ./ τ.χλμ)
ΠΚΜ	**1.882.108**	**18.811**	100
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	1.110.551	3.681	302
Π.Ε. Ημαθίας	140.611	1.702	83
Π.Ε. Κιλκίς	80.419	2.525	32
Π.Ε. Πέλλας	139.680	2.507	56
Π.Ε. Πιερίας	126.698	1.524	83
Π.Ε. Σερρών	176.430	3.968	44
Π.Ε. Χαλκιδικής	107.719	2.923	37

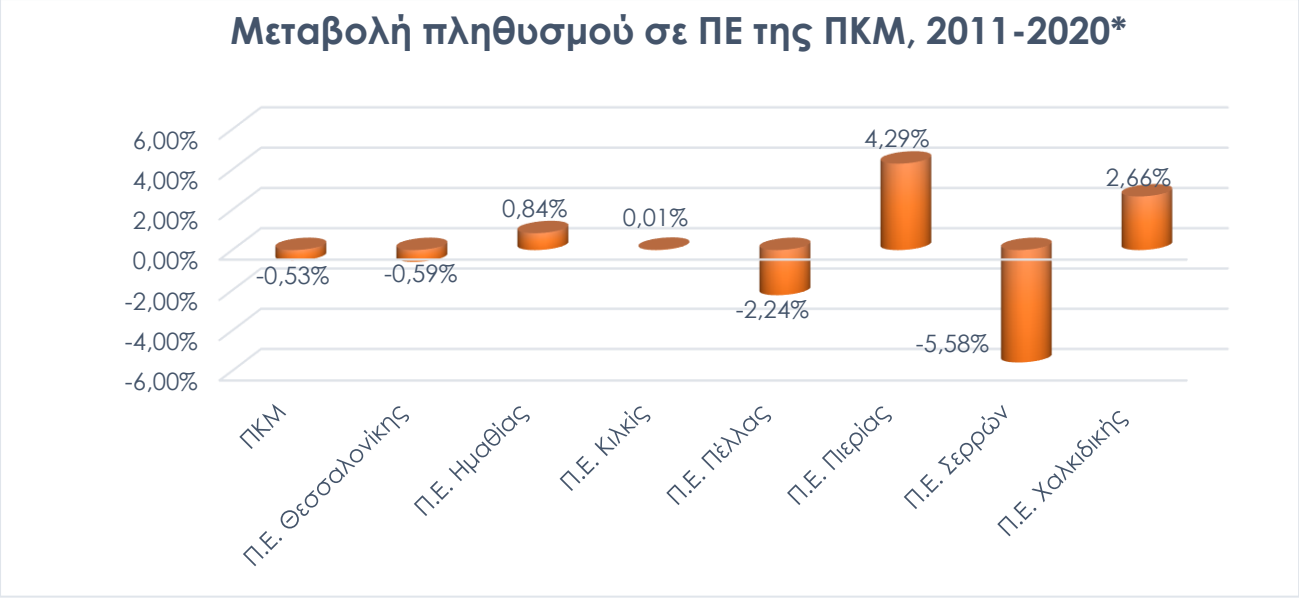
Γράφημα 5 - Πυκνότητα πληθυσμού στις ΠΕ της ΠΚΜ (2011)

Ο συνεχώς μειούμενος αριθμός γεννήσεων ανά έτος, το αυξανόμενο 'προσδόκιμο ζωής' και η δεκαετής οικονομική κρίση που οδήγησε δεκάδες χιλιάδες μόνιμους κατοίκους σε μετανάστευση για αναζήτηση εργασίας, προφανώς έχουν μεταβάλλει την πληθυσμιακή κατάσταση της Χώρας και των Περιφερειών της, σε σχέση με την απογραφή του 2011. Στον Πίνακα 6 και στο Γράφημα 6 αποτυπώνεται η εκτίμηση του πληθυσμού στην ΠΚΜ και τις ΠΕ της, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (01.01.2021).

Πίνακας 6 - Ο πληθυσμός των ΠΕ της ΠΚΜ

	2011	2019[1]	2020	Μεταβολή 2011-2020
ΠΚΜ	**1.882.108**	**1.873.777**	**1.872.102**	-0,53%
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	1.110.551	1.104.690	1.104.023	-0,59%
Π.Ε. Ημαθίας	140.611	141.585	141.789	0,84%
Π.Ε. Κιλκίς	80.419	80.475	80.430	0,01%
Π.Ε. Πέλλας	139.680	137.181	136.549	-2,24%
Π.Ε. Πιερίας	126.698	131.879	132.139	4,29%
Π.Ε. Σερρών	176.430	167.374	166.583	-5,58%
Π.Ε. Χαλκιδικής	107.719	110.593	110.589	2,66%

[1] Τα νούμερα για το 2019 και το 2020 είναι εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 6 - Μεταβολή του πληθυσμού στις ΠΕ της ΠΚΜ κατά το χρονικό διάστημα 2011-2020[2]

Όπως παρατηρούμε, **ο πληθυσμός της ΠΚΜ εκτιμάται ότι έχει μειωθεί κατά 0,53%**, ενώ τις μεγαλύτερες απώλειες φαίνεται να παρουσιάζει η **ΠΕ Σερρών (-5,58%)**. Στον αντίποδα είναι η **ΠΕ Πιερίας με αύξηση 4,29%** και η ΠΕ Χαλκιδικής με αύξηση 2,66%.

Οι δυσάρεστες επιπτώσεις αυτής της μεταβολής στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Χώρας αποτυπώνεται στον Πίνακα 7 και στο Γράφημα 7, που παρουσιάζουν την εξέλιξη δύο σημαντικών δεικτών **από το 2012 έως το 2019**.

Ο δείκτης εξάρτησης, που δείχνει την αναλογία του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού (ηλικίες 0 έως 14 και 65 ετών και άνω), προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (15 ως 64 ετών), **συνεχώς επιδεινώνεται από το 2012 έως το 2019** που φτάνει το 57,3 (8,5% αύξηση), που σημαίνει ότι **σε κάθε 100 άτομα ενεργού πληθυσμού αντιστοιχούν 57,3 μη ενεργά άτομα**.

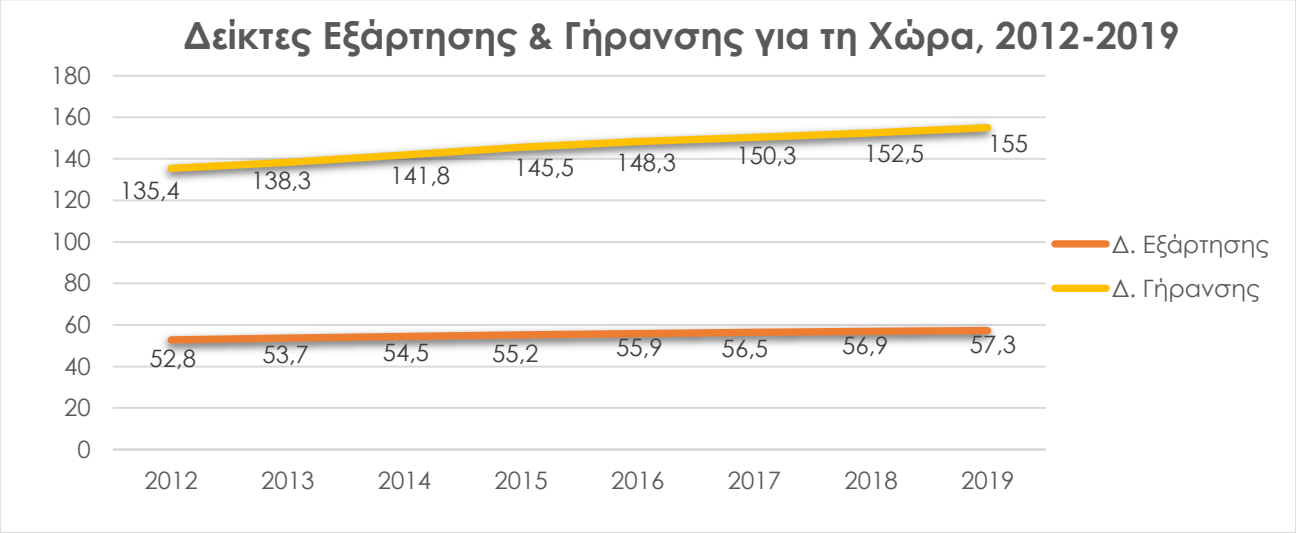
Ο δείκτης γήρανσης, που δείχνει την αναλογία του πληθυσμού ηλικίας 65 ετών και άνω προς τον ηλικιακά νεότερο πληθυσμό (0-14 ετών), επίσης **επιδεινώνεται συνεχώς από το 2012 έως το 2019** που ξεπερνάει το 155 (αύξηση 14,5%) και σημαίνει ότι **σε κάθε 100 παιδιά κάτω των 14 ετών αντιστοιχούν 155 ηλικιωμένοι**.

Πίνακας 7 - Δείκτες εξάρτησης και γήρανσης για το σύνολο της χώρας – Πηγή: Ελ.ΣΤΑΤ.

Δείκτης	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% Μεταβολή 2012-19
Εξάρτησης	52,8	53,7	54,5	55,2	55,9	56,5	56,9	57,3	8,5%

[2] Τα νούμερα για το 2020 αποτελούν εκτιμήσεις

Γήρανσης	135,4	138,3	141,8	145,5	148,3	150,3	152,5	155	14,5%

Γράφημα 7 - Δείκτες εξάρτησης & γήρανσης για το σύνολο της χώρας κστά το χρονικό διάστημα 2012-2019 – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

2. Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία

Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) είναι η αξία της ακαθάριστης παραγωγής της Χώρας (ή Περιφέρειας) που παράγεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου, αφού αφαιρεθεί η ενδιάμεση κατανάλωση, δηλαδή η αξία των πρώτων υλών, καυσίμων και υπηρεσιών που παρασχέθηκαν από άλλους και χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της παραγωγής. Στην ουσία αντιπροσωπεύει την προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από τους τομείς που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες εντός μιας γεωγραφικής ενότητας.

2.1. Εκτίμηση της ΑΠΑ στις Περιφέρειες της Χώρας

Η εκτίμηση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στην Ελλάδα και στις Περιφέρειες της αποτυπώνεται ιστορικά από το 2005 έως το 2018, στον παρακάτω Πίνακα 8. Σημειώνουμε ότι έως τον Σεπτέμβριο του 2021 δεν υπήρχε εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για το 2019, σε επίπεδο Περιφερειών.

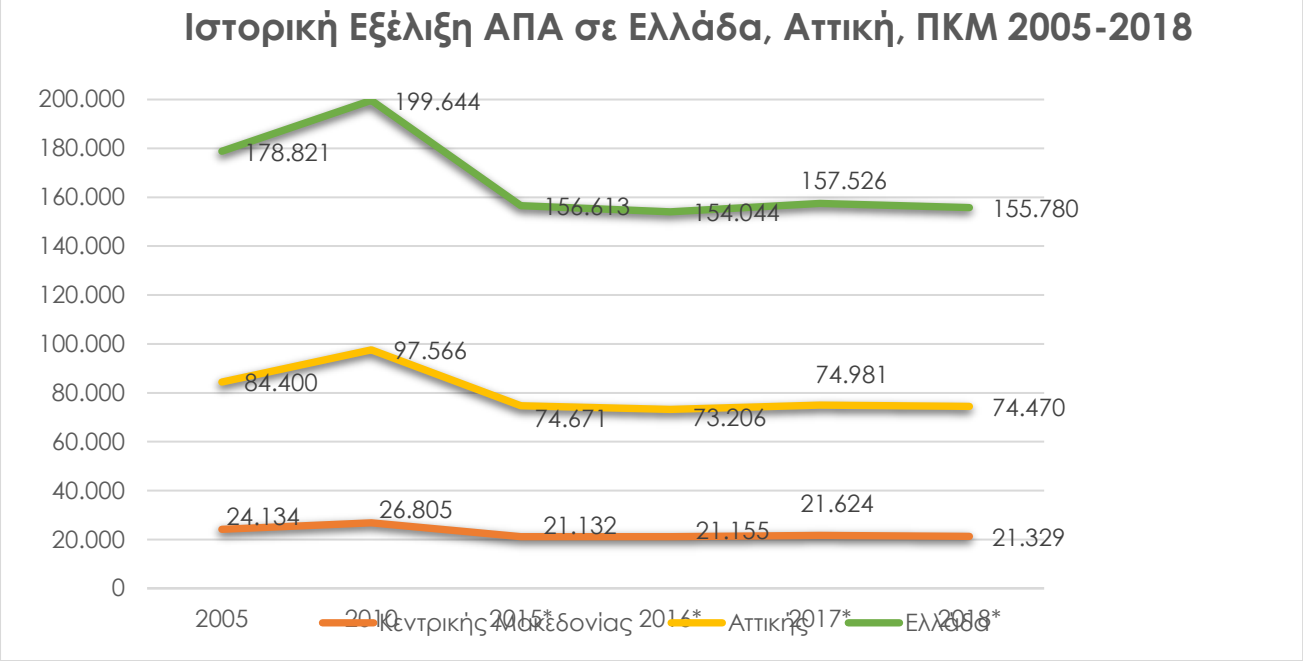
Πίνακας 8 - Ιστορική Εξέλιξη ΑΠΑ ανά Περιφέρεια 2005-2018 (σε εκ. ευρώ) – Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (18.01.2021)

Περιφέρεια	2005	2010	2015[3]	2016	2017	2018	% ΑΠΑ χώρας 2018	% Πληθ. 2011	Μεταβολή 2010-2018
Κεντρικής Μακεδονίας	24.134	26.805	21.132	21.155	21.624	21.329	13,7%	17,4%	-20,4%
Αν. Μακεδ. & Θράκης	7.061	8.124	6.035	6.024	6.071	5.957	3,8%	5,6%	-26,7%
Δυτικής Μακεδονίας	4.272	4.399	3.832	3.418	3.465	3.560	2,3%	2,6%	-19,1%
Ηπείρου	4.051	4.355	3.468	3.456	3.476	3.409	2,2%	3,1%	-21,7%
Θεσσαλίας	9.181	9.570	8.087	8.042	8.170	7.853	5,0%	6,8%	-17,9%
Στερεάς Ελλάδας	8.740	8.747	7.033	7.144	7.390	7.240	4,6%	5,1%	-17,2%
Δυτικής Ελλάδας	8.728	9.426	7.206	7.010	7.065	6.884	4,4%	6,3%	-27,0%
Αττικής	84.400	97.566	74.671	73.206	74.981	74.470	47,8%	35,4%	-23,7%
Πελοποννήσου	7.507	8.329	6.918	6.876	7.024	6.956	4,5%	5,3%	-16,5%
Βορείου Αιγαίου	2.511	2.813	2.213	2.143	2.167	2.142	1,4%	1,8%	-23,9%
Νοτίου Αιγαίου	5.979	6.391	5.408	5.220	5.371	5.359	3,4%	2,9%	-16,1%
Ιονίων Νήσων	3.401	3.526	2.764	2.727	2.771	2.759	1,8%	1,9%	-21,8%
Κρήτης	8.856	9.592	7.846	7.622	7.950	7.862	5,0%	5,8%	-18,0%
Ελλάδα	**178.821**	**199.644**	**156.613**	**154.044**	**157.526**	**155.780**	100,0%	**142.873**	-22,0%

Στο Γράφημα 8 αποτυπώνονται οι διακυμάνσεις των ΑΠΑ για τη Χώρα και για τις δύο μεγαλύτερες Περιφέρειες της, Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Παρατηρούμε ότι από το 2005 έως το 2010 η τιμή της ΑΠΑ εμφανίζει σημαντική άνοδο σε όλες τις Περιφέρειες, αλλά υποχωρεί δραματικά (20% και πλέον) μέχρι το 2015 και το 2016 παρατηρούμε μικρή περαιτέρω μείωση του στην Κεντρική Μακεδονία και την Αττική. Το 2017 παρατηρείται υπάρχει μικρή αύξηση στη

[3] Εκτίμηση για τα έτη 2015, 2016, 2017, 2018 από την ΕΛ.ΣΤΑΤ

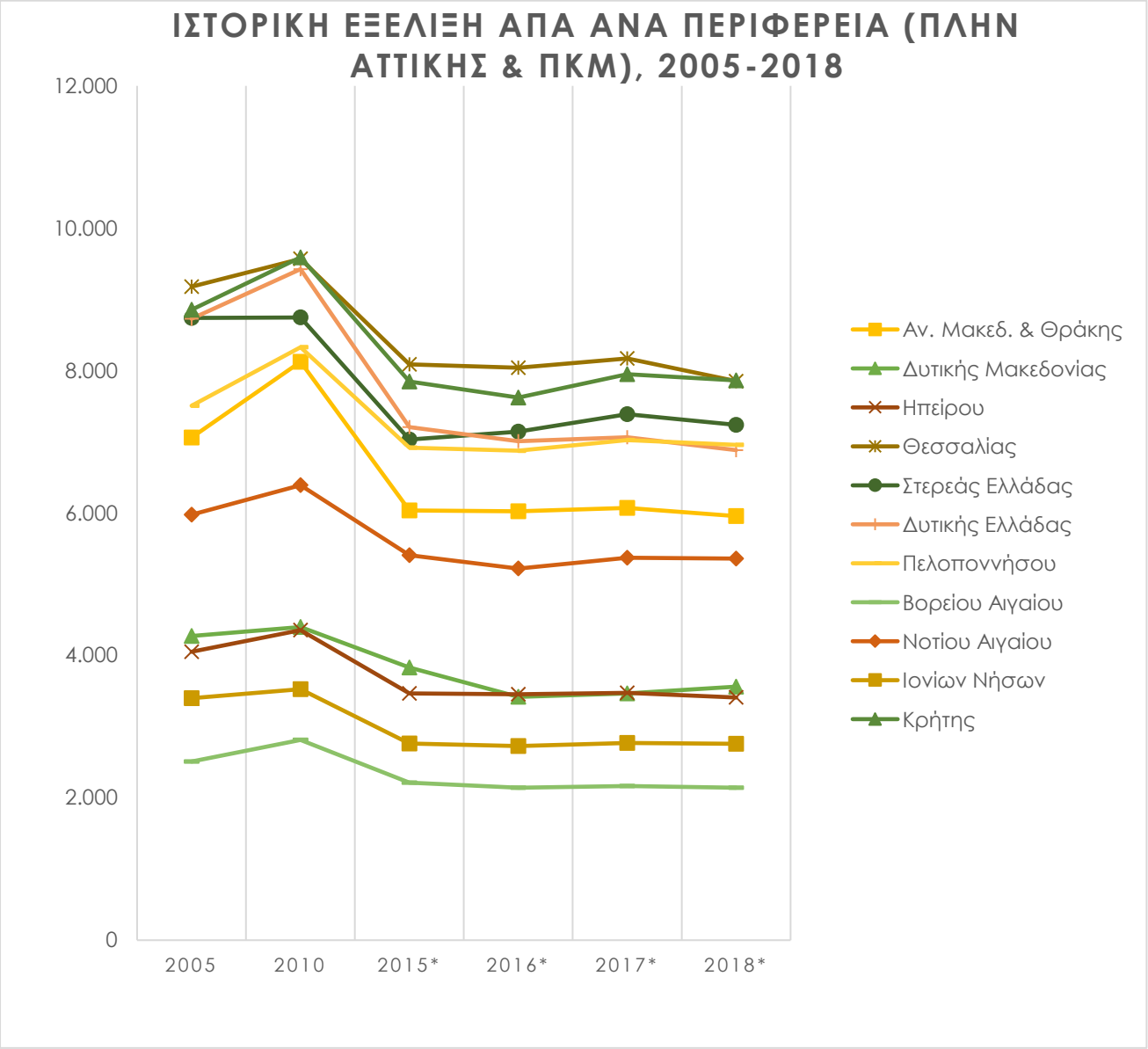
χώρα και στις δύο μεγαλύτερες περιφέρειες της, ενώ το 2018 παρατηρείται και πάλι μικρή υποχώρηση.

Γράφημα 8 – Ιστορική εξέλιξη ΑΠΑ σε Ελλάδα, Αττική και ΠΚΜ για το διάστημα 2005-2018[4]

[4] Τα νούμερα για το 2018 είναι εκτιμήσεις

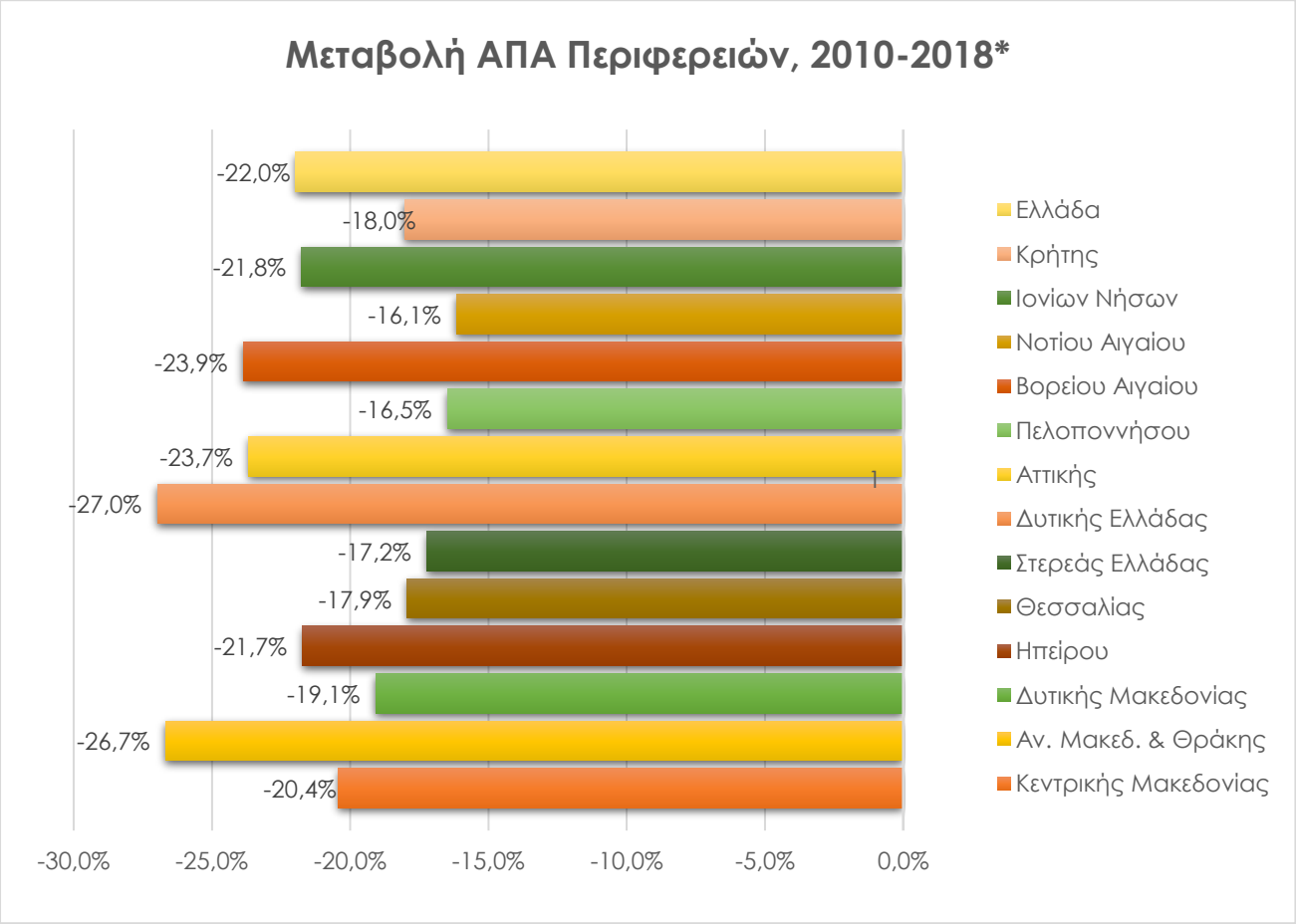
Στο Γράφημα 9 αποτυπώνονται οι διακυμάνσεις των ΑΠΑ για όλες τις Περιφέρειες της Χώρας, πλην Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Παρατηρούμε ότι οι διακυμάνσεις των ΑΠΑ στις περισσότερες Περιφέρειες είναι παρόμοιες, εκτός αυτών της Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης και της Δυτικής Ελλάδας που εμφανίζουν εντονότερη μείωση μεταξύ 2010 και 2015.

*Γράφημα 9 - Ιστορική εξέλιξη του ΑΠΑ ανά περιφέρεια (πλην Αττικής και ΠΚΜ) για το διάστημα 2005-2018[5]**

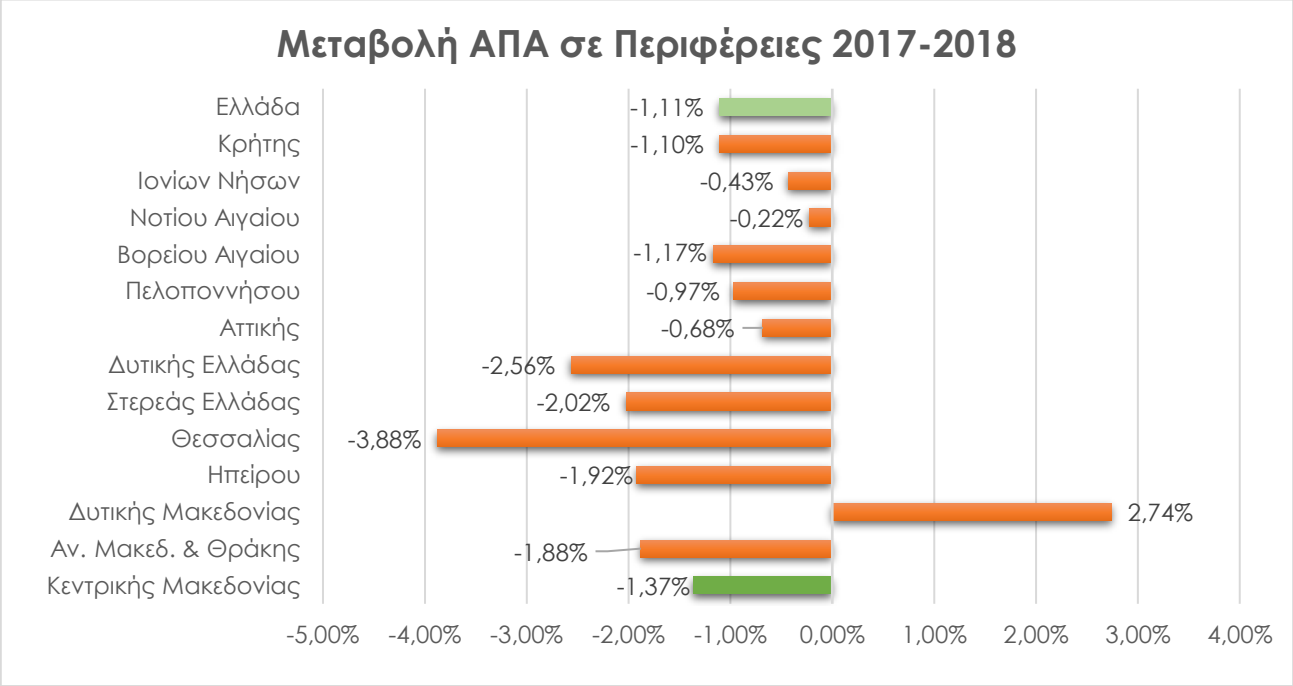
[5] Όπως προηγουμένως

Στο Γράφημα 10 απεικονίζεται η μεταβολή της ΑΠΑ για το σύνολο της Χώρας και για κάθε Περιφέρεια της από το 2000 έως το 2018. **Παρατηρούμε ότι η ΠΚΜ υπέστη μείωση μικρότερη από την αντίστοιχη του συνόλου της χώρας (-20,4%)**, ενώ πέντε ακόμη Περιφέρειες εμφανίζουν μικρότερες μειώσεις με καλύτερες τη Θεσσαλία (-17,9%), τη Στερεά Ελλάδα (-17,2%), την Πελοπόννησο (-16,5%) και τη Νοτίου Αιγαίου (-16,1%). Οι Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (-26,7%) και της Δυτικής Ελλάδας (-27%) είναι οι Περιφέρειες με τις μεγαλύτερες απώλειες σε ΑΠΑ για την περίοδο 2000-2018.

*Γράφημα 10 – Μεταβολή ΑΠΑ περιφερειών της Ελλάδας για το διάστημα 2010-2018**

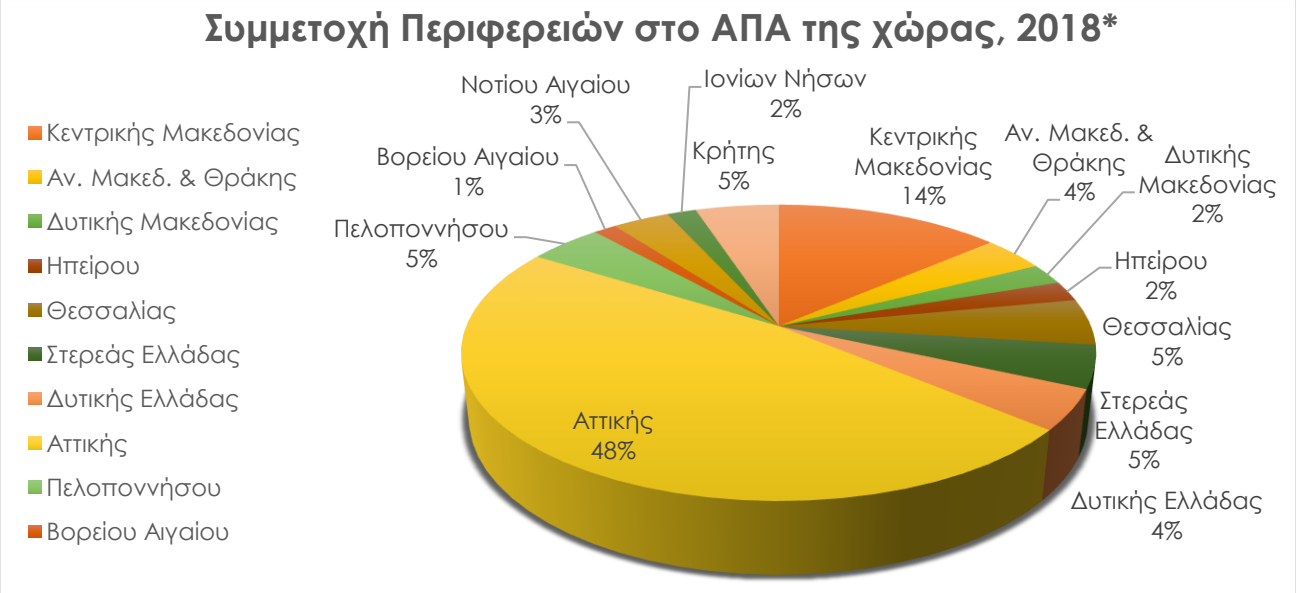
Στο Γράφημα 11 απεικονίζεται η μεταβολή της ΑΠΑ για το σύνολο της Χώρας και για κάθε Περιφέρεια της, κατά τη διετία 2017-2018 (δεν υπάρχουν νεότερες εκτιμήσεις). Παρατηρούμε ότι **η ΠΚΜ (-1,37%) παρουσιάζει μείωση αντίστοιχη της χώρας (-1,11%)**, ενώ η μοναδική Περιφέρεια που εμφανίζει αύξηση είναι η **Δυτικής Μακεδονίας (+2,74%)**, προφανώς λόγω των παραγωγικών ενεργειακών μονάδων της περιοχής.

Γράφημα 11 - Μεταβολή ΑΠΑ στις Περιφέρειες της χώρας για το διάστημα 2017-2018[6]

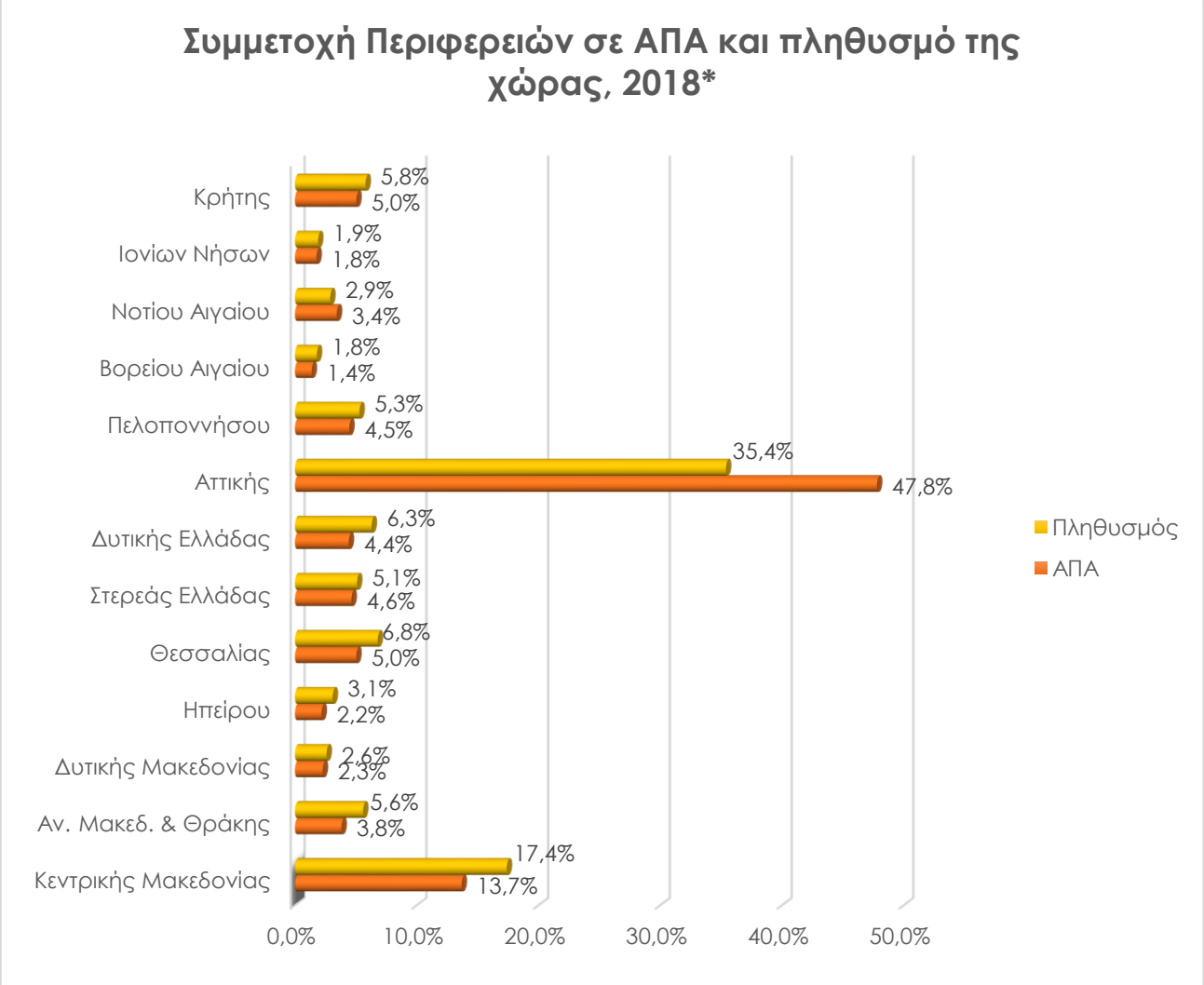
Στο Γράφημα 12 αποτυπώνεται η συμμετοχή των 13 Περιφερειών στην ΑΠΑ του 2018 της Χώρας. Παρατηρούμε ότι η ΠΚΜ συμβάλλει κατά 13,7% στο ΑΠΑ της Χώρας (13,7% και το 2017), έναντι 47,8% της Αττικής, ενώ η Θεσσαλία και η Κρήτη βρίσκονται στην 3η θέση με 5% συμμετοχή η κάθε μία.

[6] Τα νούμερα αναφέρονται σε εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ

*Γράφημα 12 - Συμμετοχή Περιφερειών στο ΑΠΑ της Ελλάδας (2018)**

Η παραπάνω συμβολή εκτιμάται ακριβέστερα όταν συγκριθεί με τους μόνιμους κατοίκους της κάθε Περιφέρειας. Στο Γράφημα 13 καταγράφεται και συγκρίνεται ανά Περιφέρεια η συμμετοχή των 13 Περιφερειών τόσο στην ΑΠΑ του 2018, όσο και στον πληθυσμό της χώρας (2011). Παρατηρούμε ότι **η ΠΚΜ περιλαμβάνει το 17,4% του συνολικού πληθυσμού και συμβάλλει κατά 13,7% στο ΑΠΑ της Χώρας, μία τάση που παρατηρείται συνολικά σε 11 Περιφέρειες**. Αντιθέτως η Αττική (35,4% του πληθυσμού και 47,8% της ΑΠΑ) και το Νότιο Αιγαίο (2,9% του πληθυσμού και 3,4% της ΑΠΑ), είναι οι δύο Περιφέρειες με συμβολή στην ΑΠΑ σημαντικά μεγαλύτερη από το ποσοστό του πληθυσμού τους.

*Γράφημα 13 – Η συμμετοχή των Περιφερειών στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό της χώρας για το έτος 2018**

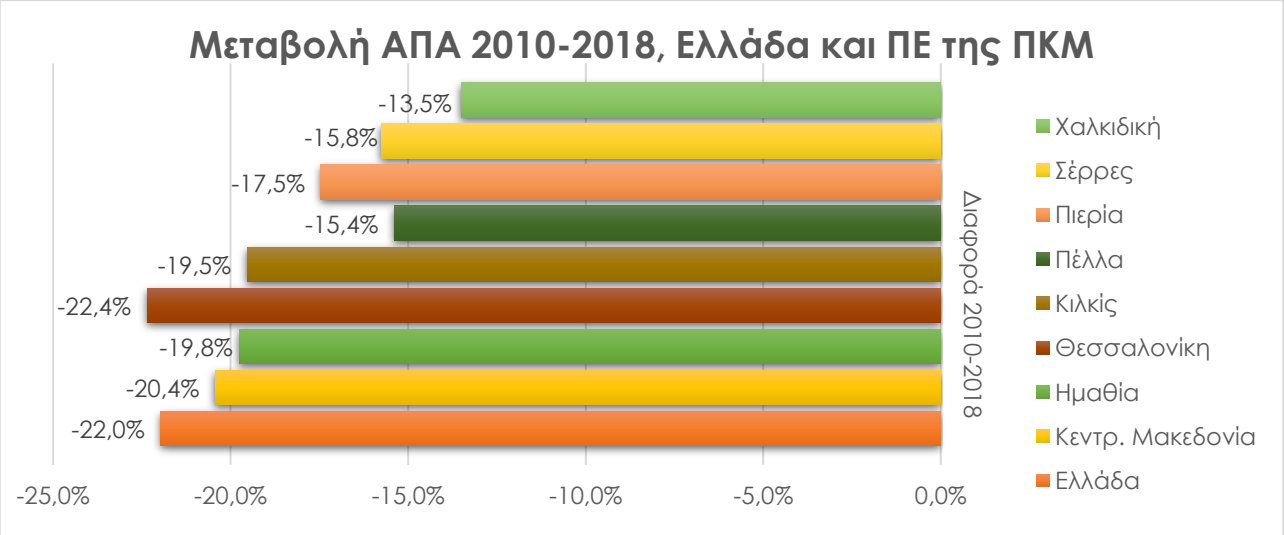
2.2. Εκτίμηση της ΑΠΑ στις Περιφερειακές Ενότητες της ΠΚΜ

Στον Πίνακα 10 που ακολουθεί αποτυπώνονται αφενός η ιστορική εξέλιξη της ΑΠΑ ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για την περίοδο 2005-2018, αφετέρου η ποσοστιαία συμμετοχή τους στη συνολική περιφερειακή ΑΠΑ.

Πίνακας 9 - Ιστορική εξέλιξη ΑΠΑ ανά Π.Ε. της ΠΚΜ 2005-2018

	2005	2010	2015[7]	2016	2017	2018	% συμμετοχή στο ΑΠΑ	% συμμετοχή στον Πληθυσμό	Διαφορά 2010-2018
Ελλάδα	**178.821**	**199.644**	**156.613**	**154.044**	**157.526**	**155.78**	**100**	**100**	**-22,0%**
Κεντρική Μακεδονία	**24.134**	**26.805**	**21.132**	**21.155**	**21.624**	**21.329**	**13,7%**	**17,5%**	**-20,4%**
Ημαθία	1.670	1.715	1.355	1.337	1.327	1.376	6,5%	7,6%	**-19,8%**
Θεσσαλονίκη	15.644	17.609	13.565	13.574	13.978	13.672	64,1%	59,0%	**-22,4%**
Κιλκίς	919	971	825	801	812	781,28	3,7%	4,3%	**-19,5%**
Πέλλα	1.510	1.686	1.384	1.372	1.398	1.427	6,7%	7,3%	**-15,4%**
Πιερία	1.347	1.524	1.261	1.240	1.277	1.258	5,9%	7,0%	**-17,5%**
Σέρρες	1.650	1.770	1.481	1.464	1.524	1.491	7,0%	8,9%	**-15,8%**
Χαλκιδική	1.393	1.530	1.262	1.366	1.309	1.323	6,2%	5,9%	**-13,5%**

Στο Γράφημα 14 αποτυπώνονται οι μεταβολές στις ΑΠΑ των Π.Ε. της ΠΚΜ για το χρονικό διάστημα 2010-2018. Παρατηρούμε ότι τη μεγαλύτερη μείωση εμφανίζει η Θεσσαλονίκη (-22,4%), πάνω από τη συνολική μείωση της ΠΚΜ (-20,4%), ενώ οι υπόλοιπες 6 Π.Ε. υπέστησαν μικρότερες μειώσεις, με τη Χαλκιδική (-13,5%), την Πέλλα (-15,4%) και τις Σέρρες (-15,8%) να σημειώνουν τις μικρότερες απώλειες.

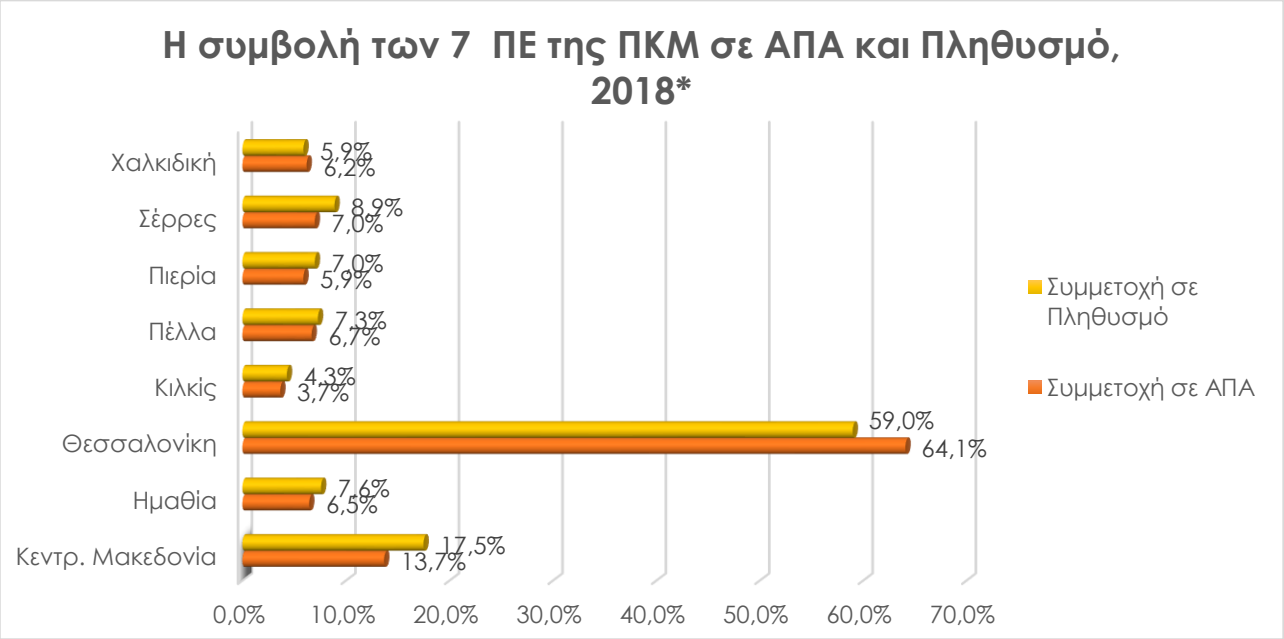

Γράφημα 14 - Μεταβολή ΑΠΑ για το διάστημα 2010-2018 στην Ελλάδα και τις ΠΕ της ΠΚΜ

[7] Τα αριθμητικά στοιχεία από το 2015 και μετά όπως και για τη συμμετοχή των Περιφερειών στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό, αποτελούν εκτιμήσεις.

Όπως αποτυπώνεται στον Πίνακα 10, παραπάνω, η ΠΕ Θεσσαλονίκης συμβάλλει κατά 64,1% στη συνολική ΑΠΑ της ΠΚΜ, με την ΠΕ Σερρών να έχει την αμέσως μεγαλύτερη συνεισφορά (7%) στη συνολική ΑΠΑ της ΠΚΜ και την ΠΕ Πέλλας να ακολουθεί (6,7%).

Στο Γράφημα 15 καταγράφεται και συγκρίνεται η συμμετοχή των 7 Περιφερειακών Ενοτήτων τόσο στην ΑΠΑ του 2018, όσο και στον πληθυσμό της ΠΚΜ (2011). Παρατηρούμε ότι η ΠΕ Θεσσαλονίκης έχει τη μεγαλύτερη σχετική συμβολή στην ΑΠΑ της ΠΚΜ, αφού συγκεντρώνει το 59% του συνολικού πληθυσμού και συμβάλλει κατά 64,1% στο ΑΠΑ της ΠΚΜ. Ακολουθεί η ΠΕ Χαλκιδικής που συγκεντρώνει το 5,9% του συνολικού πληθυσμού και συμβάλλει κατά 6,2% στο ΑΠΑ της ΠΚΜ. Στον αντίποδα βρίσκονται οι υπόλοιπες 5 ΠΕ, με συμβολή στην ΑΠΑ της ΠΚΜ αρκετά μικρότερη από το ποσοστό του πληθυσμού τους, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σχετικά χαμηλή προστιθέμενη αξία του παραγωγικού ιστού τους (αγροτική παραγωγή, χαμηλή μεταποίηση κ.ά.).

Γράφημα 15 - Η συμβολή των 7 ΠΕ της Κεντρικής Μακεδονίς στο ΑΠΑ και τον πληθυσμό της χώρας το έτος 2018

2.3. Συνεισφορά Κλάδων (Α10) στην ΑΠΑ Ελλάδας και ΠΚΜ

Στον παρακάτω Πίνακα 11 αποτυπώνεται, σε εκατ. ευρώ, η συνεισφορά των 21 κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, ταξινομημένων σε 10 ομάδες (Α10), στην ΑΠΑ της χώρας και της ΠΚΜ για το 2018.

Παρατηρούμε ότι η **ομάδα κλάδων Ζ,Η,Θ**: «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης» είναι η **πρώτη σε συνεισφορά ΑΠΑ, τόσο στη χώρα με 26,9%** (24,3% πέρυσι) **όσο και στη ΠΚΜ με 27,1%** (23,7% πέρυσι), ενώ στη 2η θέση βρίσκεται η **ομάδα Ξ,Ο,Π**: «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα», που αφορά κυρίως δημόσιους

οργανισμούς και υπηρεσίες, με 20,1% (20,3% πέρυσι) συνεισφορά στην ΑΠΑ της χώρας και **23,9%** (23,5% πέρυσι) **στην ΑΠΑ της ΠΚΜ**.

Στο Γράφημα 16 που ακολουθεί, αποτυπώνεται η σχετική συμβολή της ΑΠΑ της ΠΚΜ στη χώρα, για κάθε ομάδα (Α10) κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.

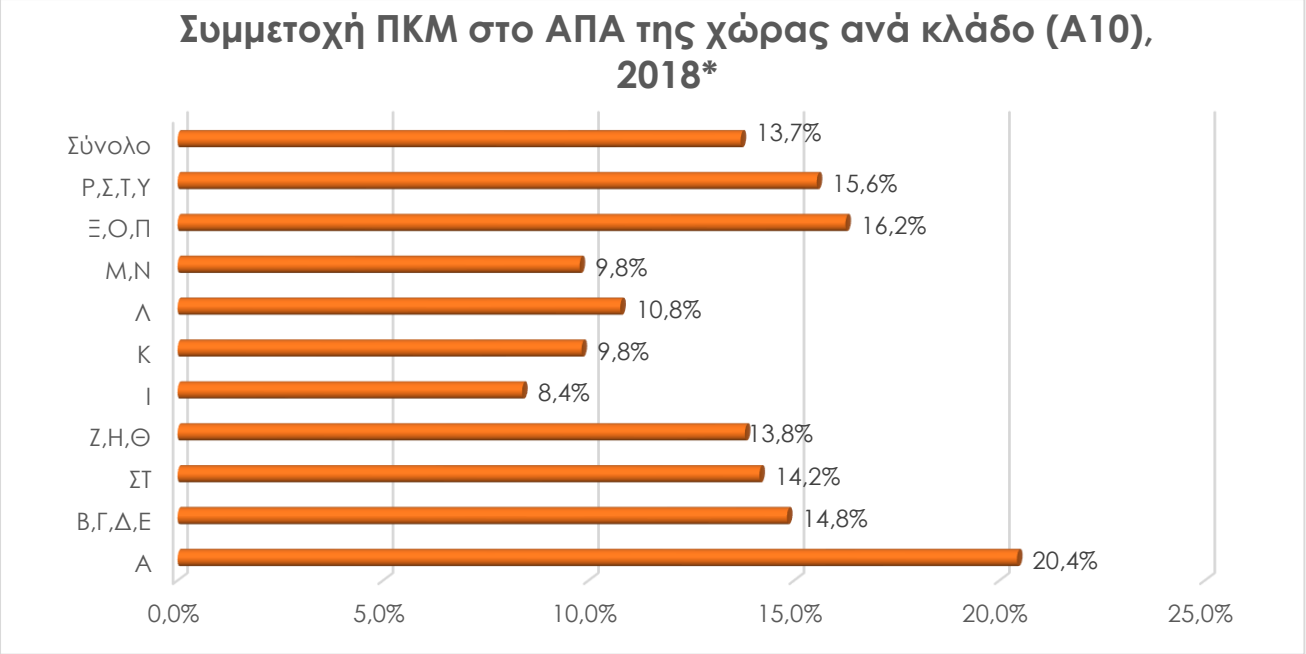
Δεδομένου ότι η συνολική συμβολή της ΠΚΜ στην ΑΠΑ της χώρας ανέρχεται στο 13,7%, οι ομάδες κλάδων που εμφανίζουν μεγαλύτερο ποσοστό συμβολής, δείχνουν την εξειδίκευση της ΠΚΜ.

Έτσι κορυφαίος σε συμβολή με διαφορά είναι ο κλάδος Α: «Γεωργία, δασοκομία και αλιεία» με 20,4% (18,9% πέρυσι) συμμετοχή (έναντι 13,7% της μέσης συμμετοχής της ΠΚΜ), ακολουθούμενος από τους Ξ,Ο,Π: «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα», με συμμετοχή 16,2% (15,9% πέρυσι) στη συνολική ΑΠΑ που προσφέρουν οι κλάδοι αυτοί στη χώρα.

Αντιθέτως, η ΠΚΜ εμφανίζει τη χαμηλότερη εξειδίκευση στους κλάδους Ι: «Ενημέρωση και Επικοινωνία», με 8,4% (8,6% πέρυσι) και Κ: «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες», με 9,8% (10% πέρυσι).

Πίνακας 10 - ΑΠΑ ανά κλάδο (Α10) σε Ελλάδα και ΠΚΜ για το 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 2021*

Κλάδοι (21)	Κλάδοι	Ελλάδα (εκ. €)	% σε ΑΠΑ Χώρας	ΠΚΜ (εκ. €)	% σε ΑΠΑ ΠΚΜ	Συμμετοχή ΠΚΜ στο ΑΠΑ της χώρας
Α	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	6.576	4,2%	1.343	6,3%	20,4%
Β,Γ,Δ,Ε	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	21.501	13,8%	3.188	14,9%	14,8%
ΣΤ	Κατασκευές	2.270	1,5%	321	1,5%	14,2%
Ζ,Η,Θ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης	41.883	26,9%	5.781	27,1%	13,8%
Ι	Ενημέρωση και επικοινωνία	4.979	3,2%	417	2,0%	8,4%
Κ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	8.330	5,3%	819	3,8%	9,8%
Λ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	25.629	16,5%	2.760	12,9%	10,8%
Μ,Ν	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	7.949	5,1%	778	3,6%	9,8%
Ξ,Ο,Π	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	31.346	20,1%	5.094	23,9%	16,2%
Ρ,Σ,Τ,Υ	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	5.318	3,4%	827	3,9%	15,6%
Σύνολο	**Σύνολο Α10**	**155.780**	**100,0%**	**21.329**	**100,0%**	**13,7%**

Γράφημα 16 - Συμμετοχή ΠΚΜ στο ΑΠΑ της χώρας ανά κλάδο (Α10) για το έτος 2018

3. Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται, αναλύονται και συγκρίνονται τα κκ ΑΕΠ της Χώρας, των 13 Περιφερειών της, καθώς και των 7 Π.Ε. της ΠΚΜ. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) προκύπτει όταν στη συνολική ΑΠΑ μιας γεωγραφικής ενότητας προστεθούν οι εισαγωγικοί δασμοί, οι φόροι επί των εισαγωγικών δασμών και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ).

3.1. Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (NUTS II)

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, η εκτίμηση του κκ ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) για το 2018, στην Ελλάδα και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιγράφονται στον Πίνακα 12 και στα Γραφήματα 17 και 18, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και μεγέθη του 2018, ώστε να γίνουν και οι απαραίτητες συγκρίσεις. Σημειώνουμε ότι έως τον Σεπτέμβριο του 2021 δεν υπήρχε εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για το 2019, σε επίπεδο Περιφερειών.

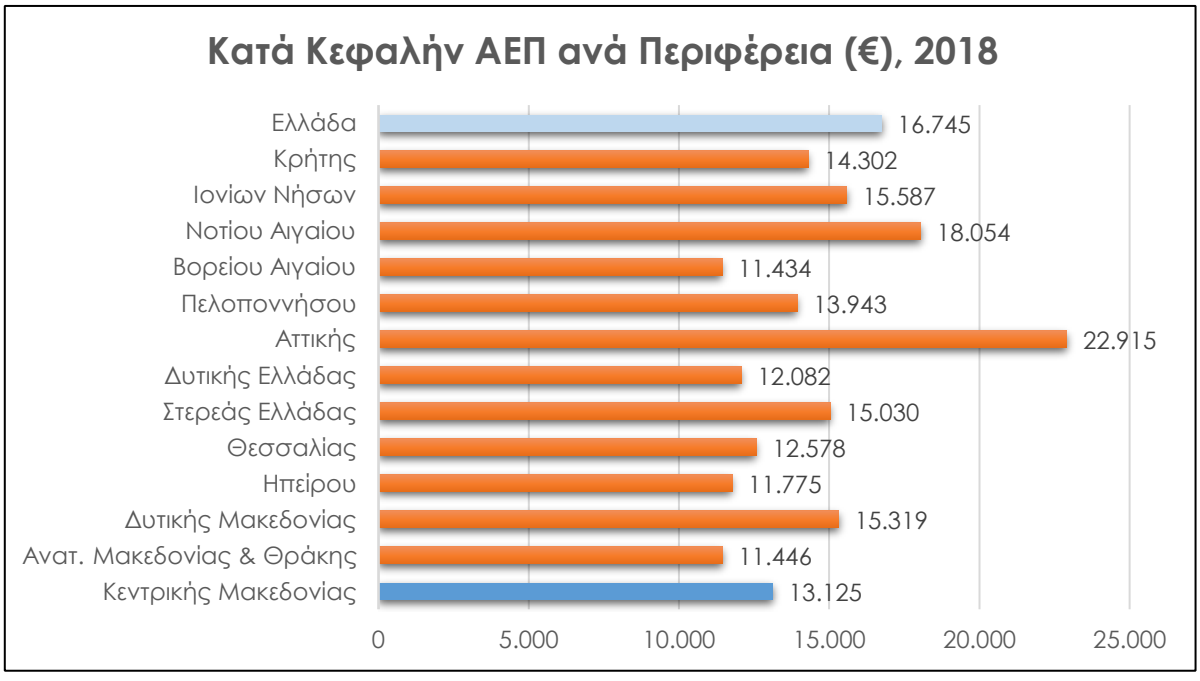
Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 17, το κκ ΑΕΠ της χώρας, για το 2018, είναι **16.745 €**, ενώ το **υψηλότερο** κκ περιφερειακό προϊόν έχει **η περιφέρεια Αττικής με 22.915 €, με δεύτερη** την περιφέρεια **νοτίου Αιγαίου (18.054 €)** και είναι οι μόνες που ξεπερνούν το μέσο κκ προϊόν της χώρας.

Το κκ ΑΕΠ **της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας** ανέρχεται σε **13.125 €** και βρίσκεται στην **όγδοη θέση** μεταξύ των 13 περιφερειών της χώρας. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 12 και στο Γράφημα Χ, ισοδυναμεί με το **78,38% της χώρας**. Οι περιφέρειες με το χαμηλότερο κκ ΑΕΠ είναι η **Βόρειου Αιγαίου** με 11.434 € και η **Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης** με 11.446 €.

Στο Γράφημα 18 απεικονίζονται τα κ.κ. ΑΕΠ των 13 Περιφερειών, με αναγωγή στο 100 (Ελλάδα=100) και καταγράφονται ανάγλυφα οι **μεγάλες ανισότητες μεταξύ των Περιφερειών της χώρας**. Είναι χαρακτηριστικό ότι το κ.κ. ΑΕΠ των τεσσάρων Περιφερειών **Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Ηπείρου, Βόρειου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας, μόλις ξεπερνούν το 50% του αντίστοιχου της Αττικής**, ενώ και το κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ δεν ξεπερνάει το 58% του αντίστοιχου της Αττικής.

Πίνακας 11 - κκ ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (NUTS II) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18.01.2021 (προσωρινά στοιχεία)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	κ.κ. ΑΕΠ σε ευρώ 2017	Δείκτης 2017 (Χώρα=100)	κ.κ. ΑΕΠ σε ευρώ 2018	Δείκτης 2018 (Χώρα=100)	Μεταβολή 2017-2018
Κεντρικής Μακεδονίας	13.172	78,6	13.125	78,38	-0,22
Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης	11.539	68,9	11.446	68,35	-0,55
Δυτικής Μακεδονίας	14.663	87,5	15.319	91,48	3,98
Ηπείρου	11.879	70,9	11.775	70,32	-0,58
Θεσσαλίας	12.911	77	12.578	75,11	-1,89
Στερεάς Ελλάδας	15.214	90,8	15.030	89,76	-1,04
Δυτικής Ελλάδας	12.216	72,9	12.082	72,15	-0,75
Αττικής	22.784	136	22.915	136,85	0,85
Πελοποννήσου	13.903	83	13.943	83,27	0,27
Βορείου Αιγαίου	11.955	71,3	11.434	68,28	-3,02
Νοτίου Αιγαίου	18.091	108	18.054	107,82	-0,18
Ιονίων Νήσων	15.464	92,3	15.587	93,08	0,78
Κρήτης	14.366	85,7	14.302	85,41	-0,29
Ελλάδα	**16.757**	**100**	**16.745**	**100**	0

Γράφημα 17 - Κατά κεφαλής ΑΕΠ ανά Περιφέρεια σε ευρώ για το έτος 2018

Γράφημα 18 - Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (Χώρα=100) για το έτος 2018

Στο Γράφημα 19 συγκρίνονται τα κ.κ. ΑΕΠ των 13 Περιφερειών της χώρας, με αναγωγή στο 100 (Ελλάδα=100), για το 2017 και 2018. Είναι εμφανές ότι οι 9 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας παρουσιάζουν μικρή συρρίκνωση του κ.κ. ΑΕΠ τους, με σημαντικότερη αυτή της Θεσσαλίας (από 77 σε 75,1), ενώ η ΠΚΜ καταγράφει οριακή μείωση το 2018 (από 78,6 σε 78,4). Άλλες 3 στις 13 (Αττική, Πελοπόννησος, Ιόνια Νησιά) σημειώνουν οριακή αύξηση και μόνο η Δυτική Μακεδονία σημαντική αύξηση (από 87,5 σε 91,5).

Γράφημα 19 - Κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά Περιφέρεια (Χώρα=100) για το διάστημα 2017-2018

3.2. Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά Π.Ε. της ΠΚΜ

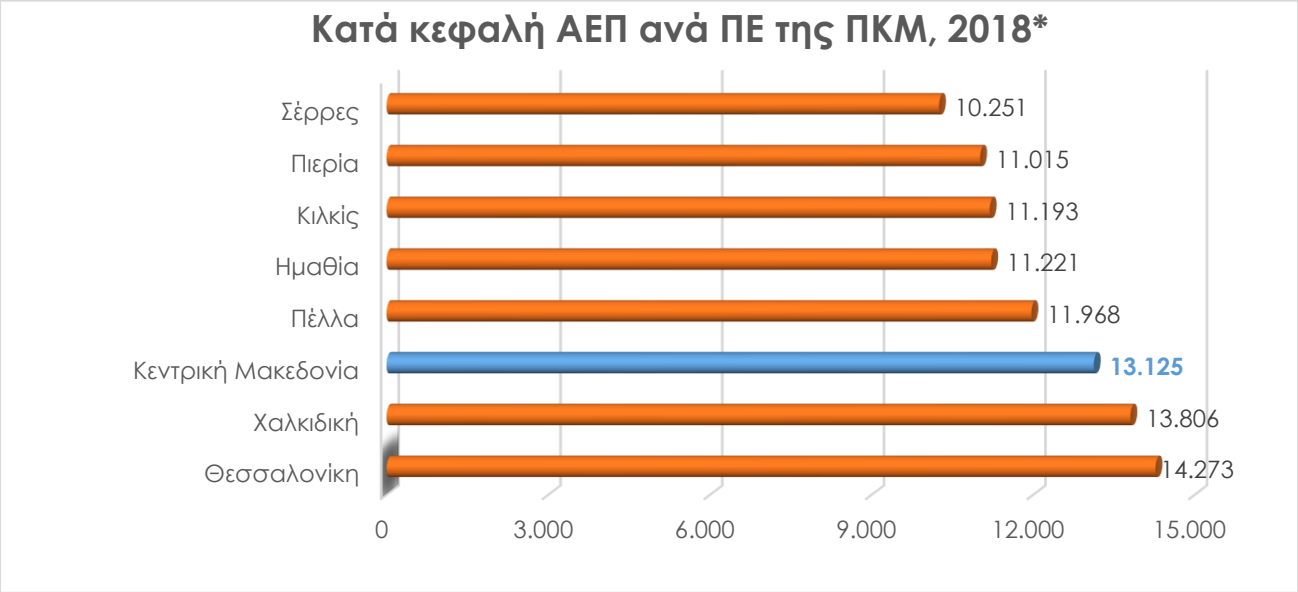
Στον παρακάτω Πίνακα 13., παρουσιάζεται η εκτίμηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ για το 2018, στις **περιφερειακές ενότητες της ΠΚΜ, κατά φθίνουσα σειρά**. Επιπλέον παρουσιάζονται οι αντίστοιχες επιδόσεις του 2017 και συγκρίνονται μεταξύ τους.

Παρατηρούμε ότι οι περιφερειακές ενότητες Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής είναι οι μόνες με κατά κεφαλήν προϊόν μεγαλύτερο από το μέσο όρο της ΠΚΜ (14.273 και 13.806 € αντίστοιχα) για το 2018, όπως φαίνεται στο Γράφημα 20, κάτι αναμενόμενο αφού στη μεν ΠΕ Θεσσαλονίκης δραστηριοποιείται μεγάλος αριθμός μεταποιητικών μονάδων και οργανισμών παροχής υπηρεσιών, στη δε ΠΕ Χαλκιδικής λειτουργούν μεγάλες τουριστικές μονάδες και επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής κατά τους θερινούς μήνες.

Οι ΠΕ **Πέλλας και Ημαθίας** είναι αυτές που ακολουθούν στην 3η και 4η θέση, με 11.968 € και 11.221 € αντίστοιχα, προφανώς λόγω των πολλών μεταποιητικών επιχειρήσεων αγροτικών προϊόντων, που βρίσκονται εγκατεστημένες εντός των ορίων τους.

Πίνακας 12 - Κατά Κεφαλή ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ

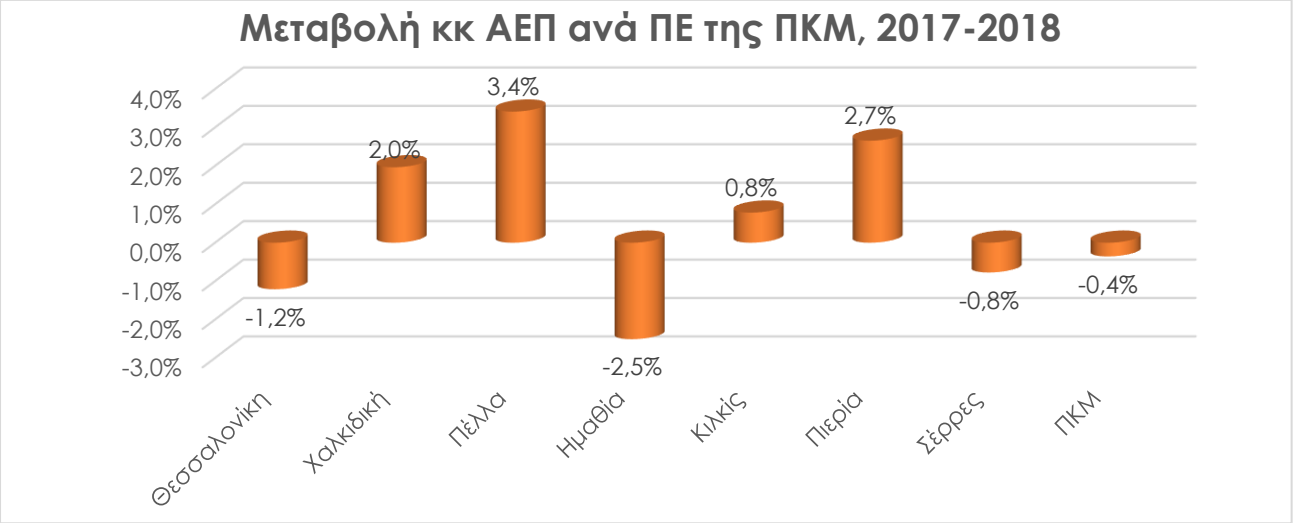
Περιφερειακή Ενότητα	κκ ΑΕΠ 2018 (σε €)	κκ ΑΕΠ 2017 (σε €)	Μεταβολή
Θεσσαλονίκη	14.273	14.448	-1,2%
Χαλκιδική	13.806	13.540	2,0%
Πέλλα	11.968	11.573	3,4%
Ημαθία	11.221	11.510	-2,5%
Κιλκίς	11.193	11.106	0,8%
Πιερία	11.015	10.730	2,7%
Σέρρες	10.251	10.331	-0,8%
ΠΚΜ	**13.125**	**13.172**	-0,4%

Γράφημα 20 - Κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2018

Στο Γράφημα 21 απεικονίζεται η μεταβολή του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ 2017 και 2018, στις περιφερειακές ενότητες της ΠΚΜ. Οι Π.Ε. Πέλλας (3,4%), Πιερίας (2,7%) και Χαλκιδικής (2,%) είχαν

τη μεγαλύτερη αύξηση. Στον αντίποδα, οι Π.Ε. Ημαθίας (-(-2,5%) και Θεσσαλονίκης (-1,2%) είχαν τη μεγαλύτερη μείωση, συντελώντας στην οριακή μείωση του κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ κατά -0,4%.

Γράφημα 21 - Μεταβολή κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2017-2018

Στον παρακάτω Πίνακα 14., παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανά πενταετία, για τα έτη 2000, 2005, 2010, 2015, καθώς και οι εκτιμήσεις για τα έτη 2016, 2017 και 2018, στις περιφερειακές ενότητες της ΠΚΜ, με στόχο να διαπιστωθούν τάσεις και αποκλίσεις στις μεταβολές του κ.κ. ΑΕΠ των Π.Ε. της ΠΚΜ, κατά την περίοδο 2000-2018.

Καταρχάς προκύπτει ότι **κατά τη δεκαετία 2000-2010, το κκ ΑΕΠ της ΠΚΜ αυξήθηκε κατά 46,2%, έναντι αύξησης 55,5% της χώρας**, ενώ κατά την περίοδο **2010-2018**, εκτιμάται ότι σημείωσε **περίπου την ίδια μείωση** με το αντίστοιχο της Χώρας **(-16,8% έναντι -17,6%)**. Επομένως, κατά το χρονικό διάστημα **2000-2018 συνολικά, εκτιμάται ότι μεγάλωσε η απόκλιση του κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ από το αντίστοιχο της χώρας**. Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ ο σχετικός **δείκτης για το κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ για το 2000 ήταν 82,5** (Χώρα=100), το 2010 μειώθηκε στο 77,6 και **το 2018 εκτιμάται στο 78,38** (Γράφημα 17).

Πίνακας 13 - Ιστορική Εξέλιξη κκ ΑΕΠ ανά ΠΕ της ΠΚΜ – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18.01.2021

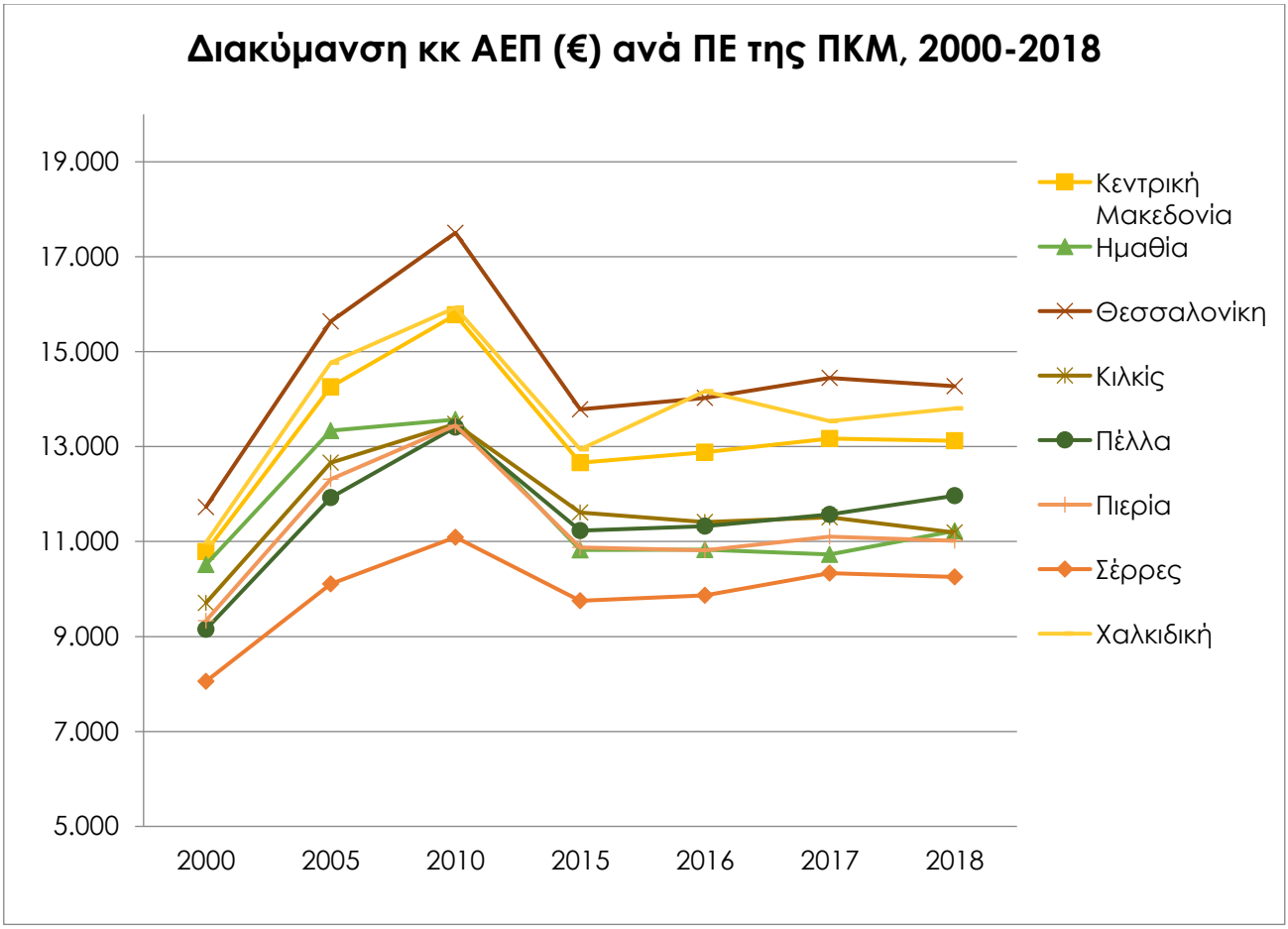
	2000	2005	2010	2015[8]	2016	2017	2018	Μεταβολή '00-'10	Μεταβολή '10-'18
Ελλάδα	**13.071**	**18.134**	**20.324**	**16.381**	**16.378**	**16.757**	**16.745**	55,5%	-17,6%
ΠΚΜ	**10.790**	**14.262**	**15.776**	**12.664**	**12.880**	**13.172**	**13.125**	46,2%	-16,8%
Ημαθία	10.515	13.337	13.571	10.822	10.827	10.730	11.221	29,1%	-17,3%
Θεσσαλονίκη	11.727	15.634	17.504	13.788	14.023	14.448	14.273	49,3%	-18,5%
Κιλκίς	9.708	12.660	13.479	11.612	11.408	11.510	11.193	38,8%	-17,0%
Πέλλα	9.151	11.925	13.410	11.230	11.324	11.573	11.968	46,5%	-10,8%
Πιερία	9.331	12.311	13.446	10.876	10.816	11.106	11.015	44,1%	-18,1%
Σέρρες	8.055	10.108	11.092	9.752	9.863	10.331	10.251	37,7%	-7,6%
Χαλκιδική	10.978	14.770	15.927	12.939	14.168	13.540	13.806	45,1%	-13,3%

[8] Τα αριθμητικά στοιχεία από το 2015 και μετά όπως και για τη μεταβολή μετά το 2010, αποτελούν εκτιμήσεις.

Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 22, **όλες οι Π.Ε. ακολουθούν αναλογικά την ανοδική τάση του κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ**, κατά την περίοδο 2000-2010, **εκτός από την Π.Ε. Ημαθίας**, η οποία φαίνεται να κερδίζει ελάχιστα στο κ.κ. ΑΕΠ της από το 2005 έως το 2010 (από 13.337 σε 13.571 ευρώ). Όπως μάλιστα απεικονίζεται πολύ χαρακτηριστικά και στο Γράφημα 23, **η Ημαθία** είναι η Π.Ε. με την **μικρότερη άνοδο κ.κ. ΑΕΠ** κατά τη δεκαετία **2000-2010** (29,1% έναντι 46,2% της ΠΚΜ) και μία από τις μεγαλύτερες αντίστοιχες μειώσεις κατά την περίοδο 2010-2018 (-17,3% έναντι -16,8% της ΠΚΜ).

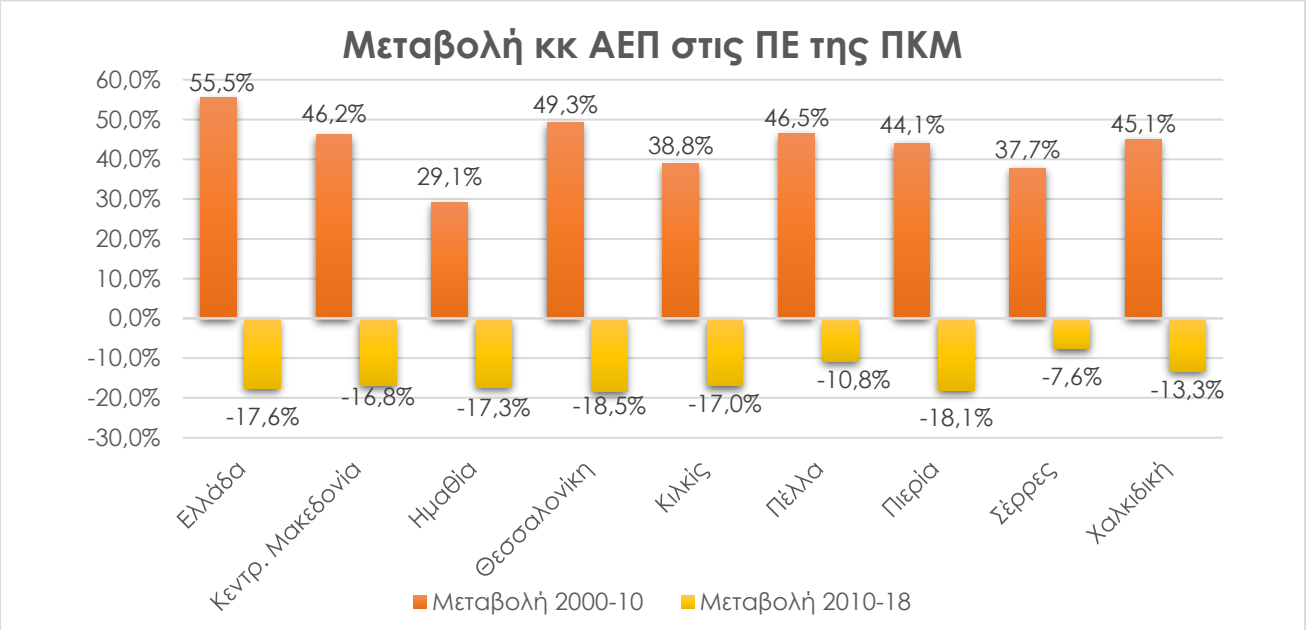
Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης** φαίνεται να **επιδρά σημαντικά στις μεταβολές του κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ, κατά τη δεκαετία 2000-2010** (αύξηση 49,3% έναντι 46,2% της ΠΚΜ), όσο και κατά την περίοδο 2010-2018 (-18,5% έναντι -16,8% της ΠΚΜ), προφανώς λόγω του πληθυσμού της (59% της ΠΚΜ), αλλά και της μεγάλης σχετικής συμβολής της στην ΑΠΑ (65%) της ΠΚΜ.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η **Π.Ε. Σερρών** η οποία παρότι εμφανίζει σημαντική αύξηση κατά 37,7% στο κ.κ. ΑΕΠ της κατά τη δεκαετία 2000-2010, φαίνεται ότι υφίσταται μια σχετικά **μικρή μείωση κατά την περίοδο 2010-2018** (-7,6% έναντι -16,8% της ΠΚΜ και -17,6% της Χώρας).

Γράφημα 22 - Διακύμανση κκ ΑΕΠ στις ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2000-2018[9]

[9] Όπως παραπάνω

Γράφημα 23 - Μεταβολή κκ ΑΕΠ στις ΠΕ της Κεντρικής Μακεδονίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΠΚΜ

Στην ενότητα αυτή περιλαμβάνονται στοιχεία για τις νομικές μονάδες, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους **ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας** (Κωδικός NACE, Αναθ.2, 20 Κλάδοι), όπου συμπεριλαμβάνεται και ο δημόσιος τομέας, συνοπτικά για το σύνολο της Χώρας και αναλυτικά για κάθε μία από τις Π.Ε. της ΠΚΜ, σύμφωνα με το «Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων» της ΕΛΣΤΑΤ, για το έτος 2018. Σημειώνεται ότι έως τον Σεπτέμβριο του 2021 δεν υπήρχε εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για το 2019, σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων.

4. Συνολική Παραγωγική Δραστηριότητα σε Χώρα και ΠΚΜ

4.1. Νομικές μονάδες, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της χώρας.

Ο Πίνακας 15 περιλαμβάνει στοιχεία για τις **Νομικές Μονάδες (ΝΜ)**, τον **Κύκλο Εργασιών (ΚΕ)** και τους απασχολούμενους **ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας** συνοπτικά για το σύνολο της Χώρας. Στους κλάδους Ξ, Ο, Π, συμπεριλαμβάνεται το σύνολο σχεδόν του δημοσίου τομέα.

Στο Γράφημα 24 απεικονίζονται οι επτά σημαντικότεροι μονοψήφιοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, από πλευράς συνεισφοράς τόσο στον συνολικό κύκλο εργασιών, όσο και σε αριθμό απασχολούμενων στο σύνολο της Χώρας.

Πίνακας 14 - Αιρθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο της χώρας για το 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		Αριθμός ΝΜ	ΚΕ (1000 €)	Αριθμός Απασχολούμενων	ΝΜ %	ΚΕ %	Αριθμός Απασχολούμενων Σύνολο
Κωδ. NACE Αναθ.2	Περιγραφή						
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	549.362	7.979.918	455.673	38,69%	2,65%	10,74%
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	593	765.484	7.077	0,04%	0,25%	0,17%
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	56.971	60.079.613	339.414	4,01%	19,97%	8,00%
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	7.446	15.218.076	31.385	0,52%	5,06%	0,74%
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓ. ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡ. ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡ. ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	1.940	1.589.009	17.388	0,14%	0,53%	0,41%
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	58.771	10.501.404	126.669	4,14%	3,49%	2,99%
Ζ	ΧΟΝΔΡ. & ΛΙΑΝ. ΕΜΠΟΡΙΟ-ΕΠΙΣΚ. ΜΗΧΑΝΟΚΙΝ. ΟΧΗΜ. & ΜΟΤΟΣΥΚΛ.	227.461	119.120.916	746.773	16,02%	39,60%	17,60%
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	60.059	16.407.258	185.712	4,23%	5,45%	4,38%
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ & ΕΣΤΙΑΣΗΣ	106.819	12.861.226	590.196	7,52%	4,28%	13,91%
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	16.372	10.780.423	87.164	1,15%	3,58%	2,05%
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	16.856	16.714.150	82.948	1,19%	5,56%	1,95%
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9.153	1.808.453	19.532	0,64%	0,60%	0,46%
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	134.286	9.338.828	249.631	9,46%	3,10%	5,88%
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	20.284	6.913.180	145.179	1,43%	2,30%	3,42%
Ξ	ΔΗΜ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΑΜΥΝΑ- ΥΠΟΧΡΕΩΤ. ΚΟΙΝΩΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗ	1.033	435.792	366.470	0,07%	0,14%	8,64%
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	20.901	1.094.627	327.575	1,47%	0,36%	7,72%
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝ. ΜΕΡΙΜΝΑ	58.066	4.082.316	259.068	4,09%	1,36%	6,11%
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	21.138	3.744.983	72.110	1,49%	1,25%	1,70%
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡ/ΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	38.736	1.282.250	99.203	2,73%	0,43%	2,34%
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	13.600	14.775	33.451	0,96%	0,00%	0,79%
Γενικό Σύνολο		**1.419.855**	**300.785.219**	**4.243.035**	100%	100%	100%

Συνολικά 1.419.855 παραγωγικές μονάδες καταγράφονται στο Στατιστικό Μητρώο του 2018 (1.415.370 το 2017), που δημιούργησαν συνολικό Κ.Ε. ύψους 300,8 δις ευρώ (288,2 δις το 2017) και απασχόλησαν 4.243.035 εργαζόμενους -μισθωτούς, αυτοαπασχολούμενους κλπ- (4.178.199 το 2017). **Ο μέσος Κ.Ε. ανά νομική μονάδα ανέρχεται σε 212.000 ευρώ** περίπου (204.000 το 2017) και η **μέση απασχόληση σε 3 άτομα**.

Ο κλάδος Α «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» συγκεντρώνει τον **μεγαλύτερο αριθμό μονάδω**ν με διαφορά (**38,69%** του συνόλου), απασχολεί το **10,74% των εργαζομένων** και συντελεί μόλις στο **2,65% του συνολικού κύκλου εργασιών**.

Ο **κλάδος Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» συγκεντρώνει το **16,02%** του αριθμού νομικών **μονάδων** (2ηθέση), απασχολεί το **17,60% των εργαζομένων** (1η θέση) και είναι ο **κορυφαίος συντελεστής** από πλευράς **κύκλου εργασιών στη Χώρα με 39,6%**.

Στη 2η θέση από πλευράς συνεισφοράς στον κύκλο εργασιών στη χώρα με 19,97% είναι ο **κλάδος Γ** «Μεταποίηση», **ο οποίος συγκεντρώνει το 4,01%** του αριθμού νομικών **μονάδων** και απασχολεί το **8% των εργαζομένων της χώρας** (4η θέση).

Σημαντικός από πλευράς απασχόλησης είναι και ο **κλάδος Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος & Υπηρεσίες Εστίασης» , αφού συγκεντρώνει το **13,91% των απασχολούμενων της χώρας (2η θέση)**, περιλαμβάνει το 7,52% των νομικών μονάδων (4η θέση), αλλά συμβάλλει μόλις στο 4,28% του Κ.Ε. της Χώρας.

Ο **κλάδος Η** «Μεταφορά και Αποθήκευση» παρουσιάζει μια ισορροπία συνεισφοράς, αφού συγκεντρώνει το 4,23% **των μονάδων**, απασχολεί το **4,38% των εργαζομένων** και συντελεί στο **5,45%** του συνολικού **κύκλου εργασιών**.

Τέλος ο **κλάδος Μ** «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες», που συγκεντρώνει το **9,46%** των νομικών **μονάδων** (κυρίως αυτοαπασχολούμενοι), οι οποίες συμβάλουν στο **5,88% της απασχόλησης** και μόλις στο **3,10% του Κ.Ε. του συνόλου**.

Συνολικά, οι τέσσερεις κλάδοι Α «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία», **Γ** «Μεταποίηση», **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών», Θ «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος & Υπηρεσίες Εστίασης» **συμβάλλουν στο 50% περίπου των απασχολούμενων της χώρας**.

Οι **δύο** από τους παραπάνω, δηλαδή **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» (με 38,67%) και **Γ** «Μεταποίηση» (19,54%) συντελούν στο **60% περίπου** του συνολικού **κύκλου εργασιών**.

Γράφημα 24 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα για το έτος 2018 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

4.2. Νομικές μονάδες, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στις Π.Ε. της ΠΚΜ

Στους Πίνακες που ακολουθούν περιλαμβάνονται στοιχεία για τις νομικές μονάδες, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους **ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας** ξεχωριστά για κάθε μία από τις επτά Π.Ε. της ΠΚΜ[10].

4.2.1. ΠΕ Θεσσαλονίκης

Στον Πίνακα 16 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**.

[10] Λόγω εμπιστευτικότητας κάποιων στοιχείων (σημειώνονται στους παρακάτω πίνακες με «**x**»), δεν είναι δυνατή, αφενός η παρουσίαση συνολικών στοιχείων για την ΠΚΜ, αφετέρου η αναγωγή σε ποσοστιαία σύνθεση των μεγεθών για ορισμένες ΠΕ αυτής.

*Πίνακας 15 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Θεσσαλονίκης**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				
Κωδ. NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	18.995	529.871	17.854
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	16	39.869	274
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	6.465	3.694.959	40.623
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	502	117.656	1.018
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	198	230.690	1.684
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.246	796.885	12.198
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	24.590	11.652.179	85.865
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	5.515	1.042.096	14.582
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	5.833	910.929	48.603
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	1.720	270.743	5.986
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.486	268.923	3.525
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	972	61.518	1.714
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	16.244	706.175	24.952
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.723	705.975	12.378
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	64	4.323	14.543
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	1803	127.246	36.420
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	7.123	476.032	29.809
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	1.908	126.856	7.848
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	3.973	107.425	14.536
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	1.270	346	2.643

Τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι:

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο - Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 85.865

απασχολούμενους, τη 2η θέση ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος & Υπηρεσίες Εστίασης» με 48.603 και την 3η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 40.623 απασχολούμενους.

Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε.** της Π.Ε., την 1η θέση με υπερτριπλάσια διαφορά κατέχει πάλι ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 11,7 δις ευρώ, τη 2η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 3,7 δις περίπου και την 3η θέση ο κλάδος **Η** «Μεταφορά και Αποθήκευση» με 1 δις ευρώ περίπου (14.582 εργαζόμενοι). Στην 4η θέση βρίσκεται ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος & Υπηρεσίες Εστίασης» με 910 εκ. ευρώ (48.603 εργαζόμενοι) και στην 5η θέση ο κλάδος **ΣΤ** «Κατασκευές» με 797 εκ. ευρώ (12.198 εργαζόμενοι).

4.2.2. ΠΕ Ημαθίας

Στον Πίνακα 17 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Π.Ε. Ημαθίας, ενώ στο Γράφημα 25 απεικονίζονται οι σημαντικότεροι κλάδοι από πλευράς Κ.Ε. και απασχολουμένων. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι:

Πίνακας 16 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Ημαθίας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ							
Κωδ. NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**	**ΝΜ %**	**ΚΕ %**	**Απασχολούμενοι %**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	12.667	240.648	12.481	59,8%	13,6%	32,6%
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	8	1.222	29	0,0%	0,1%	0,1%
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	737	434.492	4.970	3,5%	24,5%	13,0%
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	169	17.333	352	0,8%	1,0%	0,9%
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	33	4.167	231	0,2%	0,2%	0,6%
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	x	x	x	x	x	x
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	3.287	872.077	7.806	15,5%	49,1%	20,4%
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	534	56.853	954	2,5%	3,2%	2,5%
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	975	41.666	2.812	4,6%	2,3%	7,4%
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	84	3.132	154	0,4%	0,2%	0,4%
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	135	3.875	195	0,6%	0,2%	0,5%
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	30	1.093	50	0,1%	0,1%	0,1%
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.056	53.594	1.426	5,0%	3,0%	3,7%
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	97	5.878	259	0,5%	0,3%	0,7%
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	x	x	x	x	x	x
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	176	5.027	3.369	0,8%	0,3%	8,8%
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	512	20.119	1.750	2,4%	1,1%	4,6%
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	155	5.897	439	0,7%	0,3%	1,1%
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	414	8.079	708	2,0%	0,5%	1,9%
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	124	16	263	0,6%	0,0%	0,7%
	ΣΥΝΟΛΟ	**21.193**	**1.775.168**	**38.248**	**100%**	**100,0%**	**100,0%**

Γράφημα 25 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Ημαθίας για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει με μεγάλη διαφορά ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία», συγκεντρώνοντας το 32,6% των εργαζομένων, ενώ στη 2η θέση ακολουθεί διαφορά ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με το 20,4% και στην 3η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 13% των εργαζομένων. Συνολικά οι τρείς αυτοί κλάδοι συγκεντρώνουν **το 66% της τοπικής απασχόλησης**.

Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε.** της Π.Ε., την 1η θέση με υπερδιπλάσια διαφορά κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 49,1%, τη 2η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 24,5% και την 3η θέση ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 13,6%. Συνολικά οι τρείς αυτοί κλάδοι συγκεντρώνουν το 87,2% του ΚΕ των μονάδων της ΠΕ.

4.2.3. ΠΕ Κιλκίς

Στον Πίνακας 18 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **Π.Ε. Κιλκίς**. Σημειώνουμε ότι **δεν καταγράφονται στοιχεία** για τους κλάδους **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» και **Β** «Ορυχεία –Λατομεία». Τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι:

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 6.099 απασχολούμενους, υπερδιπλάσιους από όσους συγκεντρώνει στη 2η θέση ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 2.757 απασχολούμενους. Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε.** της Π.Ε., την 1η θέση με υπερτριπλάσια διαφορά κατέχει πάλι ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 860 εκ. ευρώ περίπου, τη 2η θέση ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 261 εκ. ευρώ περίπου, ενώ οι υπόλοιποι κλάδοι έχουν πολύ μικρή συμμετοχή.

Η τεράστια συμβολή του κλάδου της Μεταποίησης στον Κ.Ε. των μονάδων που δραστηριοποιούνται στην Π.Ε. Κιλκίς (1η θέση) και η αντίστοιχη κορυφαία συμβολή στην

απασχόλησή της, που οφείλονται προφανώς στα ευνοϊκά κίνητρα εγκατάστασης στη ΒΙ.ΠΕ Κιλκίς και στην εγγύτητα με τις υποδομές της Π.Ε. Θεσσαλονίκης, **είναι χαρακτηριστικό που δεν παρατηρείται σε καμία άλλη Π.Ε. της ΠΚΜ**.

*Πίνακας 17 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Κιλκίς**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				
Κωδ. NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	**x**	**x**	**x**
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	**x**	**x**	**x**
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	464	860.465	6.099
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	109	6.517	173
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	12	3.847	57
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	210	16.606	336
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	1.506	260.849	2.757
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	315	24.043	499
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	596	19.485	1.453
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	42	3.276	75
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	56	1.217	85
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	28	1.676	51
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	423	14.826	584
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	56	7.444	554
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	**x**	**x**	**x**
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	90	1.914	1.833
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	204	6.265	908
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	80	2.910	260
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	224	2.559	487
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	58	7	99

4.2.4. ΠΕ Πέλλας

Στον Πίνακας 19 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **Π.Ε. Πέλλας**. Σημειώνουμε ότι δεν καταγράφονται στοιχεία **για τους κλάδους Β «Ορυχεία –Λατομεία», Ν «Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες»**, Ξ «Δημόσια Διοίκηση και Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση». Τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι:

*Πίνακας 18 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **ΠΕ Πέλλας**, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ*

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				
Κωδ. NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	18.140	219.913	16.571
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	x	x	x
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	844	386.465	3.680
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	214	18.197	382
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	17	3.761	87
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	516	32.571	765
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	3.455	785.465	7.340
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	637	79.207	1.134
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1.222	39.969	2.474
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	63	2.023	91
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	126	3.765	188
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	15	684	20
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	883	29.316	1.215
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	83	13381,935	3646
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	x	x	x
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	199	5.947	3.527
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	452	21.270	1.647
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	132	6.639	283
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	413	10.395	694
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	109	5	248

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει με μεγάλη διαφορά ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 16.571 εργαζόμενους, ενώ στη 2η θέση ακολουθεί ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 7.340 και στην 3η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» 3.680 εργαζόμενους.

Ως προς τη **συμβολή στον ΚΕ** της Π.Ε., την 1η θέση με διαφορά κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 785,5 εκ. ευρώ, τη 2η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 386,5 εκ. ευρώ και την 3η θέση ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 220 εκ. ευρώ.

4.2.5. ΠΕ Πιερίας

Στον Πίνακας 20 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Π.Ε. Πιερίας. Σημειώνουμε ότι δεν καταγράφονται στοιχεία για τον κλάδο **Β** «Ορυχεία – Λατομεία» και για τον κρίσιμο κλάδο **Γ** «Μεταποίηση». Τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι:

Πίνακας 19 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Πέλλας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ				
Κωδικός NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	10.219	129.763	8.969
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	x	x	x
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	x	x	x
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	149	12.232	284
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	15	10.102	174
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	483	29.253	765
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	3.011	663.427	6.234
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	630	67.362	1.174
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	2.243	134.011	7.780
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	76	4.083	145
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	140	3.241	167
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	51	805	56
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	970	25.596	1.211
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	144	18.771	474
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	10	1.792	920
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	162	5.521	3.270
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	523	22.624	1.868
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	190	7.402	457
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	423	8.017	737
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	132	44	229

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει με μεγάλη διαφορά ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 8.969 εργαζόμενους, ενώ στη 2η θέση ακολουθεί ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσίες Εστίασης» με 7.780 και

στην 3η θέση ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 6.234 εργαζόμενους.

Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε.** της Π.Ε., την 1η θέση κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 663,4 εκ. ευρώ, τη 2η θέση ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσίες Εστίασης» με 134εκ. ευρώ και την 3η θέση ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 129,8 εκ. ευρώ.

4.2.6. ΠΕ Σερρών

Στον Πίνακα 21 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **Π.Ε. Σερρών**, ενώ στο Γράφημα 26 απεικονίζονται οι σημαντικότεροι κλάδοι από πλευράς Κ.Ε. και απασχολουμένων. Τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι:

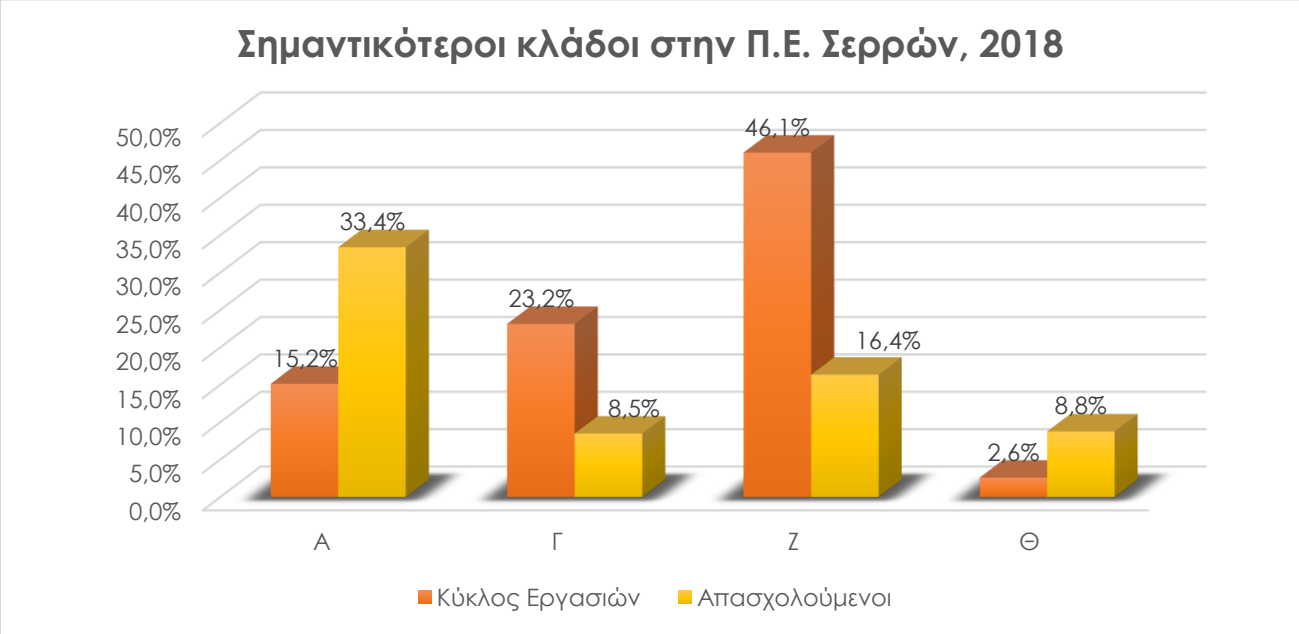
Πίνακας 20 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Πέλλας, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ							
Κωδ.Ν ACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**	**ΝΜ %**	**ΚΕ %**	**Απασχολούμενοι %**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	18.843	257.562	14.709	63,7%	15,2%	33,4%
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	12	3.861	84	0,0%	0,2%	0,2%
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	973	393.545	3.738	3,3%	23,2%	8,5%
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	178	13.662	306	0,6%	0,8%	0,7%
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	27	4.443	280	0,1%	0,3%	0,6%
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	551	37.520	883	1,9%	2,2%	2,0%
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	3.647	782.667	7.205	12,3%	46,1%	16,4%
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	615	41.363	916	2,1%	2,4%	2,1%
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	1.381	44.373	3.866	4,7%	2,6%	8,8%
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	101	6.120	185	0,3%	0,4%	0,4%
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	166	8.922	280	0,6%	0,5%	0,6%
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	38	2.201	65	0,1%	0,1%	0,1%
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1.224	34.213	1.700	4,1%	2,0%	3,9%
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	184	17.116	463	0,6%	1,0%	1,1%
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	14	1.913	1.109	0,0%	0,1%	2,5%
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	251	6.174	4.018	0,8%	0,4%	9,1%
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠ. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝ. ΜΕΡΙΜΝΑ	555	23.497	2.583	1,9%	1,4%	5,9%
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	202	6.456	477	0,7%	0,4%	1,1%
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	504	13.646	924	1,7%	0,8%	2,1%
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	132	38	240	0,4%	0,0%	0,5%
	ΣΥΝΟΛΟ	29.598	1.699.290	44.031	100,0%	100,0%	100,0%

Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει με μεγάλη διαφορά ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία», συγκεντρώνοντας το 33,4% των εργαζομένων, ενώ στη 2η θέση ακολουθεί ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων &

Μοτοσυκλετών» με 16,4%, στην 3η θέση ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσίες Εστίασης» με 8,8% και πολύ κοντά στην 4η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με το 8,5% των εργαζομένων. Συνολικά οι τέσσερεις αυτοί κλάδοι συγκεντρώνουν το 67% της τοπικής απασχόλησης.

Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε.** της Π.Ε., την 1η θέση με διπλάσια διαφορά κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 46,1%, τη 2η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με 23,2% και την 3η θέση ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με 15,2%. Συνολικά οι τρείς αυτοί κλάδοι συγκεντρώνουν το 84,5% του Κ.Ε. των μονάδων της Π.Ε. Σερρών.

Γράφημα 26 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Σερρών για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

4.2.7. ΠΕ Χαλκιδικής

Στον Πίνακα 22 περιλαμβάνονται στοιχεία για τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τους απασχολούμενους ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην **Π.Ε. Χαλκιδικής**, ενώ στο Γράφημα 27 απεικονίζονται οι σημαντικότεροι κλάδοι από πλευράς Κ.Ε. και απασχολουμένων.

Τα σημαντικότερα συμπεράσματα είναι:
Ως προς τη **συμβολή στην απασχόληση**, την 1η θέση κατέχει ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσίες Εστίασης» αφού συγκεντρώνει το 32,5% των εργαζομένων, ενώ στη 2η θέση ακολουθεί ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με το 21,4% , στην 3η θέση ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με το 14% και στην 4η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με το 7,4% των εργαζομένων. Οι τέσσερεις αυτοί κλάδοι απασχολούν συνολικά στο **75% περίπου του συνόλου των απασχολουμένων στην Π.Ε. Χαλκιδικής**.

Ως προς τη **συμβολή στον Κ.Ε**. της Π.Ε., την 1η θέση κατέχει ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών» με 39,3%, τη 2η θέση ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» με το 20,8%, στην 3η θέση ο κλάδος **Θ** «Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσίες Εστίασης» με 17,3% και την 4η θέση ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» με το 8,8% του Κ.Ε. των μονάδων της Π.Ε. Χαλκιδικής. Οι τέσσερεις αυτοί κλάδοι συντελούν συνολικά στο **86% του συνόλου του Κύκλου Εργασιών** των μονάδων που δραστηριοποιούνται στην Π.Ε. Χαλκιδικής.

Πίνακας 21 - Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών και απασχολούμενοι ανά μονοψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Χαλκιδικής, 2018 - Πηγή: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2018, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ							
Κωδ. NACE Αναθ.2	**Περιγραφή**	**Αριθμός ΝΜ**	**ΚΕ (1000 €)**	**Αριθμός Απασχολούμενων**	**ΝΜ %**	**ΚΕ %**	**Απασχολούμενοι %**
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	9.237	156.068	9.615	45,4%	8,8 %	21,4%
Β	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	4	1.885	15	0,0%	0,1 %	0,0%
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	674	369.786	3.330	3,3%	20,8 %	7,4%
Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤ.	90	6.577	142	0,4%	0,4 %	0,3%
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	45	6.553	83	0,2%	0,4 %	0,2%
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	929	60.995	1.576	4,6%	3,4 %	3,5%
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧ/ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣ/ΤΩΝ	3.028	700.137	6.293	14,9%	39,3 %	14,0%
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	441	48.219	1.009	2,2%	2,7 %	2,2%
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	3.479	308.835	14.636	17,1%	17,3 %	32,5%
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	65	3.115	141	0,3%	0,2 %	0,3%
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	78	2.785	94	0,4%	0,2 %	0,2%
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	114	4.145	306	0,6%	0,2 %	0,7%
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	826	29.023	1.203	4,1%	1,6 %	2,7%
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤ/ΤΕΣ	227	40.244	799	1,1%	2,3 %	1,8%
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	11	12.847	986	0,1%	0,7 %	2,2%
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	185	3.566	2.385	0,9%	0,2 %	5,3%
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠ. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝ. ΜΕΡΙΜΝΑ	253	9.251	931	1,2%	0,5 %	2,1%
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	180	5.165	368	0,9%	0,3 %	0,8%
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	340	11.446	585	1,7%	0,6 %	1,3%
Ω	ΑΓΝΩΣΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	153	22	498	0,8%	0,0 %	1,1%
	ΣΥΝΟΛΟ	**20.359**	**1.780.665**	**44.995**	**100,0 %**	**100 ,0%**	**100,0%**

Γράφημα 27 - Οι σημαντικότεροι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΕ Χαλκιδικής για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Η ανάλυση **συμβολής της κάθε Π.Ε. στο σύνολο της απασχόλησης και του κύκλου εργασιών** των παραγωγικών μονάδων της ΠΚΜ που προηγήθηκε και η σύγκριση μεταξύ τους οδηγεί σε ορισμένα **χρήσιμα συμπεράσματα**:

Ως προς τη **συνεισφορά** των παραγωγικών μονάδων **στον Κ.Ε.**, ο **κλάδος Ζ «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο - Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών»**, είναι στην **1η θέση στις 6 από τις 7 Π.Ε.**, ενώ στο **Κιλκίς** βρίσκεται στη **2η θέση**. Ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» έρχεται **2ος στις 5 από τις 7 Π.Ε.**, ενώ στο **Κιλκίς** βρίσκεται στη **1η θέση** (δεν υπάρχουν στοιχεία για την Πιερία).

Ως προς τη **συνεισφορά** των παραγωγικών μονάδων **στην απασχόληση**, ο κλάδος **Α** «Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία» είναι **1ος σε Ημαθία, Πέλλα, Πιερία, Σέρρες**, και **2ος στη Χαλκιδική** (1ος «Καταλύματα-Εστίαση»), ενώ στο Κιλκίς 1ος είναι ο κλάδος **Γ** «Μεταποίηση» και στη **Θεσσαλονίκη** ο κλάδος **Ζ** «Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο».

5. Παραγωγική Δραστηριότητα Επιχειρήσεων Ιδιωτικού Τομέα σε Χώρα και ΠΚΜ

Τα στοιχεία που ακολουθούν προέρχονται από επεξεργασία δεδομένων που συλλέγονται από την ΕΡΓΑΝΗ, μέσω ηλεκτρονικής καταγραφής του συνόλου των επιχειρήσεων και των εργαζομένων-μισθωτών **με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου**. Τα στοιχεία αυτά υποβάλλονται, ως «καταστάσεις προσωπικού», από 1η Οκτωβρίου έως 31η Δεκεμβρίου κάθε χρόνου κι επομένως αποτυπώνουν την κατάσταση που ισχυε κατά το **τελευταίο τρίμηνο του 2020**. Επομένως, αφενός **δεν περιλαμβάνουν απασχολούμενους δημοσίου δικαίου**, αφετέρου είναι ταξινομημένα κατά **διψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας**.

5.1. Κατάταξη Επιχειρήσεων στη Χώρα με βάση τον αριθμό απασχολούμενων εργαζομένων-Μεταβολή 2015-2020

Στον Πίνακα 23 καταγράφεται η κατάταξη των επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό απασχολούμενων, τόσο για το 2015 όσο και για το 2020. Όπως φαίνεται και στο Γράφημα 29, για το **2020**, από το σύνολο των 279.329 επιχειρήσεων που υπέβαλαν «καταστάσεις προσωπικού», το 88,51% απασχολεί 1-10 εργαζόμενους και το 9,91% από 10-50. Δηλαδή συνολικά το 98,42% των επιχειρήσεων απασχολούν λιγότερο από 50 εργαζόμενους.

Κατά το **2015**, από το σύνολο των 222.281 επιχειρήσεων, το 89,25% απασχολούσε 1- 10 εργαζόμενους και το 9,17% από 10-50. Δηλαδή συνολικά το 98,40% των επιχειρήσεων απασχολούσε λιγότερο από 50 εργαζόμενους (Γράφημα 28).

Παρατηρούμε ότι **το 2020 οι επιχειρήσεις αυξήθηκαν κατά 25,7%** σε σχέση με το 2015 (επιπλέον 57.048 επιχειρήσεις), το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (48.854) αφορούν σε μονάδες με 1-10 εργαζόμενους, ενώ σημαντική ενίσχυση παρουσιάζεται και στις κατηγορίες επιχειρήσεων 10-50 με επιπλέον 7.295 μονάδες και 50-249 με 748 επιπλέον μονάδες.

Πίνακας 22 - Κατάταξη Επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό απασχολούμενων εργαζομένων – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Δεκέμβριος 2020

	2015		2020		
Αριθμός Εργαζομένων	**Αριθμός Επιχειρήσεων**	**% στο σύνολο**	**Αριθμός Επιχειρήσεων**	**% στο σύνολο**	**Μεταβολή 2015 - 2020**
1 έως 10	198.375	89,25%	247.229	88,51%	24,6%
11 έως 50	20.379	9,17%	27.674	9,91%	35,8%
51-250	3.008	1,35%	3.756	1,34%	24,9%
251-500	305	0,14%	390	0,14%	27,9%
501-1000	126	0,06%	174	0,06%	38,1%
>1001	88	0,04%	106	0,04%	20,5%
Σύνολο	**222.281**	**100,00%**	**279.329**	**100,00%**	**25,7%**

Γράφημα 28 – Κατανομή επιχειρήσεων βάση αριθμού απασχολούμενων για το έτος 2015

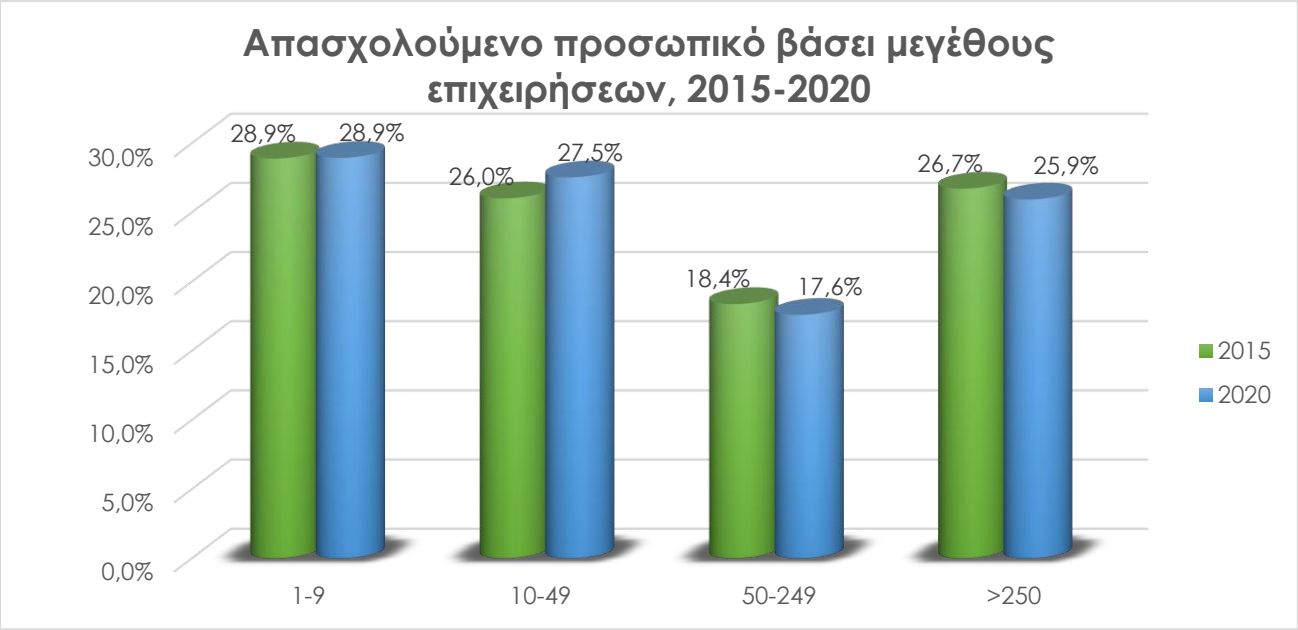
Γράφημα 29 - Κατανομή επιχειρήσεων βάση αριθμού απασχολούμενων για το έτος 2020

Όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 24, στις **279.329 ιδιωτικές επιχειρήσεις** που υπέβαλαν 'καταστάσεις προσωπικού' το 2020, εργάζονται **2.152.910 μισθωτοί** με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δηλαδή **7,7 εργαζόμενοι ανά επιχείρηση** κατά μέσο όρο **(έναντι 7,5 το 2015)**.Οι επιχειρήσεις με **λιγότερους από 10 εργαζόμενους** η κάθε μία (περίπου 88,5%) απασχολούν συνολικά το **28,9% του συνόλου** των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου, ενώ οι επιχειρήσεις με **10 έως 49 εργαζόμενους**, απασχολούν το **27,5% του συνόλου**. Συνεπώς, **το 98,4% των επιχειρήσεων** (274.794) **απασχολούν έως 49 εργαζομένους η κάθε μία και το σύνολο των απασχολουμένων σε αυτές ανέρχεται στο 56,4% του συνόλου** των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου. **Στο υπόλοιπο 1,6% των επιχειρήσεων (4.535) απασχολείται το 43,5% του συνόλου** των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου.

Στο Γράφημα 30 απεικονίζονται τα ποσοστά των εργαζόμενων ανά κατηγορία επιχειρήσεων. Σημαντικότερη μεταβολή της πενταετίας, η ενίσχυση της συμβολής των επιχειρήσεων με εργαζόμενους από 10-49 (από 26% σε 27,5%).

Πίνακας 23 - Απασχολούμενο Προσωπικό ανά Μέγεθος Επιχειρήσεων

Αριθμός Εργαζομένων	2015			2020			Μεταβολή Εργαζομένων 2015 - 2020
	Αριθμός Επιχειρήσεων	Σύνολο Εργαζομένων	% του συνόλου	Αριθμός Επιχειρήσεων	Σύνολο Εργαζομένων	% του συνόλου	
1 έως 9	195.575	483.592	28,9%	243.357	623.110	28,9%	28,9%
10 έως 49	23.094	435.401	26,0%	31.437	592.762	27,5%	36,1%
50-249	3.089	307.551	18,4%	3.863	378.785	17,6%	23,2%
>250	523	447.188	26,7%	672	558.253	25,9%	24,8%
Σύνολο	**222.281**	**1.673.732**	**100,0%**	**279.329**	**2.152.910**	**100,0%**	28,6%

Γράφημα 30 - Απασχολούμενο προσωπικό ανά ομάδα μεγέθους επιχείρησης για τα έτη 2015 και 2020

5.2. Αριθμός Επιχειρήσεων και Εργαζομένων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020

5.2.1. Αριθμός Επιχειρήσεων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020

Στον παρακάτω Πίνακα 25 αποτυπώνονται: ο αριθμός επιχειρήσεων ανά διψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για το 2015 και για το 2020, η συμβολή του κάθε κλάδου στο σύνολο των επιχειρήσεων, καθώς και οι μεταβολές κατά την 5ετία 2015-2020.

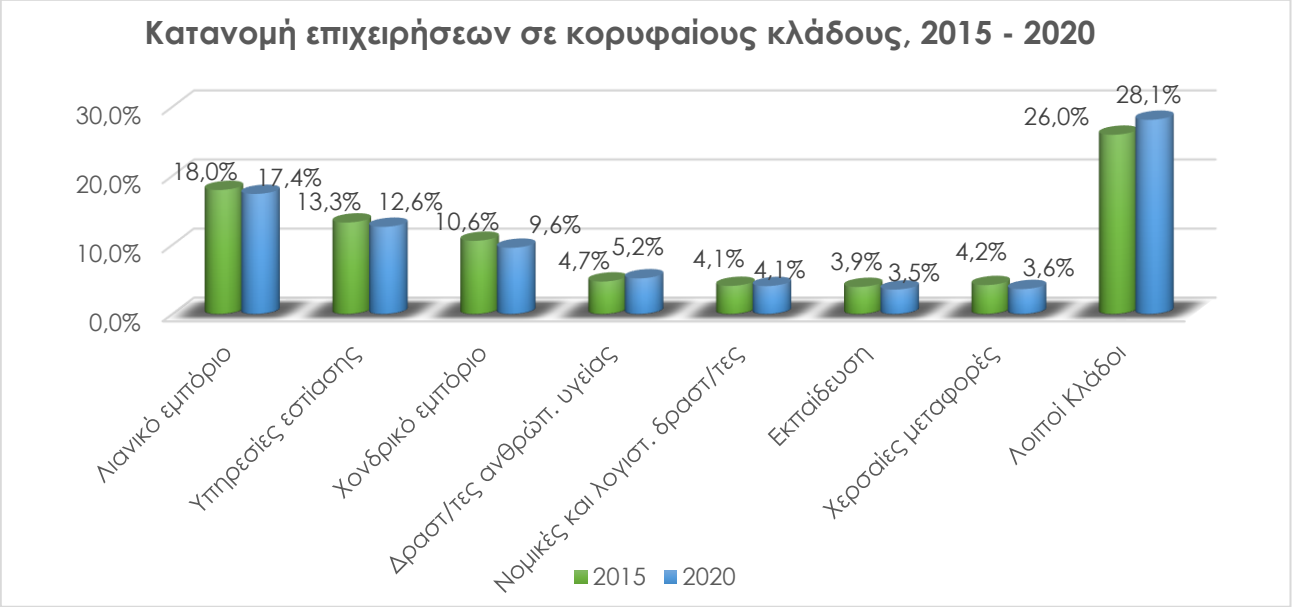
Παρατηρούμε ότι, τόσο κατά το 2015 όσο και το 2020, την **1η θέση** κατέχει το **«Λιανικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων & μοτοσικλετών»**, τη **2η θέση** οι **«Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης»** και την **3η θέση** το **«Χονδρικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων & μοτοσικλετών». Οι τρείς αυτοί κλάδοι συγκέντρωσαν το 42% των επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα κατά το 2015 και στο 39,6% το 2020.**

Πίνακας 24 - Αριθμός Επιχειρήσεων ανά 2ψήφιο κλάδο οικον. δραστηριότητας

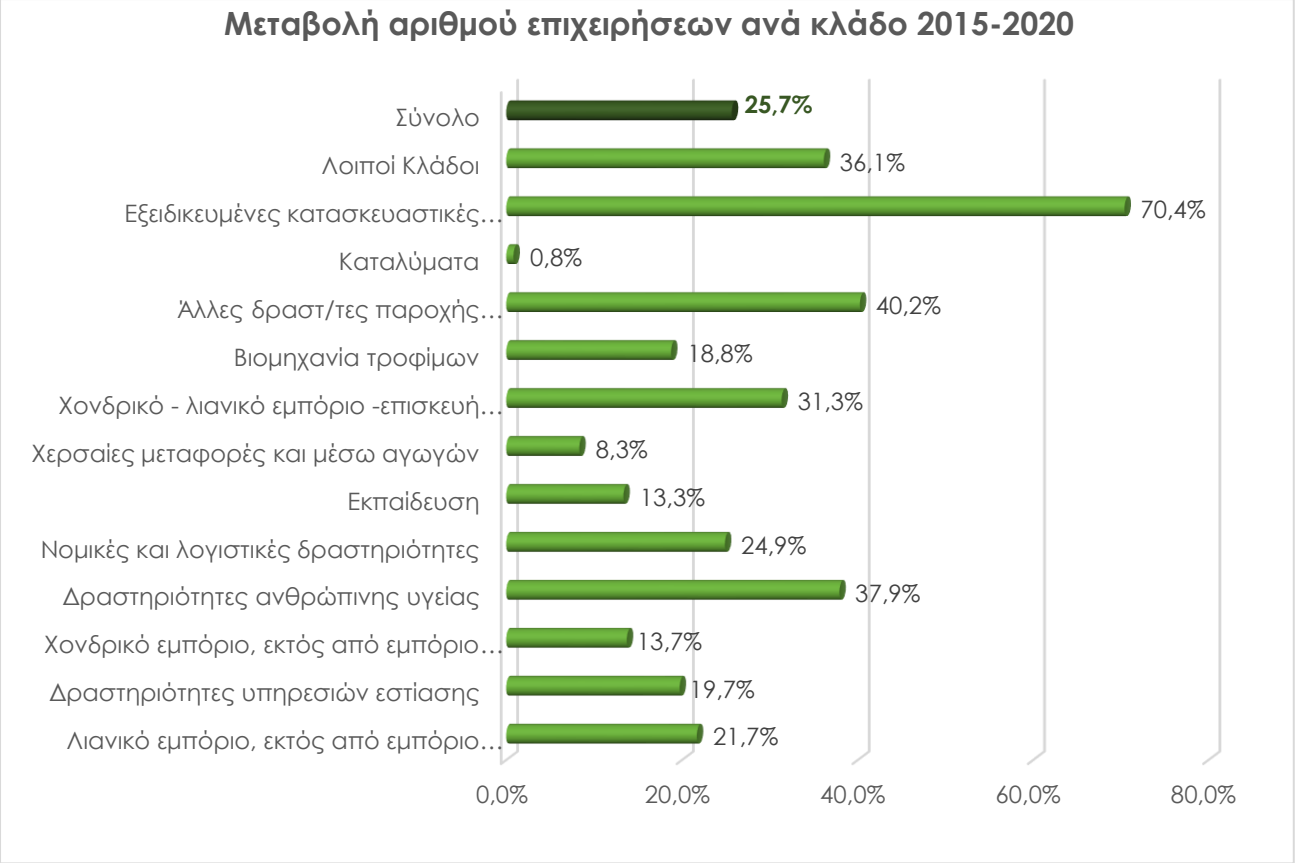
Κλάδος	2015		2020		% Μεταβολή 2015-2020
	Επιχειρήσεις	% του συνόλου	Επιχειρήσεις	% του συνόλου	
Λιανικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων & μοτοσικλετών	39.957	18,0%	48.622	17,4%	21,7%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	29.486	13,3%	35.304	12,6%	19,7%
Χονδρικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων & μοτοσικλετών	23.588	10,6%	26.824	9,6%	13,7%
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	10.484	4,7%	14.458	5,2%	37,9%
Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	9.078	4,1%	11.337	4,1%	24,9%
Εκπαίδευση	8.745	3,9%	9.911	3,5%	13,3%
Χερσαίες μεταφορές και μέσω αγωγών	9.342	4,2%	10.119	3,6%	8,3%
Χονδρικό - λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	8.192	3,7%	10.759	3,9%	31,3%
Βιομηχανία τροφίμων	7.240	3,3%	8.598	3,1%	18,8%
Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών	7.150	3,2%	10.027	3,6%	40,2%
Καταλύματα	6.401	2,9%	6.454	2,3%	0,8%
Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	4.876	2,2%	8.310	3,0%	70,4%
Λοιποί Κλάδοι	57.742	26,0%	78.606	28,1%	36,1%
Σύνολο	**222.281**	**100,0%**	**279.329**	**100,0%**	**25,7%**

Στο Γράφημα 31 απεικονίζεται και συγκρίνεται η συμβολή επτά κορυφαίων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στο πλήθος επιχειρήσεων για το 2015 και το 2020. Παρατηρούμε ότι το μερίδιο των τριών κορυφαίων κλάδων μειώνεται κατά το 2020, ενώ το ίδιο συμβαίνει και για άλλους τρεις από τους επτά κλάδους. Ο κλάδος με σημαντική αύξηση μεριδίου είναι ο «Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας» (από 4,7% σε 5,2%).

Στο Γράφημα 32 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού των επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ 2015 και 2020. Παρατηρούμε ότι η συνολική αύξηση ήταν 25,7% (περίπου 57.000 νέες επιχειρήσεις), ενώ **τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση και επομένως τον μεγαλύτερο δυναμισμό, από πλευράς αριθμού επιχειρήσεων, εμφανίζουν κατά σειρά οι κλάδοι: «Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες» με 70,4%** (επιπλέον 3.434 επιχειρήσεις), **«Άλλες δραστηριότητες παροχής προσωπικών υπηρεσιών» με 40,2%** (επιπλέον 2.877 επιχειρήσεις), **«Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας» με 37,9%** (επιπλέον 3.974 επιχειρήσεις).

Γράφημα 31 – Κατανομή επιχειρήσεων σε κορυφαίους κλάδους για τα έτη 2015 και 2020

Γράφημα 32 – Μεταβολή αριθμού επιχειρήσεων ανά κλάδο για το διάστημα 2015-2020

5.2.2. Αριθμός Εργαζομένων στη Χώρα ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας- Μεταβολή 2015-2020

Στον παρακάτω Πίνακας 26 αποτυπώνονται: ο αριθμός εργαζομένων ανά 2ψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας για το 2015 το 2020, η συμβολή του κάθε κλάδου στο σύνολο των εργαζομένων, καθώς και οι μεταβολές κατά την 5ετία 2015-2020.

Παρατηρούμε ότι κατά **το 2015**, την **1η θέση** κατέχει το **«Λιανικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητα οχημάτων & μοτοσικλετών»**, τη **2η θέση** οι **«Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης»** και την **3η θέση**, σε μικρή απόσταση, το **«Χονδρικό εμπόριο εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητα οχημάτων & μοτοσικλετών»**. **Οι τρείς αυτοί κλάδοι** συγκέντρωσαν το **33,7% των εργαζομένων** του ιδιωτικού τομέα κατά το 2015.

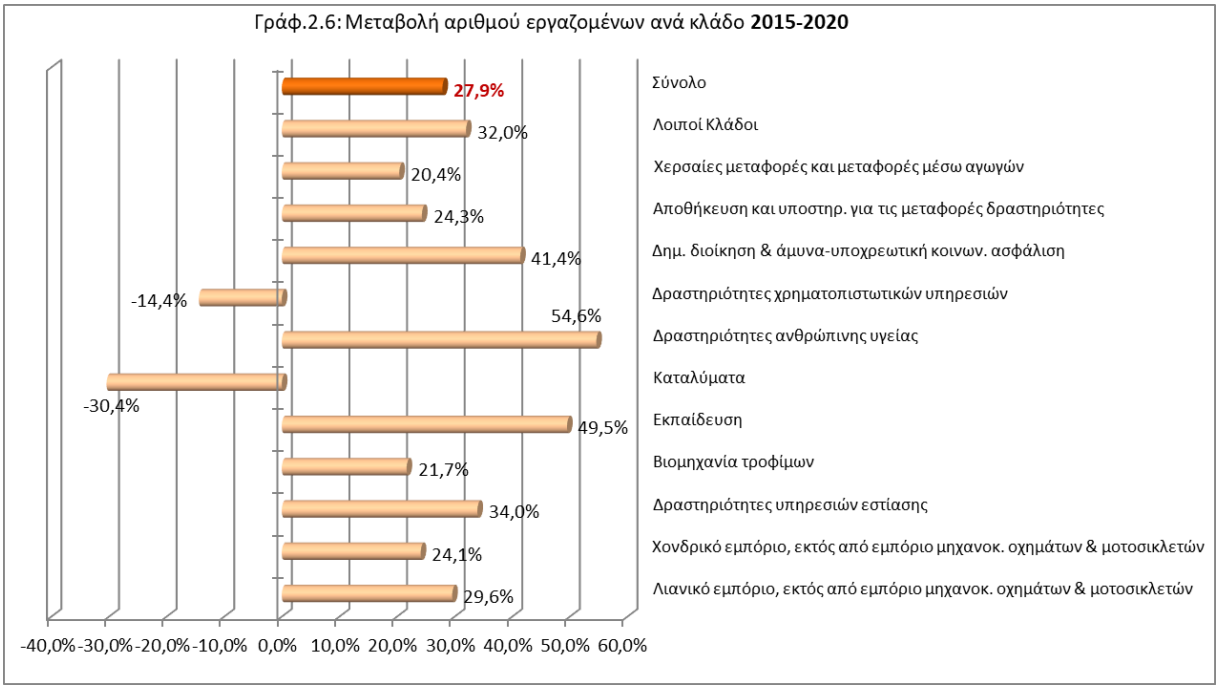
Κατά **το 2020**, η κατάσταση δεν άλλαξε καθώς στη **2η θέση** από πλευράς αριθμού απασχολούμενων παραμένει ο κλάδος **«Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης»**, και στην 3η θέση, με μεγαλύτερη διαφορά, παραμένει το **«Χονδρικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων & μοτοσικλετών»**. **Οι τρείς αυτοί κλάδοι** συγκέντρωσαν το **34,1% των εργαζομένων** του ιδιωτικού τομέα κατά το **2020**.

Πίνακας 25 – Αριθμός εργαζομένων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Κλάδος	2015		2020		% Μεταβολή 2015 - 2020
	Εργαζόμενοι	% του σύνολο	Εργαζόμενοι	% του σύνολο	
Λιανικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκ. οχημάτων & μοτοσικλετών	218.193	13,2%	282.739	13,4%	29,6%
Χονδρικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκ. οχημάτων & μοτοσικλετών	167.204	10,1%	207.516	9,8%	24,1%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	171.402	10,4%	229.597	10,9%	34,0%
Βιομηχανία τροφίμων	79.738	4,8%	97.011	4,6%	21,7%
Εκπαίδευση	69.458	4,2%	103.851	4,9%	49,5%
Καταλύματα	66.667	4,0%	46.382	2,2%	-30,4%
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας	51.597	3,1%	79.768	3,8%	54,6%
Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών	50.942	3,1%	43.606	2,1%	-14,4%
Δημ. διοίκηση & άμυνα-υποχρεωτική κοινων. ασφάλιση	45.251	2,7%	63.977	3,0%	41,4%
Αποθήκευση και υποστηρ. για τις μεταφορές δραστηριότητες	35.242	2,1%	43.815	2,1%	24,3%
Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	38.701	2,3%	46.593	2,2%	20,4%
Λοιποί Κλάδοι	656.781	39,8%	866.791	41,0%	32,0%
Σύνολο	**1.651.176**	**100,0%**	**2.111.646**	**100,0%**	**27,9%**

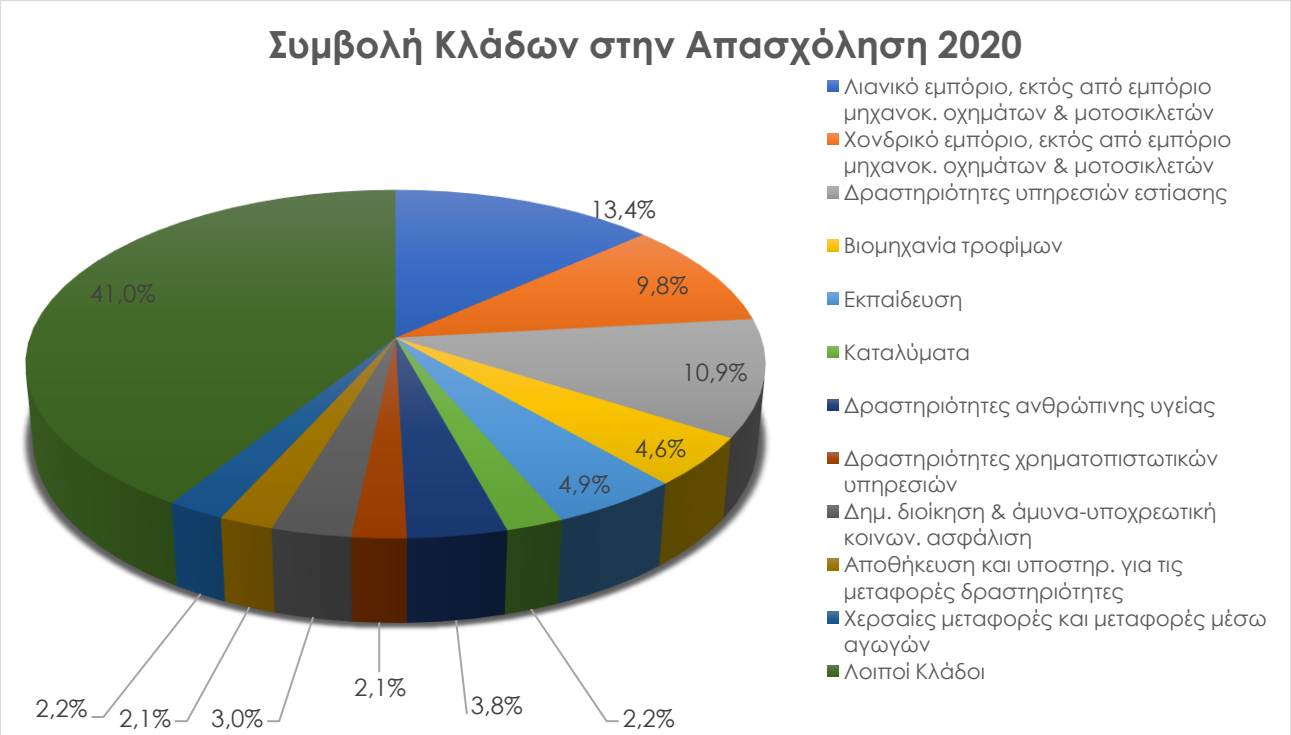
Στο Γράφημα 33 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού των εργαζομένων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ 2015 και 2020. Παρατηρούμε ότι η συνολική **αύξηση ήταν 28%** (περίπου 460.000 νέοι απασχολούμενοι), ενώ **τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση και επομένως τον μεγαλύτερο δυναμισμό, από πλευράς δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας**, εμφανίζουν κατά σειρά οι κλάδοι: **«Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας» με 54,6%** (επιπλέον 28.000 περίπου απασχολούμενοι), **«Εκπαίδευση» με 49,5%** (επιπλέον 34.000 περίπου απασχολούμενοι), **Δημόσια διοίκηση & άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση με 41,4%** (επιπλέον 19.000 περίπου απασχολούμενοι) **και «Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης» με 34%** (επιπλέον 58.000 περίπου απασχολούμενοι).

Αξιοσημείωτες είναι οι αρνητικές μεταβολές, αφενός στον κλάδο **«Καταλύματα» (-30,4%), με απώλειες περίπου 20.000 θέσεων εργασίας**, λόγω των περιοριστικών μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας., αφετέρου στις **«Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών» (-14,4%), με απώλειες περίπου 7.000 θέσεων εργασίας**, λόγω των συνεχιζόμενων προγραμμάτων εθελούσιας εξόδου στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Γράφημα 33 – Μεταβολή αριθμού εργαζομένων ανά κλάδο για το διάστημα 2015-2020

Στο Γράφημα 34 απεικονίζεται η συμβολή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στο σύνολο των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου για το 2020. Παρατηρούμε ότι την 1η θέση κατέχει ο κλάδος «Λιανικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητα οχημάτων & μοτοσικλετών» με 13,4% , τη 2η θέση οι «Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης» με 10,9% και την 3η θέση το «Χονδρικό εμπόριο, εκτός από εμπόριο μηχανοκίνητα οχημάτων & μοτοσικλετών» με 9,8%. Οι τρείς αυτοί κλάδοι απασχολούσαν το 34% των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα, κατά το 2020.

Γράφημα 34 – Συμβολή κλάδων οικονομικής δραστηριότητας στην απασχόληση για το έτος 2020

5.3. Αριθμός εργαζομένων στη Χώρα ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης

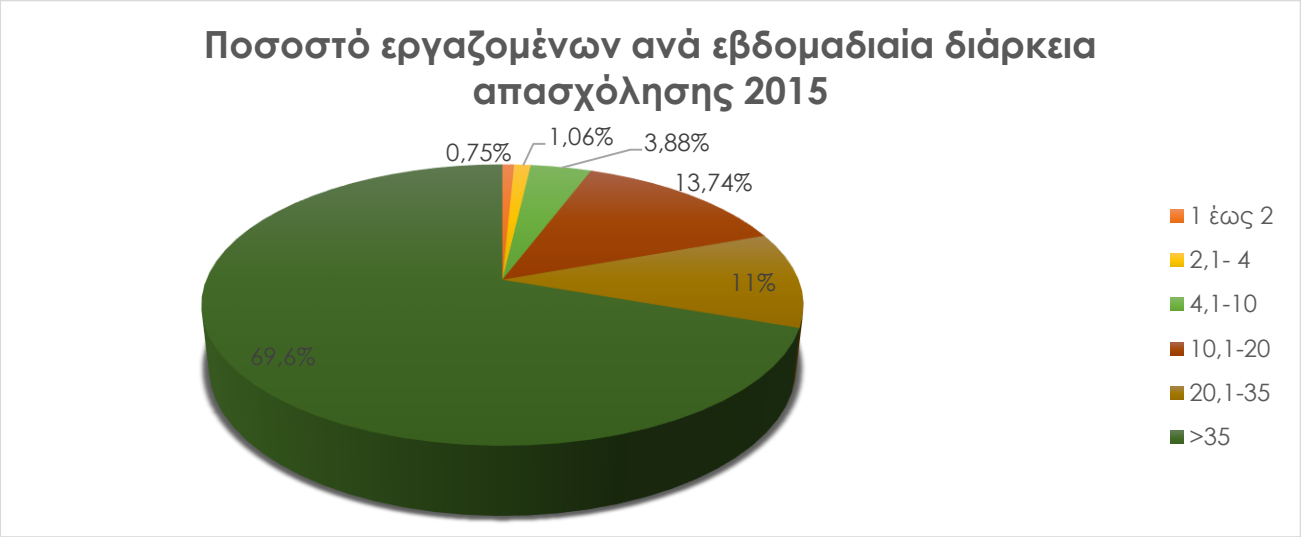
Στον Πίνακα 27 καταγράφεται και συγκρίνεται ο αριθμός εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης, για το 2015 και το 2020.

Συνοπτικά, για το 2020, οι **7 στους 10** εργαζόμενοι (69,6%) απασχολούνται σε **πλήρες ωράριο** (>35 ώρες), ενώ το **12,67%** με μερική απασχόληση **21-35 ωρών**. Μόνο **2 στους 10** εργάζονται **20 ώρες και λιγότερο**.

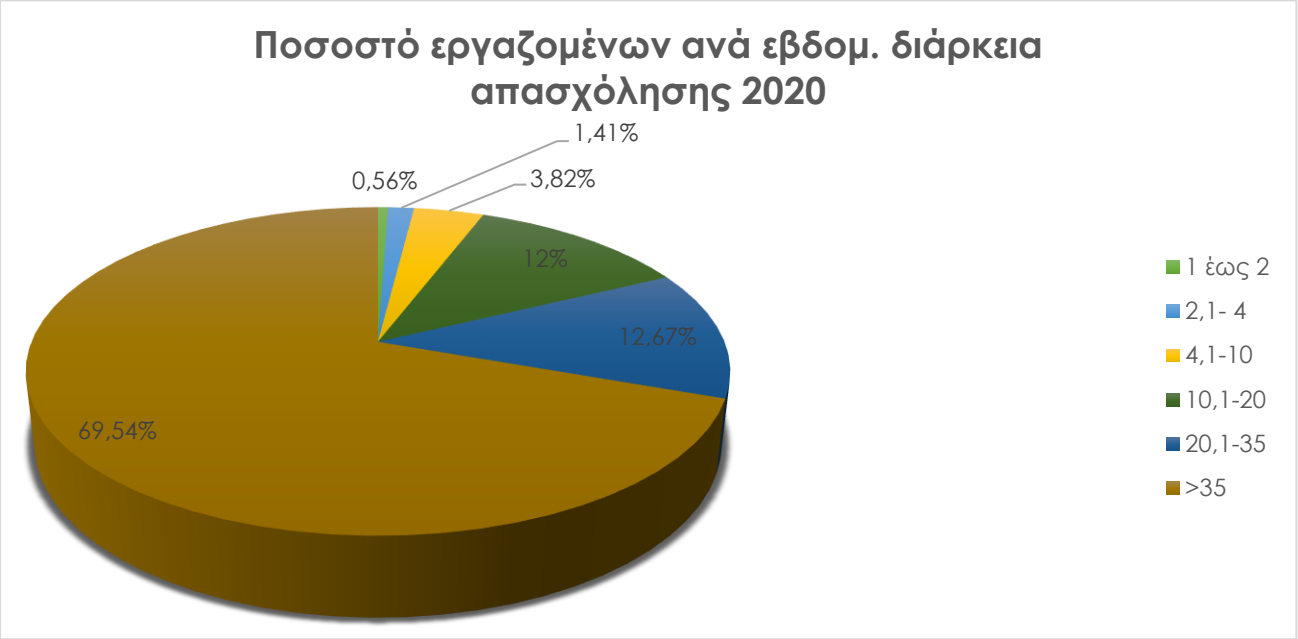
Πίνακας 26 - Αριθμός εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ,2020

	2015			2020			% Μεταβολή αριθμού εργαζομένων 2015-2020
Ώρες ανά εβδομάδα	Αριθμός Εργαζομένων	% του συνόλου	% Αθροιστικά	Αριθμός Εργαζομένων	% του συνόλου	% Αθροιστικά	
1 έως 2	12.127	0,75%	0,75%	11.549	0,56%	0,56%	-4,8%
2,1- 4	17.112	1,06%	1,81%	28.835	1,41%	2%	68,5%
4,1-10	62.884	3,88%	5,69%	78.422	3,82%	6%	24,7%
10,1-20	222.504	13,74%	19,43%	245.902	12%	17,78%	10,5%
20,1-35	177.961	11%	30,42%	259.939	12,67%	30,45%	46,1%
>35	1.127.257	69,6%	**100,0%**	1.426.378	69,54%	**100%**	26,5%
Σύνολο	**1.619.845**	**100%**		**2.051.025**	**100%**		**26,6%**

Στα Γραφήματα 35 και 36 απεικονίζονται οι εργαζόμενοι, ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης, για το 2015 και 2020 αντίστοιχα, από τα οποία **δεν προκύπτουν αξιοσημείωτες μεταβολές** μεταξύ 2015 και 2020, ως προς τη διάρκεια απασχόλησης των εργαζομένων.

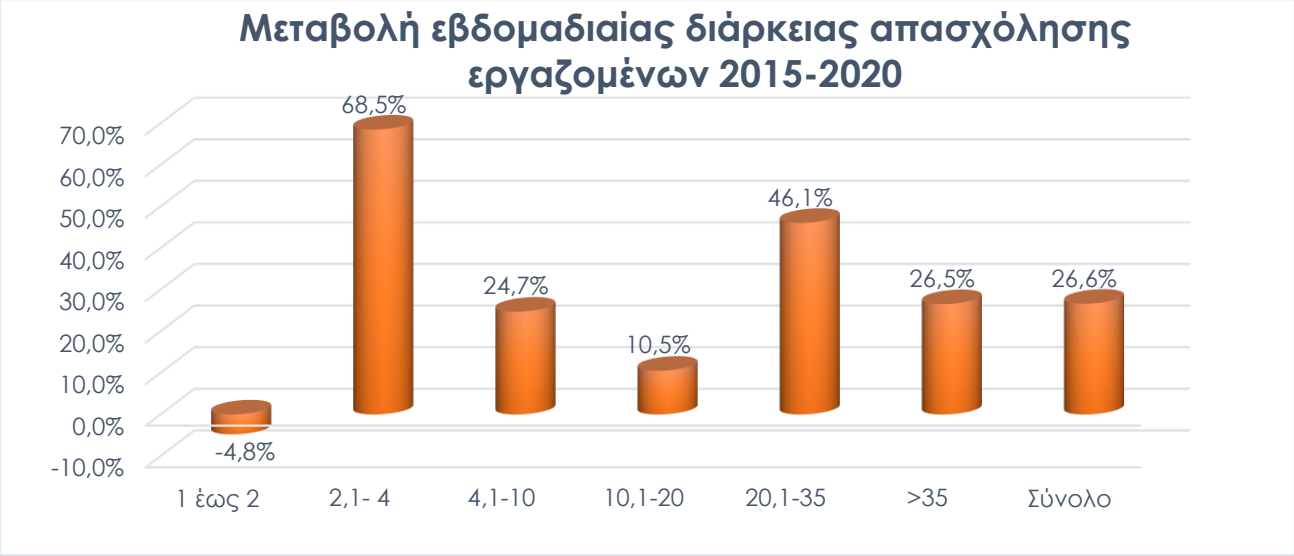

Γράφημα 35 - Ποσοστό εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης για το έτος 2015

Γράφημα 36 - Ποσοστό εργαζομένων ανά εβδομαδιαία διάρκεια απασχόλησης 2020

Στο Γράφημα 37 απεικονίζεται η μεταβολή της εβδομαδιαίας διάρκειας απασχόλησης των εργαζομένων μεταξύ 2015 και 2020. **Με δεδομένο ότι η συνολική αύξηση των απασχολούμενων έφτασε το 26,6%, ενώ ισότιμη ήταν και η αύξηση στους πλήρους απασχολούμενους (26,5%), καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει κάποια στροφή προς τη μερική απασχόληση μεταξύ 2015 και 2020.** Παράλληλα, βλέπουμε **αύξηση 46,5%** (82.000 επιπλέον εργαζόμενοι) στο πλήθος όσων εργάζονται από **20,1-35 ώρες** και σχετική συγκράτηση (10,5%) στο πλήθος των εργαζομένων από **10,1-20 ώρες** (23.500 επιπλέον εργαζόμενοι). Η φαινομενικά μεγάλη αύξηση (68,5%) των απασχολούμενων από 2,1- 4 ώρες είναι στατιστικά αμελητέα (11.723 επιπλέον εργαζόμενοι).

Γράφημα 37 - Μεταβολή εβδομαδιαίας διάρκειας απασχόλησης εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020

5.4. Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφέρεια

Στην υποενότητα αυτή παρουσιάζεται και συγκρίνεται η σχετική συμβολή των 13 Περιφερειών της Χώρας, αφενός στον αριθμό Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων, αφετέρου στο σύνολο των απασχολουμένων ιδιωτικού δικαίου της Χώρας, για το 2020. Επίσης καταγράφεται και σχολιάζεται η μεταβολή της συμβολής αυτής μεταξύ των ετών 2015 και 2020.

Στον Πίνακας 28 και στο Γράφημα 38 καταγράφεται και απεικονίζεται αντίστοιχα ο απόλυτος αριθμός επιχειρήσεων & παραρτημάτων και εργαζομένων, καθώς και το μερίδιο της κάθε Περιφέρειας στο σύνολο της Χώρας. Συνοπτικά παρατηρούμε ότι:

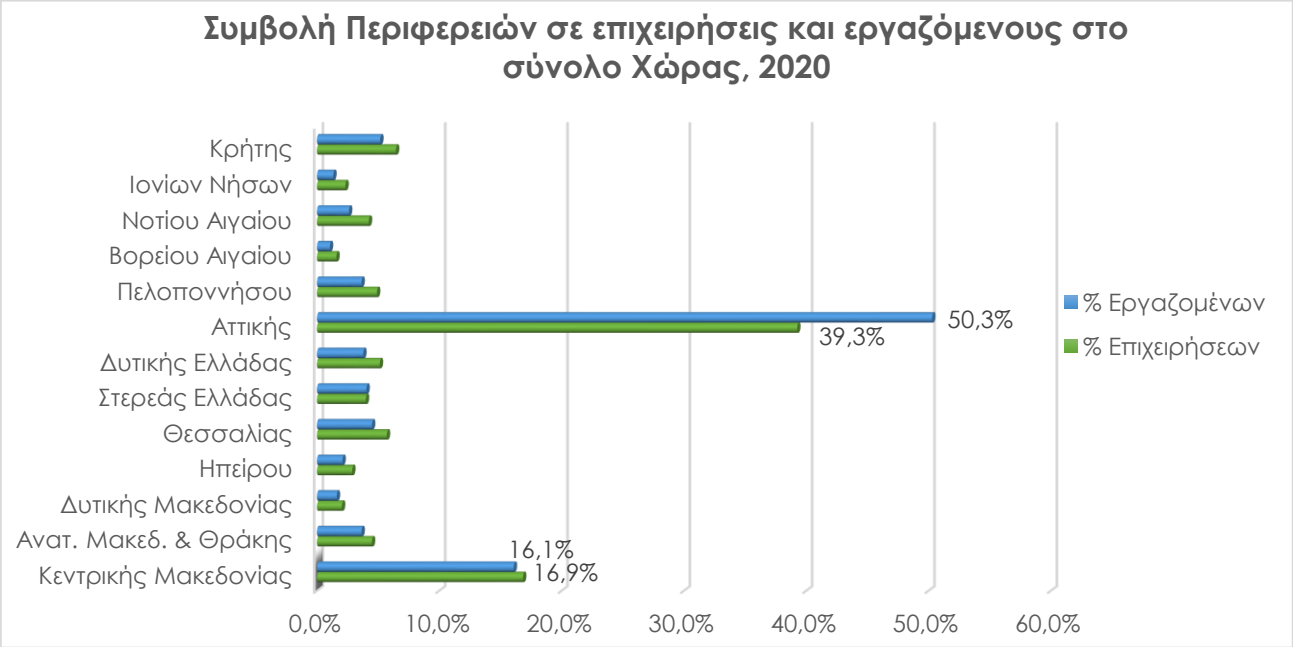
Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συγκεντρώνει **55.238 επιχειρήσεις και παραρτήματα** επιχειρήσεων, στις οποίες απασχολούνται συνολικά **331.625 εργαζόμενοι** και βρίσκεται στη δεύτερη θέση μετά την περιφέρεια Αττικής.

Όπως φαίνεται στο Γράφημα 38, **η ΠΚΜ συγκεντρώνει το 16,9% των επιχειρήσεων** της χώρας, στις οποίες απασχολείται **το 16,1% των εργαζομένων** της χώρας, ενώ στην **περιφέρεια Αττικής** συγκεντρώνεται το **39,3% των επιχειρήσεων** της χώρας και απασχολείται **το 50,3% των εργαζομένων** της χώρας. **Η Αττική είναι η μόνη Περιφέρεια της οποίας το μερίδιο απασχολούμενων είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο του αριθμού επιχειρήσεων**, ενώ η Στερεά Ελλάδα εμφανίζει απόλυτη ισορροπία (4% συμβολή και στις δύο παραμέτρους).

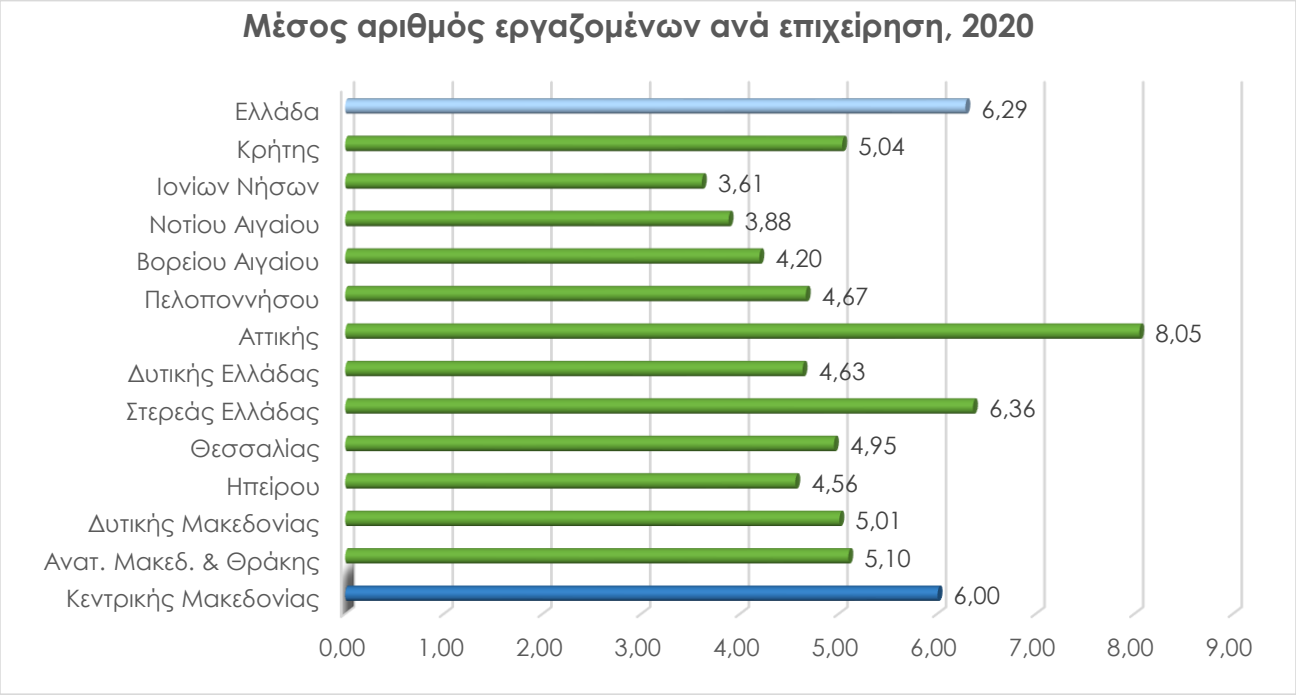
Οι παραπάνω χαρακτηριστικές διαφορές διακρίνονται καλύτερα στο Γράφημα 39 όπου **ο μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση** για την **Περιφέρειας Αττικής είναι 8,05** (έναντι 6,29 της Χώρας), για την **Στερεά Ελλάδα 6,36** και για την **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι 6**.

Πίνακας 27 - Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων ανά Περιφέρεια, Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφέρεια, ΜΟ Εργαζομένων ανά Επιχείρηση για το έτος 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, 2020

Περιφέρεια	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων	% του συνόλου της χώρας	Αριθμός Εργαζομένων/ Περιφέρεια	% του συνόλου της χώρας	Μέσος αριθμός εργαζομένων /επιχείρηση (3)/(1)
	1	2	3	4	5
Κεντρικής Μακεδονίας	55.238	16,9%	331.625	16,1%	6,00
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	14.755	4,5%	75.225	3,7%	5,10
Δυτικής Μακεδονίας	6.718	2,0%	33.644	1,6%	5,01
Ηπείρου	9.472	2,9%	43.201	2,1%	4,56
Θεσσαλίας	18.754	5,7%	92.883	4,5%	4,95
Στερεάς Ελλάδας	13.127	4,0%	83.533	4,1%	6,36
Δυτικής Ελλάδας	16.864	5,1%	78.156	3,8%	4,63
Αττικής	128.717	39,3%	1.036.329	50,3%	8,05
Πελοποννήσου	16.106	4,9%	75.169	3,6%	4,67
Βορείου Αιγαίου	5.228	1,6%	21.941	1,1%	4,20
Νοτίου Αιγαίου	13.927	4,2%	54.102	2,6%	3,88
Ιονίων Νήσων	7.653	2,3%	27.659	1,3%	3,61
Κρήτης	21.195	6,5%	106.752	5,2%	5,04
Ελλάδα	**327.754**	**100,0%**	**2.060.219**	**100,0%**	**6,29**

Γράφημα 38 - Συμβολή Περιφερειών σε επιχειρήσεις και εργαζόμενους στο σύνολο χώρας για το έτος 2020

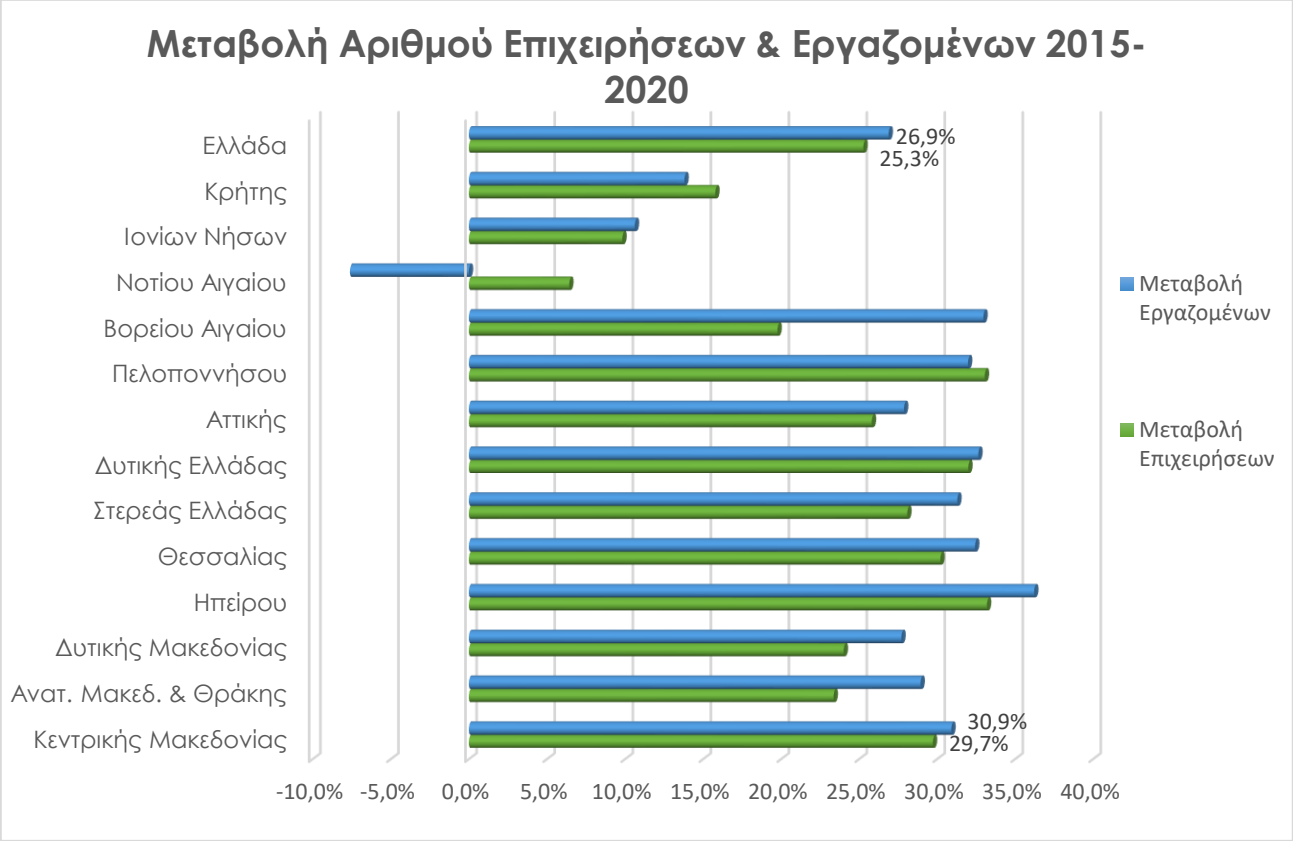
Γράφημα 39 - Μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση για το έτος 2020

Στον Πίνακα 29 καταγράφεται και συγκρίνεται το μερίδιο της κάθε Περιφέρειας ως προς τον αριθμό απασχολουμένων, για το 2015 και το 2020, στο σύνολο της Χώρας. **Παρατηρούμε ότι το μερίδιο της ΠΚΜ, στους απασχολούμενους ιδιωτικού δικαίου της Χώρας, αυξήθηκε από το 15,6% το 2015, στο 16,1% το 2020.**

Πίνακας 28 - Μεταβολή Αριθμού Επιχειρήσεων και Εργαζομένων ανά Περιφέρεια για το διάστημα 2015-2020

Περιφέρεια	2015			2020			% μεταβολή Επιχειρήσεων 2015-2020	% Μεταβολή Εργαζομένων 2015-2020
	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων	Εργαζόμενοι	% του συνόλου εργαζομένων	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων	Εργαζόμενοι	% του συνόλου εργαζομένων		
Κεντρικής Μακεδονίας	42.578	253.303	15,6%	55.238	331.625	16,1%	29,7%	30,9%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	11.960	58.339	3,6%	14.755	75.225	3,7%	23,4%	28,9%
Δυτικής Μακεδονίας	5.417	26.343	1,6%	6.718	33.644	1,6%	24,0%	27,7%
Ηπείρου	7.111	31.712	2,0%	9.472	43.201	2,1%	33,2%	36,2%
Θεσσαλίας	14.402	70.132	4,3%	18.754	92.883	4,5%	30,2%	32,4%
Στερεάς Ελλάδας	10.248	63.620	3,9%	13.127	83.533	4,1%	28,1%	31,3%
Δυτικής Ελλάδας	12.775	58.920	3,6%	16.864	78.156	3,8%	32,0%	32,6%
Αττικής	102.303	810.361	49,9%	128.717	1.036.329	50,3%	25,8%	27,9%
Πελοποννήσου	12.104	56.952	3,5%	16.106	75.169	3,6%	33,1%	32,0%
Βορείου Αιγαίου	4.365	16.500	1,0%	5.228	21.941	1,1%	19,8%	33,0%
Νοτίου Αιγαίου	13.086	58.560	3,6%	13.927	54.102	2,6%	6,4%	-7,6%
Ιονίων Νήσων	6.968	25.002	1,5%	7.653	27.659	1,3%	9,8%	10,6%
Κρήτης	18.306	93.802	5,8%	21.195	106.752	5,2%	15,8%	13,8%
Ελλάδα	**261.623**	**1.623.546**	**100,0%**	**327.754**	**2.060.219**	**100,0%**	**25,3%**	**26,9%**

Στο Γράφημα 40 απεικονίζονται οι μεταβολές στον απόλυτο αριθμό επιχειρήσεων και εργαζομένων μεταξύ του 2015 και 2020, στις 13 Περιφέρειες της Χώρας. Βλέπουμε ότι η ΠΚΜ ενισχύει τη θέση της, αφού εμφανίζει αύξηση μεγαλύτερη από την αντίστοιχη της Χώρας αλλά και της Περιφέρειας Αττικής, τόσο στις επιχειρήσεις (29,7% έναντι 25,8 % της Αττικής και 25,3% της Χώρας), όσο και στους απασχολούμενους (30,9% έναντι 27,9% της Αττικής και 26,9% της Χώρας). Αξιοσημείωτη είναι η αρνητική μεταβολή των εργαζομένων στη Νοτίου Αιγαίου (-7,6%) και οι σχετικά χαμηλές θετικές μεταβολές στην Ιονίων Νήσων (10,6%) και Κρήτης (13,8%), λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, που επηρέασαν κυρίως την απασχόληση στις τουριστικές περιοχές της χώρας, κατά το 2020.

Γράφημα 40 - % Μεταβολή του Αριθμού των Επιχειρήσεων και των Εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020

5.5. Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά ΠΕ της ΠΚΜ

Στην υποενότητα αυτή παρουσιάζεται και συγκρίνεται η σχετική συμβολή των 7 Περιφερειακών Ενοτήτων, αφενός στον αριθμό Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων, αφετέρου στο σύνολο των απασχολουμένων ιδιωτικού δικαίου της ΠΚΜ, για το 2020. Επίσης καταγράφεται και σχολιάζεται η μεταβολή της συμβολής αυτής μεταξύ των ετών 2015 και 2020. Αναλύοντας τα στοιχεία του Πίνακα 30 και παρατηρώντας τα Γραφήματα 41 και 42, καταλήγουμε σε ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα.

Από το σύνολο των 55.238 επιχειρήσεων και παραρτημάτων που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, **το 66%** συγκεντρώνεται στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**, απασχολώντας το **71% του συνόλου των εργαζομένων** στην ΠΚΜ.

Η **Π.Ε. Κιλκίς είναι η μόνη από τις υπόλοιπες έξι** της οποίας **η συμβολή στον αριθμό εργαζομένων στην ΠΚΜ υπερέχει της συμβολής στον αριθμό επιχειρήσεων**.

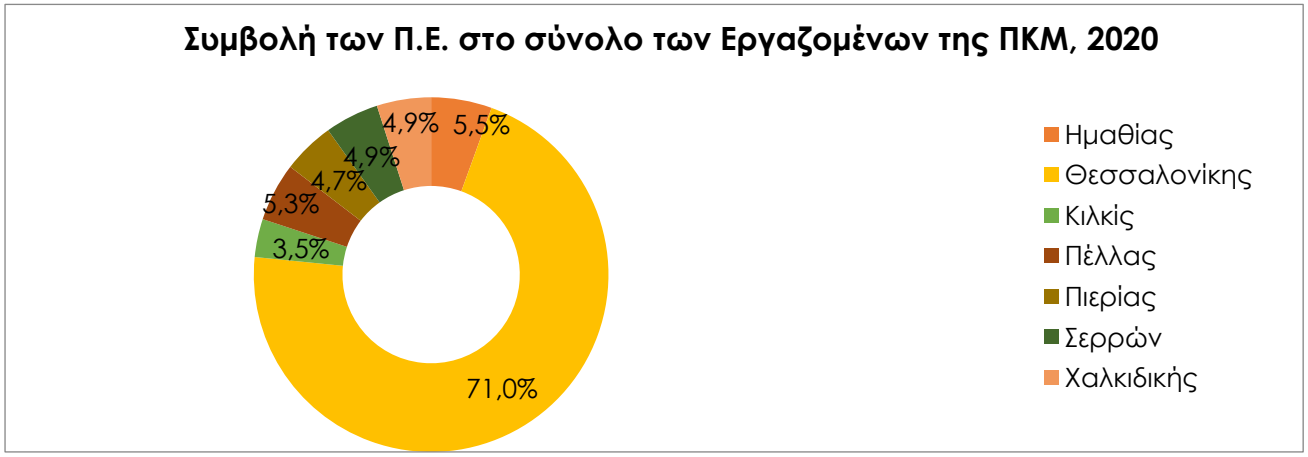
Πίνακας 29 - Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων και Αριθμός Εργαζομένων ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, 2020

	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων (1)	% του σύνολο της ΠΚΜ (2)	Αριθμός Εργαζομένων (3)	% του σύνολο της ΠΚΜ (4)	Μέσος αριθμός εργαζομένων /επιχείρηση 5=(3)/(1)
Ημαθίας	3.449	6,2%	18.479	5,5%	5,36
Θεσσαλονίκης	36.444	66,0%	237.036	71,0%	6,50
Κιλκίς	1.622	2,9%	11.608	3,5%	7,16
Πέλλας	3.312	6,0%	17.780	5,3%	5,37
Πιερίας	3.358	6,1%	15.835	4,7%	4,72
Σερρών	3.661	6,6%	16.393	4,9%	4,48
Χαλκιδικής	3.392	6,1%	16.510	4,9%	4,87
Σύνολο ΠΚΜ	**55.238**	**100,0%**	**333.641**[11]	**100,0%**	6,04

Γράφημα 41 - Συμβολή των ΠΕ στο σύνολο των Επιχειρήσεων της ΠΚΜ για το έτος 2020

[11] Η διαφορά των 2.016 εργαζομένων που προκύπτει μεταξύ του συνόλου του αριθμού εργαζομένων του Πίνακα 30 και του συνόλου των εργαζομένων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας του Πίνακα 29, οφείλεται στο ότι οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι απασχολούνται ταυτόχρονα σε περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες

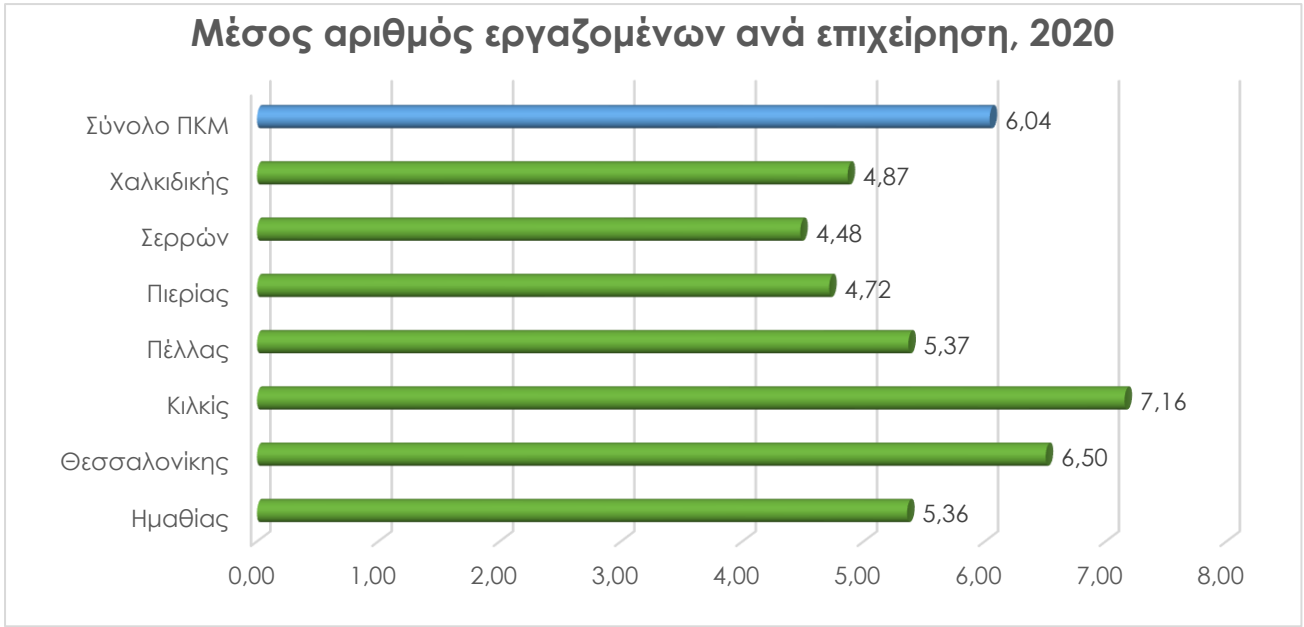

Γράφημα 42 - Συμβολή των ΠΕ στο σύνολο των Εργαζομένων της ΠΚΜ για το έτος 2020

Οι παραπάνω παρατηρήσεις εξηγούνται τόσο από την τελευταία στήλη του Πίνακα 30, όσο και από το Γράφημα 43, όπου απεικονίζεται ο μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση για το 2020, σε κάθε Π.Ε. της ΠΚΜ.

Η **Π.Ε. Κιλκίς**, εμφανίζει τον **υψηλότερο μέσο αριθμό εργαζομένων ανά επιχείρηση (7,16)**, ξεπερνώντας την **Π.Ε. Θεσσαλονίκης (6,5)**, προφανώς λόγω των μεγάλων βιομηχανιών που δραστηριοποιούνται στη βιομηχανική περιοχή της. Οι δύο αυτές Π.Ε. είναι οι μόνες με μέσο αριθμό εργαζομένων μεγαλύτερο αυτού της ΠΚΜ.

Οι **Π.Ε. Σερρών και Πιερίας** συγκεντρώνουν τις **μικρότερες επιχειρήσεις**, ως προς τον αριθμό εργαζομένων, με μέσο όρο 4,48 και 4,72 αντίστοιχα, έναντι **6,04** του μέσου όρου στο σύνολο της **Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**.

Γράφημα 43 - Μέσος αριθμός εργαζομένων ανά επιχείρηση για το έτος 2020

Στον Πίνακα 31, στην επόμενη σελίδα, καταγράφεται και συγκρίνεται το μερίδιο της κάθε Π.Ε. ως προς τον αριθμό απασχολουμένων, για το 2015 και το 2020, στο σύνολο της ΠΚΜ, καθώς επίσης και οι μεταβολές των μεριδίων τόσο στο σύνολο των επιχειρήσεων, όσο και στο σύνολο των εργαζομένων της ΠΚΜ.

Όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 31, μεταξύ 2015 και 2020 προστέθηκαν περίπου 12.600 επιχειρήσεις και 80.000 εργαζόμενοι στην ΠΚΜ. Όμως η συγκριτικά πιο ευνοημένη Π.Ε. είναι η Πέλλα, που αύξησε σημαντικά το μερίδιο της στο σύνολο εργαζομένων της ΠΚΜ από 4,7% το 2015 σε 5,3% το 2020, με την Π.Ε. Θεσσαλονίκης να ακολουθεί με μικρή ενίσχυση του μεριδίου της (από 70,5% σε 71%). Η Π.Ε. Πιερίας διατήρησε το μερίδιό της, ενώ οι υπόλοιπες 4 είδαν το μερίδιό τους να συρρικνώνεται με πιο σημαντική περίπτωση την Χαλκιδική (από 6,1% το 2015 σε 4,9% το 2020), προφανώς λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, που επηρέασαν κυρίως την απασχόληση στις τουριστικές περιοχές της χώρας, κατά το 2020.

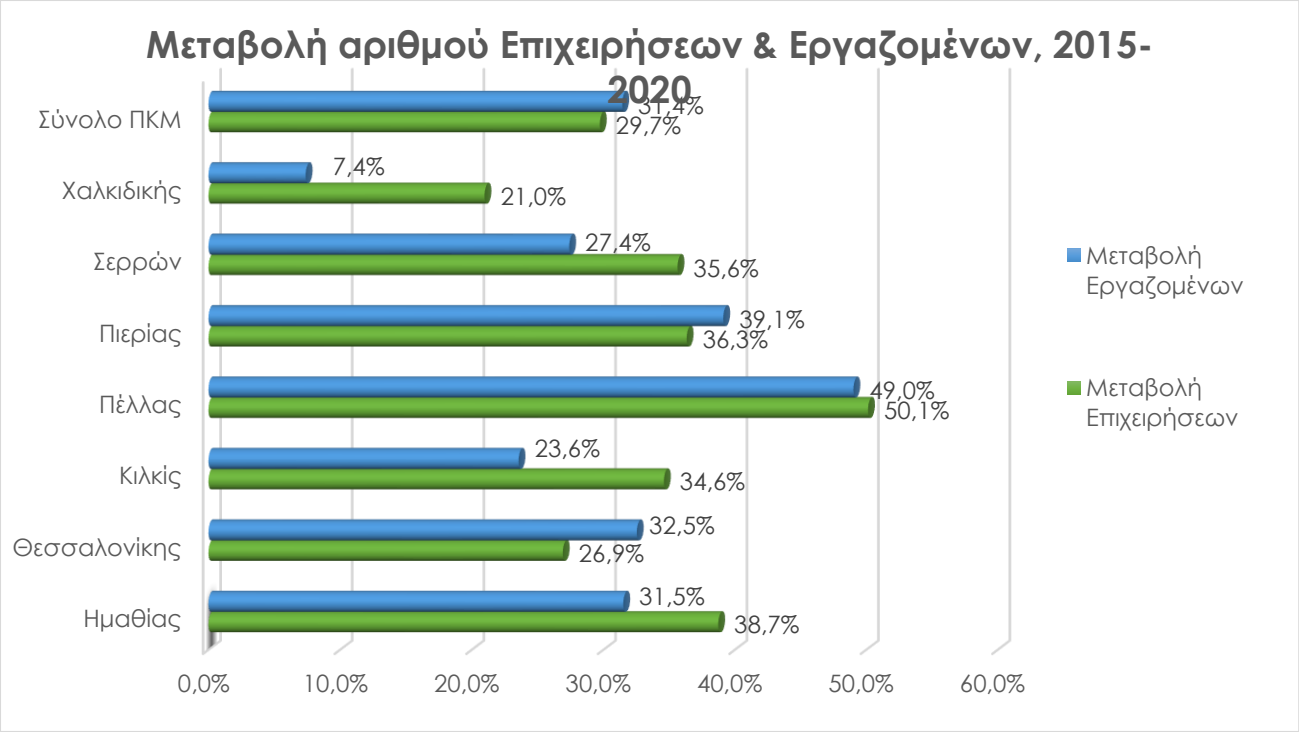
Πίνακας 30 - Μεταβολή Αριθμού Επιχειρήσεων και Εργαζομένων ανά Περιφερειακή Ενότητα για το διάστημα 2015-2020

Περιφερειακή Ενότητα	2015			2020			% Μεταβολή Επιχειρήσεων 2015-2020	% Μεταβολή Εργαζομένων 2015-2020
	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων	Σύνολο Εργαζομένων	% του συνόλου εργαζομένων	Αριθμός Επιχειρήσεων & Παραρτημάτων	Σύνολο Εργαζομένων	% του συνόλου εργαζομένων		
Ημαθίας	2.486	14.051	5,5%	3.449	18.479	5,5%	38,7%	31,5%
Θεσσαλονίκης	28.715	178.838	70,5%	36.444	237.036	71,0%	26,9%	32,5%
Κιλκίς	1.205	9.395	3,7%	1.622	11.608	3,5%	34,6%	23,6%
Πέλλας	2.206	11.931	4,7%	3.312	17.780	5,3%	50,1%	49,0%
Πιερίας	2.463	11.382	4,5%	3.358	15.835	4,7%	36,3%	39,1%
Σερρών	2.699	12.867	5,1%	3.661	16.393	4,9%	35,6%	27,4%
Χαλκιδικής	2.804	15.375	6,1%	3.392	16.510	4,9%	21,0%	7,4%
Σύνολο ΠΚΜ	**42.578**	**253.839**	**100,0%**	**55.238**	**333.641**	**100,0%**	**29,7%**	**31,4%**

Οι παραπάνω παρατηρήσεις εξηγούνται καλύτερα από τα στοιχεία του Γράφημα 44 που απεικονίζει το ποσοστό της μεταβολής, τόσο του αριθμού επιχειρήσεων, όσο και του αριθμού εργαζομένων ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, μεταξύ του 2015 και του 2020.

Παρατηρούμε ότι η **Π.Ε. Πέλλας εμφανίζει πολύ μεγάλη αύξηση** σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Π.Ε. και στις δύο παραμέτρους, αφού ο **αριθμός εργαζομένων ενισχύεται κατά 49% και ο αριθμός επιχειρήσεων κατά 50,1%**, τη στιγμή που οι αντίστοιχες αυξήσεις για το σύνολο της ΠΚΜ είναι 31,4% και 29,7% αντίστοιχα.

Στον αντίποδα βρίσκεται η **Π.Ε. Χαλκιδικής με την μικρότερη θετική μεταβολή** από όλες τις Π.Ε. **τόσο κυρίως στον αριθμό εργαζομένων (7,4%) όσο και στον αριθμό επιχειρήσεων (21%)**, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Γράφημα 44 - Μεταβολή αριθμού Επιχειρήσεων & Εργαζομένων για το διάστημα 2015-2020

6. Ο Κλάδος του Τουρισμού στη Χώρα και στην ΠΚΜ

Στο περσινό αντίστοιχο Παραδοτέο (Π.35) υπήρχε εκτεταμένη παρουσίαση του πρωτογενή τομέα, σε αναγνώριση της συνεισφοράς του, αφενός στην απασχόληση των νοικοκυριών, αφετέρου στο περιφερειακό προϊόν και εισόδημα. Στο παρόν Παραδοτέο θα παρουσιαστεί και θα αναλυθεί η επίδραση του κλάδου του Τουρισμού στο εισόδημα, την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο της ΠΚΜ και των Π.Ε. της, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα της Χώρας και των άλλων Περιφερειών.

6.1. Μονάδες και Εκμεταλλεύσεις στον Κλάδο του Τουρισμού

6.1.1. Ξενοδοχειακό Δυναμικό

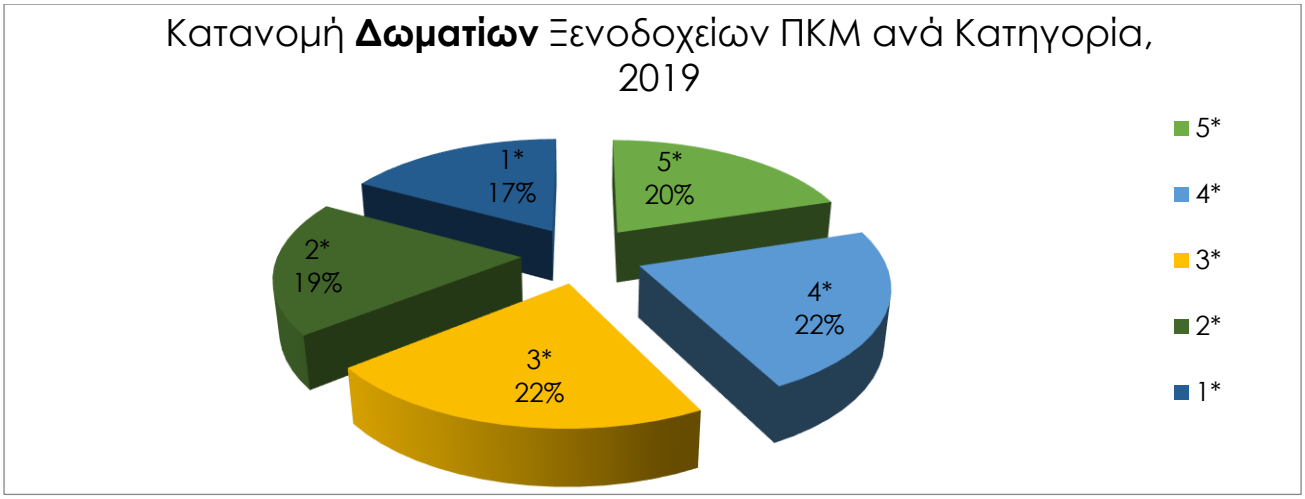
Στον Πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ξενοδοχειακές μονάδες, το σύνολο των δωματίων και ο αριθμός των κλινών, ανά κατηγορία αστέρων, τόσο για την ΠΚΜ όσο και για το σύνολο της Χώρας. Προκύπτει ότι η ΠΚΜ διαθέτει το 11,8% των ξενοδοχειακών μονάδων, το 10,7% των δωματίων και το 10,9% των κλινών της Χώρας.

Πίνακας 31 - Ξενοδοχειακό δυναμικό ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	**Μονάδες**	**55**	**130**	**282**	**332**	**376**	**1.175**
	Δωμάτια	**9.307**	**10.332**	**10.079**	**8.638**	**7.865**	**46.221**
	Κλίνες	**19.497**	**20.710**	**20.367**	**17.047**	**15.415**	**93.036**
Ελλάδα	**Μονάδες**	**610**	**1.664**	**2.729**	**3.651**	**1.317**	**9.971**
	Δωμάτια	**89.852**	**120.542**	**100.634**	**97.510**	**25.151**	**433.689**
	Κλίνες	186.190	**240.386**	**196.021**	184.366	**49.384**	**856.347**
% ΠΚΜ στο σύνολο Χώρας	**Μονάδες**	9,0%	7,8%	10,3%	9,1%	28,5%	11,8%
	Δωμάτια	10,4%	8,6%	10,0%	8,9%	31,3%	10,7%
	Κλίνες	10,5%	8,6%	10,4%	9,2%	31,2%	10,9%

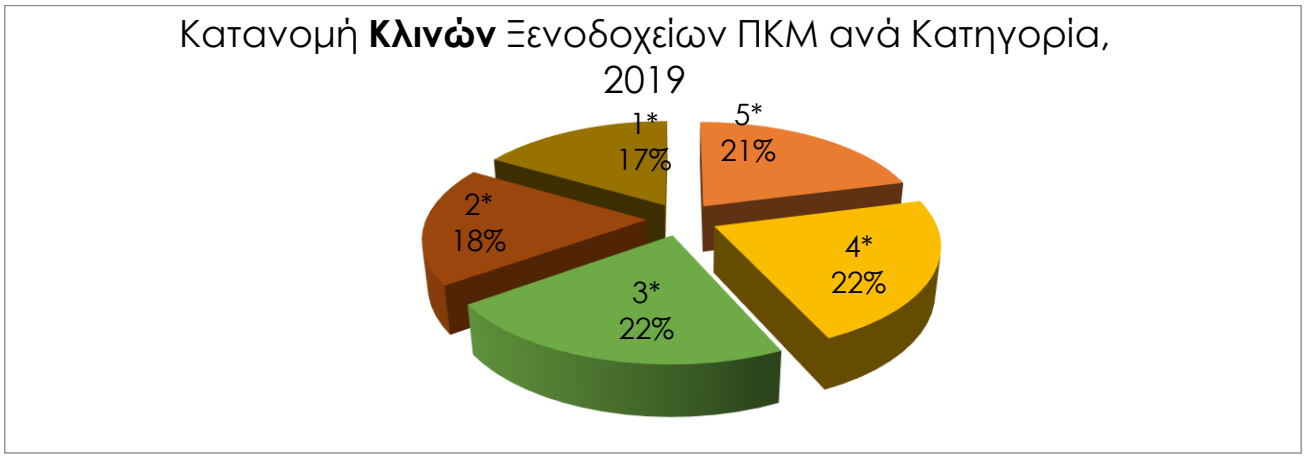
Η ΠΚΜ διαθέτει ικανοποιητικό αριθμό κλινών 5* και 3*, αντίστοιχο του συνολικού μεριδίου της στη Χώρα και σχετικά μικρό αριθμό κλινών 4*. Στον αντίποδα, διαθέτει το 31% των κλινών 1* της Χώρας.

Από το σύνολο των 46.221 δωματίων ξενοδοχείων της ΠΚΜ για το 2019, το 42% ανήκει στις κατηγορίες 5* και 4*, όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 45. Είναι χαρακτηριστικό ότι πάνω από 1 στα 3 δωμάτια (36%) ανήκουν στις χαμηλές κατηγορίες 2* και 1*.

Γράφημα 45 - Κατανομή Δωματίων Ξενοδοχείων ΠΚΜ ανά Κατηγορία για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Αντιστοίχως, από το σύνολο των 93.036 κλινών ξενοδοχείων της ΠΚΜ για το 2019, το 43% ανήκει στις κατηγορίες 5* και 4*, όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 46. Είναι χαρακτηριστικό ότι πάνω από 1 στις 3 κλίνες (35%) ανήκουν στις χαμηλές κατηγορίες 2* και 1*.

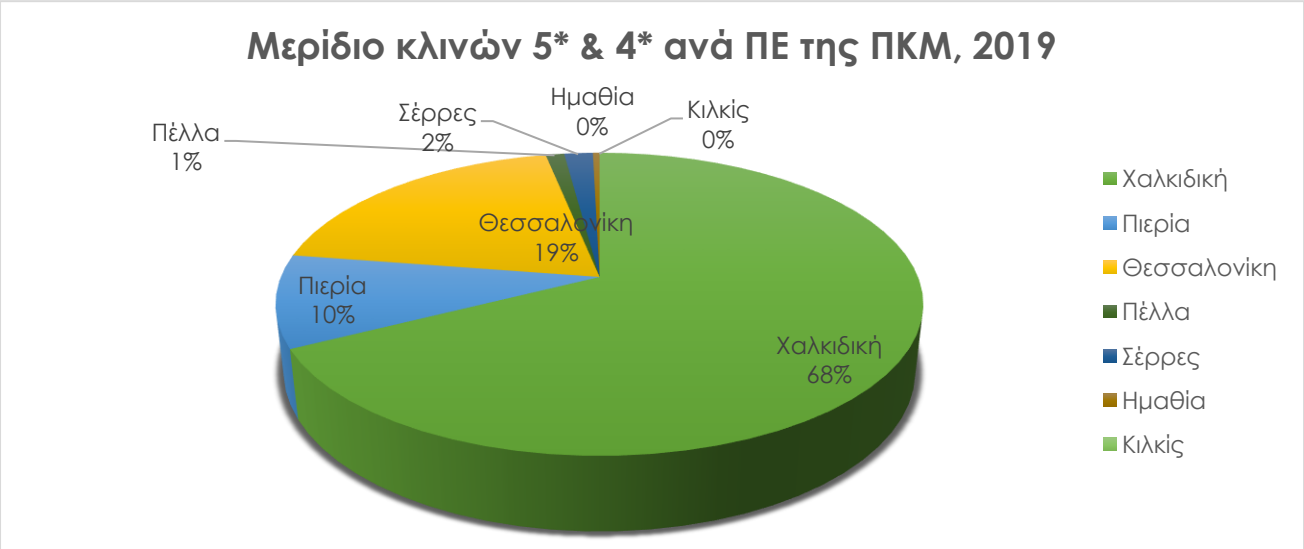
Γράφημα 46 - Κατανομή Κλινών Ξενοδοχείων ΠΚΜ ανά Κατηγορία για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 33 που ακολουθεί καταγράφεται αναλυτικά το ξενοδοχειακό δυναμικό της ΠΚΜ, ανά κατηγορία αστέρων και ανά Περιφερειακή Ενότητα. Όπως προκύπτει, **οι Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας διαθέτουν συνολικά το 75% των ξενοδοχειακών μονάδων, των δωματίων και των κλινών της ΠΚΜ.**

Πίνακας 32 - Ξενοδοχειακό δυναμικό της ΠΚΜ, ανά κατηγορία και ανά Περιφερειακή Ενότητα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ενότητα	5*	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο	%
Χαλκιδικής	Μονάδες	36	61	97	150	166	**510**	**43,4%**
	Δωμάτια	6.675	6.294	4.204	3.745	3.518	**24.436**	**52,9%**
	Κλίνες	14.408	12.754	8.444	7.319	6.766	**49.691**	**53,4%**
Πιερίας	Μονάδες	4	21	62	125	163	**375**	**31,9%**
	Δωμάτια	598	1.290	1.713	3.317	3.280	**10.198**	**22,1%**
	Κλίνες	1.250	2.723	3.631	6.503	6.509	**20.616**	**22,2%**
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	15	31	42	25	32	**145**	**12,3%**
	Δωμάτια	2.034	2.159	2.308	836	751	**8.088**	**17,5%**
	Κλίνες	3.839	3.944	4.461	1.588	1.507	**15.339**	**16,5%**
Πέλλας	Μονάδες	0	7	32	16	9	**64**	**5,4%**
	Δωμάτια	0	207	684	277	166	**1.334**	**2,9%**
	Κλίνες	0	430	1.396	606	337	**2.769**	**3,0%**
Σερρών	Μονάδες	0	6	19	6	2	**33**	**2,8%**
	Δωμάτια	0	299	457	179	95	**1.030**	**2,2%**
	Κλίνες	0	690	956	392	193	**2.231**	**2,4%**
Ημαθίας	Μονάδες	0	4	21	6	0	**31**	**2,6%**
	Δωμάτια	0	83	461	151	0	**695**	**1,5%**
	Κλίνες	0	169	964	286	0	**1.419**	**1,5%**
Κιλκίς	Μονάδες	0	0	9	4	4	**17**	**1,4%**
	Δωμάτια	0	0	252	133	55	**440**	**1,0%**
	Κλίνες	0	0	515	353	103	**971**	**1,0%**
Σύνολο	Μονάδες	**55**	**130**	**282**	**332**	**376**	**1.175**	**100%**
	Δωμάτια	**9.307**	**10.332**	**10.079**	**8.638**	**7.865**	**46.221**	**100%**
	Κλίνες	**19.497**	**20.710**	**20.367**	**17.047**	**15.415**	**93.036**	**100%**

Όπως όμως είδαμε και σε προηγούμενο Πίνακα, μόνο το 43% (40.207) ανήκει στις κατηγορίες 5* και 4*. Η κατανομή των συγκεκριμένων κλινών ανά Π.Ε της ΠΚΜ απεικονίζεται στο Γράφημα 47, σύμφωνα με το οποίο **οι 7 στις 10 κλίνες 5* και 4*** βρίσκονται στη **Χαλκιδική**, οι **2 στις 10 στη Θεσσαλονίκη** και η **1 στις 10** στην **Πιερία.**

Γράφημα 47 - Μερίδιο κλινών 5 & 4* ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ*

6.1.2. Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων

Στον Πίνακα 34 που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων, το σύνολο των δωματίων που διαθέτουν και ο αριθμός των κλινών, ανά **κατηγορία κλειδιών (Κ)**, τόσο για την ΠΚΜ όσο και για το σύνολο της Χώρας. Προκύπτει ότι η ΠΚΜ διαθέτει το 14,6% των μονάδων ενοικιαζόμενων δωματίων, το 15,5% των δωματίων και το 15,7% των κλινών της Χώρας.

Πίνακας 33 - Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας και της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

		4Κ	%	3Κ	%	2Κ	%	1Κ	%	Σύνολο	%
Κεντρική Μακεδονία	**Μονάδες**	103	7,0%	977	13,3%	1.857	13,9%	1.128	20,1%	4.065	14,6%
	Δωμάτια	869	7,1%	7.688	13,9%	13.249	15,1%	7.255	22,5%	29.061	15,5%
	Κλίνες	2.144	7,2%	17.211	13,2%	31.707	15,7%	17.225	23,4%	68.287	15,7%
Ελλάδα	**Μονάδες**	1472	100,0%	7.373	100,0%	13349	100,0%	5602	100,0%	27796	100,0%
	Δωμάτια	12209	100,0%	55134	100,0%	87650	100,0%	32217	100,0%	187210	100,0%
	Κλίνες	29832	100,0%	129949	100,0%	201730	100,0%	73528	100,0%	435039	100,0%

Όπως απεικονίζεται και στο Γράφημα 48, η ΠΚΜ διαθέτει ικανοποιητικό αριθμό δωματίων 2Κ (15,1% της Χώρας) και 3Κ (13,9%της Χώρας), αντίστοιχο του συνολικού μεριδίου της στη Χώρα (15,5%). Αντιθέτως, υστερεί σημαντικά σε δωμάτια 4Κ (7,1%) και διαθέτει πολλά δωμάτια 1Κ (22,5%).

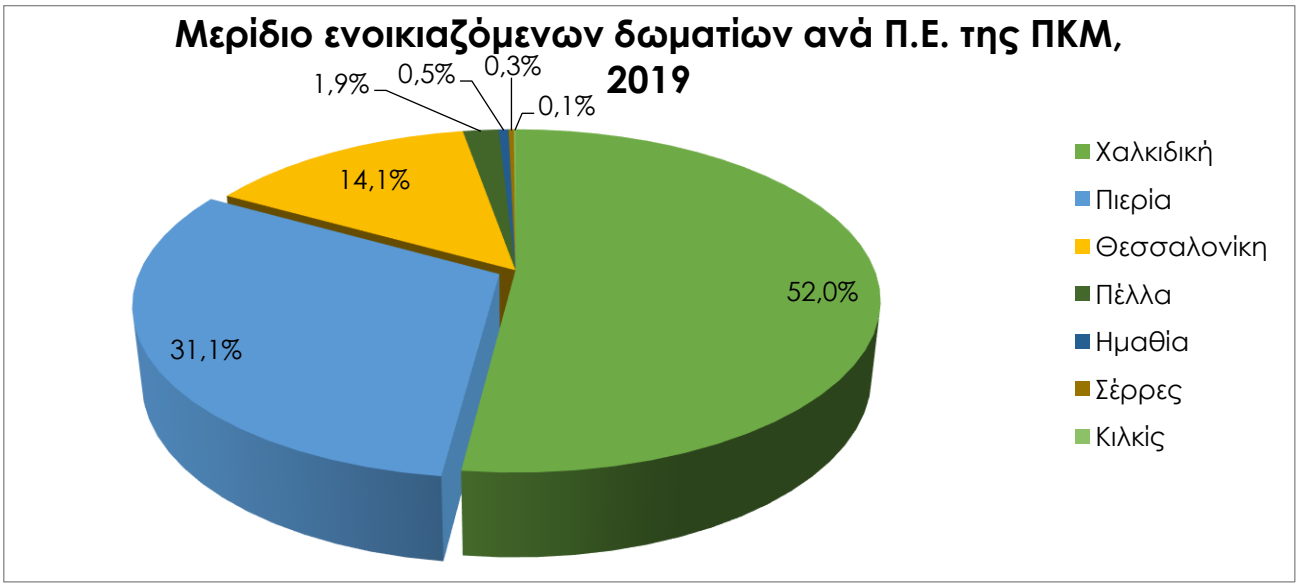
Γράφημα 48 - Μερίδιο ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ στο σύνολο των ενοικιαζόμενων στης χώρας ανά κατηγορία κλειδιών, 2019 Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Στον Πίνακα 35 που ακολουθεί καταγράφεται αναλυτικά το δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ, ανά κατηγορία (Κλειδιά) και ανά Περιφερειακή Ενότητα. Όπως προκύπτει, **οι Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας διαθέτουν συνολικά περίπου το 83%** των μονάδων, των δωματίων και των κλινών ενοικιαζόμενων δωματίων **της ΠΚΜ.**

Πίνακας 34 - Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Ενότητα		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο	%
Χαλκιδική	Μονάδες	61	615	1.080	556	**2.312**	**56,9%**
	Δωμάτια	516	4.320	7.066	3.206	**15.108**	**52,0%**
	Κλίνες	1.325	10.181	17.222	7.634	**36.362**	**53,2%**
Πιερίας	Μονάδες	7	184	458	448	**1.097**	**27,0%**
	Δωμάτια	61	1.875	3.859	3.246	**9.041**	**31,1%**
	Κλίνες	131	3.785	8.904	7.547	**20.367**	**29,8%**
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	12	105	282	121	**520**	**12,8%**
	Δωμάτια	127	1.055	2.137	790	**4.109**	**14,1%**
	Κλίνες	324	2.254	5.158	2.015	**9.751**	**14,3%**
Πέλλας	Μονάδες	8	55	32	2	**97**	**2,4%**
	Δωμάτια	51	324	161	10	**546**	**1,9%**
	Κλίνες	119	733	351	20	**1.223**	**1,8%**
Ημαθίας	Μονάδες	12	8	2	1	**23**	**0,6%**
	Δωμάτια	89	45	14	3	**151**	**0,5%**
	Κλίνες	197	106	33	9	**345**	**0,5%**
Σερρών	Μονάδες	2	9	1	0	**12**	**0,3%**
	Δωμάτια	17	62	4	0	**83**	**0,3%**
	Κλίνες	32	138	8	0	**178**	**0,3%**
Κιλκίς	Μονάδες	1	1	2	0	**4**	**0,1%**
	Δωμάτια	8	7	8	0	**23**	**0,1%**
	Κλίνες	16	14	31	0	**61**	**0,1%**
Σύνολο	**Μονάδες**	**103**	**977**	**1.857**	**1.128**	**4.065**	**100%**
	Δωμάτια	**869**	**7.688**	**13.249**	**7.255**	**29.061**	**100%**
	Κλίνες	**2.144**	**17.211**	**31.707**	**17.225**	**68.287**	**100%**

Στο Γράφημα 49, απεικονίζεται το μερίδιο των Π.Ε. της ΠΚΜ σε αριθμό ενοικιαζόμενων δωματίων, για το 2019.

Γράφημα 49 - Μερίδιο ενοικιαζόμενων δωματίων ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

6.1.3. Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων

Στον Πίνακα 36 που ακολουθεί αποτυπώνονται οι μονάδες τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων, το σύνολο των δωματίων που διαθέτουν και ο αριθμός των κλινών τους, ανά Περιφέρεια της Χώρας. Κορυφαία θέση κατέχουν το Νότιο Αιγαίο με 31,2% των κλινών, οι Ιόνιοι νήσοι με 20,6% και η Κρήτη με 19,4%.

Πίνακας 35 - Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια για το έτος 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Περιφέρεια	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες	%
Νοτίου Αιγαίου	3.862	4.972	28.326	31,2%
Ιονίων Νησιών	2.235	3.432	18.691	20,6%
Κρήτης	2.306	3.159	17.623	19,4%
Πελοποννήσου	652	1.384	6.125	6,7%
Αττικής	483	744	4.232	4,7%
Στερεάς Ελλάδας	240	709	2.763	3,0%
Κεντρικής Μακεδονίας	**411**	**672**	**3.445**	3,8%
Θεσσαλίας	502	648	3.531	3,9%
Αν. Μακεδ.& Θράκης	242	599	2.383	2,6%
Βορείου Αιγαίου	228	384	1.473	1,6%
Δυτικής Ελλάδας	129	277	1.084	1,2%
Ηπείρου	98	256	949	1,0%
Δυτικής Μακεδονίας	27	64	285	0,3%
Ελλάδα	**11.415**	**17.300**	**90.910**	**100,0%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 50, **η ΠΚΜ διαθέτει μόνο το 3,8% των κλινών** στις αντίστοιχες μονάδες της Χώρας.

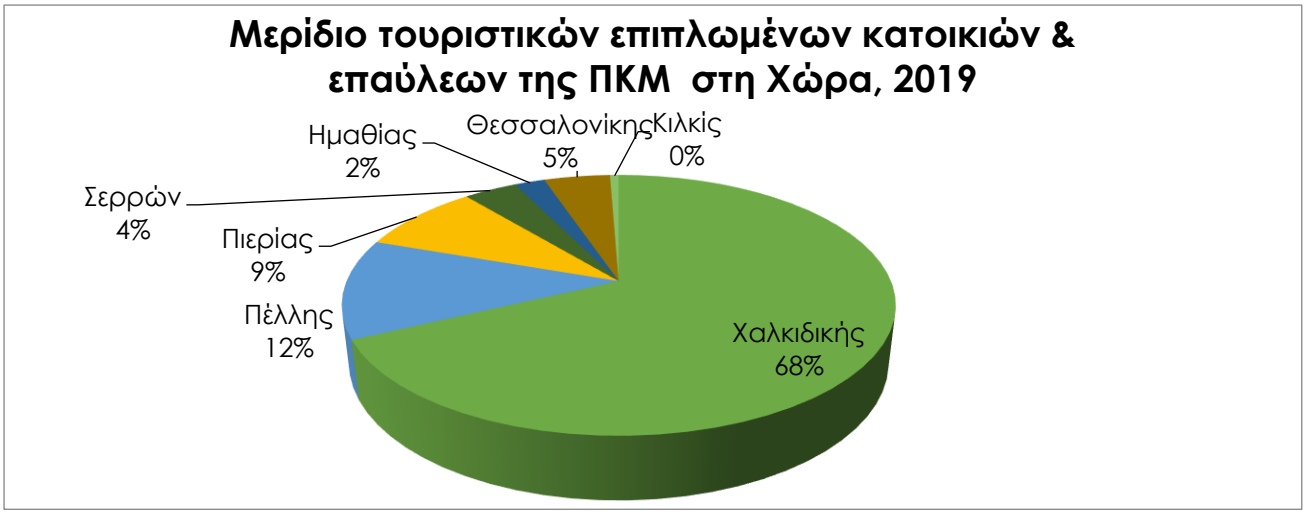

Γράφημα 50 - Μερίδιο τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών & επαύλεων της ΠΚΜ στη Χώρα 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 36 που ακολουθεί καταγράφεται αναλυτικά το δυναμικό των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της ΠΚΜ, ανά Περιφερειακή Ενότητα. Όπως προκύπτει, **στην Π.Ε. Χαλκιδικής βρίσκονται οι 3 στις 4 μονάδες της ΠΚΜ**, με το **68% του συνόλου των κλινών** (Γράφημα 51).

Πίνακας 36- Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2018 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Χαλκιδικής	308	394	2.340
Πέλλας	31	124	427
Πιερίας	32	75	297
Σερρών	12	30	128
Ημαθίας	7	22	73
Θεσσαλονίκης	19	22	159
Κιλκίς	2	5	21
Σύνολο	**411**	**672**	**3.445**

Γράφημα 51- Μερίδιο τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών & επαύλεων της ΠΚΜ στη Χώρα για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

6.1.4. Δυναμικό κάμπινγκ

Στον Πίνακα 37 που ακολουθεί καταγράφεται αναλυτικά το δυναμικό των κάμπινγκ της ΠΚΜ, ανά Περιφερειακή Ενότητα. Όπως προκύπτει, στις **Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας** βρίσκεται το **95%** των κάμπινγκ της ΠΚΜ, το **96% των οικίσκων** και το 80% των θέσεων του συνόλου της ΠΚΜ.

Πίνακας 37 - Δυναμικό κάμπινγκ στις ΠΕ της ΠΚΜ με σχετική οικονομική δραστηριότητα για το έτος 2019 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία INSETE Intelligence, ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο	% στην ΠΚΜ
Χαλκιδικής	Μονάδες	7	6	21	2	**36**	52,9%
	Οικίσκοι	28	55	40	0	**123**	35,0%
	Θέσεις	985	734	1.145	104	**2.968**	48,2%
Πιερίας	Μονάδες	2	2	23	2	**29**	42,6%
	Οικίσκοι	0	28	159	26	**213**	60,7%
	Θέσεις	260	147	1.366	132	**1.905**	31,0%
Θεσσαλονίκης	Μονάδες	2	0	1	0	**3**	4,4%
	Οικίσκοι	10	0	5	0	**15**	4,3%
	Θέσεις	1.260	0	20	0	**1.280**	20,8%
ΠΚΜ	**Μονάδες**	**11**	**8**	**45**	**4**	**68**	**100%**
	Οικίσκοι	**38**	**83**	**204**	**26**	**351**	**100%**
	Θέσεις	**2.505**	**881**	**2.531**	**236**	**6.153**	**100%**

Είναι χαρακτηριστικό ότι **μόνο το 28% των μονάδων** (19 στις 68) **ανήκουν στην κατηγορία 4* και 3***, οι οποίες διαθέτουν το **34% των οικίσκων** (121 στους 351) και το **55% (**3.386 στις 6.153) **των θέσεων κάμπινγκ**.

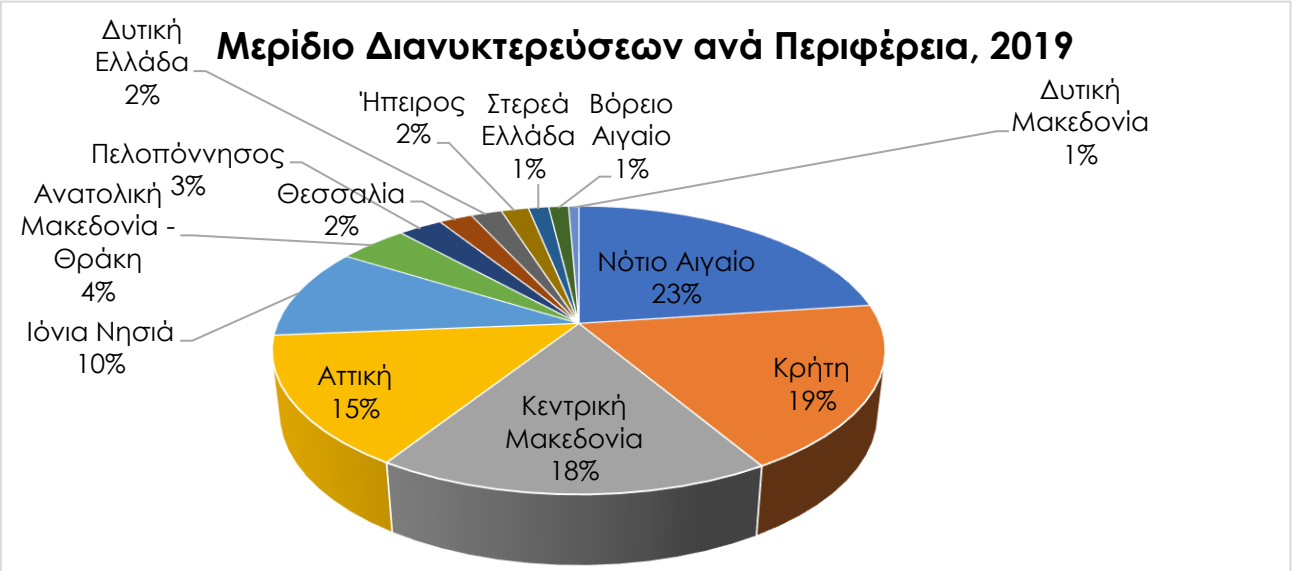
6.2. Αφίξεις – Διανυκτερεύσεις–Μέση Δαπάνησε Ελλάδα, Περιφέρειες και Π.Ε. της ΠΚΜ

6.2.1. Διανυκτερεύσεις ανά Περιφέρεια

Στον Πίνακα 38 καταγράφεται ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στη Χώρα για το 2019, ανά Περιφέρεια, κατά φθίνουσα σειρά. Σε σύνολο 232,5 εκατ. διανυκτερεύσεων, το Νότιο Αιγαίο συγκεντρώνει το 23%, η Κρήτη το 18,7% και **η ΠΚΜ το 17,55% του συνόλου των διανυκτερεύσεων της Χώρας**(Γράφημα 52).

Πίνακας 38 - Διανυκτερεύσεις για τις Περιφέρειες της χώρας για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρειες	Διανυκτερεύσεις	
	2019 *(x1000)*	**%**
Νότιο Αιγαίο	53.169	22,87%
Κρήτη	43.256	18,61%
Κεντρική Μακεδονία	**40.808**	**17,55%**
Αττική	34.028	14,64%
Ιόνια Νησιά	23.744	10,21%
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	10.171	4,38%
Πελοπόννησος	6.466	2,78%
Θεσσαλία	4.889	2,10%
Δυτική Ελλάδα	4.530	1,95%
Ήπειρος	4.003	1,72%
Στερεά Ελλάδα	2.978	1,28%
Βόρειο Αιγαίο	2.902	1,25%
Δυτική Μακεδονία	1.520	0,65%
ΣΥΝΟΛΟ	**232.464**	**100,00%**

Γράφημα 52 - Μερίδιο Διανυκτερεύσεων ανά Περιφέρεια της χώρας για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Στον Πίνακα 39 που ακολουθεί, την επεξεργασία του οποίου έχει κάνει το INSETE Intelligence του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), καταγράφονται και οι διανυκτερεύσεις του 2020, που ήταν μια πολύ δύσκολη χρονιά για τον τουριστικό κλάδο παγκοσμίως. Στις τελευταίες στήλες του Πίνακα αποτυπώνονται οι τάσεις του τουρισμού κατά την τελευταία πενταετία. Προκύπτει ότι την τετραετία **2016-2019 υπήρξε σημαντική αύξηση κατά 22,1% των διανυκτερεύσεων στη Χώρα, ενώ στην ΠΚΜ η αύξηση αυτή περιορίστηκε στο 12,3%.**

Συγκρίνοντας τις διανυκτερεύσεις του 2020 και 2019, παρατηρείται συνολική μείωση κατά -72,4% στη Χώρα, **ενώ στην ΠΚΜ η μείωση αυτή έφτασε στο 77,5%.**

Πίνακας 39 – Διανυκτερεύσεις (σε χιλιάδες) ανά Περιφέρεια για τα έτη 2016,2019 και 2020 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Θέση Κατάταξης 2020	Μεταβολή Θέσης Κατάταξης 2020-2019	Περιφέρειες	Διανυκτερεύσεις (σε χιλ.)			% Διαφορά	
			2020	2019	2016	2020-2019	2019-2016
1	▬	Νότιο Αιγαίο	13.628	53.169	39.996	-74,4%	32,9%
2	▲	Αττική	12.466	34.028	24.769	-63,4%	37,4%
3	▼	Κρήτη	10.510	43.256	39.378	-75,7%	9,8%
4	▼	Κεντρική Μακεδονία	9.168	40.808	36.330	-77,5%	12,3%
5	▬	Ιόνια Νησιά	6.914	23.744	21.493	-70,9%	10,5%
6	▲	Πελοπόννησος	2.766	6.466	5.760	-57,2%	12,3%
7	▼	Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	2.352	10.171	5.414	-76,9%	87,9%
8	▬	Θεσσαλία	1.365	4.889	5.121	-72,1%	-4,5%
9	▬	Δυτική Ελλάδα	1.324	4.530	2.742	-70,8%	65,2%
10	▬	Ήπειρος	1.248	4.003	3.622	-68,8%	10,5%
11	▬	Στερεά Ελλάδα	1.090	2.978	1.845	-63,4%	61,4%
12	▲	Δυτική Μακεδονία	644	1.520	1.475	-57,7%	3,0%
13	▼	Βόρειο Αιγαίο	581	2.902	2.458	-80,0%	18,1%
		Σύνολο	**64.053**	**232.464**	**190.402**	**-72,4%**	**22,1%**

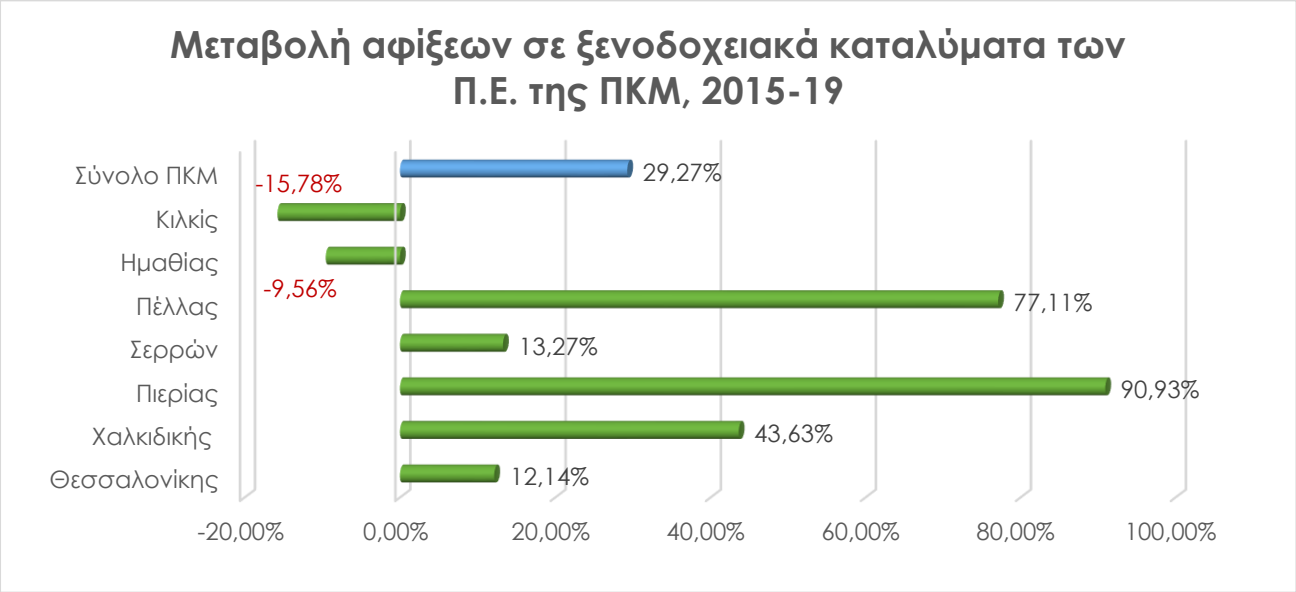
6.2.2. Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην ΠΚΜ και τις Π.Ε. της

Στον Πίνακα 40 καταγράφεται ο αριθμός των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, ανά προέλευση (αλλοδαποί-ημεδαποί), ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, για την πενταετία 2015-2019. Παρατηρείται μια **συνεχής ανοδική τάση των αφίξεων κατά τη διάρκεια της πενταετίας, που συνολικά ανήλθε στο 29,3%.** Αξίζει να σημειωθεί η κατά **39,4% αύξηση των αφίξεων αλλοδαπών έναντι 16,3% των αφίξεων ημεδαπών.**

Πίνακας 40 - Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα, ανά προέλευση στην ΠΚΜ ανά ΠΕ για το διάστημα 2015-2019 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

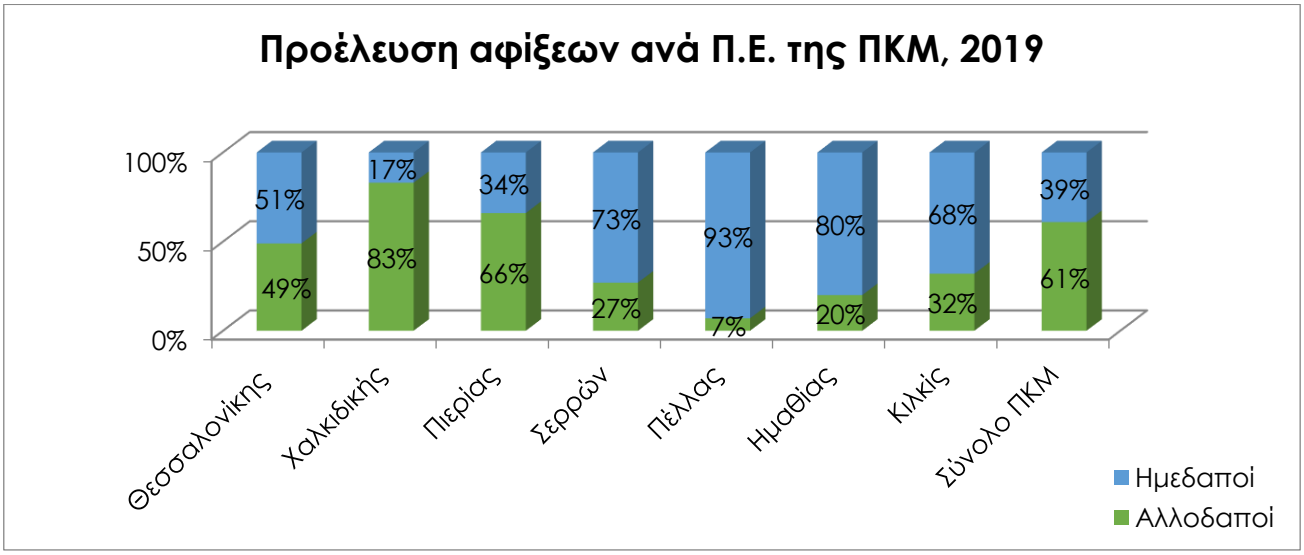
Ενότητα	Προέλευση	2015		2016		2017		2018		2019		% Διαφορά 2015-2019
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	557.419	45%	547.178	43%	607.401	46%	651.276	47%	680.581	49%	22,1%
	Ημεδαποί	689.306	55%	714.038	57%	699.740	54%	729.733	53%	717.462	51%	4,1%
	Σύνολο	1.246.725	100%	1.261.216	100%	1.307.141	100%	1.381.009	100%	1.398.043	100%	12,1%
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	622.691	83%	623.731	83%	675.648	84%	893.327	83%	897.195	83%	44,1%
	Ημεδαποί	127.670	17%	130.846	17%	125.645	16%	185.771	17%	180.519	17%	41,4%
	Σύνολο	750.361	100%	754.577	100%	801.293	100%	1.079.098	100%	1.077.714	100%	43,6%
Πιερίας	Αλλοδαποί	131.935	66%	134.937	63%	156.137	66%	253.157	67%	253.126	66%	91,9%
	Ημεδαποί	67.807	34%	79.488	37%	81.132	34%	126.107	33%	128.240	34%	89,1%
	Σύνολο	199.742	100%	214.425	100%	237.269	100%	379.264	100%	381.366	100%	90,9%
Σερρών	Αλλοδαποί	14.020	18%	17.513	20%	20.691	24%	21.670	25%	23.567	27%	68,1%
	Ημεδαποί	62.305	82%	68.343	80%	65.526	76%	64.580	75%	62.883	73%	0,9%
	Σύνολο	76.325	100%	85.856	100%	86.217	100%	86.250	100%	86.450	100%	13,3%
Πέλλας	Αλλοδαποί	5.142	11%	3.409	8%	4.649	10%	8.188	10%	6.275	7%	22,0%
	Ημεδαποί	43.483	89%	41.294	92%	42.943	90%	77.427	90%	79.845	93%	83,6%
	Σύνολο	48.625	100%	44.703	100%	47.592	100%	85.615	100%	86.120	100%	77,1%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	6.798	13%	7.607	14%	8.419	15%	8.187	16%	9.521	20%	40,1%
	Ημεδαποί	45.352	87%	48.336	86%	46.981	85%	44.342	84%	37.646	80%	-17,0%
	Σύνολο	52.150	100%	55.943	100%	55.400	100%	52.529	100%	47.167	100%	-9,6%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	7.230	40%	4.167	31%	3.472	27%	5.099	35%	4.893	32%	-32,3%
	Ημεδαποί	10.944	60%	9.199	69%	9.160	73%	9.460	65%	10.414	68%	-4,8%
	Σύνολο	18.174	100%	13.366	100%	12.632	100%	14.559	100%	15.307	100%	-15,8%
ΠΚΜ	Αλλοδαποί	1345235	56%	1338542	55%	1476417	58%	1840904	60%	1875158	61%	39,4%
	Ημεδαποί	1046867	44%	1091544	45%	1071127	42%	1237420	40%	1217009	39%	16,3%
	Σύνολο	2.392.102	100%	2.430.086	100%	2.547.544	100%	3.078.324	100%	3.092.167	100%	29,3%

Στο Γράφημα 53 που ακολουθεί απεικονίζεται η μεταβολή των συνολικών αφίξεων ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, για την πενταετία 2015-2019. Παρατηρείται **εντυπωσιακή αύξηση στις Π.Ε. Πιερίας (91%), Πέλλας (77%) και Χαλκιδικής (44%),** ενώ εντύπωση προκαλεί η **σχετική στασιμότητα της Π.Ε. Θεσσαλονίκης** (αύξηση 12% την πενταετία), που **δεν δείχνει να αναπτύσσεται ως προορισμός πόλης (city break),** παρά τη γειτνίαση με τη Χαλκιδική και την έντονη κίνηση του Αεροδρομίου.

Γράφημα 53 - Μεταβολή αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα των ΠΕ της ΠΚΜ για το διάστημα 2015-19 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 54 που ακολουθεί αποτυπώνεται η προέλευση (αλλοδαποί-ημεδαποί) των αφίξεων ανά Π.Ε. της ΠΚΜ (προτελευταία στήλη του παραπάνω Πίνακα). Προκύπτει ότι οι 6 στους 10 αφίξεις στην ΠΚΜ προέρχονται από αλλοδαπούς. Η Π.Ε. Χαλκιδικής έχει την υψηλότερη αναλογία αφίξεων αλλοδαπών (83%), με την Πιερία να ακολουθεί με 66%. Η Π.Ε. Θεσσαλονίκης βρίσκεται σε ισορροπία αφίξεων (49% αλλοδαποί -51% ημεδαποί).

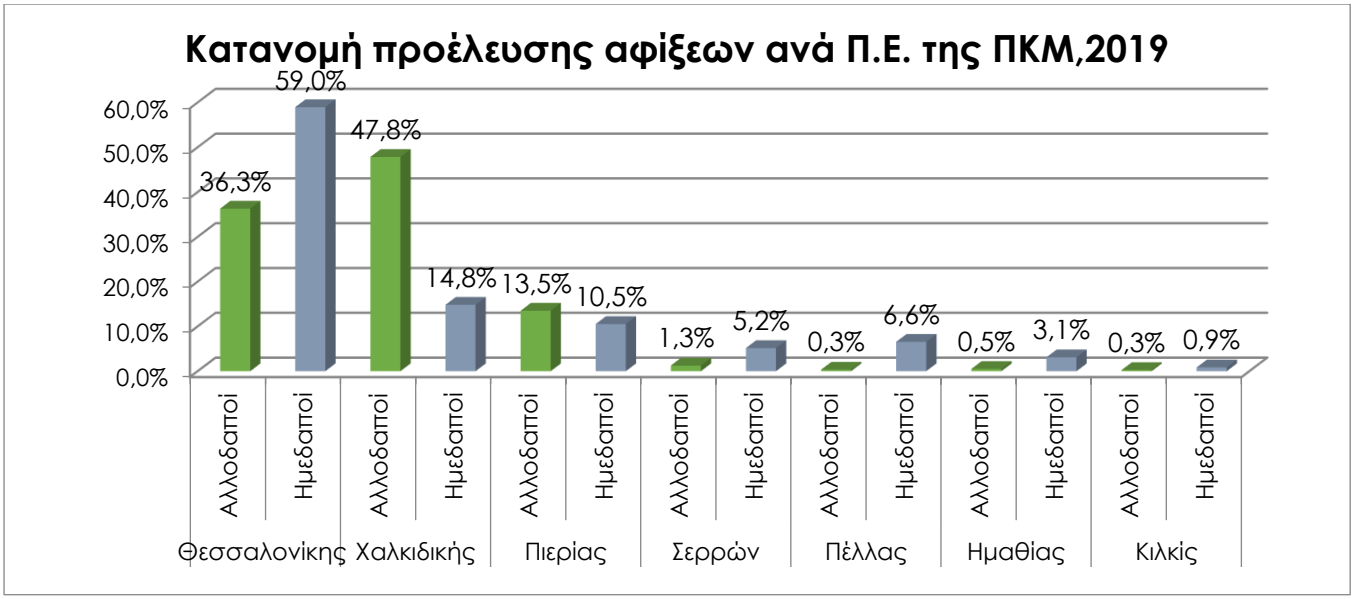
Γράφημα 54 - Προέλευση αφίξεων (εσωτερικού – εξωτερικού) ανά ΠΕ της ΠΚΜ για το έτος 2019 - - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 41 καταγράφεται ο αριθμός των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, ανά προέλευση (αλλοδαποί-ημεδαποί), καθώς και το σχετικό μερίδιο της κάθε Π.Ε. στο σύνολο της ΠΚΜ, για το 2019.

Πίνακας 41 - Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην ΠΚΜ ανά Π.Ε. και ανά προέλευση, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

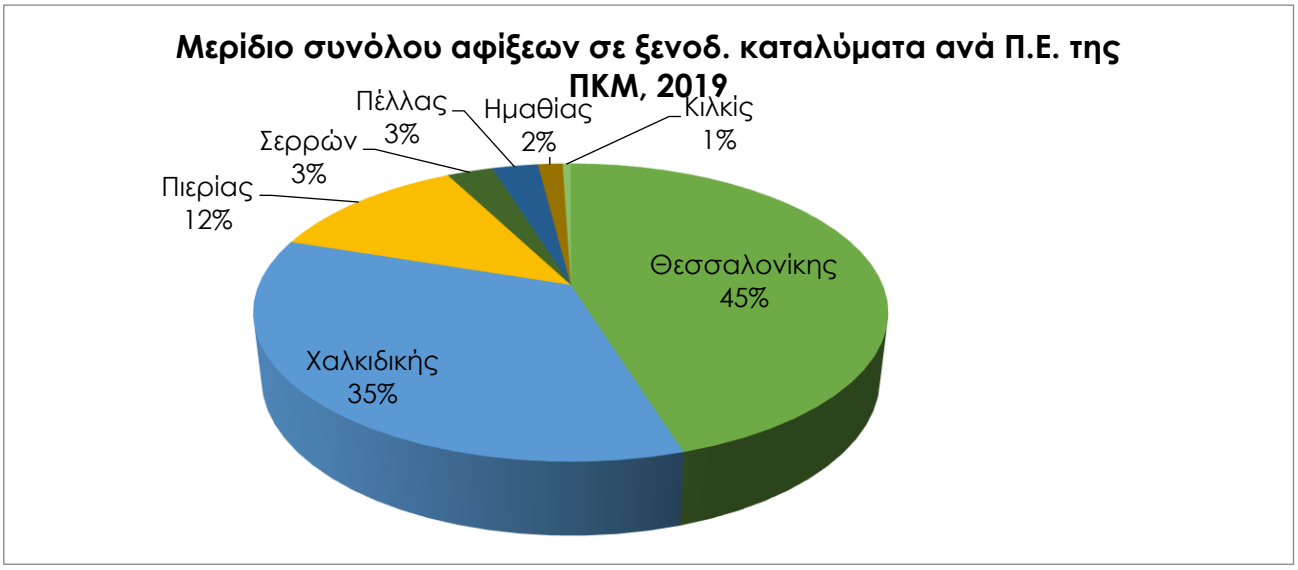
Ενότητα	Προέλευση	2019	% στο σύνολο της ΠΚΜ
Θεσσαλονίκης	Αλλοδαποί	680.581	36,3%
	Ημεδαποί	717.462	59,0%
	Σύνολο	1.398.043	45,2%
Χαλκιδικής	Αλλοδαποί	897.195	47,8%
	Ημεδαποί	180.519	14,8%
	Σύνολο	1.077.714	34,9%
Πιερίας	Αλλοδαποί	253.126	13,5%
	Ημεδαποί	128.240	10,5%
	Σύνολο	381.366	12,3%
Σερρών	Αλλοδαποί	23.567	1,3%
	Ημεδαποί	62.883	5,2%
	Σύνολο	86.450	2,8%
Πέλλας	Αλλοδαποί	6.275	0,3%
	Ημεδαποί	79.845	6,6%
	Σύνολο	86.120	2,8%
Ημαθίας	Αλλοδαποί	9.521	0,5%
	Ημεδαποί	37.646	3,1%
	Σύνολο	47.167	1,5%
Κιλκίς	Αλλοδαποί	4.893	0,3%
	Ημεδαποί	10.414	0,9%
	Σύνολο	15.307	0,5%
ΠΚΜ	Αλλοδαποί	1875158	100%
	Ημεδαποί	1217009	100%
	Σύνολο	3.092.167	100%

Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 55 που ακολουθεί, **η Π.Ε. Χαλκιδικής συγκεντρώνει το 47,8% των αφίξεων αλλοδαπών** σε ξενοδοχειακά καταλύματα, με 2η την Π.Ε. Θεσσαλονίκης με το 36,3% και 3η την Π.Ε. Πιερίας με το 13,5% των αλλοδαπών. Στον αντίποδα, η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει το 59% των αφίξεων ημεδαπών**, με 2η την Π.Ε. Χαλκιδικής (14,8%) και 3η την Π.Ε. Πιερίας με το 10,5% των ημεδαπών.

Γράφημα 55 - Κατανομή προέλευσης αφίξεων ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 56 που ακολουθεί απεικονίζεται το μερίδιο της κάθε Π.Ε. της ΠΚΜ στο σύνολο των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα για το 2019, ανεξαρτήτως προέλευσης. Η Π.Ε. Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει μερίδιο 45%, η Π.Ε. Χαλκιδικής 35% και η Πιερία 12%.

Γράφημα 56 - Μερίδιο συνόλου αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

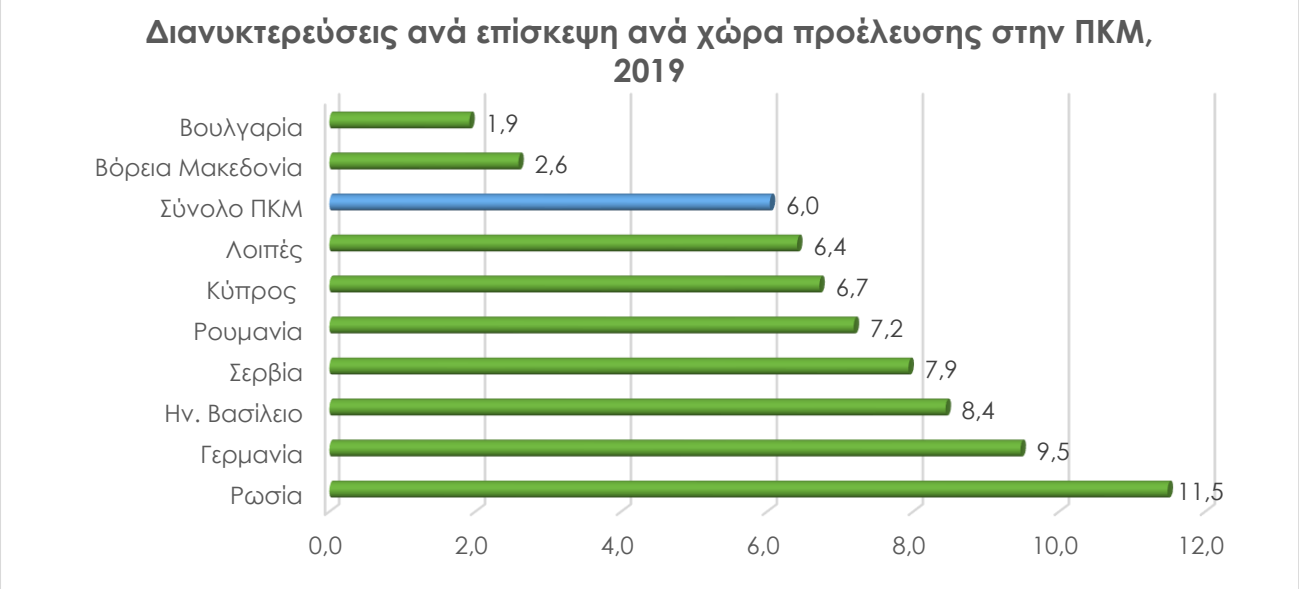
6.2.3. Διανυκτερεύσεις ανά Επίσκεψη και ανά Χώρα Προέλευσης στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 42 καταγράφονται οι Επισκέψεις και οι Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ και υπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις ανά επίσκεψη, για τις οκτώ κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών για την ΠΚΜ. Προκύπτει ότι οι περίπου 6,8 εκατ. επισκέψεις συνδυάστηκαν με περίπου 40,8 εκατ. διανυκτερεύσεις, που αντιστοιχούν σε 6 διανυκτερεύσεις /επίσκεψη.

Πίνακας 42 - Επισκέψεις και Διανυκτερεύσεις στην ΠΚΜ, ανά Χώρα Προέλευσης για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Χώρες Προέλευσης	Επισκέψεις	Διανυκτερεύσεις	Αριθμός Διανυκτερεύσεων/Επίσκεψη
Βουλγαρία	1331	2553	1,9
Βόρεια Μακεδονία	874	2264	2,6
Σερβία	712	5651	7,9
Γερμανία	624	5910	9,5
Ρουμανία	623	4477	7,2
Ην. Βασίλειο	344	2905	8,4
Κύπρος	197	1323	6,7
Ρωσία	107	1229	11,5
Λοιπές	1949	12494	6,4
Σύνολο ΠΚΜ	**6761**	**40808**	**6,0**

Στο Γράφημα 57 που ακολουθεί απεικονίζεται ο μ.ό. διανυκτερεύσεων/επίσκεψη, ανά χώρα προέλευσης. Διαπιστώνεται ότι η Ρωσία με 11,5 διανυκτερεύσεις, η Γερμανία με 9,5 και το ΗΒ με 8,4 είναι οι χώρες που προσφέρουν τη μεγαλύτερη διάρκεια παραμονής στην ΠΚΜ. Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 1,9 διανυκτερεύσεις και Βόρεια Μακεδονία με 2,6διανυκτερεύσεις/άφιξη, τροφοδοτούν την Περιφέρεια με οδικό τουρισμό κυρίως τα Σαββατοκύριακα.

Γράφημα 57 - Διανυκτερεύσεις ανά επίσκεψη ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ για το έτος 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

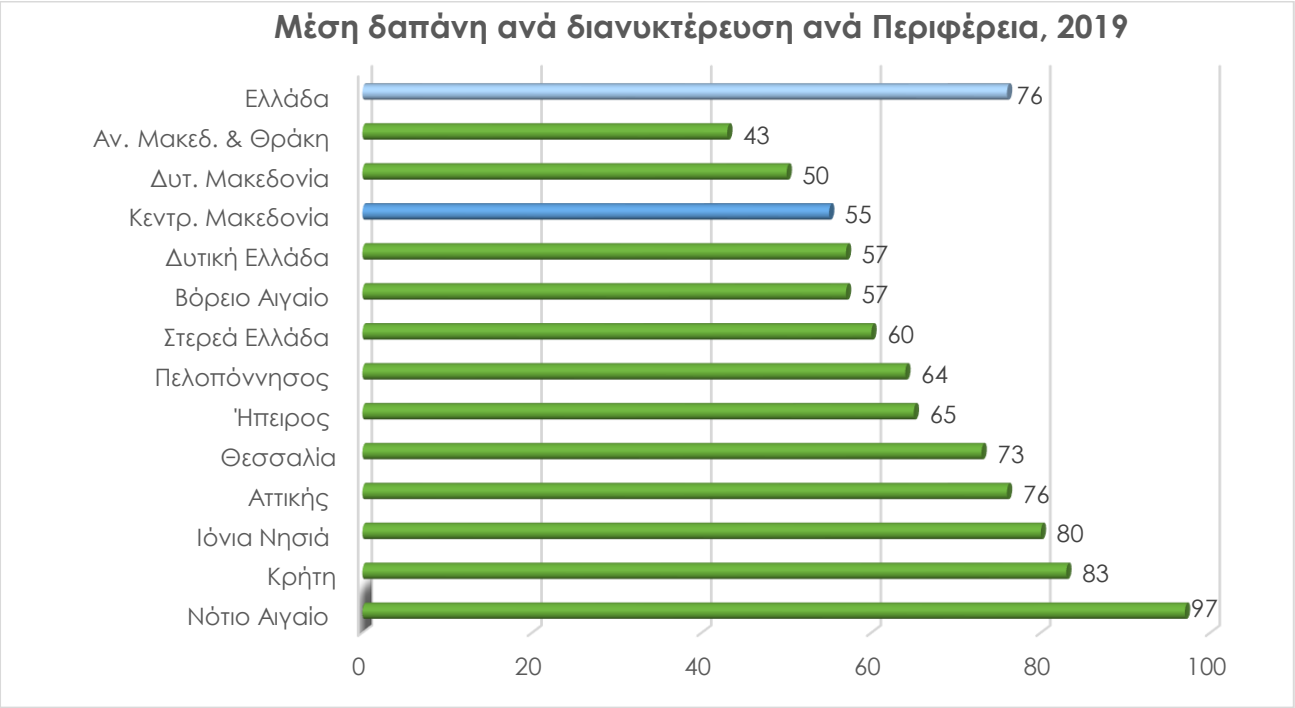
6.2.4. Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στις Περιφέρειες της χώρας

Στον Πίνακα 43 αποτυπώνεται η μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην Ελλάδα, ανά Περιφέρεια, για την τριετία 2017-2019 και υπολογίζονται οι μεταβολές ανά Περιφέρεια.

Πίνακας 43 - Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €) για τα έτη 2017 έως 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

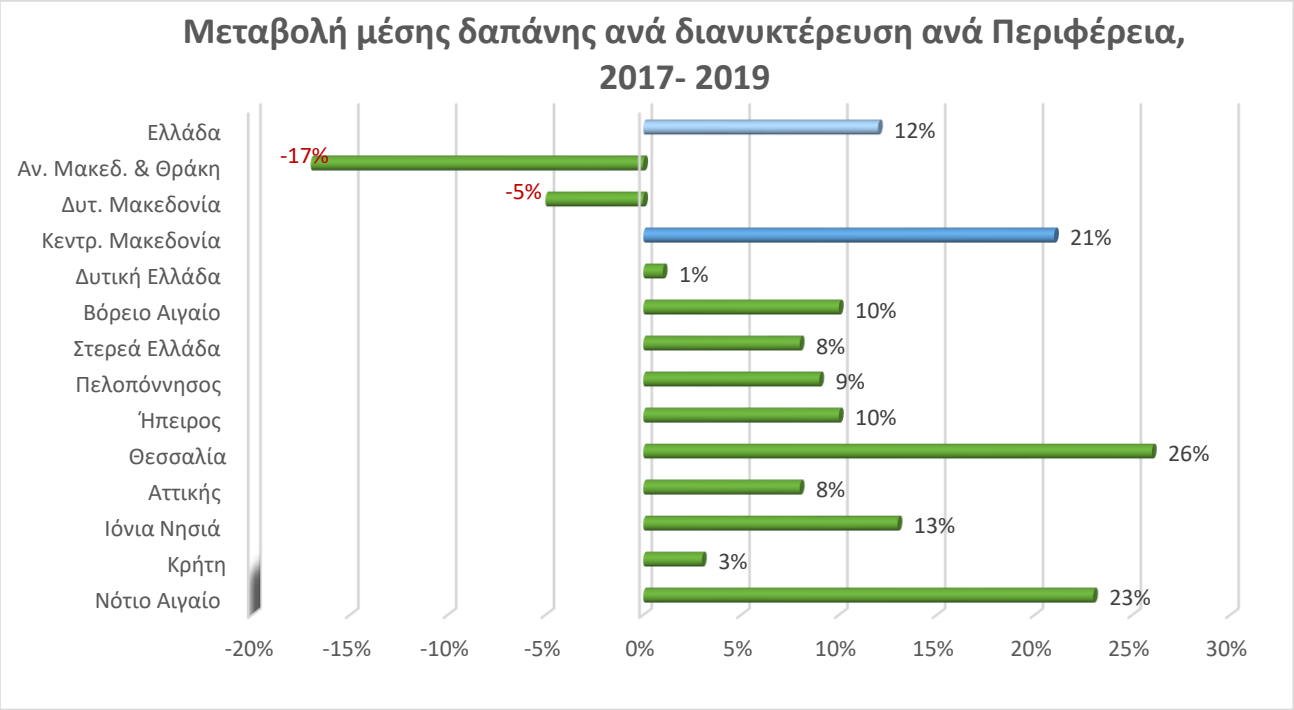
Περιφέρεια	2017	2018	2019	%Δ 2017-2019
Νότιο Αιγαίο	79	86	97	23%
Κρήτη	81	72	83	3%
Ιόνια Νησιά	71	68	80	13%
Αττικής	71	73	76	8%
Θεσσαλία	58	64	73	26%
Ήπειρος	59	66	65	10%
Πελοπόννησος	59	63	64	9%
Στερεά Ελλάδα	56	65	60	8%
Βόρειο Αιγαίο	52	53	57	10%
Δυτική Ελλάδα	56	67	57	1%
Κεντρ. Μακεδονία	45	51	55	21%
Δυτ. Μακεδονία	52	46	50	-5%
Αν. Μακεδ. & Θράκη	52	50	43	-17%
Ελλάδα	**68**	**69**	**76**	**12%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 58, οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου με 97€, Κρήτης με 83€ και Ιονίων Νήσων με 80€ συγκεντρώνουν υψηλότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση από τον μ.ό. της Χώρας (76€). Η ΠΚΜ με 55€ μέση δαπάνη/διανυκτέρευση βρίσκεται στις τρείς Περιφέρειες με τη χαμηλότερη επίδοση.

Γράφημα 58 - Μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση ανά Περιφέρεια, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 59, απεικονίζεται η μεταβολή της μέσης δαπάνης/διανυκτέρευση, ανά Περιφέρεια, για την τριετία 2017-2019. Με τη Χώρα να εμφανίζει αύξηση 12%, **η ΠΚΜ σημειώνει την τρίτη μεγαλύτερη αύξηση της τριετίας με 21%,** μετά τη Θεσσαλία με 26% και το Νότιο Αιγαίο με 23%.

Γράφημα 59 - Μεταβολή μέσης δαπάνης ανά διανυκτέρευση ανά Περιφέρεια για το διάστημα 2017- 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

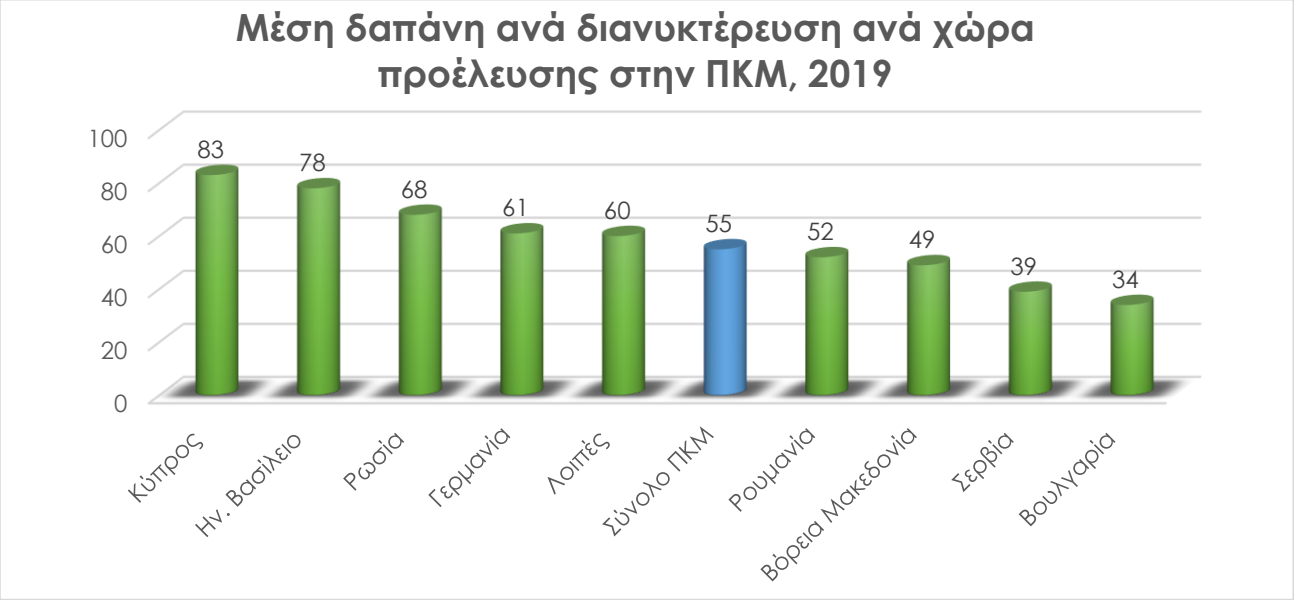
6.2.5. Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 44 αποτυπώνεται η μέση δαπάνη/διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης, για την τριετία 2017-2019 και υπολογίζονται οι μεταβολές μεταξύ 2017 και 2019 για τις οκτώ κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών για την ΠΚΜ.

Πίνακας 44 - Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ (σε €) για τα έτη 2017 έως 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	% Διαφορά 2017-2019
Κύπρος	44	56	83	87%
Ην. Βασίλειο	75	68	78	4%
Ρωσία	84	52	68	-18%
Γερμανία	46	52	61	34%
Ρουμανία	45	47	52	16%
Βόρεια Μακεδονία	41	48	49	20%
Σερβία	38	41	39	4%
Βουλγαρία	34	35	34	-2%
Λοιπές	51	59	60	17%
Κεντρική Μακεδονία	**45**	**51**	**55**	**21%**

Στο Γράφημα 60 που ακολουθεί απεικονίζεται η μέση δαπάνη/διανυκτέρευση, ανά χώρα προέλευσης. Διαπιστώνεται ότι η Κύπρος **με 83€, το ΗΒ με 78€ και η Ρωσία με 68€ είναι οι χώρες με την υψηλότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ.** Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 34€, Σερβία με 39€ και Βόρεια Μακεδονία με 49€ είναι αυτές με τη μικρότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ.

Γράφημα 60 - Μέση δαπάνη ανά διανυκτέρευση ανά χώρα προέλευσης στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ως προς τις μεταβολές ανά χώρα προέλευσης, μεταξύ 2017 και 2019, διαπιστώνεται μια **εντυπωσιακή αύξηση της μέσης δαπάνης/διανυκτέρευση κατά 87%**για τους **Κύπριους τουρίστες** (από 44€ σε 83€) και μια σημαντική αύξηση της αντίστοιχης των **Γερμανών τουριστών κατά 34%** (από 46€ σε 61€). Στον αντίποδα, οι προερχόμενοι από τη **Ρωσία με -18% μεταβολή** μεταξύ 2017 και 2019 (από 84€ σε 68€).

6.3. Η Συμβολή του Κλάδου του Τουρισμού στο Εισόδημα

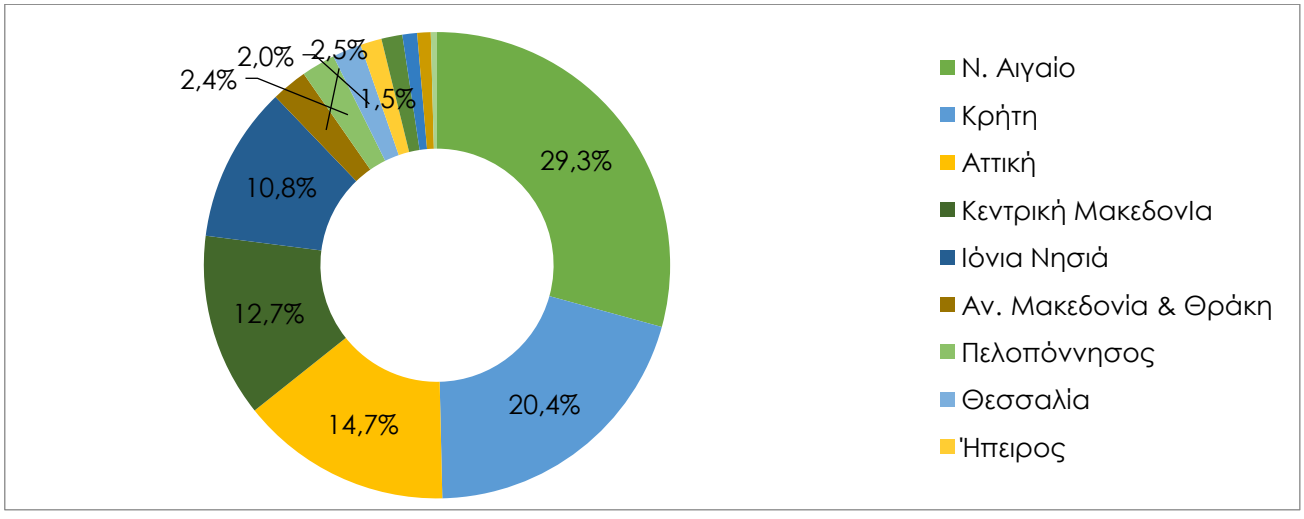
6.3.1. Η συμβολή στο εισόδημα των Περιφερειών της χώρας

Στον Πίνακα 45 αποτυπώνεται, με φθίνουσα σειρά η συμβολή της κάθε Περιφέρειας στον τουρισμό της χώρας για το 2019, αφενός ως άμεση τουριστική δαπάνη, αφετέρου ως μερίδιο στο σύνολο των εσόδων εισερχόμενου τουρισμού της χώρας.

Πίνακας 45 - Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια για το έτος 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια	Άμεση τουριστική δαπάνη 2019(σε εκ. € εκ.)	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2019
Ν. Αιγαίο	6.861	29,3%
Κρήτη	4.775	20,4%
Αττική	3.437	14,7%
Κεντρική Μακεδονία	2.983	12,7%
Ιόνια Νησιά	2.534	10,8%
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκη	583	2,5%
Πελοπόννησος	553	2,4%
Θεσσαλία	471	2,0%
Ήπειρος	347	1,5%
Δυτ. Ελλάδα	341	1,5%
Στερεά Ελλάδα	239	1,0%
Β. Αιγαίο	219	0,9%
Δυτ. Μακεδονία	100	0,4%
Σύνολο Χώρας	**23.442**	**100%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 61, οι Περιφέρειες **Νοτίου Αιγαίου με 29,3% και Κρήτης με 20,4%** είναι οι κορυφαίες σε άμεση συμβολή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού, εισφέροντας **το 50% των συνολικών εσόδων της Χώρας.** Η **ΠΚΜ** βρίσκεται στην **4η θέση** της κατάταξης με μερίδιο **12,7%.**

Γράφημα 61 – Συμβολή έσοδα εισερχόμενου τουρισμού των Περιφερειών στο ΑΕΠ της χώρας

Στον Πίνακα 46 που ακολουθεί, εκτός της άμεσης τουριστικής δαπάνης αποτυπώνεται και το εκτιμώμενο ΑΕΠ ανά Περιφέρεια για το 2019 και συγκρίνονται μεταξύ τους.

Πίνακας 46 – Τουριστική δαπάνη και συμβολή του κλάδου του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών της χώρας - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια	Άμεση τουριστική δαπάνη 2019 (σε € εκ.)	ΑΕΠ Περιφερειών 2019* (σε € εκ.)	Άμεση συμβολή τουρισμού ως προς το ΑΕΠ της Περιφέρειας με στοιχεία 2019
Ν. Αιγαίο	6.861	6.391	107%
Κρήτη	4.775	9.460	50%
Αττική	3.437	89.228	4%
Κεντρική Μακεδονία	2.983	25.732	12%
Ιόνια Νησιά	2.534	3.297	77%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	583	7225	8%
Πελοπόννησος	553	8.359	7%
Θεσσαλία	471	9.723	5%
Ήπειρος	347	4.137	8%
Δυτική Ελλάδα	341	8.408	4%
Στερεά Ελλάδα	239	8.794	3%
Β. Αιγαίο	219	2.579	8%
Δυτική Μακεδονία	100	4.124	2%
Σύνολο Χώρας	**23.442**	**187.456**	**13%**

Η **ΠΚΜ συγκεντρώνει άμεση τουριστική δαπάνη ύψους 3δις περίπου το 2019, που ισοδυναμεί με το 12% του περιφερειακού ΑΕΠ (εκτίμηση 25,7 δις το 2019).**

6.3.2. Εισπράξεις στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 47 αποτυπώνονται οι εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης (σε εκατ. €), για την τριετία 2017-2019 και υπολογίζονται οι μεταβολές μεταξύ 2017 και 2019 για τις οκτώ κυριότερες χώρες προέλευσης τουριστών για την ΠΚΜ.

Πίνακας 47 - Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (σε εκ. €) , 2017-2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Χώρες Προέλευσης	2017	2018	2019	Δ% 2017-2019
Γερμανία	443	523	361	-18%
Ρουμανία	139	211	235	68%
Ην. Βασίλειο	87	183	226	159%
Σερβία	280	249	222	-21%
Βουλγαρία	144	161	153	6%
Βόρεια Μακεδονία	160	148	111	-31%
Κύπρος	53	105	110	108%
Ρωσία	72	58	84	18%
Λοιπές	474	637	748	58%
Σύνολο	**1852**	**2275**	**2250**	**21%**

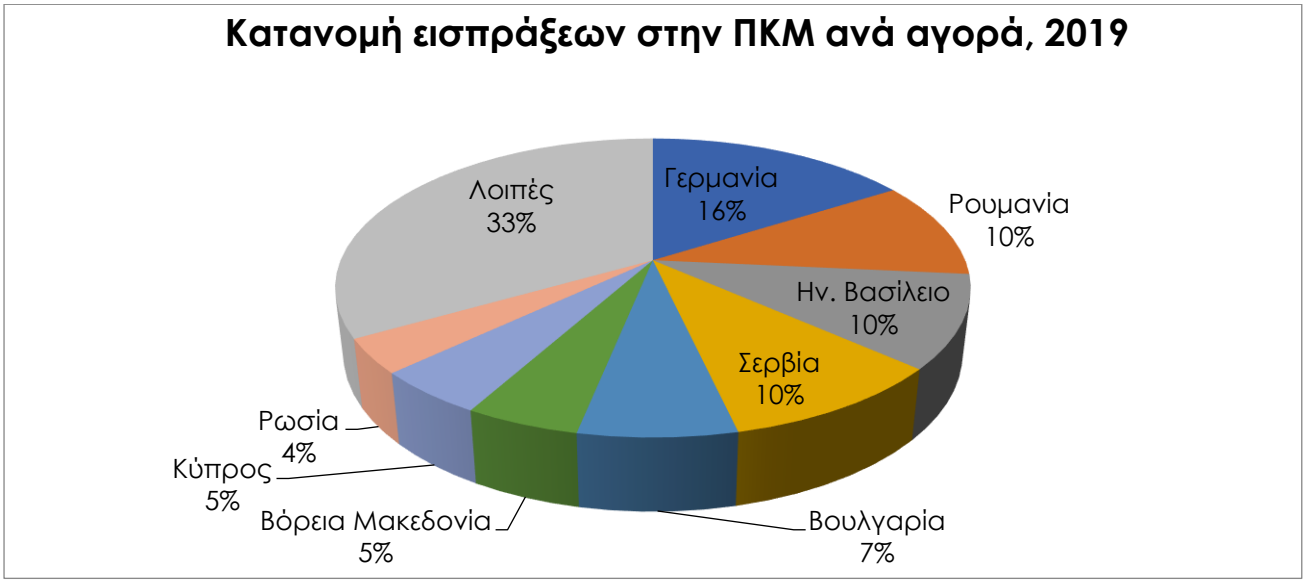
Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 62, οι εισπράξεις της ΠΚΜ παρουσίασαν σημαντική άνοδο κατά 23% μεταξύ 2017 και 2018 (από 1,85 δις σε 2,23 δις) και παρέμειναν σταθερά κατά το 2019.

Γράφημα 62 – Μεταβολή εισπράξεων στην ΠΚΜ από τον τουριστικό κλάδο κατά το διάστημα 2017-2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ως προς τις μεταβολές των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης, μεταξύ 2017 και 2019, διαπιστώνεται μια **εντυπωσιακή αύξηση κατά 159%** από επισκέπτες του **ΗΒ** και κατά **108%**από **Κύπριους** τουρίστε**ς**, ενώ αξιόλογη είναι η αύξηση κατά **68%** των **Ρουμάνων** τουριστών. Στον αντίποδα, οι προερχόμενοι από τη Βόρεια Μακεδονία (-31%) και τη **Σερβία(-21%).**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 63, το 16% των εισπράξεων της ΠΚΜ για το 2019 προήλθε από τη Γερμανία και ακολούθησαν η Ρουμανία, το Η.Β. και η Σερβία με 10% η κάθε μία.

Γράφημα 63 - Κατανομή εισπράξεων στην ΠΚΜ ανά αγορά, 2019 – Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

6.4. Η Συμβολή του κλάδου του Τουρισμού στην Απασχόληση

6.4.1. Κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας, 2019

Στον Πίνακα 48 που ακολουθεί καταγράφεται το σύνολο **των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια,** στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας για το 2019, ώστε αφενός να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ των Περιφερειών, αφετέρου να αναλυθεί η σχετική εξειδίκευση τους.

Συνολικά στη Χώρα απασχολούνται **381.856 εργαζόμενοι στον κλάδο του Τουρισμού** (Καταλύματα και Εστίαση) για το 2019, που αποτελούν το **9,8% της συνολικής απασχόλησης**, η οποία ανέρχεται σε 3.911.030 εργαζόμενους. Από αυτούς, το **7,4%** (287.397 εργαζόμενοι) απασχολούνται **στον Τουρισμό** και το **2,4%** (94.459 εργαζόμενοι) απασχολούνται στην **Εστίαση.**

Στην **ΠΚΜ** απασχολούνται **48.442 εργαζόμενοι στον κλάδο του Τουρισμού** (Καταλύματα και Εστίαση) για το 2019, που αποτελούν το **7,5 % της περιφερειακής απασχόλησης,** η οποία ανέρχεται 642.691 σε εργαζόμενους. Από αυτούς, το **6,3%** (40.255 εργαζόμενοι) απασχολούνται **στον Τουρισμό** και το **1,3%** (8.187 εργαζόμενοι) απασχολούνται στην **Εστίαση.**

Σε πέντε Περιφέρειες, δηλαδή Νοτίου Αιγαίου (27,70%), Ιονίων Νήσων (25,10%), Κρήτης (15,80%), Βορείου Αιγαίου (12,20%) και Ηπείρου (11,7%), ο κλάδος του τουρισμού φαίνεται να συμβάλει αρκετά πάνω από τον μέσο όρο της Χώρας (9,80%). Η ΠΚΜ με 7,5% βρίσκεται στην προτελευταία θέση στον τουρισμό ως σύνολο, ευρισκόμενη στην **προτελευταία θέση στην Εστίαση (6,3%)** και στην **9η θέση στα Καταλύματα (1,27%).**

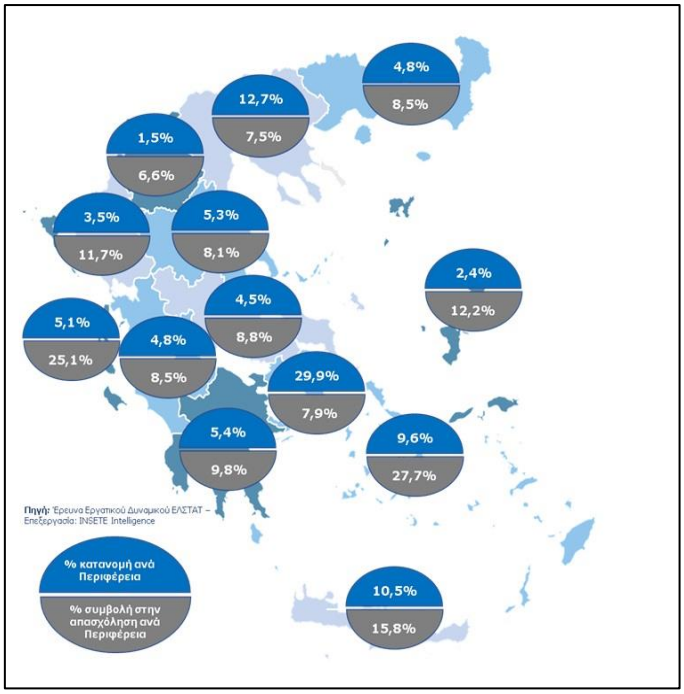
Στους Χάρτες που ακολουθούν αποτυπώνονται αφενός τα μερίδια της κάθε Περιφέρειας στην συνολική απασχόληση της Χώρας ανά κλάδο (μπλε χρώμα), αφετέρου η σχετική συνεισφορά του κάθε κλάδου στην απασχόληση της κάθε Περιφέρειας (γκρι χρώμα).

Ως προς την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρατηρούμε ότι:

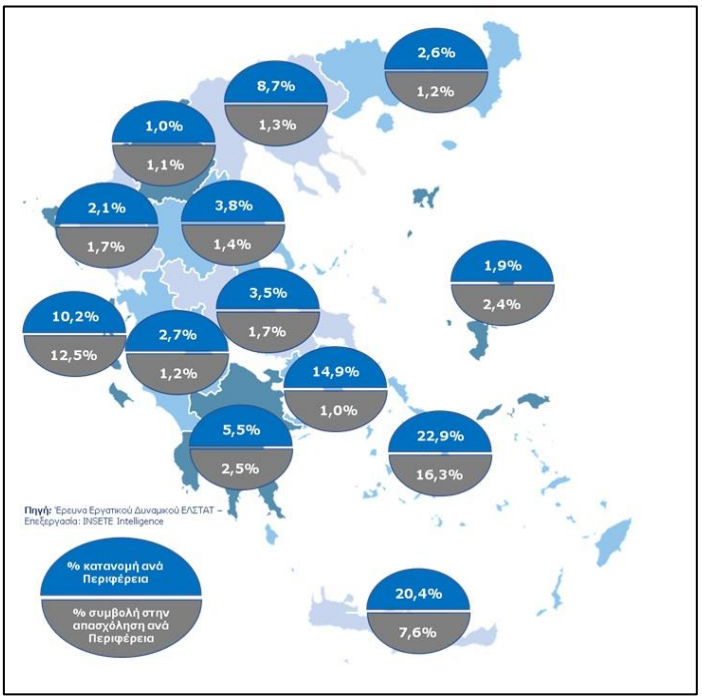
- Η απασχόληση στον **κλάδο του τουρισμού**(Χάρτης 1) αποτελεί το 12,7% της αντίστοιχης της Χώρας και συνεισφέρει στο 7,5% της συνολικής περιφερειακής απασχόλησης.
- Η απασχόληση στα **Καταλύματα** (Χάρτης 2) αποτελεί το 8,7% της αντίστοιχης της Χώρας και συνεισφέρει στο 1,3% της συνολικής περιφερειακής απασχόλησης.
- Η απασχόληση στην **Εστίαση** (Χάρτης 3) αποτελεί το 14% της αντίστοιχης της Χώρας και συνεισφέρει στο 6,3% της συνολικής περιφερειακής απασχόλησης.

Πίνακας 48 - Κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά κλάδο δραστηριότητας, 2019 - Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος / Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

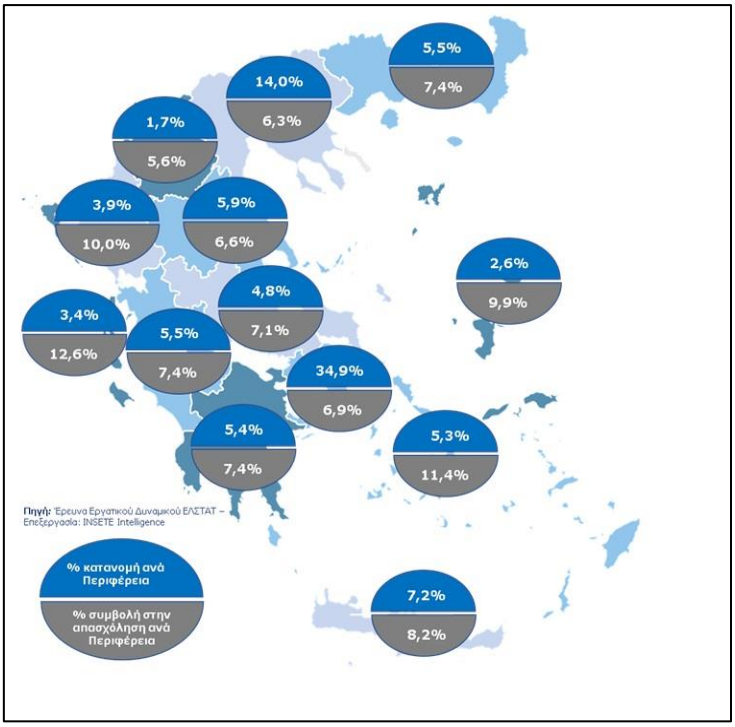
	Καταλύματα	Εστίαση	Καταλύματα & Εστίαση	Λοιποί κλάδοι	Σύνολο Απασχολούμενων	% Καταλύματα	% Εστίαση	% Καταλύματα & Εστίαση	% Λοιποί κλάδοι
Αττική	14.061	100.188	114.249	1.328.117	1.442.366	0,97%	6,95%	7,92%	92,08%
Κεντρική Μακεδονία	8.187	40.255	48.442	594.249	642.691	1,27%	6,26%	7,54%	92,46%
Θεσσαλία	3.568	16.840	20.408	232.840	253.248	1,41%	6,65%	8,06%	91,94%
Κρήτη	19.251	20.662	39.913	213.071	252.984	7,61%	8,17%	15,78%	84,22%
Δυτική Ελλάδα	2.504	15.826	18.330	196.353	214.683	1,17%	7,37%	8,54%	91,46%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	2.479	15.845	18.324	196.324	214.647	1,15%	7,38%	8,54%	91,46%
Πελοπόννησος	5.224	15.572	20.796	190.635	211.431	2,47%	7,37%	9,84%	90,16%
Στερεά Ελλάδα	3.289	13.777	17.066	177.102	194.168	1,69%	7,10%	8,79%	91,21%
Νότιο Αιγαίο	21.647	15.189	36.836	96.137	132.973	16,28%	11,42%	27,70%	72,30%
Ήπειρος	1.943	11.273	13.216	99.532	112.748	1,72%	10,00%	11,72%	88,28%
Δυτική Μακεδονία	918	4.836	5.754	81.331	87.085	1,05%	5,55%	6,61%	93,39%
Ιόνια Νησιά	9.624	9.754	19.378	57.810	77.188	12,47%	12,64%	25,10%	74,90%
Βόρειο Αιγαίο	1.764	7.380	9.144	65.673	74.817	2,36%	9,86%	12,22%	87,78%
Σύνολο	**94.459**	**287.397**	**381.856**	**3.529.174**	**3.911.030**	**2,42%**	**7,35%**	**9,76%**	**90,24%**

Εικόνα 2 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στις Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης, 2019 – Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Εικόνα 3 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στα Καταλύματα, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

Εικόνα 4 - Περιφερειακή κατανομή των απασχολουμένων στην Εστίαση, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence

6.4.2. Τάσεις απασχόλησης στον κλάδο τουρισμού, ανά Περιφέρεια, 2011 – 2019

Στην υποενότητα που ακολουθεί αποτυπώνονται και συγκρίνονται ανά τετραετία το σύνολο **των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια,** στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας, ώστε αφενός να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ των Περιφερειών, αφετέρου να διερευνηθούν τάσεις και μεταβολές κατά την τελευταία δεκαετία.

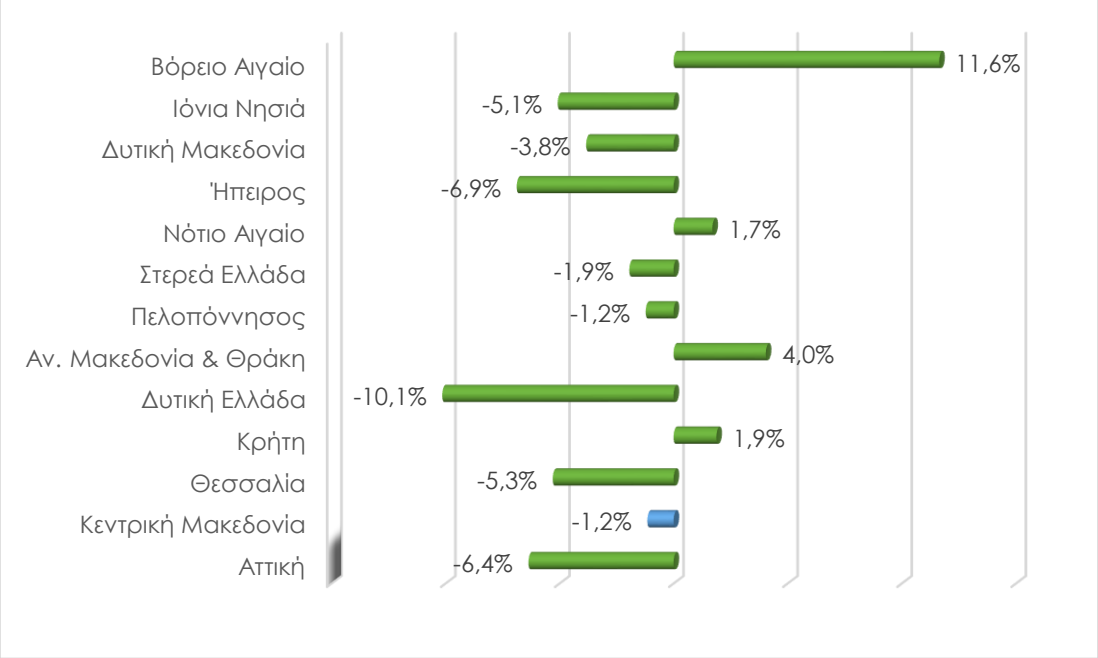
Στον Πίνακα 49 καταγράφεται ο αριθμός απασχολουμένων στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας, ανά Περιφέρεια, για τα έτη 2011, 2015, 2019. Διαπιστώνουμε μια **απώλεια περίπου 440.000 θέσεων εργασίας μεταξύ 2011 και 2015 για το σύνολο της Χώρας, από τις οποίες περίπου οι 300.000 επανέκαμψαν κατά το 2019.**

Ως προς την ΠΚΜ παρατηρούμε αντίστοιχη τάση καθώς υπάρχει **απώλεια περίπου 50.000 θέσεων εργασίας μεταξύ 2011 και 2015, από τις οποίες περίπου οι 42.000 επανάκαμψαν κατά το 2019.**

Πίνακας 49 – Αριθμός απασχολούμενων στον κλάδο του Τουρισμοί στις Περιφέρειες της χώρας για τα έτη 2011, 2015 και 2019 και η μεταβολή κα΄τα το διάστημα 2011-2019 - - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2011	2015	2019	Μεταβολή 2011-2019
Αττική	1.540.400	1.335.896	1.442.366	-6,4%
Κεντρική Μακεδονία	650.172	600.756	642.691	-1,2%
Θεσσαλία	267.419	229.766	253.248	-5,3%
Κρήτη	248.326	209.134	252.984	1,9%
Δυτική Ελλάδα	238.922	206.191	214.683	-10,1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	206.312	197.901	214.647	4,0%
Πελοπόννησος	214.050	193.237	211.431	-1,2%
Στερεά Ελλάδα	198.011	181.007	194.168	-1,9%
Νότιο Αιγαίο	130.749	132.339	132.973	1,7%
Ήπειρος	121.076	105.272	112.748	-6,9%
Δυτική Μακεδονία	90.557	81.243	87.085	-3,8%
Ιόνια Νησιά	81.320	72.984	77.188	-5,1%
Βόρειο Αιγαίο	67.017	64.967	74.817	11,6%
Σύνολο	**4.054.331**	**3.610.693**	**3.911.030**	**-3,5%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 64, για το σύνολο της Χώρας η μεταβολή στην απασχόληση μεταξύ 2011 και 2019 ανέρχεται σε -3,5%, με την ΠΚΜ να παρουσιάζει απώλειες -1,2%. Αξιοσημείωτη είναι η επίδοση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που παρουσιάζει μεταβολή +11,6% μεταξύ 2011 και 2019.

Γράφημα 64 - Μεταβολή αριθμού απασχολούμενων στις Περιφέρειες της χώρας για το διάστημα 2011-2019 - Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 50 αποτυπώνεται ο αριθμός απασχολούμενων **στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης** ανά Περιφέρεια, για τα έτη 2011, 2015, 2019 και υπολογίζεται η συνολική μεταβολή 2011-2019.

Διαπιστώνουμε μια **σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας για το σύνολο της Χώρας**, τόσο μεταξύ 2011 και 2015 (+30.000), όσο και μεταξύ 2015 και 2019 (+56.000), που συνολικά ανέρχεται σε **29,1%.**

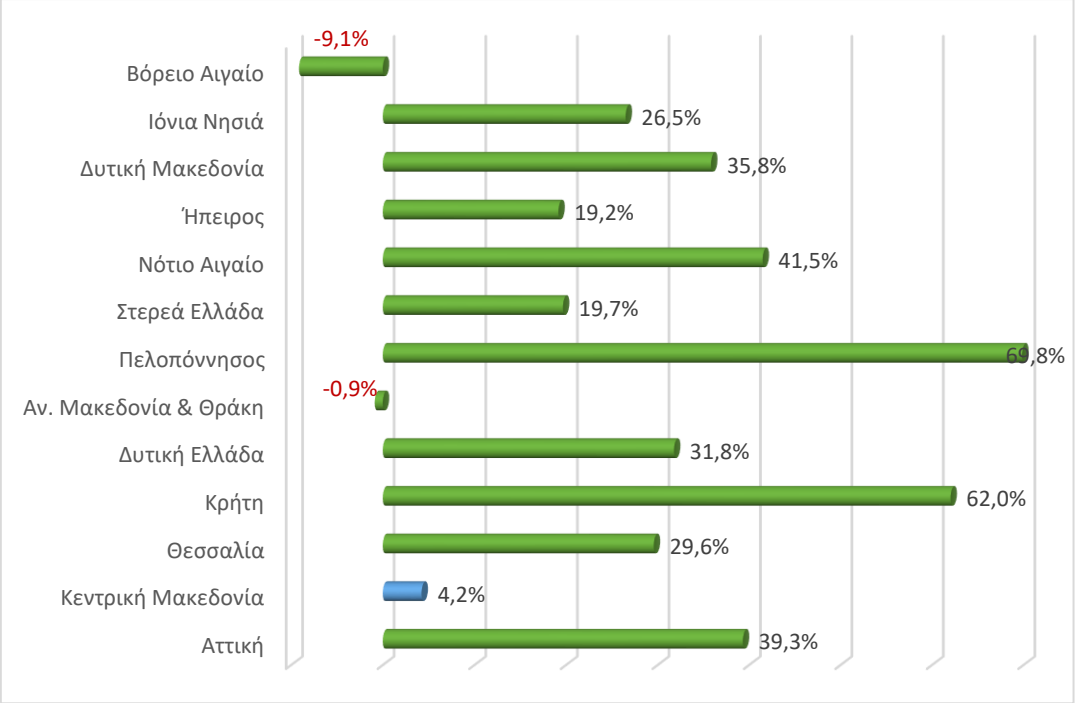
Ως προς την **ΠΚΜ** παρατηρούμε ότι **η ανοδική τάση είναι μικρή**, τόσο μεταξύ 2011 και 2015 (+1.600), όσο και μεταξύ 2015 και 2019 (+400), παρά την εντυπωσιακή αύξηση των αφίξεων σε όλη τη Χώρα, γεγονός που δείχνει έναν **σχετικό 'κορεσμό' για την απασχόληση της περιοχής.**

Πίνακας 50 - Απασχολούμενοι στις Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης ανά Περιφέρεια, 2011, 2015, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2011	2015	2019	Μεταβολή 2011-2019
Αττική	82.007	90.092	114.249	39,3%
Κεντρική Μακεδονία	46.477	48.067	48.442	4,2%
Θεσσαλία	30.802	34.974	39.913	29,6%
Κρήτη	22.735	28.263	36.836	62,0%
Δυτική Ελλάδα	15.780	17.526	20.796	31,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	20.589	19.958	20.408	-0,9%
Πελοπόννησος	11.409	14.697	19.378	69,8%
Στερεά Ελλάδα	15.318	19.829	18.330	19,7%
Νότιο Αιγαίο	12.951	16.728	18.323	41,5%
Ήπειρος	14.321	14.099	17.066	19,2%
Δυτική Μακεδονία	9.729	9.741	13.216	35,8%
Ιόνια Νησιά	7.228	5.763	9.144	26,5%
Βόρειο Αιγαίο	6.332	5.800	5.753	-9,1%
Σύνολο	**295.676**	**325.539**	**381.856**	**29,1%**

Στο Γράφημα 65 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019.Η **Πελοπόννησος** εμφανίζει τη μεγαλύτερη θετική μεταβολή **70%,** αντικατοπτρίζοντας τις μεγάλες τουριστικές επενδύσεις πέντε αστέρων που ολοκληρώθηκαν εντός της δεκαετίας (π.χ. Costa Navarino) και η Κρήτη ακολουθεί με 62%.

Η **ΠΚΜ με αύξηση μόνο 4,2% βρίσκεται μεταξύ των τριών Περιφερειών με τις χαμηλότερες επιδόσεις**, ως προς τη δημιουργία **νέων θέσεων εργασίας στον κλάδο τουρισμού**, κατά την τελευταία δεκαετία.

Γράφημα 65 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος και Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Παρακάτω θα αναλυθούν ξεχωριστά, ως προς την απασχόληση, οι δύο υποκατηγορίες κλάδων (Καταλύματα και Εστίαση) που συνιστούν, κατά τον ΣΕΤΕ, τον κλάδο τουρισμού.

Στον Πίνακα 51 αποτυπώνεται ο αριθμός απασχολούμενων **στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος** ανά Περιφέρεια, για τα έτη 2011, 2015, 2019 και υπολογίζεται η συνολική μεταβολή 2011-2019.

Διαπιστώνουμε μια **σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας για το σύνολο της Χώρας**, τόσο μεταξύ 2011 και 2015 (+11.000 περίπου), όσο και μεταξύ 2015 και 2019 (+18.000), που συνολικά ανέρχεται σε **45,3%.**

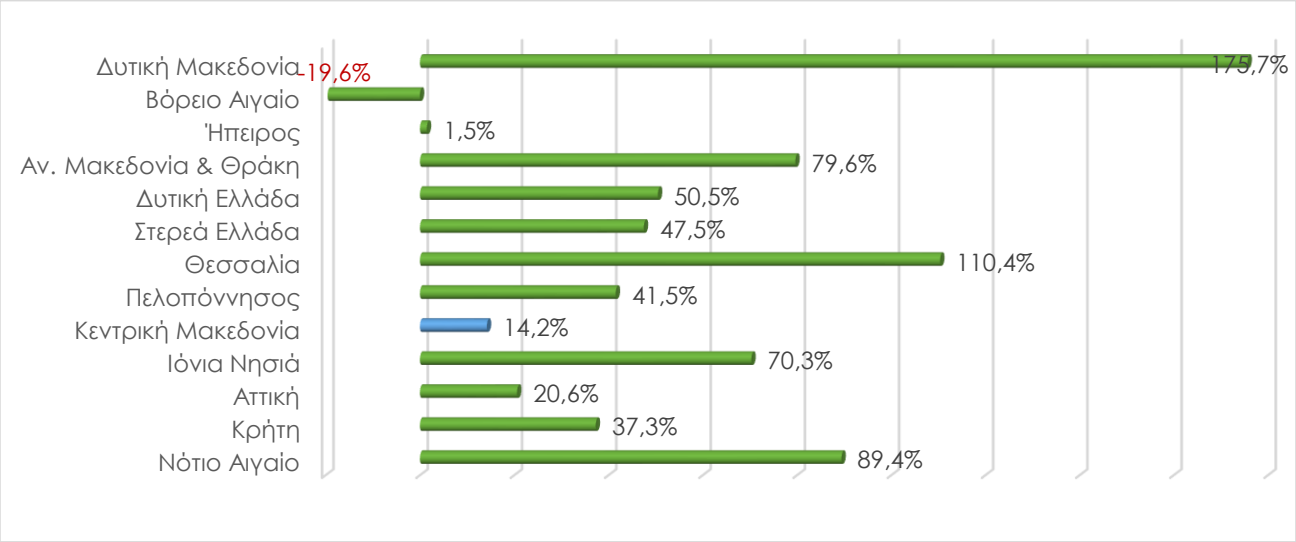
Ως προς την **ΠΚΜ,** παρατηρούμε ότι **η ανοδική τάση είναι σχετικά μέτρια** μεταξύ 2011 και 2015 (+1.000 θέσεις)και παραμένει στάσιμη μεταξύ 2015 και 2019 (+38 θέσεις), παρά την εντυπωσιακή αύξηση των αφίξεων σε όλη τη Χώρα, γεγονός που επιβεβαιώνει έναν **σχετικό «κορεσμό» για την απασχόληση στα καταλύματα της ΠΚΜ.**

Πίνακας 51 - Απασχολούμενοι στα Καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2011	2015	2019	Μεταβολή 2011-2019
Νότιο Αιγαίο	11.428	16.133	21.647	89,4%
Κρήτη	14.022	15.149	19.251	37,3%
Αττική	11.659	10.429	14.061	20,6%
Ιόνια Νησιά	5.651	9.223	9.624	70,3%
Κεντρική Μακεδονία	7.170	8.149	8.187	14,2%
Πελοπόννησος	3.691	3.088	5.224	41,5%
Θεσσαλία	1.696	2.694	3.568	110,4%
Στερεά Ελλάδα	2.230	1.490	3.289	47,5%
Δυτική Ελλάδα	1.664	3.190	2.504	50,5%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	1.380	2.884	2.479	79,6%
Ήπειρος	1.915	1.827	1.943	1,5%
Βόρειο Αιγαίο	2.194	1.456	1.764	-19,6%
Δυτική Μακεδονία	333	145	918	175,7%
Σύνολο	**65.032**	**75.858**	**94.459**	**45,3%**

Στο Γράφημα 66 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019.Η Δυτική Μακεδονία, αν και εμφανίζει πολύ μεγάλη αύξηση της απασχόλησης κατά 176%,έχει πολύ μικρό αντίκτυπο στο σύνολο της απασχόλησης της Χώρας. Αντιθέτως, εντυπωσιακή αύξηση της απασχόλησης μεταξύ 2011 και 2019, με ισχυρό αντίκτυπο στη Χώρα παρουσιάζουν το Νότιο Αιγαίο (89,4%), τα Ιόνια Νησιά (70,3%) και η Θεσσαλία (110,4%).

Η **ΠΚΜ με αύξηση 14,2% βρίσκεται μεταξύ των τριών Περιφερειών με τις χαμηλότερες επιδόσεις,** ως προς τη δημιουργία **νέων θέσεων εργασίας** στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών **Καταλύματος,** κατά την τελευταία δεκαετία.

Γράφημα 66 - μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Καταλύματος ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

Στον Πίνακα 52 αποτυπώνεται ο αριθμός απασχολούμενων **στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Εστίασης** ανά Περιφέρεια, για τα έτη 2011, 2015, 2019 και υπολογίζεται η συνολική μεταβολή 2011-2019.

Διαπιστώνουμε σημαντική **αύξηση των θέσεων εργασίας για το σύνολο της Χώρας**, τόσο μεταξύ 2011 και 2015 (+19.000 περίπου), όσο κυρίως μεταξύ 2015 και 2019 (+38.000), που συνολικά ανέρχεται σε **24,6%.**

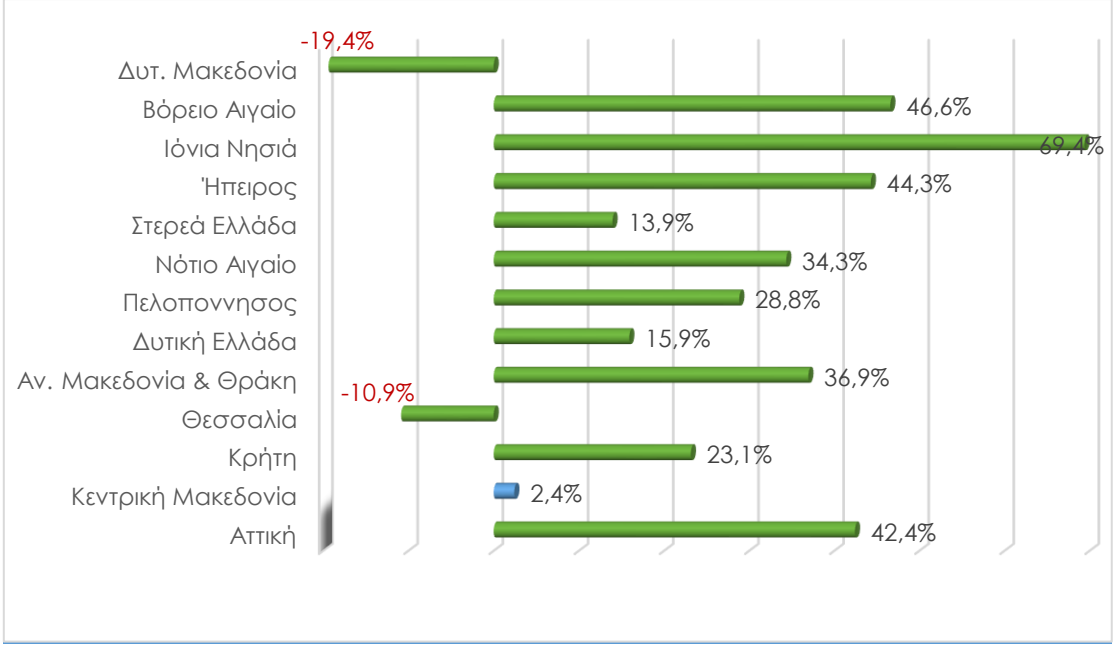
Ως προς την **ΠΚΜ**, παρατηρούμε σχετική στασιμότητα μεταξύ 2011 και 2015 (+600 θέσεις)και μεταξύ 2015 και 2019 (+350 θέσεις), που υποδηλώνει έναν **σχετικό 'κορεσμό' για την απασχόληση στις υπηρεσίες εστίασης.**

Πίνακας 52 - Απασχολούμενοι στην Εστίαση ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2011	2015	2019	Μεταβολή 2011-2019
Αττική	70.348	79.663	100.188	42,4%
Κεντρική Μακεδονία	39.307	39.918	40.255	2,4%
Κρήτη	16.780	19.825	20.662	23,1%
Θεσσαλία	18.892	17.264	16.840	-10,9%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	11.571	13.845	15.845	36,9%
Δυτική Ελλάδα	13.654	16.639	15.826	15,9%
Πελοπόννησος	12.088	14.438	15.572	28,8%
Νότιο Αιγαίο	11.306	12.130	15.189	34,3%
Στερεά Ελλάδα	12.091	12.610	13.777	13,9%
Ήπειρος	7.813	7.914	11.273	44,3%
Ιόνια Νησιά	5.758	5.474	9.754	69,4%
Βόρειο Αιγαίο	5.035	4.307	7.380	46,6%
Δυτική Μακεδονία	5.999	5.655	4.836	-19,4%
Σύνολο	**230.644**	**249.681**	**287.398**	**24,6%**

Στο Γράφημα 67 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019.**Εντυπωσιακή αύξηση της απασχόλησης** μεταξύ 2011 και 2019, με ισχυρό αντίκτυπο στη Χώρα παρουσιάζουν 'τουριστικές' Περιφέρειες όπως τα **Ιόνια Νησιά (69,4%), η Ήπειρος (44,3%), η Αττική (42,4%) και το Νότιο Αιγαίο (34,3%).**Αξιοσημείωτη είναι η **αύξηση** της απασχόλησης και στις μη 'τουριστικές' **Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (46,6%) και Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης (36,9%),** που προφανώς οφείλεται στις θέσεις εργασίας, οι οποίες δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες σίτισης των προσφύγων και μεταναστών που φιλοξενούνται στις αντίστοιχες τοπικές δομές.

Η **ΠΚΜ με αύξηση 2,4% βρίσκεται μεταξύ των τριών Περιφερειών με τις χαμηλότερες επιδόσεις,** ως προς τη δημιουργία **νέων θέσεων εργασίας** στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών **Εστίασης,** κατά την τελευταία δεκαετία.

Γράφημα 67 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στις δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών Εστίασης ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 53 αποτυπώνεται ο αριθμός απασχολούμενων στους **Λοιπούς Κλάδους** ανά Περιφέρεια, για τα έτη 2011, 2015, 2019 και υπολογίζεται η συνολική μεταβολή 2011-2019.

Για το σύνολο της Χώρας, διαπιστώνουμε **μεγάλη απώλεια θέσεων εργασίας,** μεταξύ 2011 και 2015 (-473.000 περίπου), οι μισές περίπου από τις οποίες αναπληρώθηκαν μεταξύ 2015 και 2019 (+244.000), με αποτέλεσμα η συνολική μεταβολή 2011-2019 να ανέρχεται σε -6,1%.

Ως προς την **ΠΚΜ,** παρατηρούμε μια σημαντική μεν απώλεια θέσεων μεταξύ 2011 και 2015 (-51.000 θέσεις), οι οποίες αναπληρώθηκαν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ 2015 και 2019 (+42.000 θέσεις),), με αποτέλεσμα **η συνολική μεταβολή 2011-2019 να περιορίζεται σε -1,6%.**

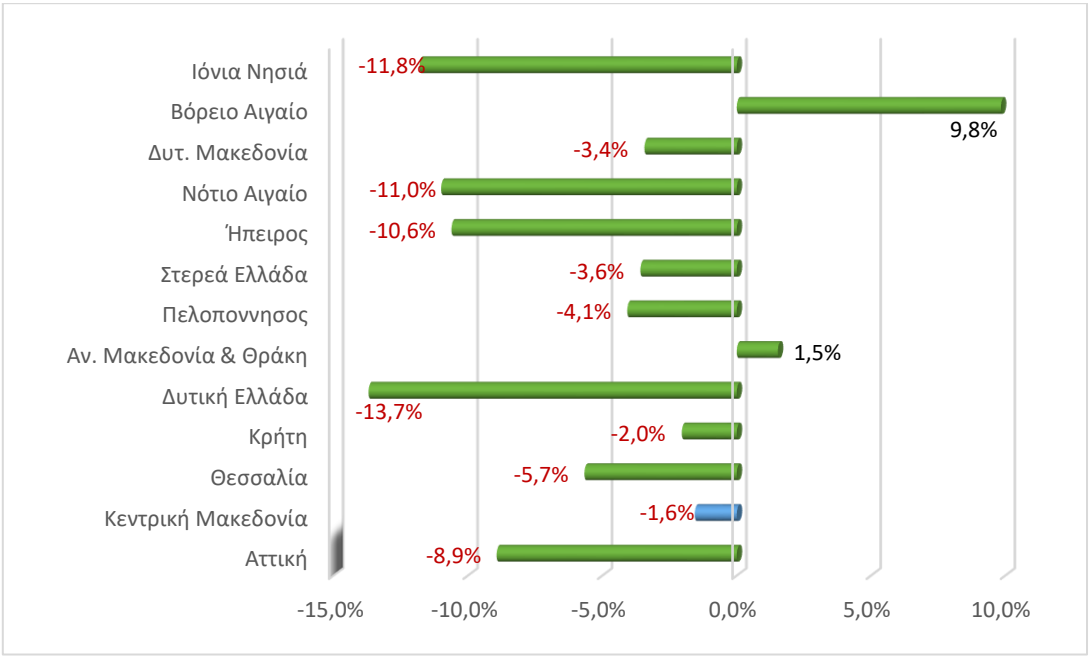
Πίνακας 53 - Απασχολούμενοι σε Λοιπούς Κλάδους ανά Περιφέρεια, 2010 – 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2011	2015	2019	Μεταβολή 2011-2019
Αττική	1.458.394	1.245.804	1.328.117	-8,9%
Κεντρική Μακεδονία	603.695	552.689	594.249	-1,6%
Θεσσαλία	246.831	209.808	232.840	-5,7%
Κρήτη	217.524	174.160	213.071	-2,0%
Δυτική Ελλάδα	227.513	191.494	196.353	-13,7%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	193.361	181.173	196.324	1,5%
Πελοπόννησος	198.732	173.408	190.635	-4,1%
Στερεά Ελλάδα	183.690	166.907	177.102	-3,6%
Ήπειρος	111.347	95.531	99.532	-10,6%
Νότιο Αιγαίο	108.014	104.076	96.137	-11,0%
Δυτ. Μακεδονία	84.225	75.443	81.331	-3,4%
Βόρειο Αιγαίο	59.789	59.204	65.673	9,8%
Ιόνια Νησιά	65.541	55.457	57.810	-11,8%
Σύνολο	**3.758.655**	**3.285.154**	**3.529.174**	**-6,1%**

Στο Γράφημα 68 απεικονίζεται η μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στους **Λοιπούς Κλάδους** ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019.Διαπιστώνεται ότι **οι 11 από τις 13 Περιφέρειες της Χώρας εμφανίζουν αρνητικές μεταβολές στην απασχόληση στους Λοιπούς Κλάδους**, με τη Δυτική Ελλάδα (-13,7%), τα Ιόνια Νησιά (-11,8%), το Νότιο Αιγαίο (-11%), την Ήπειρο (-10,6%) και την Αττική (-8,9%) να υφίστανται τις μεγαλύτερες ποσοστιαίες απώλειες θέσεων εργασίας.

Οι δύο Περιφέρειες που παρουσιάζουν **θετική μεταβολή** στην απασχόληση στους **Λοιπούς Κλάδους** είναι η **Βορείου Αιγαίου (9,8%) και Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης (1,5%),** προφανώς λόγω των θέσεις εργασίας, οι οποίες δημιουργήθηκαν για τις ανάγκες φιλοξενίας και διεκπεραίωσης των προσφύγων και μεταναστών των τοπικών δομών.

Η **ΠΚΜ με -1,6% εμφανίζει τη μικρότερη μείωση απασχόλησης στους Λοιπούς Κλάδους** (πλην Τουρισμού),κατά την τελευταία δεκαετία.

Γράφημα 68 - Μεταβολή του αριθμού απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά Περιφέρεια, μεταξύ 2011 και 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

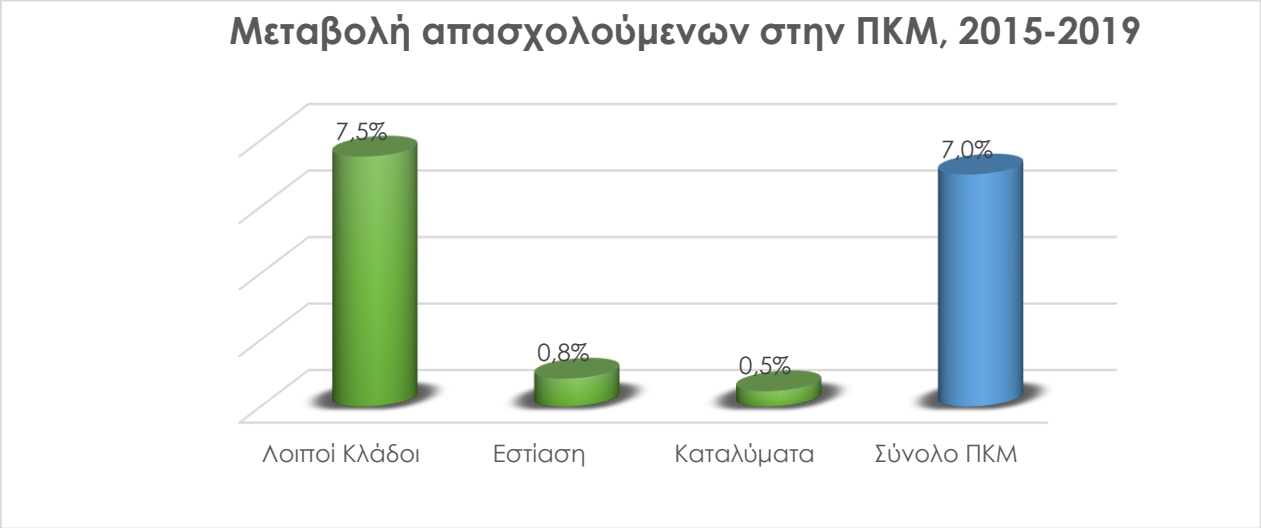
6.4.3. Τάσεις απασχόλησης στον κλάδο τουρισμού στην ΠΚΜ, 2015 – 2019

Στον Πίνακα 54 αποτυπώνονται και συγκρίνονται, για την πενταετία 2015-2019, το σύνολο των απασχολούμενων στην ΠΚΜ, καθώς και οι απασχολούμενοι στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας της, ώστε αφενός να γίνουν συγκρίσεις μεταξύ τους, αφετέρου να διερευνηθούν τάσεις και μεταβολές κατά την τελευταία πενταετία.

Πίνακας 54 - Εξέλιξη των απασχολούμενων στην ΠΚΜ ανά κλάδο απασχόλησης, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Κλάδος	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%	%Δ 2015-2019
Λοιποί Κλάδοι	552.689	92,0%	568.248	91,8%	577.915	92,3%	595.209	92,7%	594.249	92,5%	7,5%
Εστίαση	39.918	6,6%	41.093	6,6%	39.948	6,4%	38.155	5,9%	40.255	6,3%	0,8%
Καταλύματα	8149	1,4%	9472	1,5%	8120	1,3%	8686	1,4%	8187	1,3%	0,5%
Σύνολο ΠΚΜ	**600756**	**100,0%**	**618813**	**100,0%**	**625984**	**100,0%**	**642050**	**100,0%**	**642691**	**100,0%**	**7,0%**

Όπως καταγράφηκε και σε προηγούμενους Πίνακες, μεταξύ 2015 και 2019, η απασχόληση στην παροχή υπηρεσιών Εστίασης (0,8%) και Καταλυμάτων (0,5%) παρέμεινε στάσιμη, ενώ η αντίστοιχη στους υπόλοιπους κλάδους της οικονομίας της ΠΚΜ παρουσίασε σημαντική αύξηση 7,5% (Γράφημα 69).

Γράφημα 69 - Μεταβολή απασχολούμενων στην ΠΚΜ, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 70 που ακολουθεί αποτυπώνεται το μερίδιο της απασχόλησης σε Εστίαση (6,3%) και Καταλύματα (1,3%), στο σύνολο των απασχολούμενων της ΠΚΜ. **Το συνολικό μερίδιο 7,6% εξηγεί γιατί η στασιμότητα της απασχόλησης στον κλάδο Τουρισμού δεν επηρέασε ιδιαίτερα τη συνολική τάση απασχόλησης που παρατηρήθηκε στην ΠΚΜ, κατά την πενταετία 2015-2019.**

Γράφημα 70 - Μερίδιο της απασχόλησης σε Εστίαση, Καταλύματα και στο σύνολο των απασχολούμενων της ΠΚΜ - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

6.5. Τάσεις ανά τύπο απασχόλησης στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 55 αποτυπώνονται και συγκρίνονται, για την πενταετία 2015-2019, το σύνολο των απασχολούμενων στην ΠΚΜ, καθώς και οι απασχολούμενοι στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας της, **ανά τύπο απασχόλησης (πλήρης - μερική)**, για να διερευνηθούν τάσεις και μεταβολές κατά την τελευταία πενταετία.

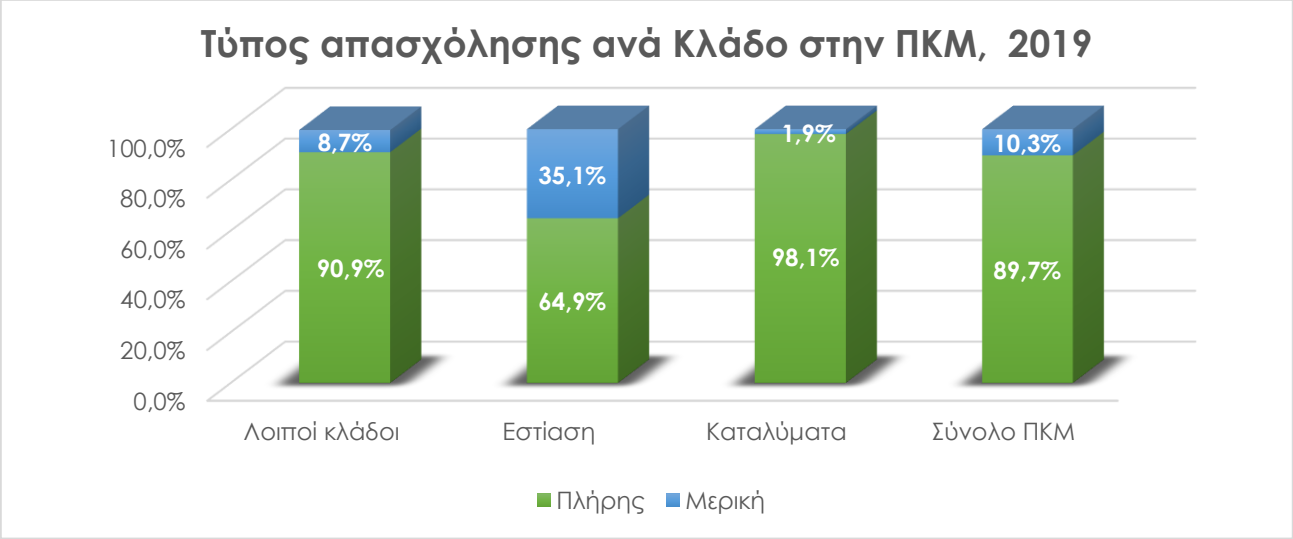
Πίνακας 55 - Απασχολούμενοι σε Εστίαση, Καταλύματα και Λοιπούς Κλάδους για το διάστημα 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	507.995	91,6%	523.487	91,8%	530.554	91,5%	545.263	91,3%	542.223	90,9%
	Μερική	44.695	8,1%	44.761	7,8%	47.361	8,2%	49.946	8,4%	52.026	8,7%
	Σύνολα	554.705	100,0%	570.264	100,0%	579.932	100,0%	597.227	100,0%	596.268	100,0%
Εστίαση	Πλήρης	30.102	75,4%	31.037	75,5%	29.762	74,5%	27.102	71,0%	26.124	64,9%
	Μερική	9.816	24,6%	10.057	24,5%	10.186	25,5%	11.053	29,0%	14.131	35,1%
	Σύνολα	39.918	100,0%	41.094	100,0%	39.948	100,0%	38.155	100,0%	40.255	100,0%
Καταλύματα	Πλήρης	7.411	90,9%	8.924	94,2%	7.299	89,9%	7.676	88,4%	8.032	98,1%
	Μερική	739	9,1%	548	5,8%	821	10,1%	1.010	11,6%	155	1,9%
	Σύνολα	8.150	100,0%	9.472	100,0%	8.120	100,0%	8.686	100,0%	8.187	100,0%
Κεντρική Μακεδονία	**Πλήρης**	**545.507**	**90,8%**	**563.447**	**91,1%**	**567.615**	**90,7%**	**580.041**	**90,3%**	**576.379**	**89,7%**
	Μερική	**55.249**	**9,2%**	**55.366**	**8,9%**	**58.369**	**9,3%**	**62.009**	**9,7%**	**66.313**	**10,3%**
	Σύνολα	**600.756**	**100,0%**	**618.813**	**100,0%**	**625.984**	**100,0%**	**642.050**	**100,0%**	**642.692**	**100,0%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 71, το **90% των απασχολουμένων στην ΠΚΜ, για το 2019, είναι πλήρους απασχόλησης,** με το αντίστοιχο ποσοστό να αγγίζει το **91%** για τους εργαζόμενους στους **Λοιπούς** (πλην Τουρισμού) **Κλάδους.**Είναι επίσης χαρακτηριστικό, ότι ενώ στα **Καταλύματα** η πλήρης απασχόληση αγγίζει το απόλυτο **(98%),** στην **Εστίαση ο 1 σους 3 (35**%) εργάζεται με **μερική απασχόληση.**

Ως προς στις τάσεις κατά τη διάρκεια των ετών 2015-2019, παρατηρούνται τα εξής:

- Δεν υπάρχουν αξιόλογες μεταβολές, ως προς τον τύπο απασχόλησης, τόσο στους **Λοιπούς Κλάδους** (92,5% των απασχολουμένων), όσο και στο σύνολο των απασχολουμένων της ΠΚΜ.
- Στα **Καταλύματα** (1,3%των απασχολουμένων), το ποσοστό **πλήρους απασχόλησης** ενισχύεται **από 91% το 2015 σε 98% το 2019.**
- Στην **Εστίαση** (6,3%των απασχολουμένων), το ποσοστό **πλήρους απασχόλησης** μειώνεται **από 75% το 2015 σε 65% το 2019.**

Γράφημα 71 - Τύπος απασχόλησης ανά Κλάδο στην ΠΚΜ, 2019 - - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

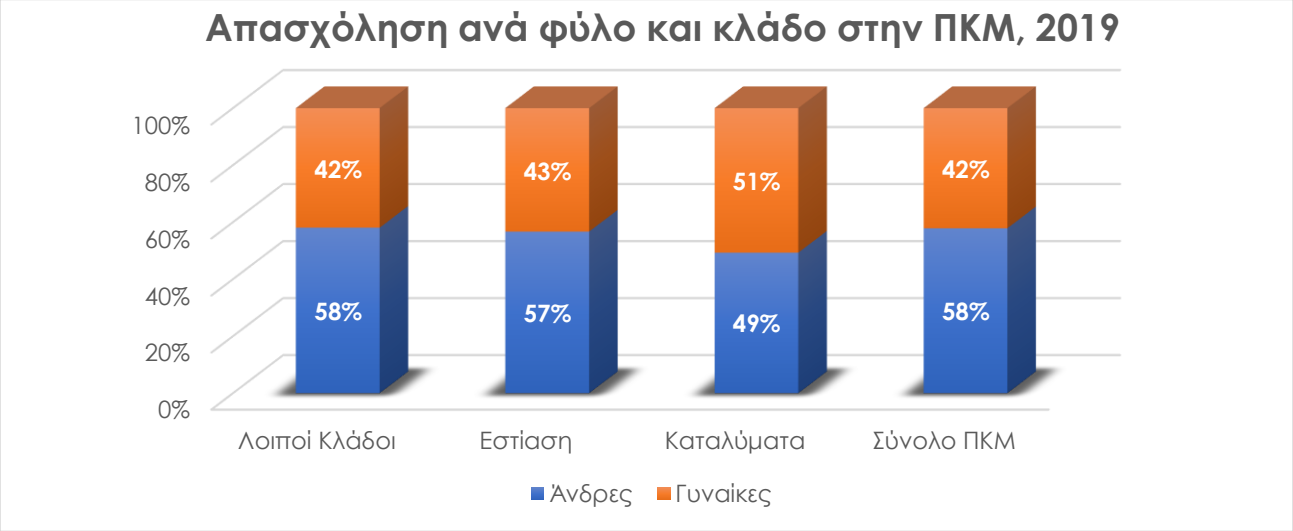
6.6. Απασχόληση ανά Φύλο στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 56 αποτυπώνονται και συγκρίνονται, για την τριετία 2017-2019, το σύνολο των απασχολούμενων στην ΠΚΜ, καθώς και οι απασχολούμενοι στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας της, **ανά Φύλο,** για να διερευνηθούν τάσεις και μεταβολές κατά την τελευταία τριετία.

Πίνακας 56 - Εξέλιξη των απασχολούμενων στην ΠΚΜ ανά φύλο και κλάδο απασχόλησης, 2017-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2017	2017 (%)	2018	2018 (%)	2019	2019 (%)
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	339.059	58,67%	351.809	59,11%	344.935	58,05%
	Γυναίκες	238.857	41,33%	243.401	40,89%	249.314	41,95%
	Σύνολα	577.915	100,00%	595.210	100,00%	594.249	100,00%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	23.433	58,66%	22.428	58,78%	22.815	56,68%
	Γυναίκες	16.515	41,34%	15.726	41,22%	17.440	43,32%
	Σύνολα	39.948	100,00%	38.154	100,00%	40.255	100,00%
Καταλύματα	Άνδρες	3.529	43,46%	3.514	40,46%	4.036	49,30%
	Γυναίκες	4.591	56,54%	5.172	59,54%	4.151	50,70%
	Σύνολα	8.120	100,00%	8.686	100,00%	8.187	100,00%
Σύνολο ΠΚΜ	**Άνδρες**	**366.021**	**58,47%**	**377.751**	**58,84%**	**371.786**	**57,85%**
	Γυναίκες	**259.963**	**41,53%**	**264.299**	**41,16%**	**270.905**	**42,15%**
	Σύνολα	**625.984**	**100,00%**	**642.050**	**100,00%**	**642.691**	**100,00%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 72, το **42% των απασχολουμένων στην ΠΚΜ για το 2019 είναι γυναίκες,** ενώ το ίδιο ποσοστό παρατηρείται και στους **Λοιπούς** (πλην Τουρισμού) **Κλάδους,** καθώς και στην **Εστίαση (43**%). Αξιοσημείωτο είναι ότι στα **Καταλύματα** η απασχόληση των γυναικών ανέρχεται στο **51%**.

Γράφημα 72 - Απασχόληση ανά φύλο και κλάδο στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ως προς στις τάσεις κατά τη διάρκεια των ετών 2017-2019, στην ΠΚΜ, παρατηρούνται τα εξής:

- Δεν υπάρχουν αξιόλογες μεταβολές, ως προς το φύλο, τόσο στους **Λοιπούς Κλάδους** (92,5% των απασχολουμένων), όσο και στο σύνολο των απασχολουμένων της ΠΚΜ.
- Στα **Καταλύματα** (1,3%των απασχολουμένων), το ποσοστό των **γυναικών** μειώνεται σημαντικά **από 56,5% το 2017 σε 50,7% το 2019.**

- Στην **Εστίαση** (6,3%των απασχολουμένων), το ποσοστό των **γυναικών** ενισχύεται **από 41,3% το 2017 σε 43,3% το 2019.**

Όπως αποτυπώνεται και στον Πίνακα 57, **η συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση της ΠΚΜ παρουσιάζει απόλυτη αντιστοιχία με αυτή του συνόλου της Χώρας.**

Πίνακας 57 - Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά φύλο, σε ΠΚΜ και Χώρα, 2015-2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2017	%	2018	%	2019	%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	366.021	58,5%	377.751	58,8%	371.786	57,8%
	Γυναίκες	259.963	41,5%	264.299	41,2%	270.905	42,2%
	Σύνολο	625.984	100,0%	642.050	100,0%	642.691	100%
Ελλάδα	Άνδρες	2.180.747	58,1%	2.238.215	58,5%	2.266.326	57,9%
	Γυναίκες	1.571.927	41,9%	1.589.806	41,5%	1.644.704	42,1%
	Σύνολο	3.752.674	100,0%	3.828.021	100,0%	3.911.030	100%

6.7. Απασχόληση ανά Ηλικία στον Κλάδο Τουρισμού στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 58 αποτυπώνονται και συγκρίνονται, για το 2019, το σύνολο των απασχολούμενων στην ΠΚΜ, καθώς και οι απασχολούμενοι στα Καταλύματα, στην Εστίαση και στους Λοιπούς Κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας της, **ανά ηλικία**. Συνολικά στην ΠΚΜ, οι **6 στους 10** απασχολούμενοι έχουν ηλικία **35-54 ετών.**

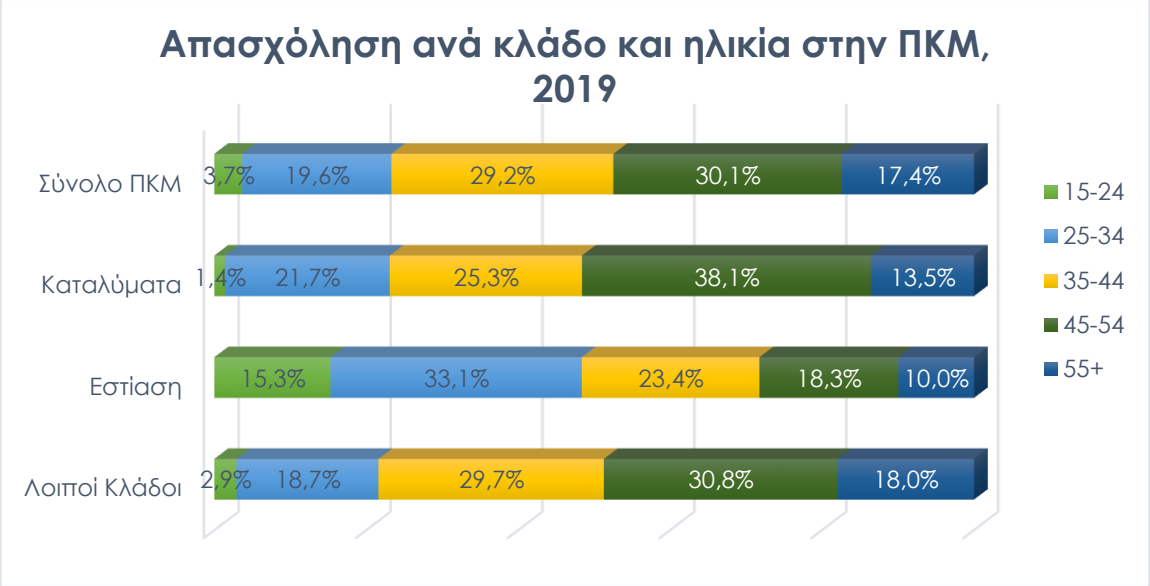
Πίνακας 58 - Απασχόληση ανά κλάδο και ηλικία στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ – Επεξεργασία: INSETE Intelligence & ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Κλάδοι	15-24	25-34	35-44	45-54	55+
Λοιποί Κλάδοι	2,9%	18,7%	29,7%	30,8%	18,0%
Εστίαση	15,3%	33,1%	23,4%	18,3%	10,0%
Καταλύματα	1,4%	21,7%	25,3%	38,1%	13,5%
Σύνολο ΠΚΜ	3,7%	19,6%	29,2%	30,1%	17,4%

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 73,οι σημαντικότερες τάσεις που παρατηρούνται είναι:

Στην **Εστίαση** απασχολούνται αναλογικά **οι περισσότεροι νέοι ηλικίας 15-24 ετών** (15,3% έναντι 3,7% στο σύνολο των κλάδων)και**25-34ετών**(33,1% έναντι 19,6%) και αντίστοιχα **οι λιγότεροι ηλικίας 45-54 και 55+.**

Στα **Καταλύματα** απασχολούνται αναλογικά **οι περισσότεροι ηλικίας 45-54 ετών** (38,1% έναντι 30,1% στο σύνολο των κλάδων).

Γράφημα 73 - Απασχόληση ανά κλάδο και ηλικία στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο Κεφάλαιο που ακολουθεί παρουσιάζονται, αναλύονται και σχολιάζονται στοιχεία και τάσεις για την απασχόληση και την ανεργία, τόσο για την Ελλάδα όσο και για την ΠΚΜ, σύμφωνα αφενός με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ είτε πρωτογενή, είτε από την "Έρευνα Εργατικού Δυναμικού' που διεξάγει μηνιαία, είτε στοιχεία που στάλθηκαν στον ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ μετά από αίτημα του, αφετέρου από στοιχεία του ΟΑΕΔ. Επίσης παρουσιάζονται οι τάσεις της μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα και ο δυναμισμός των επαγγελμάτων για το 2020, καθώς και οι τάσεις του 2021, όπως διαφαίνονται από τα στοιχεία του α΄ εξαμήνου, σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν αφενός από την ΕΡΓΑΝΗ, αφετέρου από τη διαδραστική πλατφόρμα του Εθνικού ΜΔΑΑΕ του ΕΙΕΑΔ. Τέλος, αποτυπώνονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα της '1ης Ετήσια Έρευνα Πεδίου Εργοδοτών' στην ΠΚΜ, που είχε ως στόχο τη διερεύνηση κρίσιμων στοιχείων της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια και την καταγραφή τάσεων, αναντιστοιχιών και προκλήσεων.

7. Εργατικό Δυναμικό, Απασχολούμενοι, και Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ

7.1. Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού, Απασχολούμενων και Ανέργων, ανά Φύλο, στη Χώρα

Στον Πίνακα 59 που ακολουθεί αποτυπώνεται η εξέλιξη του πληθυσμού, του εργατικού δυναμικού, των απασχολούμενων και των ανέργων, συνολικά **και ανά φύλο**, για όλη τη Χώρα από το 2015-2020, καθώς και οι μεταβολές που παρατηρούνται στα παραπάνω μεγέθη κατά την πενταετία. Σημειώνουμε ότι:

Ως **«Απασχολούμενοι»** θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω που την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μία ώρα με σκοπό την αμοιβή ή ως μη αμειβόμενοι βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν απουσιάζοντας προσωρινά από την εργασία τους.

Ως **«Άνεργοι»** θεωρούνται τα άτομα ηλικίας 15 - 74 ετών που δε χαρακτηρίστηκαν ως 'απασχολούμενοι', ήταν άμεσα διαθέσιμοι για εργασία και είτε αναζητούσαν ενεργά εργασία τις τελευταίες τέσσερεις εβδομάδες είτε έχουν βρει μία εργασία που θα αναλάβουν μέσα στους επόμενους τρεις μήνες.

Ως **«Εργατικό Δυναμικό»** ή **«οικονομικά ενεργός πληθυσμός»** θεωρούνται οι «Απασχολούμενοι» και οι «Άνεργοι».

Ως **«Οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός»** θεωρούνται τα άτομα που δεν χαρακτηρίζονται **«**Απασχολούμενοι» ή «Άνεργοι».

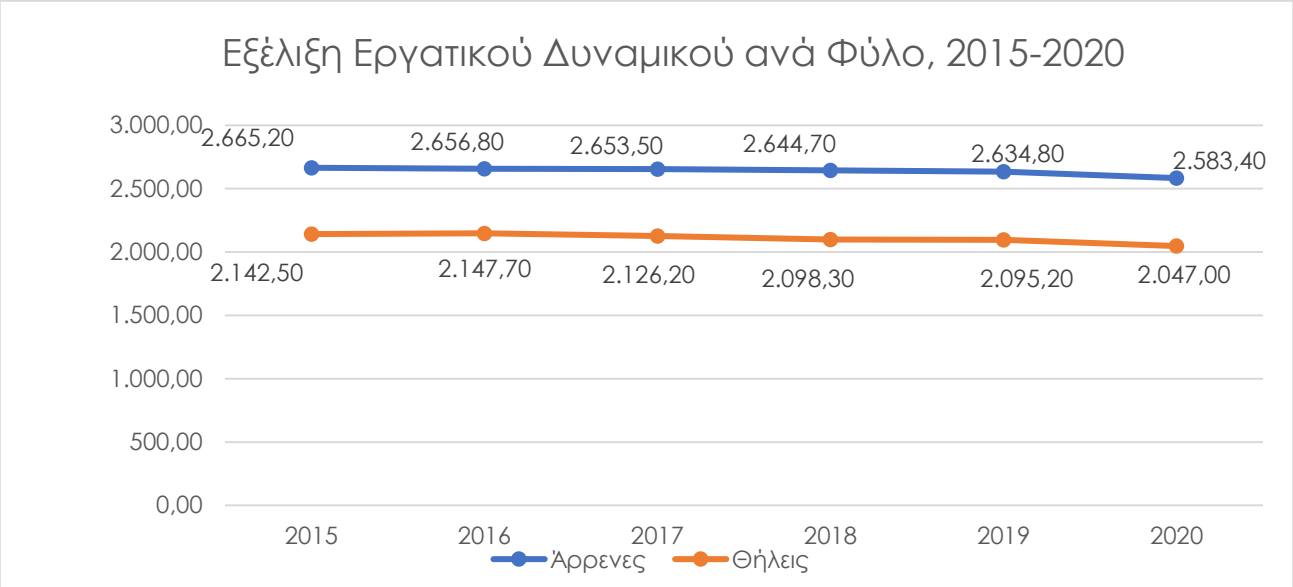
Όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 59, **ο πληθυσμός 15 ετών και άνω** μειώνεται συνεχώς την τελευταία πενταετία, μια τάση που ξεκίνησε στα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας, με αποτέλεσμα η μεταβολή μεταξύ 2015 και 2020 να είναι -**1,8%,** ισομερώς και για τα δύο φύλα.

Πίνακας 59 - Πληθυσμός ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και φύλο, 2015 – 2020 (σε χιλιάδες)- Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ποσοστό	Μεταβολή 2015-2020
Πληθυσμός	**9.246,60**	**9.212,80**	**9.176,90**	**9.140,10**	**9.103,50**	**9.078,95**	100%	**-1,8%**
Άνδρες	4.457,90	4.441,80	4.424,40	4.405,80	4.386,90	4.374,60	48,2%	**-1,9%**
Γυναίκες	4.788,60	4.771,00	4.752,60	4.734,40	4.716,70	4.704,40	51,8%	**-1,8%**
Εργατικό δυναμικό	**4.807,70**	**4.804,50**	**4.779,70**	**4.743,00**	**4.729,90**	**4.630,50**	100,0%	**-3,7%**
Άνδρες	2.665,20	2.656,80	2.653,50	2.644,70	2.634,80	2.583,40	55,8%	**-3,1%**
Γυναίκες	2.142,50	2.147,70	2.126,20	2.098,30	2.095,20	2.047,00	44,2%	**-4,5%**
Απασχολούμενοι	**3.610,70**	**3.673,60**	**3.752,70**	**3.828,00**	**3.911,00**	**3.875,50**	100,0%	**7,3%**
Άνδρες	2.086,40	2.129,30	2.180,70	2.238,20	2.266,30	2.233,60	57,6%	**7,1%**
Γυναίκες	1.524,30	1.544,30	1.571,90	1.589,80	1.644,70	1.641,90	42,4%	**7,7%**
Άνεργοι	**1.197,00**	**1.130,90**	**1.027,00**	**915,00**	**818,90**	**755,00**	100,0%	**-36,9%**
Άνδρες	578,8	527,5	472,80	406,50	368,40	349,90	46,3%	**-39,5%**
Γυναίκες	618,2	603,4	554,30	508,50	450,50	405,10	53,7%	**-34,5%**

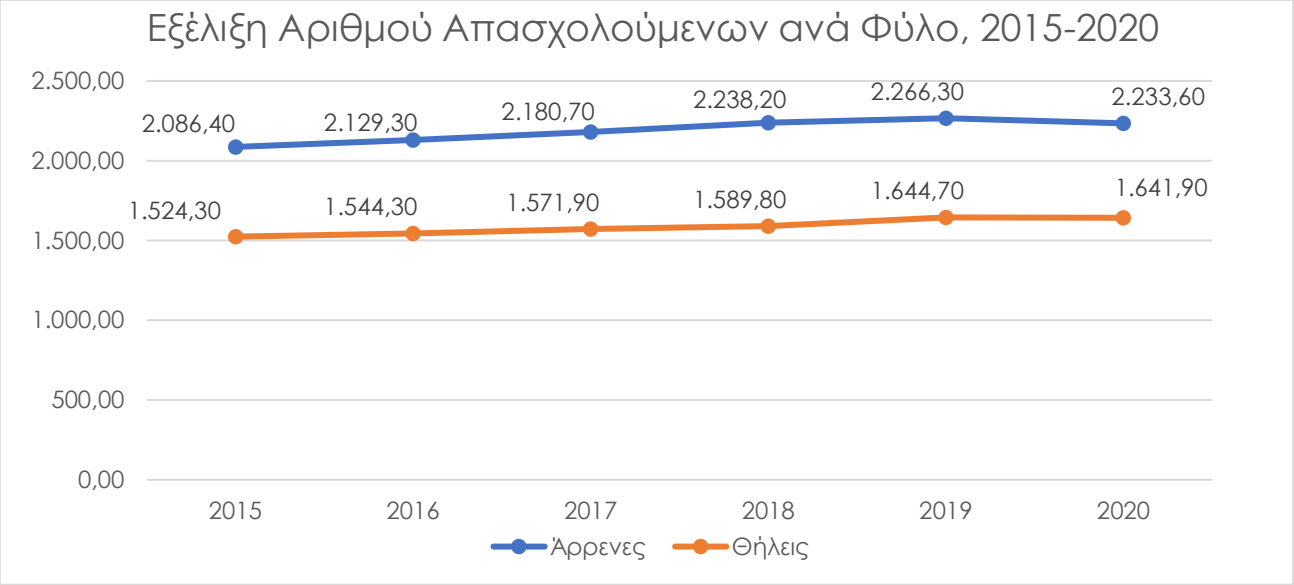
Στο Γράφημα 74 αποτυπώνεται η εξέλιξη του 'εργατικού δυναμικού' ανά φύλο στη Χώρα για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι το εργατικό δυναμικό της Χώρας συνεχώς μειώνεται κάθε χρόνο, με συνολική μείωση εξαετίας περίπου 177.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται (από 522,7 χιλ. το 2015 σε 536,4 χιλ. το 2020). Η διαφοροποίηση αυτή αποτυπώνεται καλύτερα στην ποσοστιαία μεταβολή (Πίνακας 59) της εξαετίας, όπου παρατηρούμε ότι η μείωση του αριθμού των γυναικών στο εργατικό δυναμικό της Χώρας ήταν μεγαλύτερη της αντίστοιχης των ανδρών (-4,5% έναντι -3,1%).

Η παραπάνω τάση αντικατοπτρίζει σε μεγάλο βαθμό τη διαρροή επιστημόνων «brain-drain» προς άλλες ευρωπαϊκές και μη χώρες, η οποία δυστυχώς συνεχίστηκε την τελευταία εξαετία.

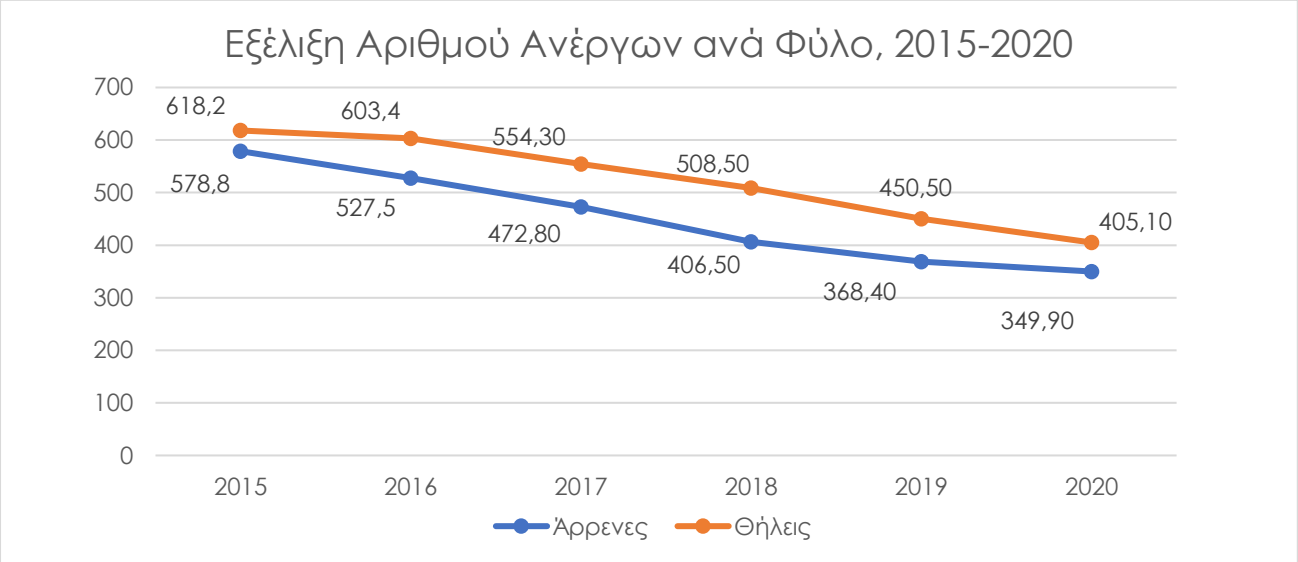
Γράφημα 74- Εξέλιξη Εργατικού Δυναμικού ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 75 αποτυπώνεται η εξέλιξη του αριθμού **'απασχολουμένων'** ανά φύλο στη Χώρα για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι **οι απασχολούμενοι συνεχώς αυξάνονταν κάθε χρόνο** συνολικά και ανά φύλο μέχρι το 2019, ενώ το 2020 παρατηρείται μία ελαφριά μείωση σε σχέση με το 2019, προφανώς λόγω των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, με συνολική **αύξηση εξαετίας περίπου 265.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται,** από 562 χιλ. το 2015, σε 622 χιλ. το 2019 και 591 χιλ. το 2020. **Συνεπώς, η σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα από το 2016 και μετά φαίνεται να ευνόησε περισσότερο επαγγέλματα που απευθύνονται κυρίως σε άνδρες απασχολούμενους.**

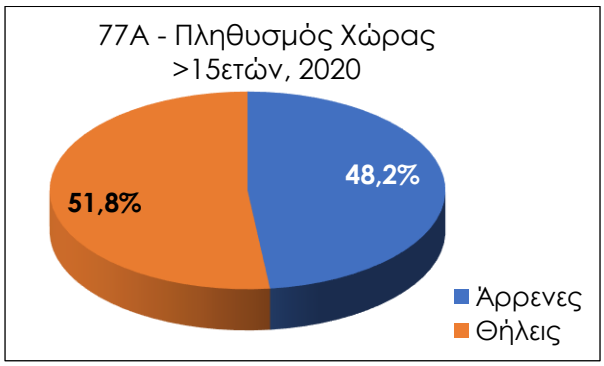
Γράφημα 75 - Εξέλιξη Αριθμού Απασχολούμενων ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

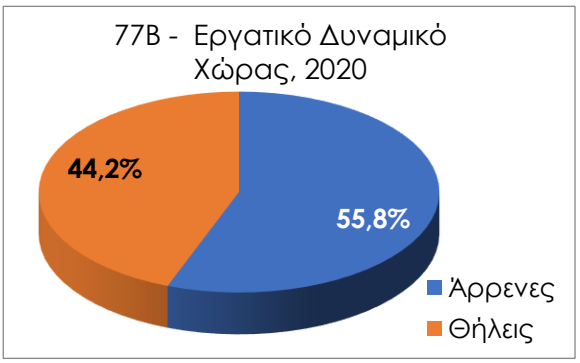
Στο Γράφημα 76 αποτυπώνεται η εξέλιξη του αριθμού **«ανέργων»** ανά φύλο στη Χώρα για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι **οι άνεργοι συνεχώς μειώνονται κάθε χρόνο** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **μείωση εξαετίας περίπου 442.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά διευρύνεται αισθητά εις βάρος των γυναικών** (από 40 χιλ. το 2015 σε 55 χιλ. το 2020). Συνεπώς επαληθεύεται η υπόθεση ότι η σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα από το 2016 και μετά φαίνεται να ευνόησε περισσότερο επαγγέλματα που απευθύνονται κυρίως σε άνδρες απασχολούμενους. Η διαφοροποίηση αυτή αποτυπώνεται και στην ποσοστιαία μεταβολή (Πίνακας 59) της εξαετίας, όπου παρατηρούμε ότι **η μείωση των ανέργων γυναικών ήταν σαφώς μικρότερη αυτής των ανδρών** (-34,5% έναντι -39,5%).

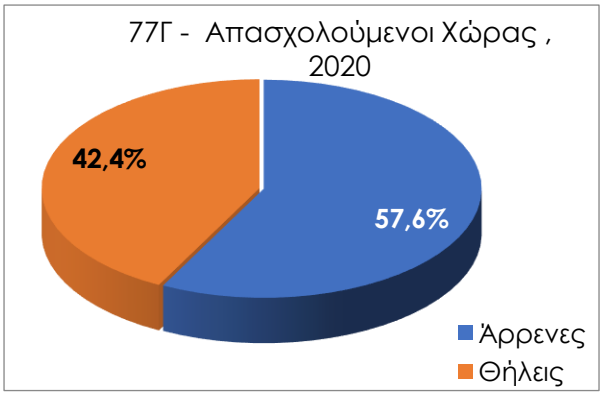

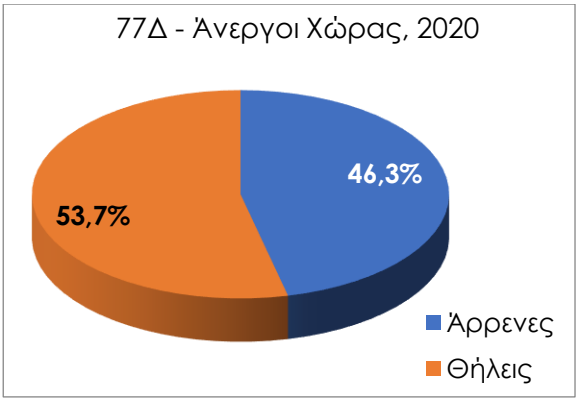
Γράφημα 76 - Εξέλιξη Αριθμού Ανέργων ανά Φύλο, 2015-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στα παρακάτω Γραφήματα 77Α έως 77Δ, απεικονίζονται τα μερίδια ανδρών και γυναικών στις παραπάνω τέσσερεις παραμέτρους για το 2020. Παρατηρούμε ότι **οι γυναίκες αποτελούν την πλειοψηφία του πληθυσμού 15 ετών και άνω με 51,8%, αλλά συμμετέχουν μόνο κατά 44,2% στο «εργατικό δυναμικό» της Χώρας, ενώ το μερίδιο τους στους «απασχολούμενους» είναι μόλις 42,4%. Ως αποτέλεσμα, οι γυναίκες αποτελούν το 53,7% του συνόλου των ανέργων για το 2020.**

Γράφημα 77Α – Πληθυσμός χώρας >15 ετών (2020) || 77Β – Εργατικό Δυναμικό της χώρας (2020) || 77Γ – Απασχολούμενοι στη χώρα (2020) ||77Δ – Άνεργοι στη χώρα (2020) – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΚΜ

7.2. Εξέλιξη Απασχολούμενων κατά τομέα δραστηριότητας και φύλο στη Χώρα

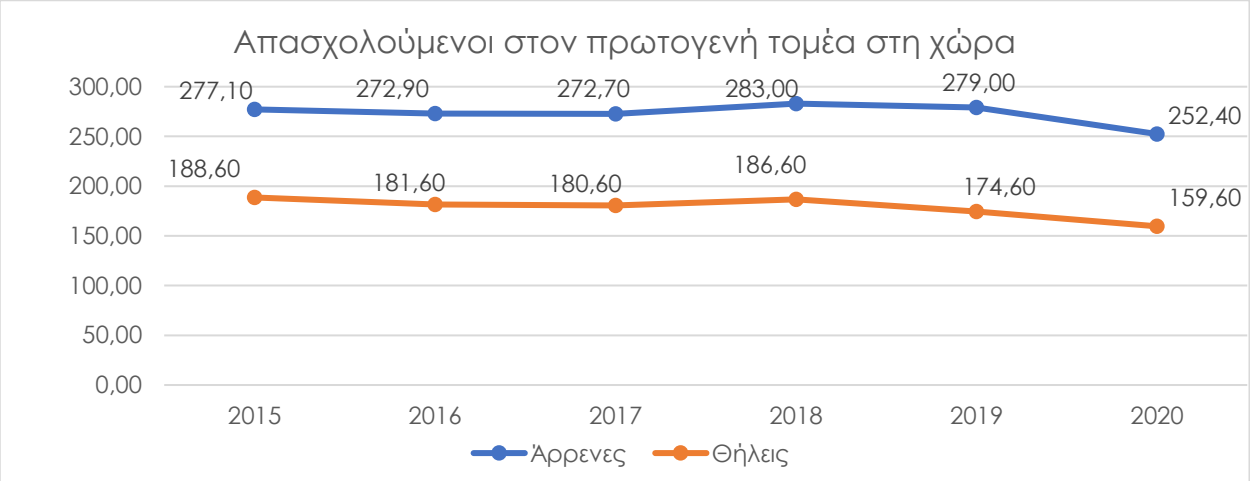
Στον Πίνακα 60 που ακολουθεί αποτυπώνεται η εξέλιξη των απασχολούμενων **κατά τομέα δραστηριότητας** και **φύλο** στη Χώρα, από το 2015 έως το 2020.

Όπως είδαμε στην προηγούμενη παράγραφο, **οι απασχολούμενοι συνεχώς αυξάνονται κάθε χρόνο** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **αύξηση εξαετίας περίπου 265.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται** (από 562 χιλ. το 2015 σε 622 χιλ. το 2019 και 592 χιλ. το 2020).

Πίνακας 60 - Απασχολούμενοι ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά τομέα δραστηριότητας και φύλο, 2015 – 2020 (σε χιλιάδες) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

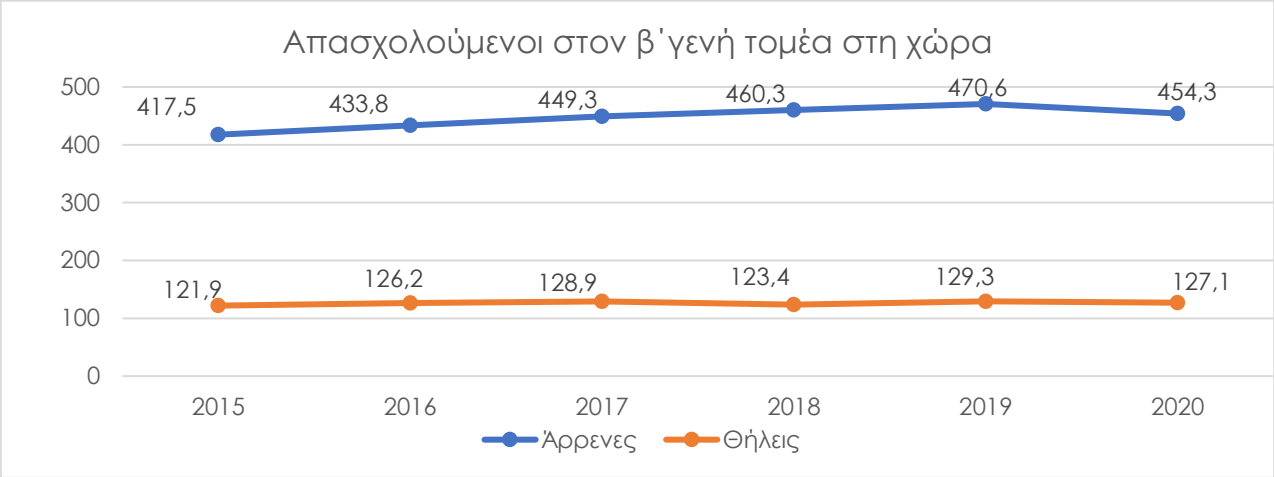
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ποσοστό
Απασχολούμενοι	**3.610,70**	**3.673,60**	**3.752,70**	**3.828,00**	**3.911,00**	**3.875,50**	**100%**
Άνδρες	2.086,40	2.129,30	2.180,70	2.238,20	2.266,30	2.233,60	57,6%
Γυναίκες	1.524,30	1.544,30	1.571,90	1.589,80	1.644,70	1.641,90	42,4%
Πρωτογενής	**465,70**	**454,50**	**453,40**	**469,60**	**453,60**	**412,03**	**100%**
Άνδρες	277,10	272,90	272,70	283,00	279,00	252,40	61,3%
Γυναίκες	188,60	181,60	180,60	186,60	174,60	159,60	38,7%
Δευτερογενής	**539,4**	**560,0**	**578,2**	**583,7**	**599,9**	**581,50**	**100%**
Άνδρες	417,5	433,8	449,3	460,3	470,6	454,3	78,1%
Γυναίκες	121,9	126,2	128,9	123,4	129,3	127,1	21,9%
Τριτογενής	**2.605,60**	**2.659,00**	**2.721,10**	**2.774,70**	**2.857,50**	**2.882,10**	**100%**
Άνδρες	1.391,80	1.422,60	1.458,70	1.494,90	1.516,70	1.526,80	53,0%
Γυναίκες	1.213,80	1.236,40	1.262,40	1.279,80	1.340,80	1.355,20	47,0%

Στο Γράφημα 78 αποτυπώνεται η εξέλιξη των απασχολούμενων ανά φύλο στον πρωτογενή τομέα της Χώρας για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι το 2020 η απασχόληση μειώνεται σημαντικά κατά περίπου 41.000 θέσεις εργασίας και συνολικά για την εξαετία κατά περίπου 53.000 θέσεις (από 465,7 χιλ. το 2015 σε 412,03 χιλ. το 2020), ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται (από 89 χιλ. το 2015 σε 93 χιλ. το 2020). Για το 2020, το μερίδιο των απασχολούμενων γυναικών στον πρωτογενή τομέα ανέρχεται στο 38,7% και των ανδρών 61,3% αντίστοιχα.

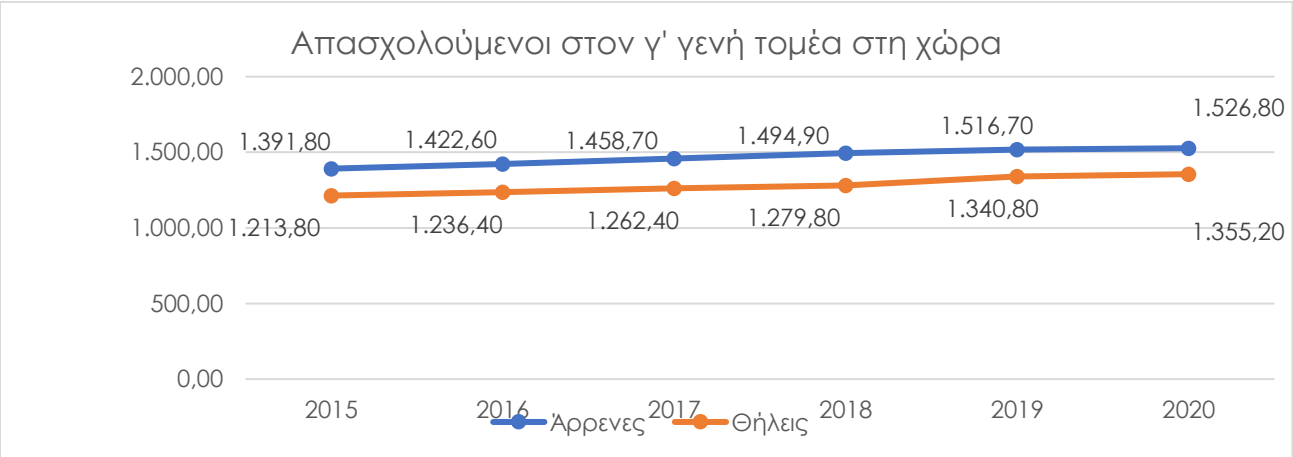
Γράφημα 78 - Απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα στη Χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 79 αποτυπώνεται η εξέλιξη των απασχολούμενων ανά φύλο στον **δευτερογενή τομέα** της Χώρας για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι αυξάνονταν κάθε χρόνο μέχρι το 2019 συνολικά και ανά φύλο, ενώ το 2020 παρατηρείται μία μείωση σε σχέση με το 2019, κυρίως στους άνδρες. **Η συνολική αύξηση εξαετίας ανέρχεται περίπου στα 42.000 άτομα** (από 539,4 χιλ. το 2015 σε 581,5 χιλ. το 2020), όμως ταυτόχρονα **η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται** (από 296 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2020). Ο **δευτερογενής τομέας είναι κατεξοχήν «ανδροκρατούμενος»**, αφού για **το 2020,** το μερίδιο των απασχολούμενων ανδρών ανέρχεται στο **78,1%** και των γυναικών σε μόλις 21,9%. Με άλλα λόγια, περίπου **οι 4 στους 5 απασχολούμενους στον δευτερογενή τομέα της Χώρας είναι άνδρες.**

Γράφημα 79 - Απασχολούμενοι στον β΄γενή τομέα στη Χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 80 αποτυπώνεται η εξέλιξη των απασχολούμενων ανά φύλο στον **τριτογενή τομέα** της Χώρας για την τελευταία εξαετία. Παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι αυξάνονται κάθε χρόνο συνολικά και ανά φύλο, **με συνολική αύξηση εξαετίας περίπου 277.000 ατόμων** (από 2.605,6 χιλ. το 2015 σε 2.882,1 χιλ. το 2020), **ενώ η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών μειώνεται οριακά** (από 178 χιλ. το 2015 σε 172χιλ. το 2020). Ο **τριτογενής τομέας** είναι επομένως **ο μόνος στον οποίο η γυναικεία απασχόληση κερδίζει έδαφος** κατά την εξαετία 2015-2020, με το **μερίδιο της** για το 2020 να ανέρχεται στο **47%** (και των ανδρών σε 53) που είναι **μακράν το υψηλότερο μεταξύ των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας της Χώρας.**

Γράφημα 80 - Απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα στη χώρα - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

7.3. Εξέλιξη Απασχολούμενων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στη Χώρα 2011-2021

Στην ενότητα αυτή αποτυπώνεται αναλυτικά η κατάσταση απασχόλησης στη Χώρα, ανάλογα με το **επίπεδο εκπαίδευσης** του πληθυσμού, ώστε να εντοπισθούν τυχόν **αναντιστοιχίες και δυσαρμονίες**. Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 61, ο πληθυσμός χωρίζεται σε 8 κατηγορίες, σύμφωνα με την εκπαίδευση του και σε 4 κατηγορίες σύμφωνα με την κατάσταση απασχόλησης του (εργατικό δυναμικό, απασχολούμενοι, άνεργοι, μη οικονομικά ενεργοί).

Δεδομένου ότι η κατάσταση απασχόλησης διαφέρει μερικώς από τρίμηνο σε τρίμηνο, λόγω εποχικότητας κυρίως των τουριστικών επαγγελμάτων, επιλέξαμε την αποτύπωση και σύγκριση του 1ου τριμήνου που είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό για το σύνολο του έτους και αποφασίσαμε να συγκρίνουμε τα έτη 2011 και 2021, ώστε να γίνουν συγκρίσεις σε βάθος δεκαετίας.

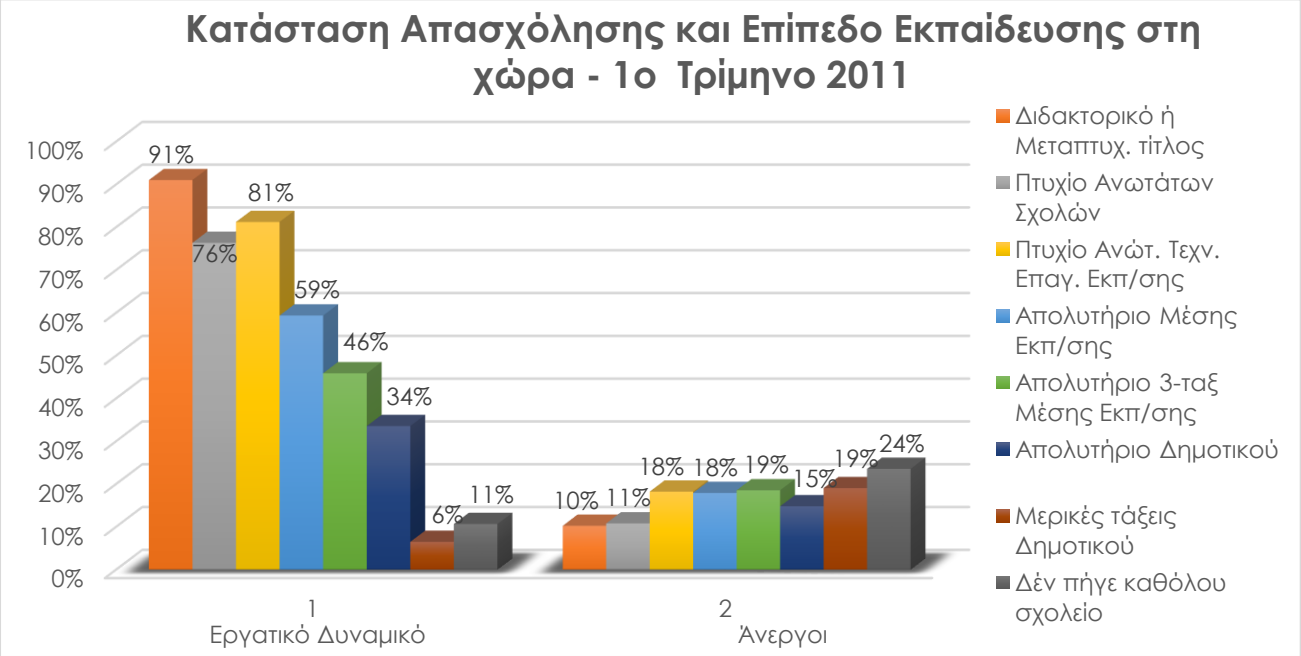
Από την ανάλυση των δεδομένων του Πίνακα 61 και του Γραφήματος 83, εξάγονται ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα για το **πρώτο τρίμηνο του 2011:**

- Το **91%** των κατόχων **'διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και μόνο το **10%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Το **76%** των **'πτυχιούχων ανώτατων σχολών'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και μόνο το **11%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Το **81%** των **'πτυχιούχων ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το **18%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Οι έχοντες **'απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης'** συμμετείχαν κατά μόνο **59%**στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το **18%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Οι έχοντες **'απολυτήριο 3τάξιας μέσης εκπαίδευσης'** συμμετείχαν κατά μόνο **46%** στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το **19%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Οι έχοντες **'απολυτήριο δημοτικού'** συμμετείχαν κατά μόνο **34%** στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το **15%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Ακόμη χειρότερη ήταν η κατάσταση απασχόλησης για όσους πήγαν **'μερικές τάξεις δημοτικού'** ή **'καθόλου σχολείο',** αφού συμμετείχαν κατά **μόνο 6% και 11%** αντίστοιχα **στο εργατικό δυναμικό** της Χώρας και η **ανεργία** στην κατηγορία τους ήταν **19% και 24%** αντίστοιχα.

Συνολικά προκύπτει ότι **στην αρχή της οικονομικής κρίσης, η ανεργία έπληττε κυρίως τους απασχολούμενους με απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης και χαμηλότερα,** οι οποίοι αφενός είχαν μικρότερη από τη μέση συμμετοχή (53,4%) στο εργατικό δυναμικό της Χώρας, αφετέρου μεγαλύτερη από τη μέση συμμετοχή στην ανεργία της (10,5%).

Πίνακας 61 - Πληθυσμός (σε χιλιάδες) ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και επίπεδο εκπαίδευσης 2011 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Α΄ Τρίμηνο 2011						
	Πληθυσμός (1)	Εργατικό Δυναμικό (2)	Απασχολούμενοι (3)	Άνεργοι (4)	Μη οικονομικά ενεργοί (5)	% Εργατικό Δυναμικό / Πληθυσμός (2)/(1)	% Άνεργοι / Εργατικό Δυναμικού (4)/(2)
Σύνολο	**9.374,4**	**4.965,1**	**4.165,5**	**799,6**	**4.409,3**	**53,0%**	**16,1%**
Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος	135,4	123,2	110,6	12,6	12,2	91%	10%
Πτυχίο Ανώτατης Σχολών	1.134,8	866,3	772,8	93,5	268,5	76%	11%
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	1.109,8	901,3	737,1	164,2	208,5	81%	18%
Απολυτήριο Μέσης Εκπαίδευσης	2.793,7	1.658,0	1.361,1	296,9	1.135,7	59%	18%
Απολυτήριο 3-ταξιας Μέσης Εκπαίδευσης	1.175,9	539,3	439,4	99,9	636,6	46%	19%
Απολυτήριο Δημοτικού	2.484,5	832,8	709,7	123,1	1.651,7	34%	15%
Μερικές τάξεις Δημοτικού	316,5	20,5	16,6	3,9	296,0	6%	19%
Δεν πήγε καθόλου σχολείο	223,7	23,8	18,2	5,6	199,9	11%	24%

Γράφημα 81 - Κατάσταση Απασχόλησης και Επίπεδο Εκπαίδευσης στη χώρα - 1ο Τρίμηνο 2011 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

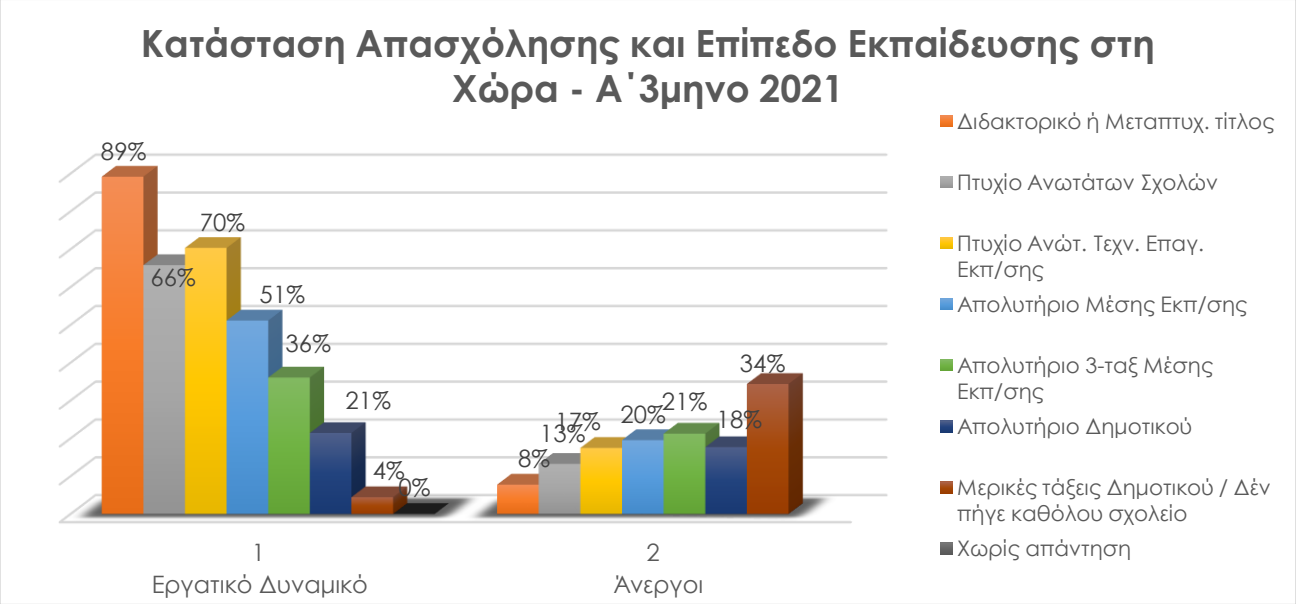
Ακολούθως, από την ανάλυση των δεδομένων του Πίνακα 62 και του Γραφήματος 81, εξάγονται ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα για το **πρώτο τρίμηνο του 2021:**

- Αρχικά σε σχέση με το 2011, **έχει μειωθεί σημαντικά το εργατικό δυναμικό ως ποσοστό του πληθυσμού σε 50,6% έναντι 53% του 2011,** γεγονός που εξηγείται αφενός από το 'brain-drain', αφετέρου από πιθανή παραίτηση μακροχρόνια ανέργων από την αναζήτηση εργασίας λόγω απογοήτευσης.
- Αντιθέτως σε σχέση με το 2011, **δεν παρατηρείται σημαντική διαφορά στο ποσοστό ανεργίας,** το οποίο είναι στο 16,2% το πρώτο εξάμηνο του 2021 έναντι 16,1% στο πρώτο εξάμηνο του 2011.
- Το **89%** των κατόχων **'διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και μόνο το **8%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Το **66%** των **'πτυχιούχων ανώτατων σχολών'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και μόνο το **13%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Το **70%** των **'πτυχιούχων ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης'** συμμετείχαν στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και ένα αρκετά υψηλό **17%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Οι έχοντες **'απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης'** συμμετείχαν μόνο κατά **51%** στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το αρκετά υψηλό **20%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Οι έχοντες **'απολυτήριο 3τάξιας μέσης εκπαίδευσης'** συμμετείχαν κατά μόνο **36%** στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το αρκετά υψηλό **21%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**

- Οι έχοντες **'απολυτήριο δημοτικού'** συμμετείχαν κατά μόνο **21%** στο **εργατικό δυναμικό** της Χώρας και το υψηλό **18%** από αυτούς ήταν **άνεργοι.**
- Ακόμη χειρότερη ήταν η κατάσταση απασχόλησης για όσους πήγαν **'μερικές τάξεις δημοτικού'** ή **'καθόλου σχολείο'**, αφού συμμετείχαν κατά **μόνο 4% στο εργατικό δυναμικό** της Χώρας και η **ανεργία** στην κατηγορία τους ήταν στο εξαιρετικά υψηλό **34%**.

Πίνακας 62 - Πληθυσμός (σε 000) ηλικίας 15+, κατά κατάσταση απασχόλησης και επίπεδο εκπαίδευσης, 2021 - - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Α΄ Τρίμηνο 2021						
	Πληθυσμός (1)	Εργατικό Δυναμικό (2)	Απασχολούμενοι (3)	Άνεργοι (4)	Μη οικονομικά ενεργοί (5)	% Εργατικό Δυναμικό / Πληθυσμό (2)/(1)	% Άνεργοι / Εργατικό Δυναμικό (4)/(2)
Σύνολο	**9.083,8**	**4.597,7**	**3.852,6**	**745,1**	**4.486,1**	**50,6%**	**16,2%**
Διδακτορικό ή Μεταπτυχιακός τίτλος	355,5	317,0	292,4	24,6	38,6	89%	**8%**
Πτυχίο Ανωτάτων Σχολών	1.276,7	839,8	728,5	111,2	437,0	66%	**13%**
Πτυχίο Ανώτερης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	1.325,4	932,3	769,5	162,8	393,0	70%	**17%**
Απολυτήριο Μέσης Εκπ/σης	2.904,1	1.485,2	1.195,4	289,9	1.418,9	51%	**20%**
Απολυτήριο 3-ταξιας Μέσης Εκπαίδευσης	1.102,8	397,9	313,4	84,5	704,9	36%	**21%**
Απολυτήριο Δημοτικού	1.799,7	385,4	317,4	68,1	1.414,2	21%	**18%**
Μερικές τάξεις Δημοτικού / Δεν πήγε καθόλου σχολείο	287,9	12,8	8,4	4,4	275,0	4%	**34%**
Χωρίς απάντηση	18,7	0,0	0,0	0,0	18,7	0%	

Γράφημα 82 - Κατάσταση Απασχόλησης και Επίπεδο Εκπαίδευσης στη Χώρα - Α΄3μηνο 2021 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Συνολικά προκύπτει ότι **την εποχή της οικονομικής κρίσης η ανεργία έπληξε δυσανάλογα τους απασχολούμενους, ανάλογα με το επίπεδο εκπαίδευσης τους**, αφού οι έχοντες **απολυτήριο 3τάξιας μέσης εκπαίδευσης και χαμηλότερα**, αφενός είχαν πολύ μικρότερη από τη μέση συμμετοχή (50,6%) στο εργατικό δυναμικό της Χώρας, αφετέρου πολύ μεγαλύτερη από τη μέση συμμετοχή στην ανεργία της (16,2%).

7.4. Εξέλιξη Κατάστασης Απασχόλησης σε ΠΚΜ – Σύγκριση με Χώρα

Στον Πίνακα 63 που ακολουθεί συγκρίνεται η κατάσταση απασχόλησης της Χώρας με την αντίστοιχη της ΠΚΜ, για την εξαετία 2015-2020 και εξάγονται ορισμένα κρίσιμα συμπεράσματα. Σημειώνεται ότι το 2020, λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας, δεν θεωρείται ως 'αξιόπιστο' έτος για συγκρίσεις και για εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, ως προς τις τάσεις και τις προοπτικές της απασχόλησης.

- Το '**εργατικό δυναμικό' της ΠΚΜ** μειώθηκε στην 6ετία κατά 28,8 χιλ. άτομα που αντιστοιχεί σε **μεταβολή -3,5%,** έναντι -3,7% της αντίστοιχης της Χώρας.
- Οι '**απασχολούμενοι' στην ΠΚΜ** αυξήθηκαν στην 6ετία κατά 37,8 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **μεταβολή 6,3%,** υστερώντας όμως έναντι του 7,3% της Χώρας.
- Οι '**μη οικονομικά ενεργοί'** αυξήθηκαν στην ΠΚΜ κατά 22,2 χιλ., που αντιστοιχούν σε **μεταβολή 2,8%,** αν και στη Χώρα η μεταβολή είναι 0,2%.
- Τέλος, οι **'άνεργοι' στην ΠΚΜ** μειώθηκαν στην 6ετία κατά 66 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **μεταβολή -31,6%,** υστερώντας όμως **έναντι του -36,9 % της Χώρας,** όπως απεικονίζεται και στο Γράφημα 85.

Συνολικά, η ΠΚΜ φαίνεται να βελτιώνει τους δείκτες απασχόλησης με χαμηλότερους ρυθμούς σε σχέση με το σύνολο της Χώρας με αποτέλεσμα, κατά το **4ο τρίμηνο του 2020, η ανεργία** να ανέρχεται στο **18,4%**, έναντι 16,3% της Χώρας, **με τη διαφορά να έχει αυξηθεί σε σχέση με το 2015** (26% έναντι 24,9% της Χώρας).

Πίνακας 63 - Κατάσταση Απασχόλησης σε Ελλάδα και ΠΚΜ 2015-20 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Διαφορά 2015-2020	% Μεταβολή 2015-2020
Ελλάδα								
Εργατικό Δυναμικό	4.808,0	4.804,5	4.779,7	4.743,0	4.729,9	4.630,5	-177,5	-3,7%
Απασχολούμενοι	3.611,0	3.673,6	3.752,7	3.828,0	3.911,0	3.875,5	264,5	7,3%
Μη οικονομικά ενεργοί	4.438,9	4.408,3	4.397,2	4.397,1	4.373,6	4.448,5	9,6	0,2%
Άνεργοι	1.197,0	1.130,9	1.027,0	915,0	818,9	755,0	-442,0	-36,9%
Ποσοστό Ανεργίας	24,90%	23,50%	21,50%	19,30%	17,30%	16,30%	**-8,6%**	-34,5%
ΠΚΜ								
Εργατικό Δυναμικό	812,0	819,5	812,0	809,8	799,7	783,2	-28,8	-3,5%
Απασχολούμενοι	601,0	618,8	626,0	642,1	642,7	638,8	37,8	6,3%
Μη οικονομικά ενεργοί	783,0	780,4	789,4	788,3	792,6	805,2	22,2	2,8%
Άνεργοι	211,0	200,7	186,0	167,8	157,0	144,4	-66,6	-31,6%
Ποσοστό Ανεργίας	26,00%	24,50%	22,90%	20,70%	19,60%	18,43%	**-7,6%**	-29,1%

Γράφημα 83 - Εξέλιξη Ανέργων σε Χώρα και ΠΚΜ, 2015-2020- Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

7.5. Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στη Χώρα

Στον Πίνακα 64 αποτυπώνεται η απασχόληση στη Χώρα ανά **κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας,** ανά πενταετία, από το 2000 έως το 2020, με στόχο να εντοπισθούν αξιόλογες τάσεις και μεταβολές. Σημειώνουμε ότι τα στοιχεία για το 2015, 2019 και 2020 αποτελούν την πιο πρόσφατη εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ.

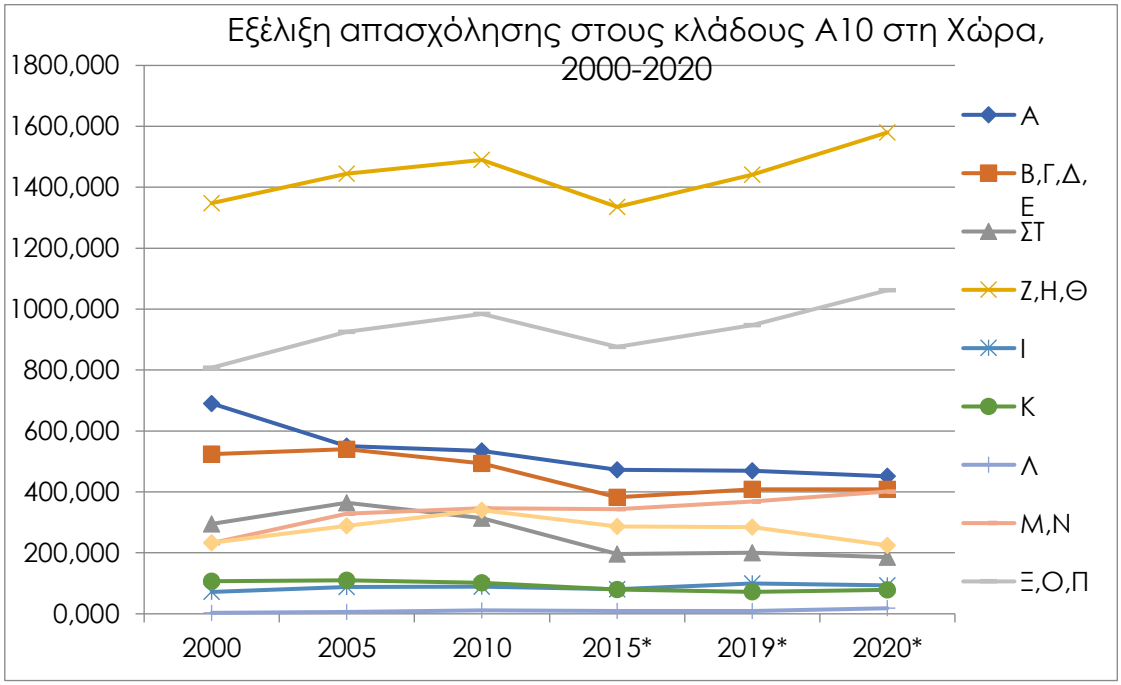
Πίνακας 64 - Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στη Χώρα 2000-2020 (σε χιλιάδες) - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	ΚΛΑΔΟΙ Α10	2000	2005	2010	2015*	2019*	2020*	Μεταβολή 2000-2020
Α	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	690,537	550,584	535,005	473,055	469,420	451,294	-34,6%
Β,Γ,Δ, Ε	Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση	524,248	540,427	494,016	382,570	408,446	408,521	-22,1%
ΣΤ	Κατασκευές	294,777	364,535	313,642	196,636	200,160	185,895	-36,9%
Ζ,Η,Θ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης	1347,594	1445,129	1489,770	1335,821	1441,567	1579,899	17,2%
Ι	Ενημέρωση και επικοινωνία	71,833	87,811	89,505	80,786	99,636	93,494	30,2%
Κ	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	107,063	109,992	101,781	79,803	71,935	79,014	-26,2%
Λ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	3,215	6,030	11,203	9,074	9,194	18,243	467,4%
Μ,Ν	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	232,183	328,195	346,339	343,845	368,835	401,373	72,9%
Ξ,Ο,Π	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	807,798	925,655	984,136	875,713	947,681	1062,083	31,5%
Ρ,Σ,Τ,Υ	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες	233,536	288,513	340,086	286,735	284,468	224,696	-3,8%
Σύνολο	ΣΥΝΟΛΟ Α10	4312,785	4646,871	4705,483	4064,038	4301,341	4504,512	4,4%

Βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι ο αριθμός του συνόλου των απασχολούμενων στη Χώρα για το 2020 ξεπερνά τον αντίστοιχο του 2000 κατά 4,5% και υπολείπεται κατά -4,3% του αντίστοιχου του 2010.

Όπως βλέπουμε στο Γράφημα 86, οι κλάδοι Ζ,Η,Θ: '*Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης*' συγκεντρώνουν με διαφορά το μεγαλύτερο μερίδιο απασχόλησης (1.579.899 για το 2020) , ενώ στη 2η θέση ακολουθούν οι κλάδοι Ξ,Ο,Π: '*Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα*', με 1.062.083 απασχολούμενους το 2020. Οι δύο αυτοί κλάδοι δείχνουν να ανακάμπτουν σημαντικά από το 2016 και μετά.

Στο ίδιο Γράφημα 84 απεικονίζεται η ιστορική εξέλιξη της απασχόλησης ανά 5ετία και παρατηρούμε τη συνεχή πτωτική τάση των κλάδων Α:'*Γεωργία, δασοκομία και αλιεία*', ΣΤ: '*Κατασκευές*' και Κ:'*Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες*' (δείχνει να ανακάμπτει το 2020).

Γράφημα 84 - Εξέλιξη απασχόλησης στους κλάδους Α10 στη Χώρα, 2000-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ[12]

Οι εξελίξεις ως προς τη συμμετοχή των κλάδων (Α10) στη συνολική απασχόληση της Χώρας, κατά τη διάρκεια της εικοσαετίας 2000-2020, αποτυπώνονται ανάγλυφα στα παρακάτω Γραφήματα 85Α, 85Β και 86. Παρατηρούμε ότι **τρείς κυρίως κλάδοι (Α10) υποχωρούν σημαντικά:**

- Η συμβολή του κλάδου **Α** '*Γεωργία, δασοκομία και αλιεία*' στο σύνολο της απασχόλησης, **από 16% το 2000 έχει υποχωρήσει δραματικά στο 10% το 2020,**

[12] Οι αριθμοί για τα έτη από το 2015 κι έπειτα αποτελούν εκτιμήσεις.

σημειώνοντας **πτώση 34,6%** (Γράφημα 86), με απώλειες περίπου 240.000 θέσεων απασχόλησης από το ιστορικά υψηλό του 2000.

- Η συμβολή των κλάδων **Β, Γ, Δ, Ε '***Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση'* στο σύνολο της απασχόλησης, **από 12% το 2000 έχει υποχωρήσει σημαντικά στο 9% το 2020,** σημειώνοντας **πτώση 22,1%** (Γράφημα 86), με απώλειες περίπου 132.000 θέσεων απασχόλησης από το ιστορικά υψηλό του 2005.
- Η συμβολή του κλάδου **ΣΤ** *'Κατασκευές'*, **από 7% το 2000, υποχωρεί στο 4% το 2020,** σημειώνοντας **πτώση 36,9%** (Γράφημα 86), με απώλειες περίπου 179.000 θέσεων απασχόλησης από το ιστορικά υψηλό του 2005.

Στον αντίποδα, υπάρχουν **κλάδοι με σημαντική ανάπτυξη μεταξύ 2000 και 2020:**

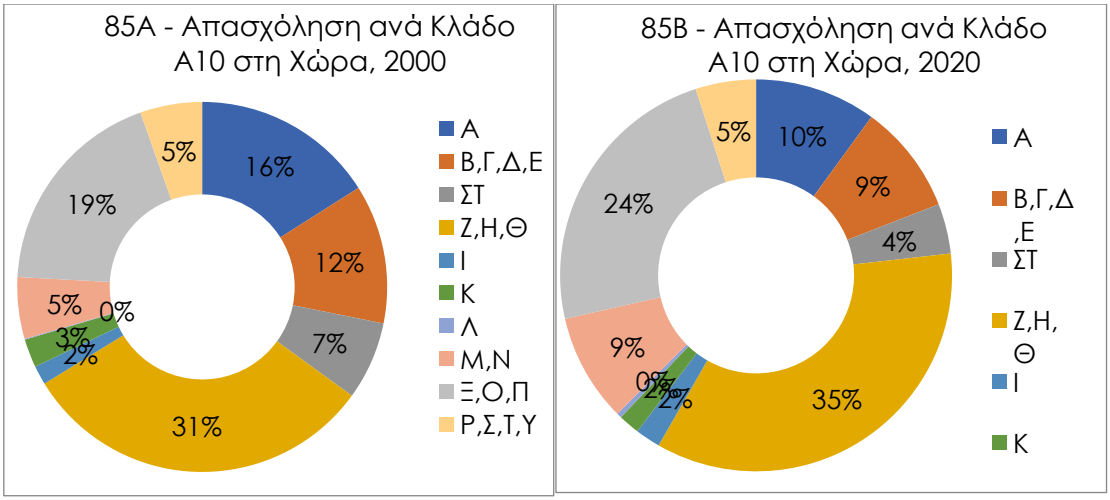
- Οι κλάδοι **Μ, Ν:** '*Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες'* σημειώνει εντυπωσιακή ανάπτυξη, από το 5% του 2000 (232.183 απασχολούμενοι) στο 9% του 2020 (401.373 απασχολούμενοι), με συνολική μεταβολή 72,9% την εικοσαετία(Γράφημα 86).

- Οι κλάδο **Ξ, Ο, Π:**'*Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα'* σημειώνει ανάπτυξη, από το 19% του 2000 στο 24% του 2020, με συνολική αύξηση απασχολούμενων κατά 31,5% την εικοσαετία (Γράφημα 88), δηλαδή περίπου 254.000 άτομα.

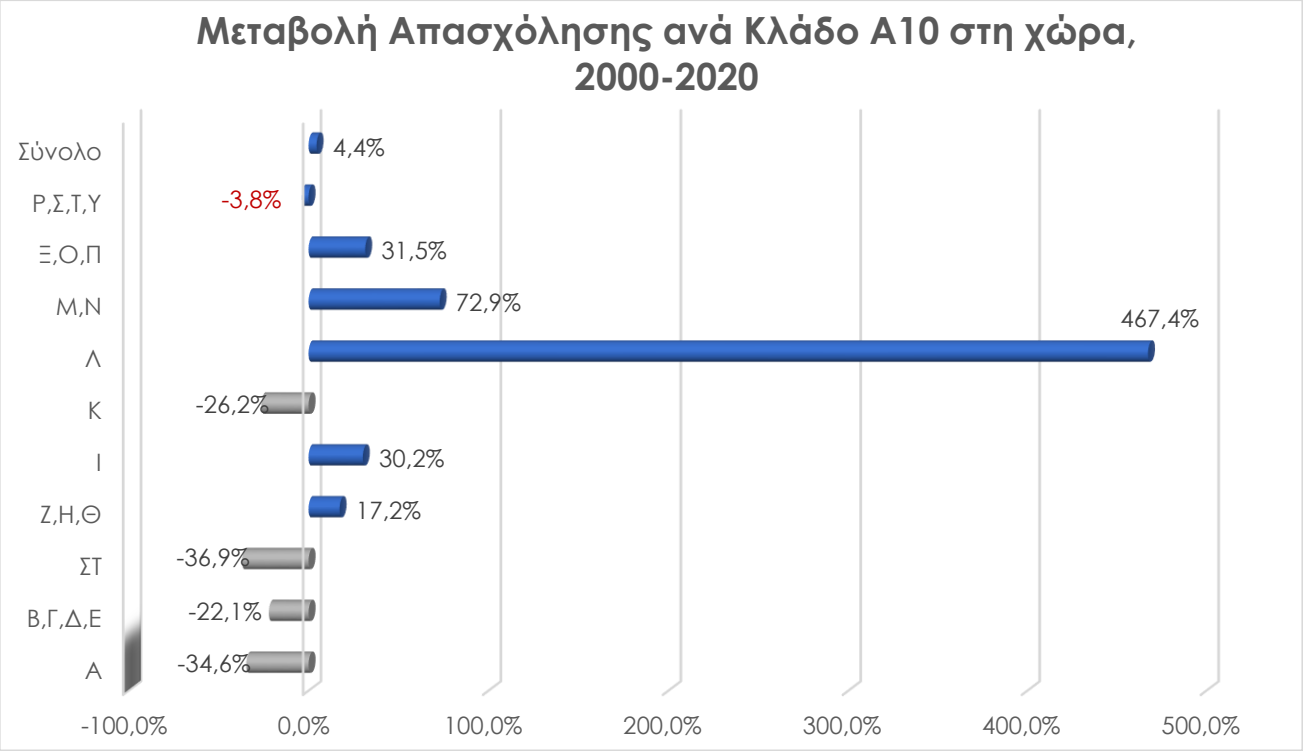
- Οι κλάδοι **Ρ, Σ, Τ, Υ**: '*Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες'* σημειώνει ανάπτυξη, από το 5% του 2000 στο 7% του 2019, με συνολική αύξηση απασχολούμενων κατά 21,8% την εικοσαετία (Γράφημα 88), δηλαδή περίπου 51.000 άτομα. Όμως τα περιοριστικά μέτρα κατά της πανδημίας, που έπληξαν ιδιαίτερα τον συγκεκριμένο κλάδο το 2020, οδήγησαν σε απώλεια 60.000 θέσεων εργασίας, σε ένα χρόνο, με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της απασχόλησης στα προ του 2000 επίπεδα.

- Ο κλάδος **Ι**: '*Ενημέρωση και Επικοινωνία'* επίσης σημειώνει σταθερή ανάπτυξη μεταξύ 2000 και 2020, με συνολική αύξηση απασχολούμενων κατά 30,2% την εικοσαετία (Γράφημα 86), δηλαδή περίπου 22.000 άτομα.

- Εκρηκτικός είναι και ο ρυθμός ανάπτυξης του κλάδου **Λ:** '*Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας* (467%), με 18.243 απασχολούμενους το 2020, έναντι 3.215 του 2000.

Γράφημα 85A - Απασχόληση ανά Κλάδο A10 στη Χώρα, 20 & 85B - Απασχόληση ανά Κλάδο A10 στη Χώρα, ***2020***

Γράφημα 86 - Μεταβολή Απασχόλησης ανά Κλάδο A10 στη Χώρα, 2000-2020

7.6. Απασχόληση ανά Κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας στην ΠΚΜ

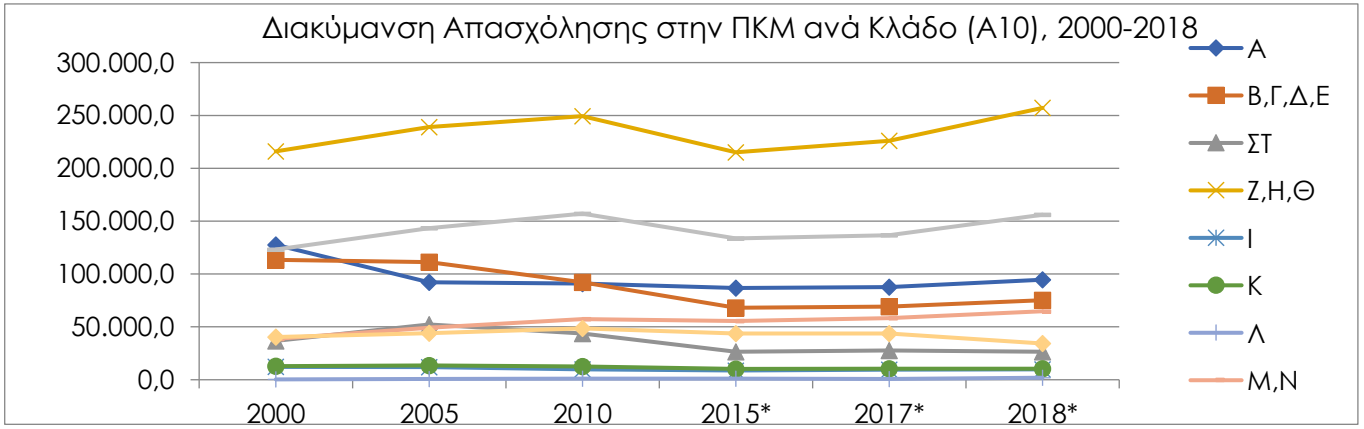
Στον Πίνακα 65 αποτυπώνεται η απασχόληση στην ΠΚΜ ανά **κλάδο (Α10) οικονομικής δραστηριότητας,** ανά πενταετία, από το 2000 έως το 2015, καθώς και για το 2018, που είναι η πιο πρόσφατη εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ (18/01/21) για την απασχόληση στις Περιφέρειες της Χώρας. Στόχος να εντοπιστούν τάσεις και μεταβολές στους διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και να συγκριθούν με τις αντίστοιχες που παρουσιάστηκαν στην αμέσως προηγούμενη ενότητα για τη Χώρα.

Βασικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι **ο αριθμός του συνόλου των απασχολούμενων στην ΠΚΜ για το 2018 είναι κατά περίπου 81.000 άτομα καλύτερος αυτού του 2015, όπως επίσης και του 2000 κατά περίπου 9.300 θέσεις, παρουσιάζοντας συνολική αύξηση 1,3%.**

Όπως βλέπουμε στο Γράφημα 88Β, **οι κλάδοι Ζ, Η, Θ:**'*Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης*' **συγκεντρώνουν με διαφορά το μεγαλύτερο μερίδιο απασχόλησης (35%)** για το 2018, ενώ στη **2η θέση** ακολουθούν **οι κλάδοι Ξ, Ο, Π:**'*Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα*', με **21%** κατά το ίδιο έτος. Οι δύο αυτοί κλάδοι έχουν κορυφαία συμβολή και στη Χώρα, όπως είδαμε προηγουμένως.

Πίνακας 65 - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά κλάδο Α10 – Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, 18/01/21

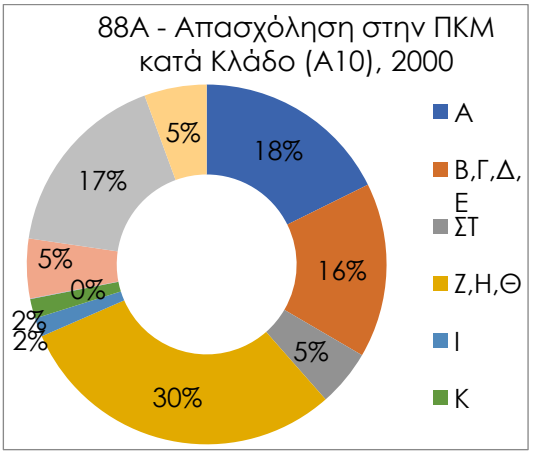
Έτος	Α	Β,Γ,Δ,Ε	ΣΤ	Ζ,Η,Θ	Ι	Κ	Λ	Μ,Ν	Ξ,Ο,Π	Ρ,Σ,Τ,Υ	Σύνολο
2000	**127.613,3**	**113.429,4**	**36.726,6**	**216.090,7**	**12.160,3**	**12.726,7**	**332,9**	**38.665,5**	**123.181,4**	**40.459,7**	**721.386,6**
2005	92.307,6	111.147,3	52.279,1	238.910,5	12.055,7	13.535,7	622,8	49.331,4	143.238,7	43.999,8	**757.428,6**
2010	**90.986,1**	**92.100,7**	**43.691,3**	**249.312,4**	**9.870,6**	**12.685,8**	**1.201,5**	**57.483,5**	**157.137,4**	**48.571,0**	**763.040,4**
2015[13]	86.807,3	68.105,7	26.573,1	215.164,0	8.752,1	10.278,9	976,4	55.478,1	133.569,2	43.698,5	**649.403,3**
2017	**87.524,8**	**69.227,9**	**27.793,4**	**225.991,2**	**9.416,8**	**10.456,6**	**900,6**	**58.296,2**	**136.700,4**	**43.626,8**	**669.934,7**
2018	94.487,4	75.318,4	26.481,5	257.133,5	9.954,0	10.372,1	1.913,1	64.785,3	155.945,6	34.288,7	**730.679,4**
Μεταβολή 2000-10	-28,7%	-18,8%	19,0%	15,4%	-18,8%	-0,3%	260,9%	48,7%	27,6%	20,0%	**5,8%**
Μεταβολή 2010-18	3,8%	-18,2%	-39,4%	3,1%	0,8%	-18,2%	59,2%	12,7%	-0,8%	-29,4%	**-4,2%**
Συνολική Μεταβολή	-26,0%	-33,6%	-27,9%	19,0%	-18,1%	-18,5%	474,6%	67,6%	26,6%	-15,3%	**1,3%**

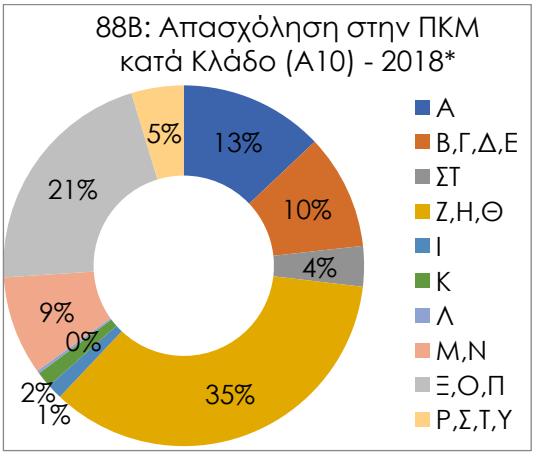

Γράφημα 87 - Διακύμανση Απασχόλησης στην ΠΚΜ ανά Κλάδο (Α10), 2000-2018

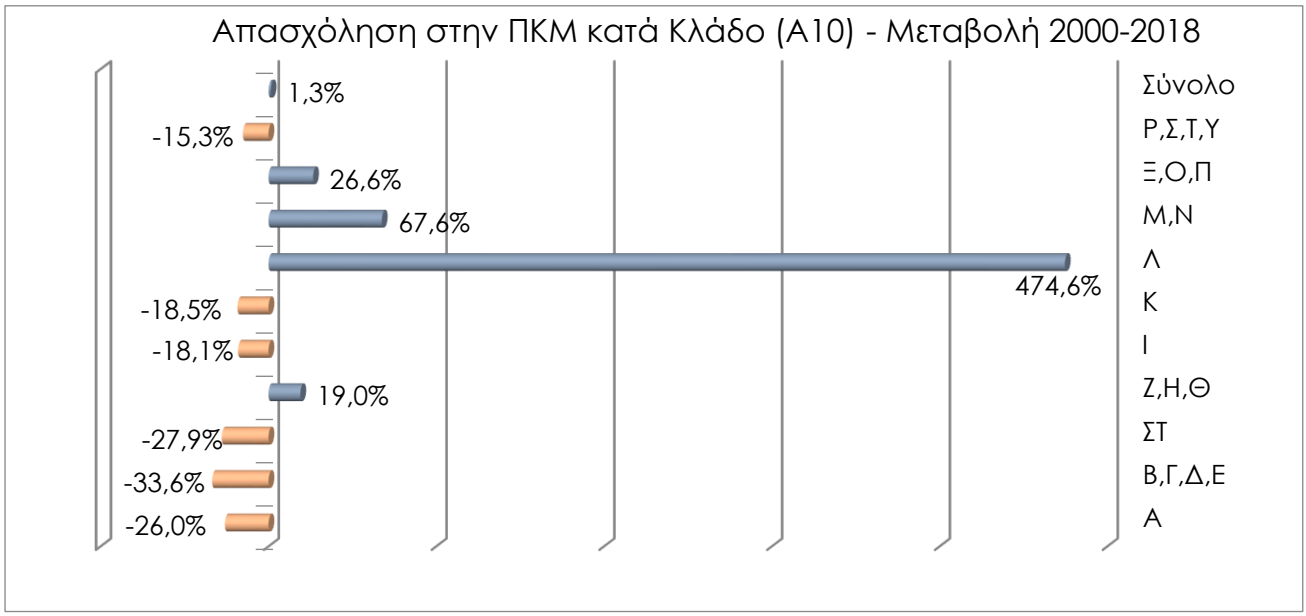
[13] Οι τιμές για το έτος 2015 κι έπειτα αποτελούν εκτίμηση.

Στο Γράφημα 87. παρατηρούμε την **πτωτική τάση των κλάδων Α** *'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία' από το 2005 και μετά, με μι μικρή αύξηση το 2018,* και **ΣΤ:** *'Κατασκευές'* **από το 2010 και μετά και τη δραματική πτώση των κλάδων Β, Γ, Δ, Ε** *'Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση,'* **συνεχώς από το 2000 και μετά.**

Γραφήματα 88Α - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10), 2000 & 88Β - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10) - 2018[14]

Γράφημα 89 - Απασχόληση στην ΠΚΜ κατά Κλάδο (Α10) - Μεταβολή 2000-2018

Οι εξελίξεις ως προς τη συμμετοχή των κλάδων (Α10) στην απασχόληση της ΠΚΜ, κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2018, αποτυπώνονται στα παραπάνω Γραφήματα 88Α, 88Β και 89. Παρατηρούμε ότι **τρείς κυρίως κλάδοι (Α10) υποχωρούν σημαντικά στην ΠΚΜ:**

- Οι κλάδοι **Β, Γ, Δ, Ε** *'Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση'* **με μερίδιο** στην απασχόληση της ΠΚΜ **16% το 2000 υποχωρεί στο 10% το 2018**, σημειώνοντας **τη μεγαλύτερη πτώση κατά 33,6%** (Γράφημα 89), με **απώλειες** περίπου **38.000 θέσεων απασχόλησης** από το

[14] Όπως παραπάνω

ιστορικά υψηλό του 2000. Είναι χαρακτηριστικό ότι **ο κλάδος είχε αρχίσει να υφίσταται μεγάλη συρρίκνωση (-18,8%) κατά τη δεκαετία 2000-2010**, έναντι αντίστοιχης μείωσης -5,7% στη Χώρα και κατά τη διάρκεια της κρίσης (2010-2018) η μείωση είναι -18,2%.

- Η συμβολή του κλάδου **Α** *'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία'* στο σύνολο της απασχόλησης, **από 18% το 2000 υποχωρεί στο 13% το 2018,** σημειώνοντας **πτώση 26%** (Γράφημα 89), με **απώλειες** περίπου **33.000 θέσεων απασχόλησης** από το ιστορικά υψηλό του 2000. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κλάδος υφίσταται **μεγάλη συρρίκνωση (-28,7%) την δεκαετία 2000-2010,** ενώ **κατά τη διάρκεια της κρίσης (2011-2018) υπάρχει αύξηση 3,8%, έναντι -34,6% της αντίστοιχης μείωσης στη Χώρα για την περίοδο 2000-2020.**
- Η συμβολή του κλάδου **ΣΤ** *'Κατασκευές',* **από 5% το 2000, υποχωρεί στο 4% το 2018,** σημειώνοντας **πτώση 27,9%** (Γράφημα 89), με **απώλειες** περίπου **26.000 θέσεων απασχόλησης** από το ιστορικά υψηλό του 2005 (χάθηκαν οι μισές θέσεις).
- Ο κλάδος **Ι**: *'Ενημέρωση και Επικοινωνία',* επίσης υποχωρεί από το 2000 έως το 2018, με **συνολική μείωση απασχολούμενων κατά -18,1%** (Γράφημα 89), δηλαδή **περίπου 2.200 άτομα**. Η τάση αυτή έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την αντίστοιχη της Χώρας, όπου παρατηρείται αύξηση των απασχολούμενων κατά 30,2% (2000-2020).

Στον αντίποδα, υπάρχουν **κλάδοι με σημαντική ανάπτυξη** μεταξύ 2000 και 2018 στην ΠΚΜ:

- Οι κλάδοι **Μ,Ν:** *'Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες'* σημειώνει εντυπωσιακή ανάπτυξη, από το μερίδιο **5% του 2000** (38.665 απασχολούμενοι) στο **9% του 2018** (64.785 απασχολούμενοι), με **συνολική μεταβολή 67,6%** την περίοδο 2000-2018 (Γράφημα 89).
- Οι κλάδοι **Ξ, Ο, Π:***'Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα'* σημειώνουν ανάπτυξη, από το μερίδιο **17% του 2000** στο **21% του 2018**, με συνολική **αύξηση απασχολούμενων κατά 26,6%** την περίοδο 2000-2018 (Γράφημα 89), δηλαδή περίπου 33.000 άτομα.
- Οι κλάδοι **Ρ, Σ, Τ, Υ**:*'Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία, επισκευές ειδών νοικοκυριού και άλλες υπηρεσίες'* σημειώνουν ανάπτυξη, **από το 5% του 2000 στο 7% του 2018,** με συνολική **αύξηση απασχολούμενων κατά 7,8%** την περίοδο 2000-2018 (Γράφημα 89), δηλαδή περίπου 3.000 άτομα.
- Τέλος, όπως στη Χώρα έτσι και στην ΠΚΜ, εντυπωσιακός είναι ο ρυθμός ανάπτυξης του κλάδου **Λ:***'Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας* (474,6%), που όμως απασχολεί πολύ μικρό αριθμό εργαζομένων (1.913 το 2018).

8. Η Εγγεγραμμένη Ανεργία σε Ελλάδα και ΠΚΜ

Στην Ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τους **'αναζητούντες'** και **'μη αναζητούντες εργασία'**, την '**εγγεγραμμένη'** και την '**επιδοτούμενη'** ανεργία, καθώς και για τον '**δείκτη επιβάρυνσης'** της ανεργίας, για την Ελλάδα, την ΠΚΜ και τις Περιφερειακές Ενότητες της, για το 2020, σύμφωνα με το ΟΠΣ του ΟΑΕΔ.

8.1. Αναζητούντες Εργασία σε Ελλάδα και ΠΚΜ

Στον Πίνακα 66 καταγράφονται οι 'αναζητούντες' και οι 'μη αναζητούντες' εργασία ανά μήνα του 2020, για Ελλάδα και ΠΚΜ. Ως **'μη αναζητούντες '**θεωρούνται οι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΑΕΔ, οι οποίοι έχουν δηλώσει ότι δεν αναζητούν εργασία.

Παρατηρούμε ότι ο μ.ό. των αναζητούντων εργασία στην ΠΚΜ για το 2020 είναι 205.138 εγγεγραμμένοι, που αντιστοιχεί στο 19,2% του συνόλου της Χώρας (1.066.832 εγγεγραμμένοι). Αξίζει να σημειωθεί ότι **ο μ.ό. των αναζητούντων εργασία στην ΠΚΜ για το 2019 ήταν 184.097 εγγεγραμμένοι, που αντιστοιχούσε στο 20% του συνόλου της Χώρας** (918.986 εγγεγραμμένοι). Οι παρατηρούμενες διαφορές θα πρέπει να αποδοθούν κυρίως στα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας.

Όπως βλέπουμε στο Γράφημα 92, το ποσοστό της ΠΚΜ στο σύνολο της Χώρας αυξάνεται κυρίως τους μήνες Σεπτέμβριο (19,9%), Οκτώβριο (19,8%) και Αύγουστο (19,7%) και **μειώνεται σημαντικά τους μήνες Ιούνιο (18,8%) και Δεκέμβριο (18,7%).**

Πίνακας 66 - Αναζητούντες και μη αναζητούντες εργασία σε Ελλάδα και ΠΚΜ – Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

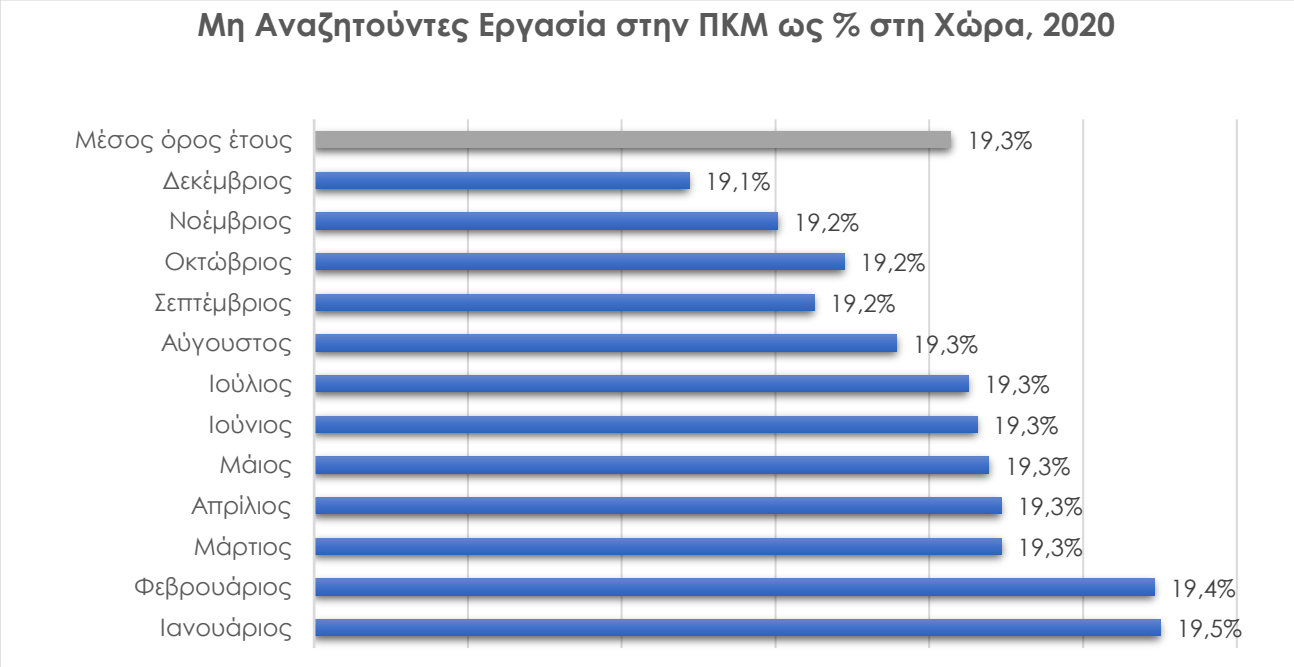
	Αναζητούντες Εργασία			Μη αναζητούντες Εργασία		
Μήνας 2020	**Ελλάδα**	**ΠΚΜ**	**% στη χώρα**	**Ελλάδα**	**ΠΚΜ**	**% στη χώρα**
Ιανουάριος	1.076.134	205.767	19,1%	62.657	12.187	19,5%
Φεβρουάριος	1.069.285	204.896	19,2%	61.194	11.900	19,4%
Μάρτιος	1.071.409	204.912	19,1%	60.237	11.654	19,3%
Απρίλιος	1.124.486	213.438	19,0%	60.527	11.710	19,3%
Μάιος	1.103.701	210.107	19,0%	59.254	11.459	19,3%
Ιούνιος	1.068.856	200.725	18,8%	57.317	11.080	19,3%
Ιούλιος	1.040.852	203.358	19,5%	55.145	10.657	19,3%
Αύγουστος	1.036.582	204.358	19,7%	53.551	10.324	19,3%
Σεπτέμβριος	978.895	195.077	19,9%	51.516	9.904	19,2%
Οκτώβριος	993.934	196.850	19,8%	49.775	9.579	19,2%
Νοέμβριος	1.104.417	209.850	19,0%	49.017	9.412	19,2%
Δεκέμβριος	1.133.432	212.315	18,7%	47.864	9.163	19,1%
Μέσος όρος (ΜΟ) 2020	**1.066.832**	**205.138**	**19,2%**	**55.671**	**10.752**	**19,3%**

Γράφημα 90- Αναζητούντες εργασία στην ΠΚΜ ως ποσοστό της Χώρας, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Από την άλλη πλευρά, ο ΜΟ των **'μη αναζητούντων' εργασία στην ΠΚΜ για το 2020** είναι **10.752 εγγεγραμμένοι**, που αντιστοιχεί στο **19,3% του συνόλου της Χώρας** (55.671 εγγεγραμμένοι). Σημειώνεται ότι ο μ.ό. των **'μη αναζητούντων' εργασία στην ΠΚΜ για το 2019** ήταν **17.059 εγγεγραμμένοι**, που αντιστοιχούσε στο **17,5% του συνόλου της Χώρας** (97.289 εγγεγραμμένοι).

Όπως βλέπουμε στο Γράφημα 91, το ποσοστό της ΠΚΜ στο σύνολο της Χώρας κυμαίνεται **μεταξύ 19,3%-19,5% από τον Ιανουάριο έως τον Αύγουστο** και μειώνεται στο **19,1%-19,2% τους μήνες Σεπτέμβριο έως τον Δεκέμβριο**.

Γράφημα 91 - Μη Αναζητούντες Εργασία στην ΠΚΜ ως % στη Χώρα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Η εποχικότητα στην αναζήτηση εργασίας αποτυπώνεται και στα παρακάτω δύο Γραφήματα. Στο Γράφημα 92 παρατηρούμε ότι οι **αναζητούντες εργασία στη Χώρα** εμφανίζουν **μέγιστη τιμή τον Δεκέμβριο** (1.133.432 εγγεγραμμένοι) **και τον Απρίλιο** (1.124.486), ενώ τους μήνες **Νοέμβριο** (1.104.417), **Μάιο** (1.103.701), **Ιανουάριο** (1.076.134), **Φεβρουάριο** (1.069.285), **Μάρτιο** (1.071.409) και **Ιούνιο** (1.068.856) **ξεπερνούν σημαντικά τον μ.ό. του έτους.** Συνολικά δηλαδή, **οι αναζητούντες εργασία στη Χώρα αυξάνονται κατά το 8μηνο Νοέμβριος-Ιούνιος.**

Γράφημα 92 - Αναζητούντες Εργασία στην Ελλάδα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Αντίστοιχα, στο Γράφημα 935 παρατηρούμε ότι οι **αναζητούντες εργασία στην ΠΚΜ** εμφανίζουν **μέγιστη τιμή τον Απρίλιο** (213.438 εγγεγραμμένοι) και **Δεκέμβριο** (212.315 εγγεγραμμένοι), ενώ τους μήνες **Νοέμβριο** (209.850), **Μάιο** (210.107) και λιγότερο τον **Ιανουάριο** (205.767) ξεπερνούν τον ΜΟ του έτους. Συνολικά δηλαδή**, οι αναζητούντες εργασία στην ΠΚΜ αυξάνονται κατά το 7μηνο Νοέμβριος-Μάιος κατ' αντιστοιχία με την τάση που παρατηρείται και στο σύνολο της Χώρας.**

Γράφημα 93 - Αναζητούντες Εργασία στην ΡΚΜ, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

8.2. Επιδοτούμενοι Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ

Στον Πίνακα 67 αποτυπώνεται ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων, ανά μήνα για το 2020, σε Ελλάδα και ΠΚΜ, σύμφωνα με το ΟΠΣ του ΟΑΕΔ. Ως επιδοτούμενοι υπολογίζονται οι δικαιούχοι που πληρώθηκαν εντός του αντίστοιχου μήνα, ενώ σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία, η πρώτη πληρωμή γίνεται 37 ημέρες μετά την εγγραφή του δικαιούχου επιδόματος ανεργίας.

Παρατηρούμε ότι **ο ΜΟ των επιδοτούμενων ανέργων στην ΠΚΜ για το 2020 είναι 29.263 άτομα, που αντιστοιχεί στο 16,1% του μ.ό. της Χώρας** (181.826 άτομα). Σημειώνεται ότι ο μ.ό. των επιδοτούμενων ανέργων στην ΠΚΜ **για το 2019 ήταν 24.700 άτομα, που αντιστοιχούσε στο 12,20% του μ.ό. της Χώρας** (147.112 άτομα). Είναι προφανές ότι τα κυβερνητικά μέτρα πολύμηνης παράτασης των επιδομάτων ανεργίας, λόγω της πανδημίας, επηρέασαν ανάλογα τα συγκεκριμένα μεγέθη. Προκύπτει επομένως ότι, **λόγω της πανδημίας, ο μ.ό. των επιδοτούμενων ανέργων αυξήθηκε κατά 4.500 περίπου, το 2020** (35.000 περίπου αύξηση στη Χώρα).

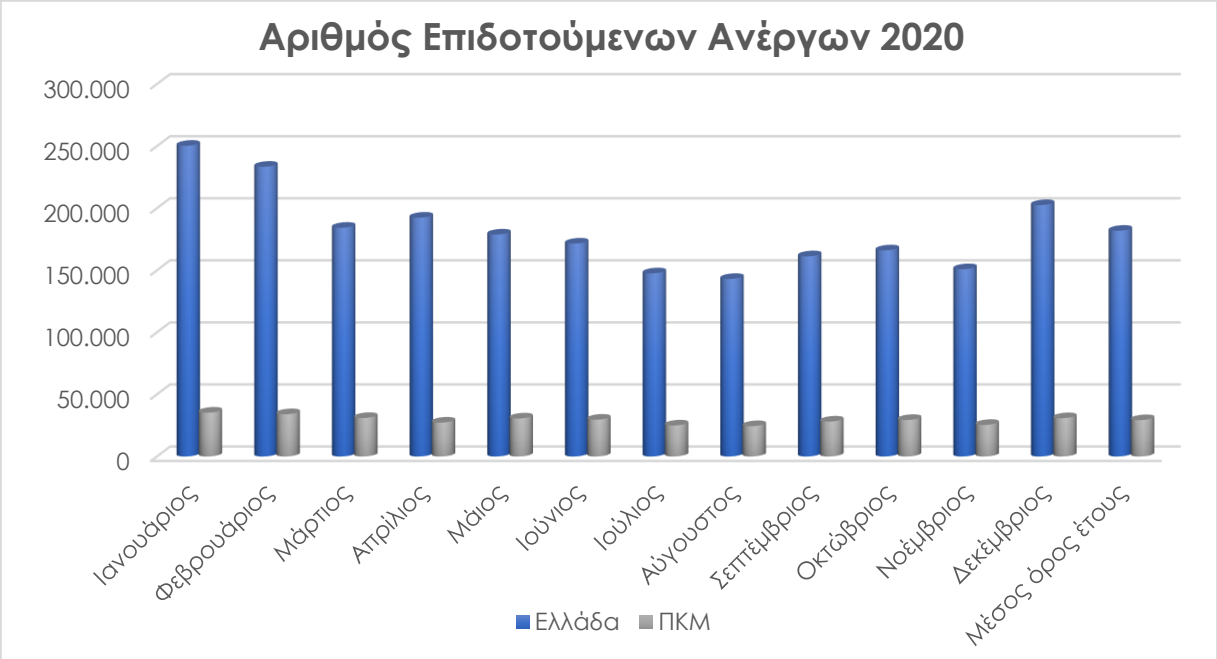
Στο Γράφημα 94 παρατηρούμε αφενός την **έντονη διακύμανση των επιδοτούμενων ανέργων κατά τη διάρκεια του έτους,** αφετέρου κάποιες σημαντικές διαφορές μεταξύ των τάσεων που παρατηρούνται στην Χώρα και την ΠΚΜ.

Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων **στη Χώρα** εμφανίζει τη **μέγιστη τιμή του τον Ιανουάριο (250.310),** επίσης πολύ υψηλός είναι τους μήνες **Φεβρουάριο** (233.416) και **Δεκέμβριο** (202.504) και αρκετά μεγαλύτερος του μέσου όρου τον **Μάρτιο** (184.252) και τον **Απρίλιο** (192.411), δηλαδή συνολικά **οι επιδοτούμενοι στη Χώρα αυξάνονται σημαντικά κατά το 5μηνο Δεκέμβριος-Απρίλιος.**

Η ίδια περίπου τάση παρατηρείται και στην ΠΚΜ, η οποία εμφανίζει τον **μέγιστο αριθμό επιδοτούμενων ανέργων τον Ιανουάριο (35.322),** αρκετά μεγαλύτερο τον **Φεβρουάριο** (34.055),τον **Μάρτιο** (30.999), τον **Μάιο** (30.610) και τον **Δεκέμβριο**(30.850). Δηλαδή το **6μηνο Δεκέμβριος-Μάιος συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό επιδοτούμενων ανέργων, όπως περίπου και στην υπόλοιπη Χώρα.**

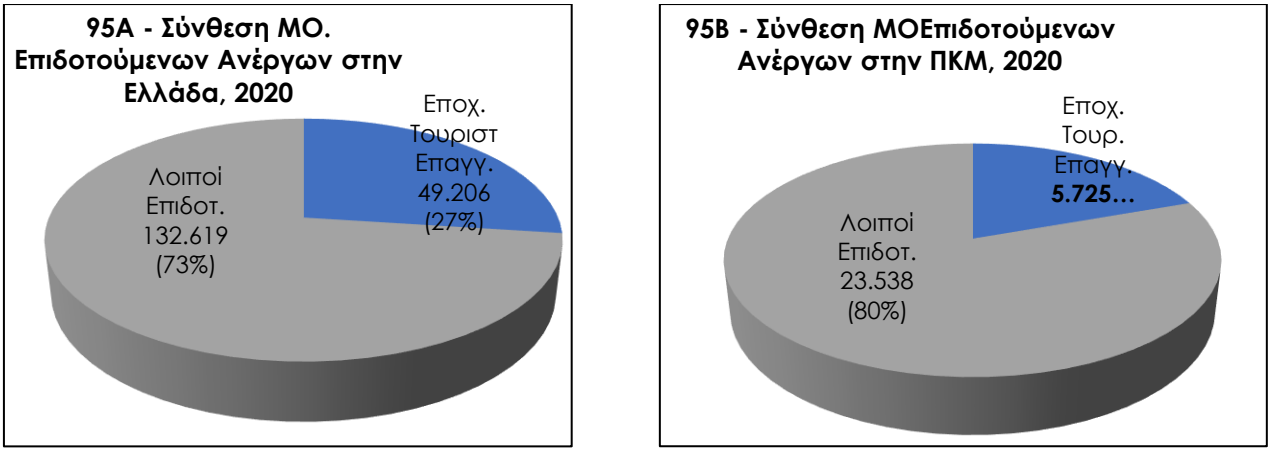
Πίνακας 67 - Επιδοτούμενοι Άνεργοι σε Ελλάδα και ΠΚΜ, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	Επιδοτούμενοι			Εποχιακοί Τουριστικών Επαγγελμάτων		Κοινοί & Λοιπές Κατηγορίες	
Μήνας 2020	**Ελλάδα**	**ΠΚΜ**	**Ποσοστό**	**Ελλάδα**	**ΠΚΜ**	**Ελλάδα**	**ΠΚΜ**
Ιανουάριος	250.310	35.322	14,1%	119.302	12.801	131.008	22.521
Φεβρουάριος	233.416	34.055	14,6%	92.301	9.787	141.115	24.268
Μάρτιος	184.252	30.999	16,8%	49.035	6.883	135.217	24.116
Απρίλιος	192.411	27.297	14,2%	103.866	10.997	88.545	16.300
Μάιος	178.799	30.610	17,1%	43.986	6.239	134.813	24.371
Ιούνιος	171.521	29.650	17,3%	38.098	5.408	133.423	24.242
Ιούλιος	147.524	24.962	16,9%	23.304	3.053	124.220	21.909
Αύγουστος	143.005	24.446	17,1%	7.021	995	135.984	23.451
Σεπτέμβριος	161.270	28.134	17,4%	6.140	855	155.130	27.279
Οκτώβριος	166.035	29.405	17,7%	14.061	1.949	151.974	27.456
Νοέμβριος	150.862	25.429	16,9%	24.490	2.832	126.372	22.597
Δεκέμβριος	202.504	30.850	15,2%	68.873	6.900	133.631	23.950
Μέσος όρος έτους	**181.826**	**29.263**	**16,1%**	**49.206**	**5.725**	**132.619**	**23.538**
% στο σύνολο Χώρας	**100%**	**16,10%**		**100%**	**11,64%**	**100%**	**17,75%**

Γράφημα 94 - Αριθμός Επιδοτούμενων Ανέργων 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

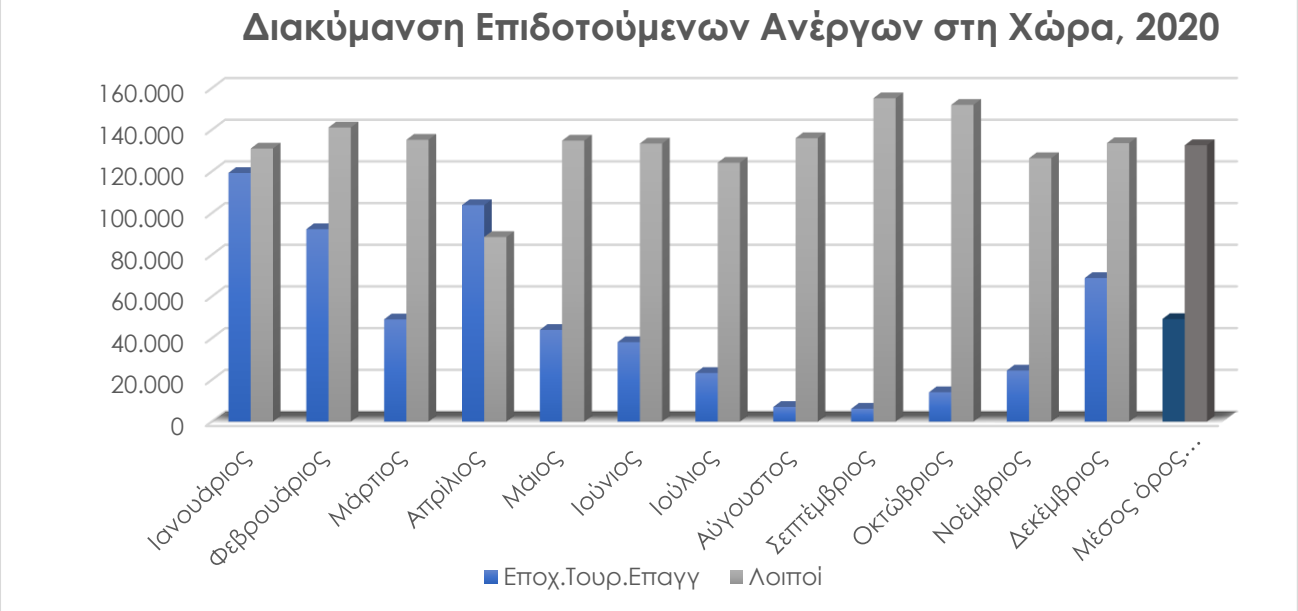
Στα Γραφήματα 95Α και 95Β απεικονίζεται **η σύνθεση των επιδοτούμενων ανέργων** στην Ελλάδα και στην ΠΚΜ αντίστοιχα, για το 2020. Παρατηρούμε μια **σημαντική διαφορά,** καθώς οι προερχόμενοι από **'εποχικά τουριστικά επαγγέλματα' αποτελούν το 27% στο σύνολο της Χώρας, έναντι μόλις 20% της ΠΚΜ** (καμία μεταβολή σε σχέση με το 'κανονικό' 2019).

Γράφημα 95Α - Σύνθεση ΜΟ Επιδοτούμενων Ανέργων στην Ελλάδα (2020) & 95Β Σύνθεση ΜΟ Επιδοτούμενων Ανέργων στην ΠΚΜ (2020) - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Η **εποχική διακύμανση** των επιδοτούμενων ανέργων ανά κατηγορία δικαιούχων αποτυπώνεται στα Γραφήματα 96 και 97 που ακολουθούν. Αρχικά βλέπουμε ότι ο **οι επιδοτούμενοι στη Χώρα** που προέρχονται από **'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα'** ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 49.206, έναντι 132.619 που προέρχονται από τα υπόλοιπα επαγγέλματα **(27% έναντι 73%).**

Όμως παρατηρούμε ότι **για τη Χώρα, τον Ιανουάριο ο αριθμός των προερχόμενων από 'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα' επιδοτούμενων προσεγγίζει τον αντίστοιχο από 'λοιπά επαγγέλματα', δηλαδή** 119.302 έναντι 131.008 (48% έναντι 52%), ενώ αντιθέτως τους μήνες **Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο** ο αριθμός τους **μειώνεται εντυπωσιακά**, με τον **Σεπτέμβριο να εμφανίζει τη μέγιστη διαφορά** μεταξύ των επιδοτούμενων από 'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα' και 'λοιπών', με 6.140 και 155.130 άτομα αντίστοιχα (4% έναντι 96%), ακολουθούμενος από τον Αύγουστο, με 7.021 και 135.984άτομα αντίστοιχα (5% έναντι 95%).

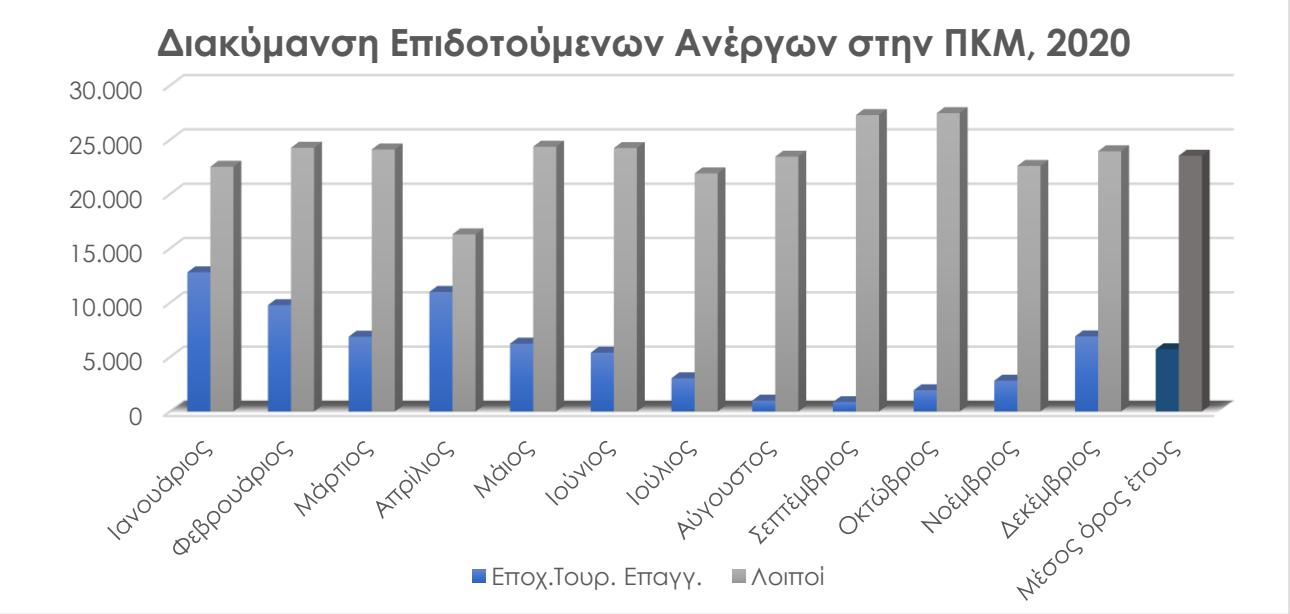

Γράφημα 96 - Διακύμανση Επιδοτούμενων Ανέργων στη Χώρα, 2020 - Πηγή:ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ακολούθως, στο Γράφημα 97, βλέπουμε ότι **οι επιδοτούμενοι στην ΠΚΜ** που προέρχονται από **'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα'** ανέρχονται το 2020 κατά μέσο όρο σε 5.725, έναντι 23.538 που προέρχονται από τα υπόλοιπα επαγγέλματα **(20% έναντι 80%).**

Τον Ιανουάριο και τον Απρίλιο ο αριθμός των προερχόμενων από **'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα' επιδοτούμενων εμφανίζει τις μέγιστες τιμές του** (12.801 και 10.997 άτομα αντίστοιχα), **όμως ως ποσοστό στο σύνολο των επιδοτούμενων δεν ξεπερνούν το 34% και 41% αντίστοιχα, σε αντίθεση με την τάση που παρατηρήσαμε για αυτούς τους δύο μήνες στο σύνολο της Χώρας.**

Τους μήνες **Ιούλιο, Αύγουστο, Σεπτέμβριο, Οκτώβριο, Νοέμβριο**, ο αριθμός **των προερχόμενων από 'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα' μειώνεται εντυπωσιακά σε κάτω από 3.000 επιδοτούμενους.** με τον **Σεπτέμβριο να εμφανίζει τη μέγιστη διαφορά** μεταξύ των επιδοτούμενων από 'τουριστικά εποχικά επαγγέλματα' και 'λοιπών', με 855 και 27.279 άτομα αντίστοιχα (3% έναντι 97%), ακολουθούμενος από τον Αύγουστο (4% έναντι 96%), **όπως ακριβώς συμβαίνει και με το σύνολο της Χώρας.**

Γράφημα 97 - Διακύμανση Επιδοτούμενων Ανέργων στην ΠΚΜ, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

8.3. Η Ανεργία στις Περιφέρειες της χώρας και στις ΠΕ της ΠΚΜ

8.3.1. Η Ανεργία στις Περιφέρειες το 2020

Στον Πίνακα 68 αποτυπώνεται **ο απόλυτος αριθμός ανέργων ανά Περιφέρεια της Χώρας**, οι άνεργοι κάθε Περιφέρειας ως ποσοστό του συνόλου των ανέργων της, καθώς και το ποσοστό ανεργίας κάθε Περιφέρειας, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΑΕΔ για το 2020.

Πίνακας 68 - Αριθμός Ανέργων ανά Περιφέρεια 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

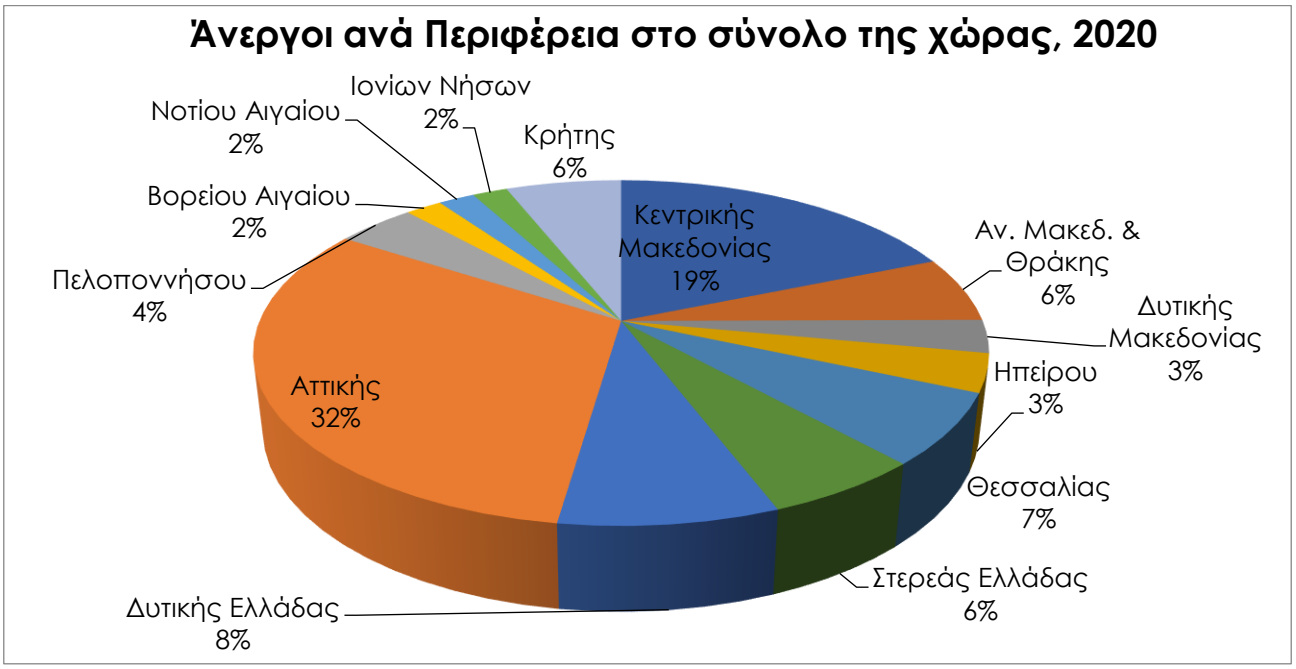
Περιφέρεια	Άνεργοι (σε 000)	% Ανέργων στο σύνολο Χώρας	Ποσοστό Ανεργίας
Κεντρικής Μακεδονίας	141,9	18,8%	18,7%
Αν. Μακεδ. & Θράκης	46,4	6,1%	18,1%
Δυτικής Μακεδονίας	23,4	3,1%	20,1%
Ηπείρου	27,0	3,6%	20,0%
Θεσσαλίας	50,6	6,7%	16,7%
Στερεάς Ελλάδας	44,8	5,9%	19,0%
Δυτικής Ελλάδας	61,6	8,1%	22,2%
Αττικής	240,6	31,8%	14,1%
Πελοποννήσου	31,4	4,2%	12,7%
Βορείου Αιγαίου	14,5	1,9%	16,4%
Νοτίου Αιγαίου	14,4	1,9%	9,1%
Ιονίων Νήσων	13,9	1,8%	14,5%
Κρήτης	45,9	6,1%	16,0%
Ελλάδα	**756,4**	**100,0%**	**16,74%**

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 98, **η ΠΚΜ με μ.ό. 141.900 ανέργους για το 2020, βρίσκεται στη 2η θέση μετά την Αττική** (μ.ό. 240.600 άνεργοι), με 3η τη Δυτική Ελλάδα με 61.600 ανέργους και 4η τη Θεσσαλία με 50.600. Σημειώνεται ότι κατά το 'κανονικό' **2019**, η ΠΚΜ με μ.ό.157.000 ανέργους, βρίσκονταν πάλι στη 2η θέση μετά την Αττική (μ.ό. 294.000 άνεργοι), με 3η τη Δυτική Ελλάδα με 68.200 και 4η τη Θεσσαλία με 57.500 ανέργους.

Γράφημα 98 - Πλήθος Ανέργων ανά Περιφέρεια, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Όπως απεικονίζεται και στο Γράφημα 99, στην Αττική συγκεντρώνεται το 32% των ανέργων του 2020 (35,9% το 2019), **στην Κεντρική Μακεδονία το 19 %** (19,2% το 2019), στη Δυτική Ελλάδα το 8% (8,3% το 2019) και στη Θεσσαλία το 7% (7% και το 2019). Συνολικά, το **51% των ανέργων της Χώρας συγκεντρώνεται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας** (55% το 2019).

Γράφημα 99 - Άνεργοι ανά Περιφέρεια στο σύνολο της Χώρας,2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στο Γράφημα 100 απεικονίζεται το **ποσοστό Ανεργίας ανά Περιφέρεια για το 2020**. Όπως είναι γνωστό, το ποσοστό αυτό υπολογίζεται ως αναλογία του συνόλου των ανέργων προς το σύνολο των αναζητούντων εργασία (εργατικό δυναμικό) μιας χωρικής ενότητας.

Παρατηρούμε ότι με **μ.ό. ανεργίας 16,74% στη Χώρα για το 2020** (17,3% το 2019), κορυφαίες σε ανεργία Περιφέρειες είναι η Δυτική Ελλάδα με 22,2% (24,1%), η Δυτική Μακεδονία με 20,10% (24,5%) και η "Ηπειρος με 20% (16,4%), ενώ **η Κεντρική Μακεδονία είναι στην 5η θέση με 18,7%** (3η θέση με 19,60% το 2019.)

Γράφημα 100 - Ποσοστό Ανεργίας ανά Περιφέρεια, 2020 - Πηγή: ΟΑΕΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

8.3.2. Ο Δείκτης Επιβάρυνσης της Ανεργίας στις Περιφέρειες της Χώρας και στις Π.Ε. της ΠΚΜ για τον Απρίλιο του 2021

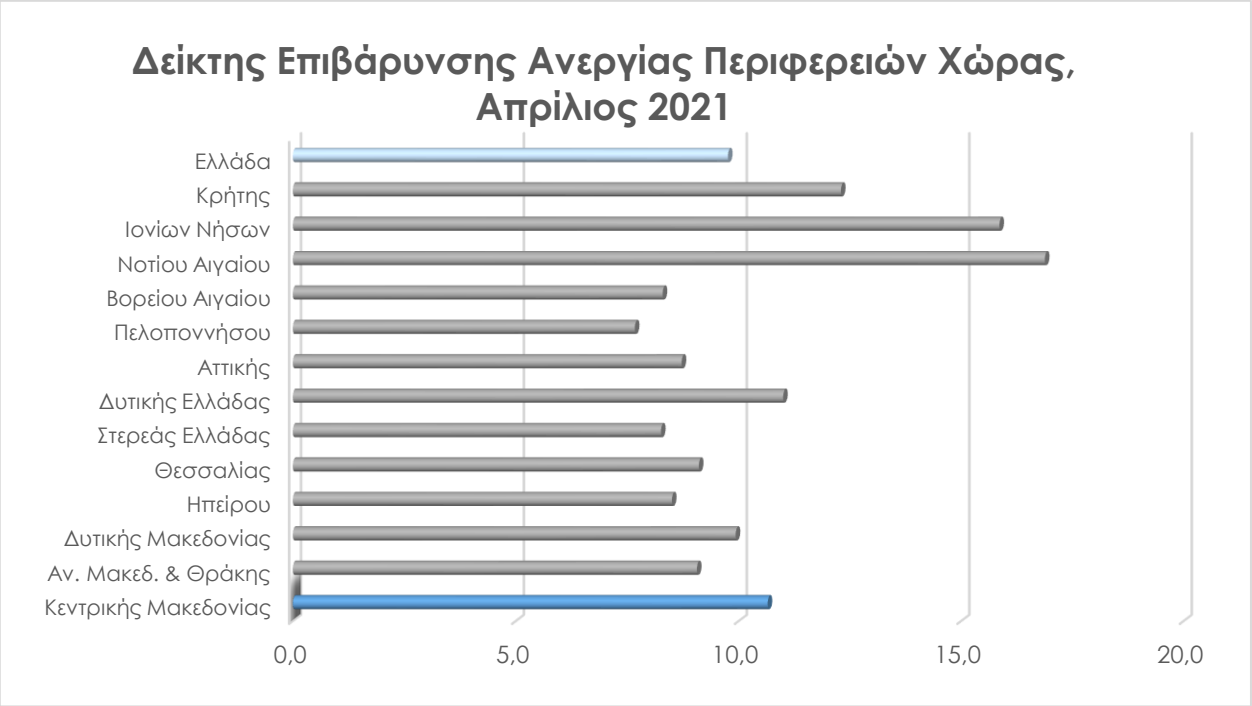
Ο δείκτης επιβάρυνσης από την ανεργία επιχειρεί να αποτυπώσει τις διαφορές στα χαρακτηριστικά της απασχόλησης μεταξύ διαφόρων χωρικών ενοτήτων, οι οποίες δεν μπορούν να εντοπιστούν μόνο με το ποσοστό ανεργίας, που, όπως είδαμε νωρίτερα, υπολογίζεται με βάση το σύνολο των αναζητούντων εργασία. **Ο δείκτης επιβάρυνσης** υπολογίζεται διαιρώντας τον αριθμό ανέργων μιας χωρικής ενότητας με το σύνολο του πληθυσμού της και ανάγοντας το αποτέλεσμα στο 100.

Α. Ο Δείκτης Επιβάρυνσης της Ανεργίας στις Περιφέρειες της Χώρας (Απρίλιος 2021)

Στον παρακάτω Πίνακα 69 αποτυπώνεται ο αριθμός των ανέργων στις Περιφέρειες της Χώρας για τον Απρίλιο του 2021 σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ, καθώς και ο πληθυσμός τους σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011. Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 101, με μέσο **δείκτη επιβάρυνσης για τη Χώρα 9,8** για τον φετινό Απρίλιο (10,4% πέρυσι), **η ΠΚΜ έχει τον 5ο μεγαλύτερο δείκτη με 10,7** (11,4 τον Απρίλιο 2020), πίσω από το Νότιο Αιγαίο (16,9), τα Ιόνια Νησιά (15,9), την Κρήτη (12,3) και τη Δυτική Ελλάδα (11). Τη χαμηλότερη επιβάρυνση από την ανεργία εμφανίζει η Πελοπόννησος με δείκτη 7,7 (8,2 τον Απρίλιο 2020).

Πίνακας 69 - Δείκτης Επιβάρυνσης μόνιμου πληθυσμού των Περιφερειών (Απρίλιος 2021) - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια	Άνεργοι	Πληθυσμός	Δείκτης Επιβάρυνσης
Κεντρικής Μακεδονίας	200.269	1.880.297	10,7
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	55.123	608.182	9,1
Δυτικής Μακεδονίας	28.179	283.689	9,9
Ηπείρου	28.643	336.856	8,5
Θεσσαλίας	66.737	732.762	9,1
Στερεάς Ελλάδας	45.203	547.390	8,3
Δυτικής Ελλάδας	74.773	679.796	11,0
Αττικής	333.908	3.828.434	8,7
Πελοποννήσου	44.331	577.903	7,7
Βορείου Αιγαίου	16.527	199.231	8,3
Νοτίου Αιγαίου	52.167	309.015	16,9
Ιονίων Νήσων	32.967	207.855	15,9
Κρήτης	76.627	623.065	12,3
Ελλάδα	**1.055.454**	**10.814.475**	**9,8**

Γράφημα 101 - Δείκτης Επιβάρυνσης Ανεργίας Περιφερειών Χώρας, Απρίλιος 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Β. Ο Δείκτης Επιβάρυνσης της Ανεργίας στις Π.Ε. της ΠΚΜ (Απρίλιος 2021)

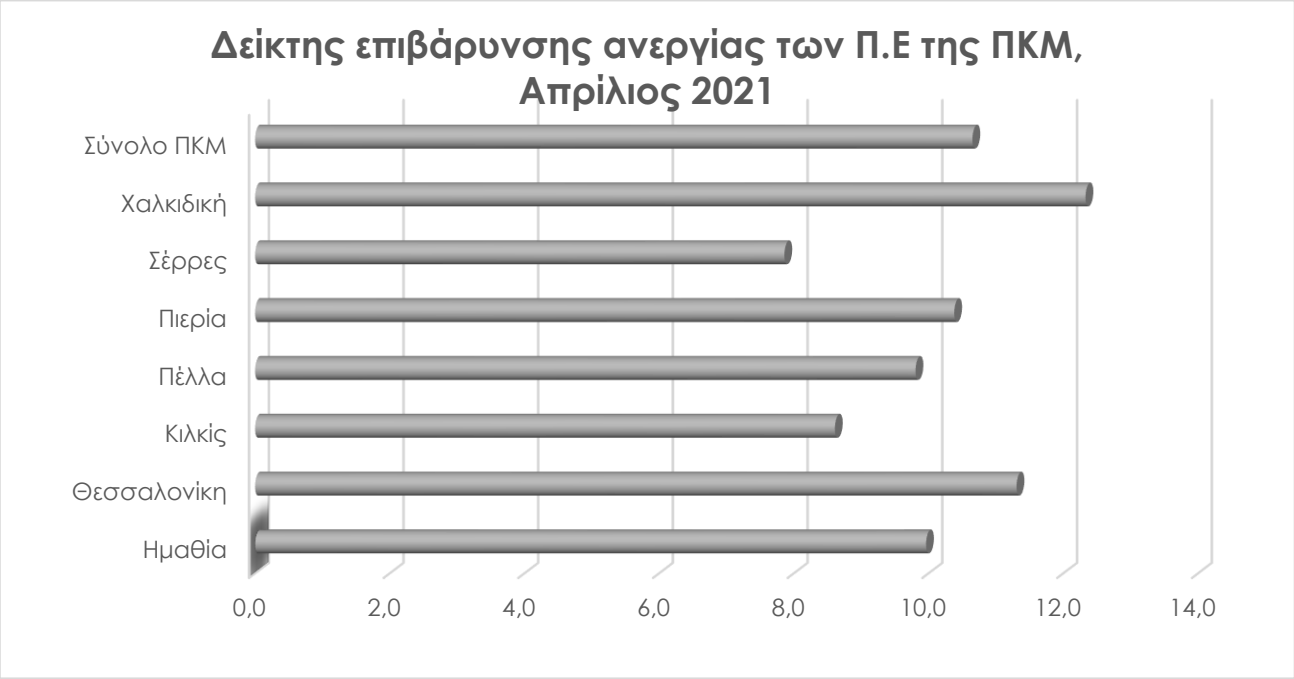
Στον παρακάτω Πίνακα 70 αποτυπώνεται ο αριθμός των ανέργων στις Π.Ε. της ΠΚΜ για τον Απρίλιο του 2021 σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ, καθώς και ο πληθυσμός τους σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011.

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 102, με μέσο **δείκτη επιβάρυνσης για την ΠΚΜ 10,7** για τον φετινό Απρίλιο (11,4 πέρυσι), **η Χαλκιδική που έχει τον μεγαλύτερο δείκτη με 12,3** (13,2 πέρυσι) **και 2η η Θεσσαλονίκη** με δείκτη 11,3 (12,0 πέρυσι), είναι **οι μόνες με επιβάρυνση μεγαλύτερη**

της αντίστοιχης της ΠΚΜ, ενώ οι **Σέρρες** με δείκτη 7,9 (8,4) και το **Κιλκίς** με 8,6 (9,5) έχουν **τη μικρότερη επιβάρυνση στην ΠΚΜ**. Τα στοιχεία αυτά υπογραμμίζουν **τη σημαντική αναντιστοιχία** που υπάρχει στην απασχόληση και την ανεργία μεταξύ των Π.Ε. της ΠΚΜ.

Πίνακας 70 - Δείκτης Επιβάρυνσης μόνιμου πληθυσμού των Π.Ε. της ΠΚΜ (Απρίλιος 2021) 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα	Άνεργοι	Πληθυσμός	Δείκτης Επιβάρυνσης
Ημαθία	14.009	140.611	10,0
Θεσσαλονίκη	125.559	1.110.551	11,3
Κιλκίς	6.924	80.419	8,6
Πέλλα	13.698	139.680	9,8
Πιερία	13.153	126.698	10,4
Σέρρες	13.868	176.430	7,9
Χαλκιδική	13.058	105.908	12,3
Σύνολο ΠΚΜ	**200.269**	**1.880.297**	**10,7**

Γράφημα 102- Δείκτης επιβάρυνσης ανεργίας των Π.Ε της ΠΚΜ, Απρίλιος 2021 2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

9. Κενές Θέσεις Εργασίας στην Ελλάδα

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί ανά τρίμηνο δειγματοληπτική έρευνα καταγράφοντας τον αριθμό των κενών θέσεων (πλήρους ή μερικής απασχόλησης) στο σύνολο της οικονομίας, πλην του πρωτογενή τομέα. Η έρευνα αφορά στις 'κενές θέσεις' εργασίας στο άμεσο μέλλον, δηλαδή στις **κενές θέσεις που θα πρέπει να καλυφθούν σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών μηνών** και στους τομείς οικονομικής δραστηριότητας Β έως Σ της ΣΤΑΚΟΔ 08 (NACE Αναθ. 2). Η ημερομηνία καταγραφής των κενών θέσεων εργασίας είναι η 1η μέρα του 3ου μήνα κάθε ημερολογιακού τριμήνου και το δείγμα αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν τουλάχιστον 3 μισθωτούς.

Στον Πίνακα 71. και στο Γράφημα 103 αποτυπώνεται ιστορικά το σύνολο των κενών θέσεων εργασίας στη Χώρα, από το 2009 έως το 2020. Ξεκινώντας από την πολύ υψηλή τιμή των 182.752 κενών θέσεων του 2009 παρατηρούμε **δραματική πτώση κατά -45% το 2010** (-101 χιλ. θέσεις) **και συρρίκνωση στις 51,7 χιλ. το 2012,** προφανώς λόγω των περιοριστικών μέτρων του πρώτου και δεύτερου μνημονίου. Η μεγάλη αύξηση του 2013 κατά 59% δεν διατηρήθηκε πολύ, αφού από το 2014 και μετά ο αριθμός των κενών θέσεων περιορίζεται σημαντικά στις 47.000-53.000 ετησίως, **με το 2020 να συγκεντρώνει 32.278 κενές θέσεις, που είναι ιστορικά η χαμηλότερη επίδοση,** μια αναμενόμενη εξέλιξη λόγω του παρατεταμένου lockdown σε μεγάλο μέρος της οικονομίας της Χώρας.

Πίνακας 71- Ετήσια διακύμανση κενών θέσεων εργασίας 2009-2020 - Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Έτος	Σύνολο κενών θέσεων	Μεταβολή
2009	182.752	-
2010	101.141	-44,7%
2011	79.912	-21,0%
2012	51.722	-35,3%
2013	82.151	58,8%
2014	66.988	-18,5%
2015	48.439	-27,7%
2016	52.549	8,5%
2017	47.309	-10,0%
2018	50.689	7,1%
2019	50.577	-0,2%
2020	32.278	-36,2%

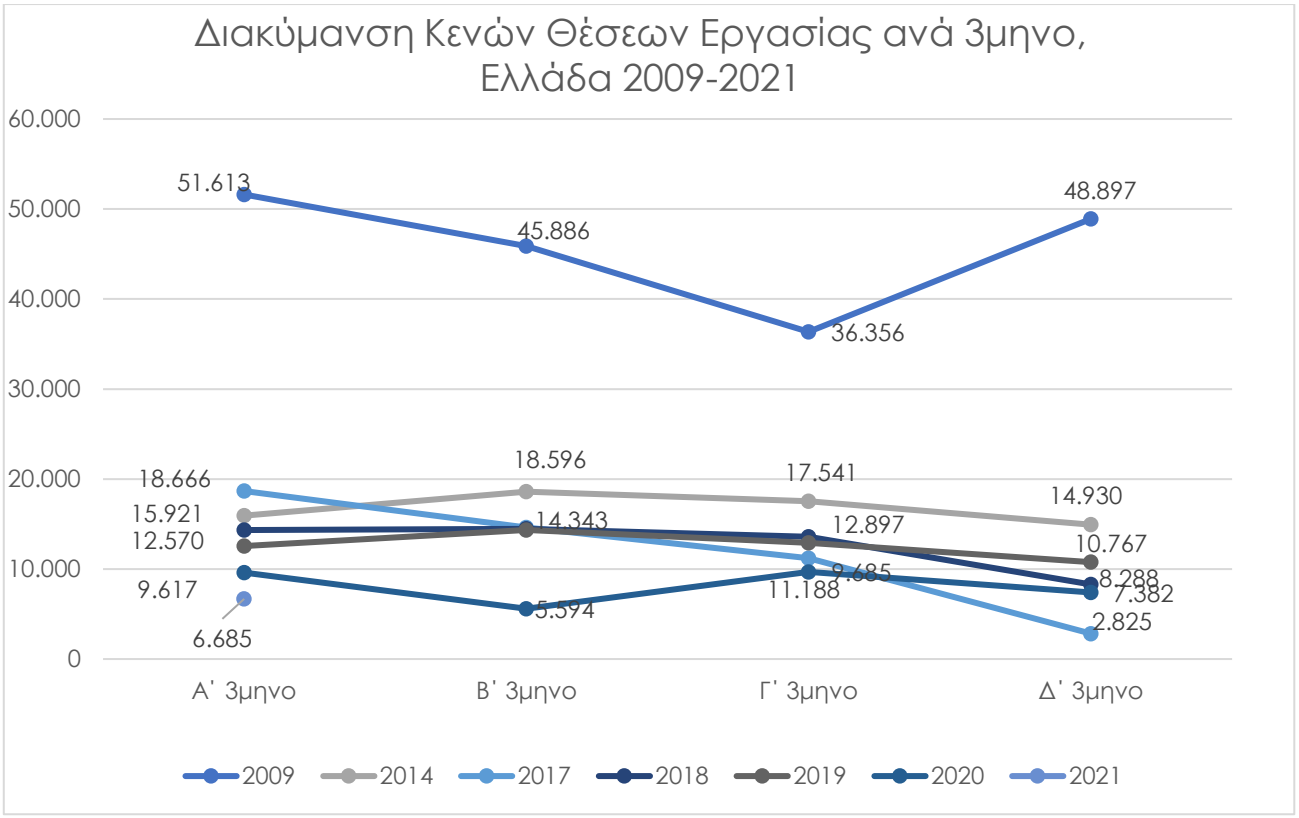
Γράφημα 103- Ετήσια Διακύμανση κενών θέσεων εργασίας στη Χώρα, 2009-2020- Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον Πίνακα 72 και στο Γράφημα 104. αποτυπώνονται ιστορικά, για τα έτη 2009, 2014, 2017-2020 και το πρώτο εξάμηνο του 2021 οι κενές θέσεις εργασίας στη Χώρα, **ανά τρίμηνο**, με σκοπό να διαπιστωθεί τυχόν **εποχικότητα** στην εμφάνιση τους.

Παρατηρούμε ότι **σε αντίθεση με το 2009**, όπου κατά το 1ο τρίμηνο και το 4ο τρίμηνο του έτους σημειώνονταν οι υψηλότερες τιμές, **την τριετία 2017-2019 κατά το 4ο τρίμηνο σημειώνονται με διαφορά οι χαμηλότερες τιμές του έτους,** με τα υπόλοιπα τρίμηνα να μην εμφανίζουν συγκεκριμένη τάση. **Κατά το 'μη κανονικό' 2020,** παρατηρούμε ότι η χαμηλότερη τιμή σημειώνεται στο 2ο τρίμηνο του έτους, όταν το lockdown ήταν σχεδόν γενικό και την υψηλότερη το 3ο τρίμηνο, όταν Εμπόριο και Τουρισμός επαναλειτούργησαν (Γράφημα 105).

Πίνακας 72 - Κενές Θέσεις Εργασίας σε Ελλάδα 2009-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

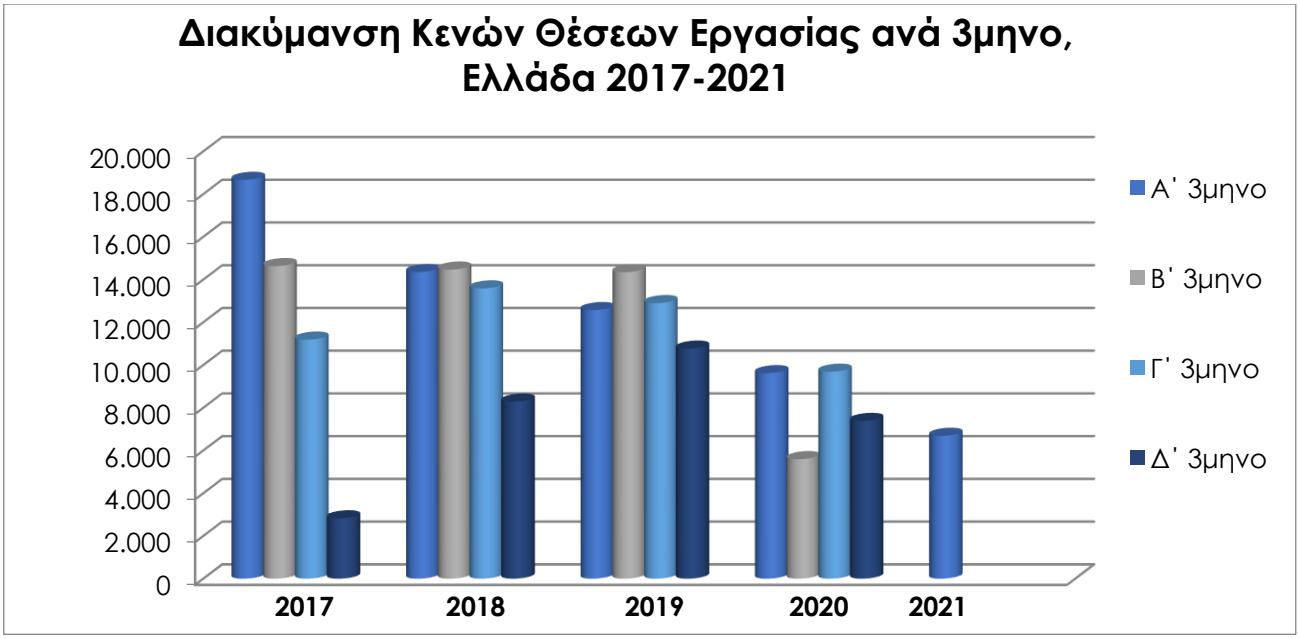
	2009	2014	2017	2018	2019	2020	2021
Α΄ 3μηνο	51.613	15.921	18.666	14.351	12.570	9.617	6.685
Β΄ 3μηνο	45.886	18.596	14.630	14.466	14.343	5.594	
Γ΄ 3μηνο	36.356	17.541	11.188	13.584	12.897	9.685	
Δ΄ 3μηνο	48.897	14.930	2.825	8.288	10.767	7.382	
Σύνολο	**182.752**	**66.988**	**47.309**	**50.689**	**50.577**	**32.278**	

Γράφημα 104 - Διακύμανση Κενών Θέσεων Εργασίας ανά 3μηνο, Ελλάδα 2009-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Σύμφωνα με τη Διεύθυνση Στατιστικών Πληθυσμού και Απασχόλησης της ΕΛΣΤΑΤ (Υπεύθυνος Δημήτρης Βατικιώτης), **το μέγεθος του δείγματος των επιχειρήσεων της έρευνας δεν είναι αρκετά μεγάλο ώστε να επιτρέπει την έγκυρη αποτύπωση στοιχείων σε επίπεδο Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων** και προς το παρόν δεν υπάρχει δυνατότητα δημοσιοποίησης ή διάθεσης τους στον Μηχανισμό μας, παρά το αίτημα μας.

Σε επόμενη Ενότητα, όπου παρουσιάζονται τα σημαντικότερα ευρήματα της **1ης Έρευνας Πεδίου Εργοδοτών στην ΠΚΜ**, επιχειρείται μια πρώτη αποτύπωση των κενών θέσεων εργασίας στις Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2021 και καταγράφονται περαιτέρω ποιοτικά στοιχεία σχετικά με τους λόγους δημιουργίας τους.

Γράφημα 105 - Διακύμανση Κενών Θέσεων Εργασίας ανά 3μηνο, Ελλάδα 2017-2021 - Πηγή: ΟΑΕΔ, ΕΛΣΤΑΤ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

10. Δημιουργία νέων θέσεων Εργασίας σε Χώρα, ΠΚΜ και Π.Ε. της ΠΚΜ το 2020

Στην ενότητα που ακολουθεί αποτυπώνεται η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για το 2020, που συνιστά ταυτόχρονα και μια αποτίμηση του βαθμού που η πανδημία και τα μέτρα που ακολούθησαν για την αντιμετώπισή της, επηρέασαν τις τάσεις των προηγούμενων ετών στη μισθωτή απασχόληση του ιδιωτικού τομέα, στη Χώρα, την ΠΚΜ και τις Περιφερειακές Ενότητες της. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται οι 'Τακτικές Εκθέσεις Κατάστασης Απασχόλησης', που συντάσσει ο ΜΔΑΑΕ της Περιφέρειας μας και αποστέλλει σε επιλεγμένους αξιωματούχους της περιοχής ευθύνης της, οι οποίες αντλούν στοιχεία από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, που καταγράφει με ηλεκτρονικό τρόπο τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται αφενός το **ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα** στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τις Π.Ε. της για το σύνολο του 2020, σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς **και ο δυναμισμός των επαγγελμάτων** για το 2020, σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από τη διαδραστική πλατφόρμα του Εθνικού ΜΔΑΑΕ του ΕΙΕΑΔ.

10.1. Μισθωτή Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το 2020

10.1.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το 2020

Σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από το «ΕΡΓΑΝΗ», που καταγράφει με ηλεκτρονικό τρόπο τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, οι έντονες επιπτώσεις που προκάλεσε η πανδημία στην απασχόληση κατά τη διάρκεια ολόκληρου του έτους αποτυπώνονται ανά 3μηνο στον Πίνακα 73.

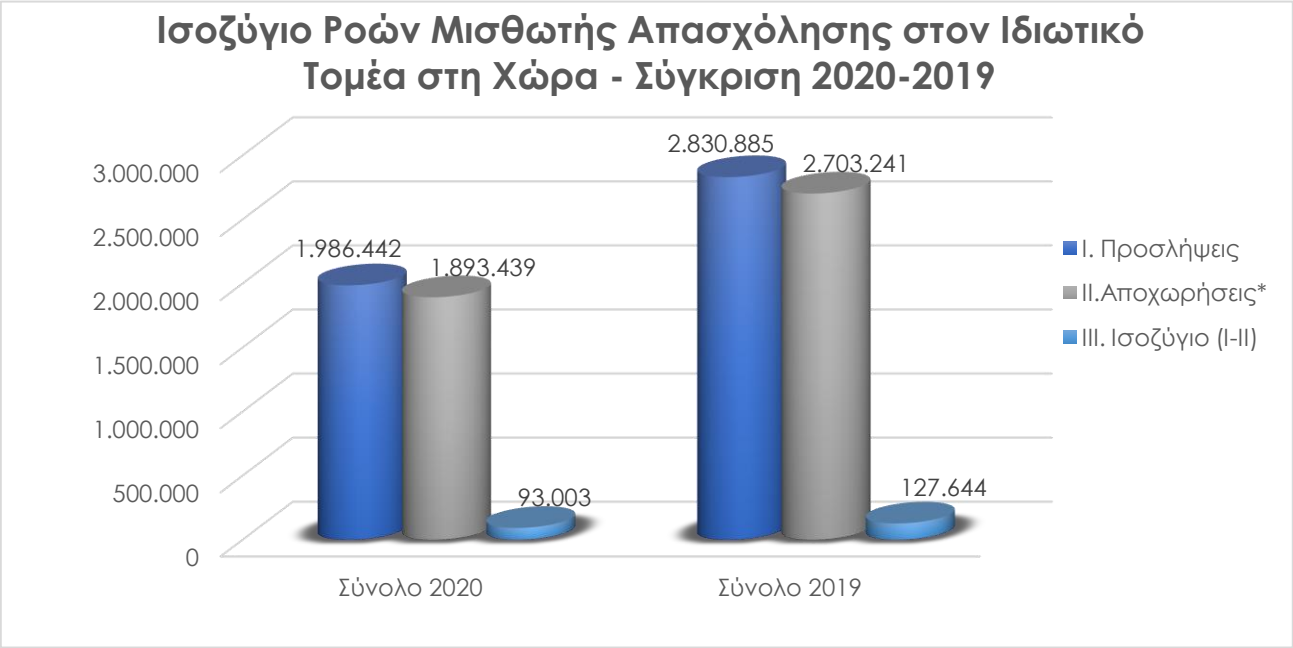
Κατά τη διάρκεια του 2020 δημιουργήθηκαν **93.003 νέες θέσεις εργασίας** (ν.θ.ε.), που προέκυψαν από 1.986.442 προσλήψεις και1.893.439 αποχωρήσεις, έναντι 127.644 ν.θ.ε. του 2019, γεγονός που αναμφισβήτητα οφείλεται αφενός στο μέτρο της 'αναστολής των συμβάσεων εργασίας', που περιόρισε σε σημαντικό βαθμό τις απολύσεις, αφετέρου στα μέτρα στήριξης της απασχόλησης που μειώνουν αποφασιστικά το μη μισθολογικό κόστος των εργοδοτών.

Όμως οι έντονες επιπτώσεις της πανδημίας στην απασχόληση του 2020 αποτυπώνονται ανάγλυφα στη διαφορά προσλήψεων από την προηγούμενη χρονιά, που ανέρχεται σε -844.443 θέσεις και ισοδυναμούν με **30% λιγότερες προσλήψεις σε σύγκριση με το 2019** (Γράφημα 106). Πρόκειται στη συντριπτική τους πλειοψηφία για **θέσεις εποχιακής απασχόλησης** στον τουρισμό, την εστίαση και την ψυχαγωγία και οι οποίες συνοδεύονται από τις αντίστοιχες απολύσεις στο τέλος της σεζόν (-809.802 απολύσεις το 2020 σε σύγκριση με το 2019).

Στο Γράφημα 107 αποτυπώνονται οι προσλήψεις, αποχωρήσεις και το ισοζύγιο τους ανά 3μηνο για το 2020. Παρατηρούμε ότι **οι λιγότερες προσλήψεις** έλαβαν χώρα κατά το **β' 3μηνο** (386.165), λόγω των αυστηρών περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, μία περίοδο που ιστορικά πραγματοποιούνταν οι περισσότερες προσλήψεις ενόψει της τουριστικής περιόδου. Συγκριτικά, το **γ΄3μηνο** απεδείχθη με διαφορά **το πιο παραγωγικό από πλευράς προσλήψεων** (706.812), σημειώνοντας και **το υψηλότερο θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε.** (110.782)

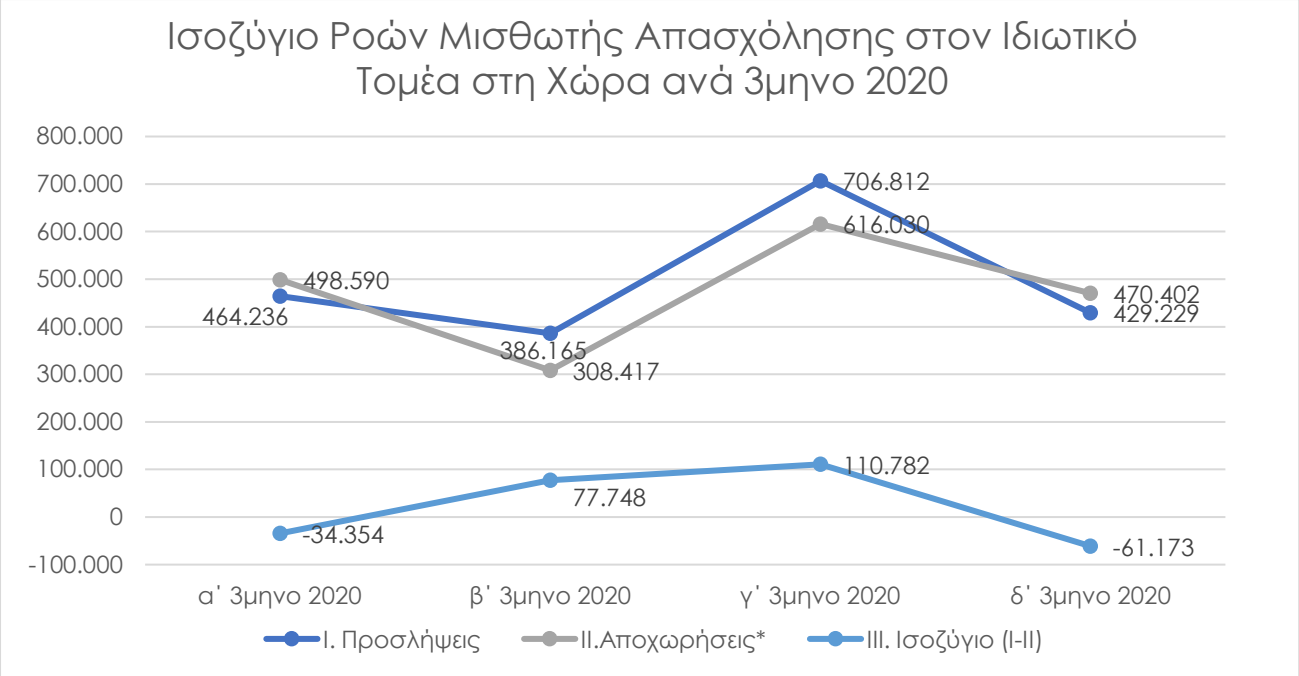
Πίνακας 73 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά 3μηνο – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	α΄ 3μηνο 2020	β΄ 3μηνο 2020	γ΄ 3μηνο 2020	δ΄ 3μηνο 2020	Σύνολο 2020	Σύνολο 2019	Διαφορά	Μεταβολή 2020-2019
I. Προσλήψεις	464.236	386.165	706.812	429.229	1.986.442	2.830.885	-844.443	-29,8%
II. Αποχωρήσεις[15]	498.590	308.417	616.030	470.402	1.893.439	2.703.241	-809.802	-30,0%
III. Ισοζύγιο (I-II)	-34.354	77.748	110.782	-61.173	93.003	127.644	-34.641	-27,1%

Γράφημα 106 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα - Σύγκριση 2020-2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

[15] Περιλαμβάνονται λήξεις συμβάσεων, οικειοθελείς αποχωρήσεις και απολύσεις

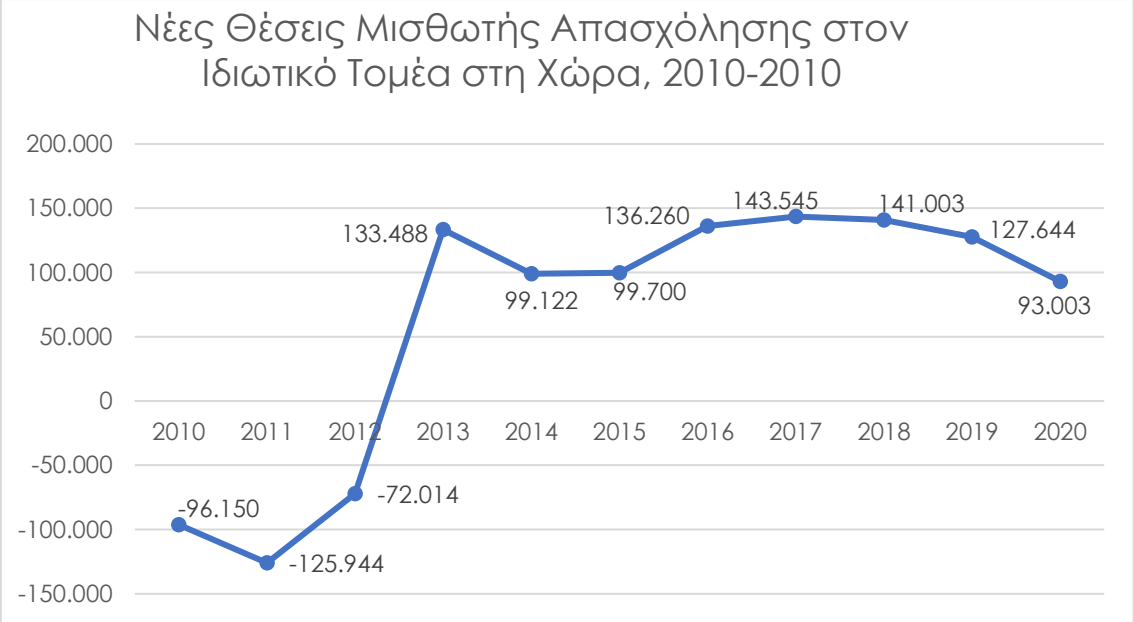
Γράφημα 107 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα ανά 3μηνο 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

10.1.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα 2010-2020

Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 74 και απεικονίζεται στο Γράφημα 108, το 2020 με 93.003 ν.θ.ε. ήταν το χειρότερο, από το 2013 και μετά, από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε., αλλά πολύ κοντά στις επιδόσεις των ετών 2014 και 2015.

Πίνακας 74 - Ιστορικό Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης 2010-2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Έτος	Ισοζύγιο Νέων Θέσεων Εργασίας
2010	-96.150
2011	-125.944
2012	-72.014
2013	133.488
2014	99.122
2015	99.700
2016	136.260
2017	143.545
2018	141.003
2019	127.644
2020	93.003

Γράφημα 108- Νέες Θέσεις Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στη Χώρα, 2010-2010 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

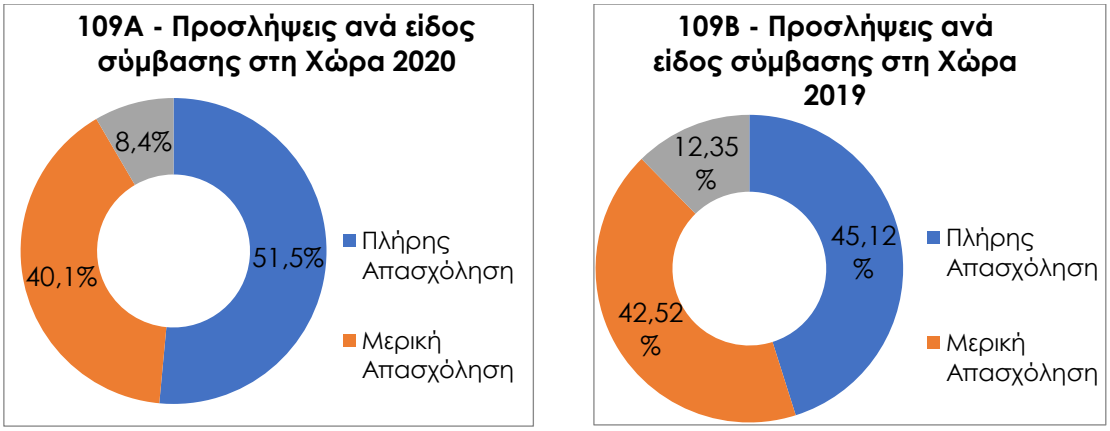
10.1.3. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στη Χώρα το 2020 - Σύγκριση με 2019

Η ανάλυση των προσλήψεων του ιδιωτικού τομέα, ανά είδος σύμβασης εργασίας κατά το 2020 και η σύγκριση τους με το 2019, οδηγούν σε ορισμένες αναμενόμενες διαφοροποιήσεις, που εξηγούνται απόλυτα από τη συγκυρία. Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 75, **οι περίπου 845.000 λιγότερες προσλήψεις του 2020**, σε σύγκριση με το 2019, **αφορούν κυρίως στην μερική απασχόληση** (από 1.203.794 σε 796.342) **και την εκ περιτροπής απασχόληση** (από 349.695 σε 167.311) και λιγότερο στην πλήρη απασχόληση (από 1.277.396 σε 1.022.789).

Ως αποτέλεσμα, όπως απεικονίζεται στα Γραφήματα 109Α και 109Β, το ποσοστό των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα με πλήρη απασχόληση δείχνει να αυξάνεται σημαντικά από 45,12% το 2019 στο 51,5% το 2020. Το αποτέλεσμα αυτό είναι αναμενόμενο, καθώς οι θέσεις μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης συναντώνται κυρίως σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η εστίαση και η ψυχαγωγία, που επλήγησαν σημαντικά κατά το 2020 λόγω της πανδημίας.

Πίνακας 75 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Έτος	Πλήρης Απασχόληση	Μερική Απασχόληση	Εκ Περιτροπής Απασχόληση	Σύνολο Προσλήψεων
2020	1.022.789	796.342	167.311	1.986.442
Μερίδιο	51,5%	40,1%	8,4%	100,00%
2019	1.277.396	1.203.794	349.695	2.830.885
Μερίδιο	45,12%	42,52%	12,35%	100,00%

Γράφημα 109Α - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στη χώρα 2020 & 111Β - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στη χώρα 2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

10.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Περιφέρεια

Ακολουθεί η ανάλυση του ισοζυγίου ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, για τα τέσσερα 3μηνα του 2020 (Πίνακας 76).

Πίνακας 76 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, ανά 3μηνο, για το 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Περιφέρεια	α΄ 3μηνο 2020	β΄ 3μηνο 2020	γ΄ 3μηνο 2020	δ΄ 3μηνο 2020	Σύνολο 2020	Σύνολο 2019	Διαφορά
Κεντρικής Μακεδονίας	-5.979	17.908	2557	-1977	12.509	19.316	-6.807
Ανατ. Μακεδ.& Θράκης	220	4.411	2205	-2579	4.257	3.808	449
Δυτικής Μακεδονίας	-1.270	-674	1188	309	-447	118	-565
Ηπείρου	-1.610	2.044	1792	250	2.476	4.333	-1.857
Θεσσαλίας	-2.485	4.150	760	1034	3.459	5.630	-2.171
Στερεάς Ελλάδας	-551	1.816	2958	-269	3.954	5.232	-1.278
Δυτικής Ελλάδας	-1.438	1.609	2929	3552	6.652	5.803	849
Αττικής	-20.903	1.180	15642	41.824	37.743	64.257	-26.514
Πελοποννήσου	-3.020	6.607	3671	-2318	4.940	4.611	329
Βορείου Αιγαίου	-485	1.575	1712	-1498	1.304	1.038	266
Νοτίου Αιγαίου	3.226	18.253	30758	-45335	6.902	2.629	4.273
Ιονίων Νήσων	72	7.540	16868	-21844	2.636	2.513	123
Κρήτης	-131	11.329	27742	-32322	6.618	8.356	-1.738
Ελλάδα	**-34.354**	**77.748**	**110782**	**-61173**	**93.003**	**127.644**	-34.641

Οι θετικές τάσεις Ιανουαρίου- Φεβρουαρίου, οι έντονα αρνητικές τάσεις Μαρτίου-Μάϊου και οι θετικές του Ιουνίου, οδήγησαν σε ένα **συνολικό θετικό ισοζύγιο 11.929 θέσεων εργασίας για το α' εξάμηνο 2020** (έναντι 33.392 του περυσινού)**για την ΠΚΜ**, ενώ το θετικό ισοζύγιο 2.557

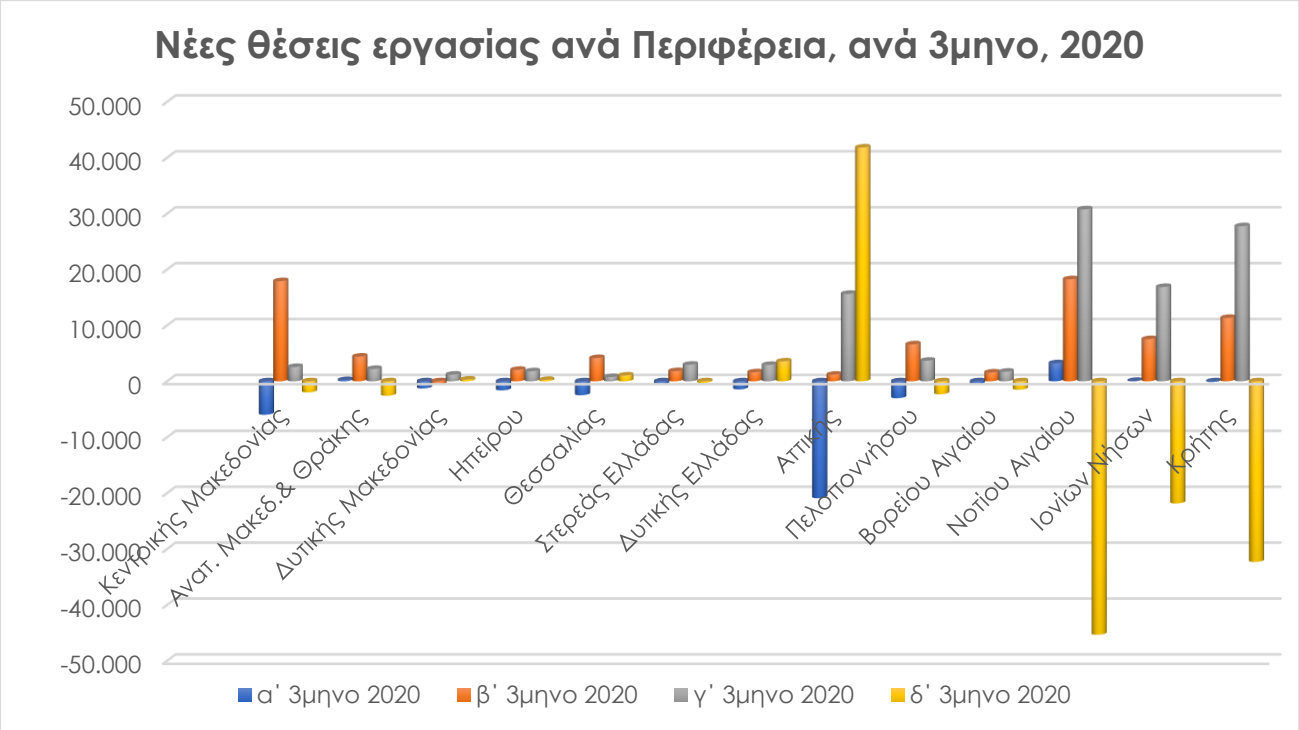
ν.θ.ε. του γ΄ 3μήνου και το αρνητικό -1.077 ν.θ.ε. του δ΄ 3μήνουδιαμόρφωσαν ένα **θετικό ισοζύγιο 12.509 ν.θ.ε. για το 2020,** δηλαδή 6.807 λιγότερες από το 2019.

Αξιοσημείωτο είναι ότι όλες οι Περιφέρειες της Χώρας εμφανίζουν θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε. κατά το 2020, με μόνη εξαίρεση τη Δυτική Μακεδονία (-447).

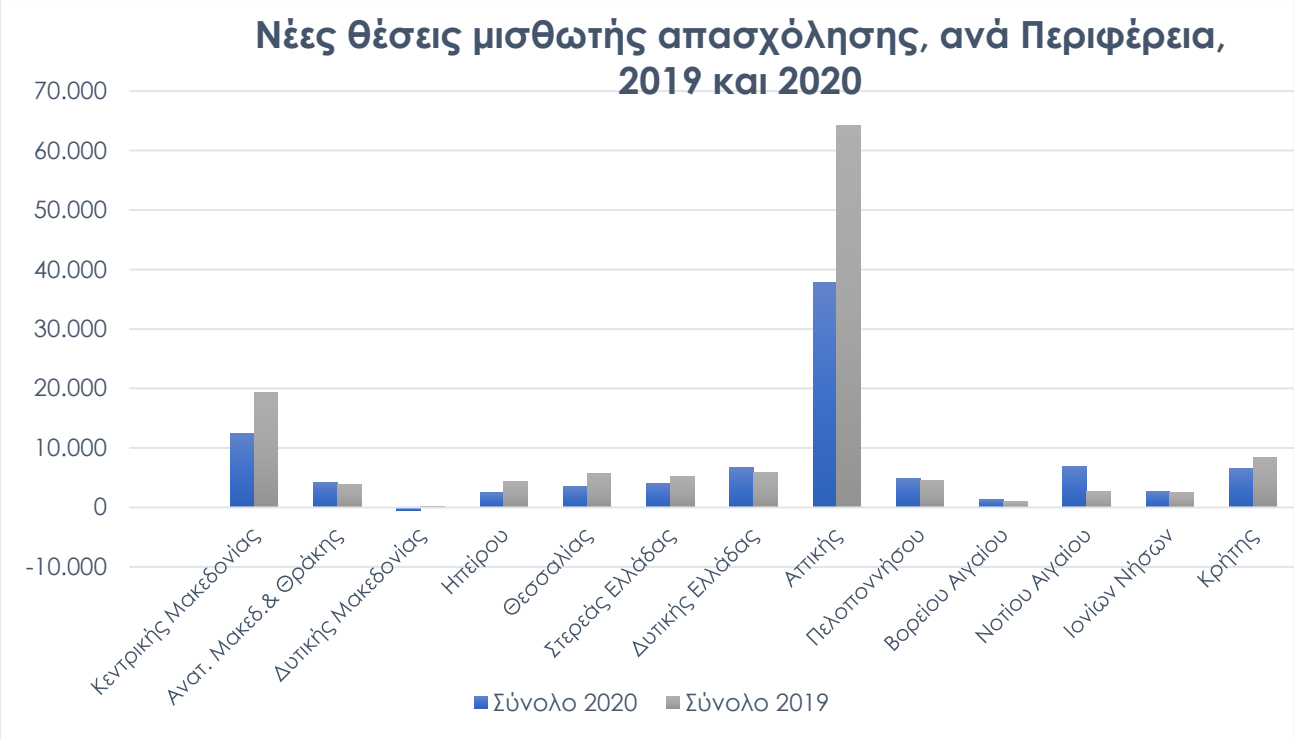
Στο Γράφημα 110 απεικονίζονται οι νέες θέσεις εργασίας μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, για τα τέσσερα 3μηνα του 2020. Παρατηρούμε ότι οι **Περιφέρειες με εξάρτηση από τον θερινό τουρισμό** (Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης), **εμφανίζουν πολύ καλές επιδόσεις κατά το γ΄3μηνο** σε σύγκριση με το υπόλοιπο έτος, σε αντίθεση με την **ΠΚΜ που εμφανίζει την καλύτερη επίδοση της κατά το β' 3μηνο του 2020.** Για την **Αττική,** η καλύτερη επίδοση με διαφορά είναι ιστορικά το **δ΄3μηνο** του έτους.

Στο τέλος του Πίνακα 77 γίνεται η σύγκριση του Ισοζυγίου Ροών Μισθωτής Απασχόλησης για τα έτη 2019 και 2020 στις 13 Περιφέρειες της Χώρας, η οποία απεικονίζεται και στο Γράφημα 115. **Η Αττική με 37.743 ν.θ.ε. έχει μερίδιο 40% στο σύνολο των ν.θ.ε. της Χώρας για το 2020 και ακολουθεί η ΠΚΜ με μερίδιο 13,4%.**Παρατηρούμε ότι **το 2019,** όλες οι Περιφέρειες της Χώρας εμφανίζουν θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε., με την Αττική να συγκεντρώνει μερίδιο 50% στο σύνολο των ν.θ.ε. της Χώρας και την **ΠΚΜ** να ακολουθεί με **15%.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι στις **6 από τις 13 Περιφέρειες** της Χώρας (Γράφημα 111), **δημιουργήθηκαν περισσότερες ν.θ.ε. κατά το 2020 από τις αντίστοιχες του 2019** (εμφανίζονται με θετική διαφορά στον Πίνακα 77), παρά τη μεγάλη οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία, προφανώς λόγω του μέτρου της διαθεσιμότητας (υπολογίζονται ως εργαζόμενοι) και της γενναίας επιδότησης των εργοδοτικών εισφορών.

Γράφημα 110 - Νέες θέσεις εργασίας ανά Περιφέρεια, ανά 3μηνο, 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Γράφημα 111 - Νέες θέσεις μισθωτής απασχόλησης, ανά Περιφέρεια, 2019 και 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

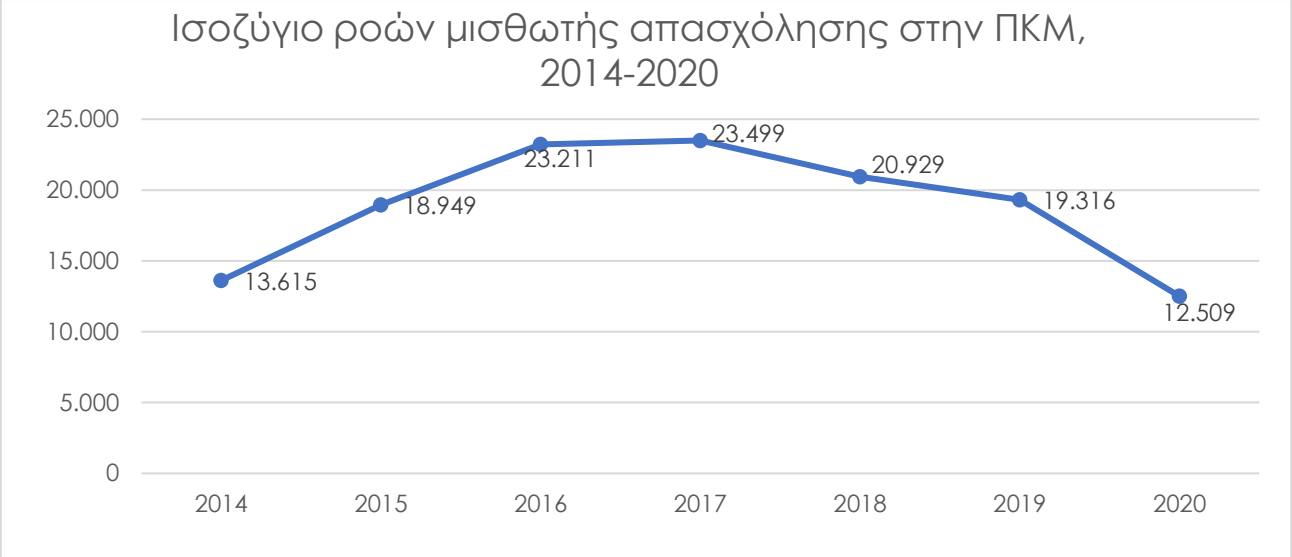
10.3. Μισθωτή Απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ, κατά το 2020

10.3.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ 2014-2020

Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 77 και απεικονίζεται στο Γράφημα 112, το 2020 με 12.509 ν.θ.ε. ήταν για την ΠΚΜ το χειρότερο από το 2014 και μετά, έτος κατά το οποίο ξεκίνησε η ηλεκτρονική καταχώριση στοιχείων στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ». Πρόκειται για αναμενόμενη εξέλιξη λόγω της πανδημίας που επηρέασε έντονα τις προσλήψεις στον τουρισμό, την εστίαση και την ψυχαγωγία.

Πίνακας 77 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στην ΠΚΜ 2010-2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Έτος	Ισοζύγιο Νέων Θέσεων Εργασίας
2014	13.615
2015	18.949
2016	23.211
2017	23.499
2018	20.929
2019	19.316
2020	12.509

Γράφημα 112 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στην ΠΚΜ, 2014-2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

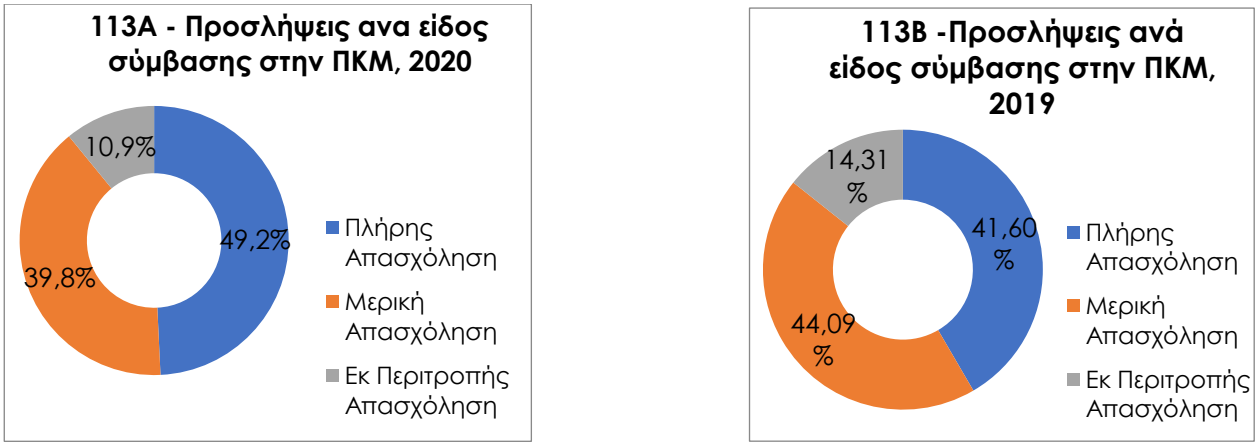
10.3.2. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στην ΠΚΜ το 2020 - Σύγκριση με 2019

Η ανάλυση των προσλήψεων του ιδιωτικού τομέα στην ΠΚΜ, ανά είδος σύμβασης εργασίας κατά το 2020 και η σύγκριση τους με το 2019, οδηγούν σε αξιοσημείωτες αλλά αναμενόμενες διαφοροποιήσεις, που εξηγούνται απόλυτα από τη συγκυρία. Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 78, οι περίπου **125.000 λιγότερες προσλήψεις του 2020,** σε σύγκριση με το 2019, αφορούν κυρίως στην **μερική απασχόληση** (περίπου**60.000 λιγότερες)** και την **εκ περιτροπής απασχόληση** (περίπου **29.000 λιγότερες**) και λιγότερο στην πλήρη απασχόληση (περίπου 27.000 λιγότερες).

Ως αποτέλεσμα, όπως απεικονίζεται στα Γραφήματα 113Α και 113Β, το ποσοστό των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα με πλήρη απασχόληση δείχνει να αυξάνεται σημαντικά από 41,60% το 2019 στο 49,20% το 2020. Το φαινόμενο αυτό είναι αναμενόμενο, καθώς οι θέσεις μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης συναντώνται κυρίως σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η εστίαση και η ψυχαγωγία, που επλήγησαν σημαντικά κατά το 2020 στην ΠΚΜ (κυρίως σε Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας και Θεσσαλονίκης), λόγω της πανδημίας.

Πίνακας 78 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στην ΠΚΜ - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Έτος	Πλήρης Απασχόληση	Μερική Απασχόληση	Εκ Περιτροπής Απασχόληση	Σύνολο Προσλήψεων
2020	160.402	129.786	35.533	325.721
Μερίδιο	49,2%	39,8%	10,9%	100,0%
2019	187.172	198.395	64.380	449.947
Μερίδιο	41,60%	44,09%	14,31%	100,00%

Γράφημα 113Α - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στην ΠΚΜ, 2020 & 113Β - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης στην ΠΚΜ, 2019 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

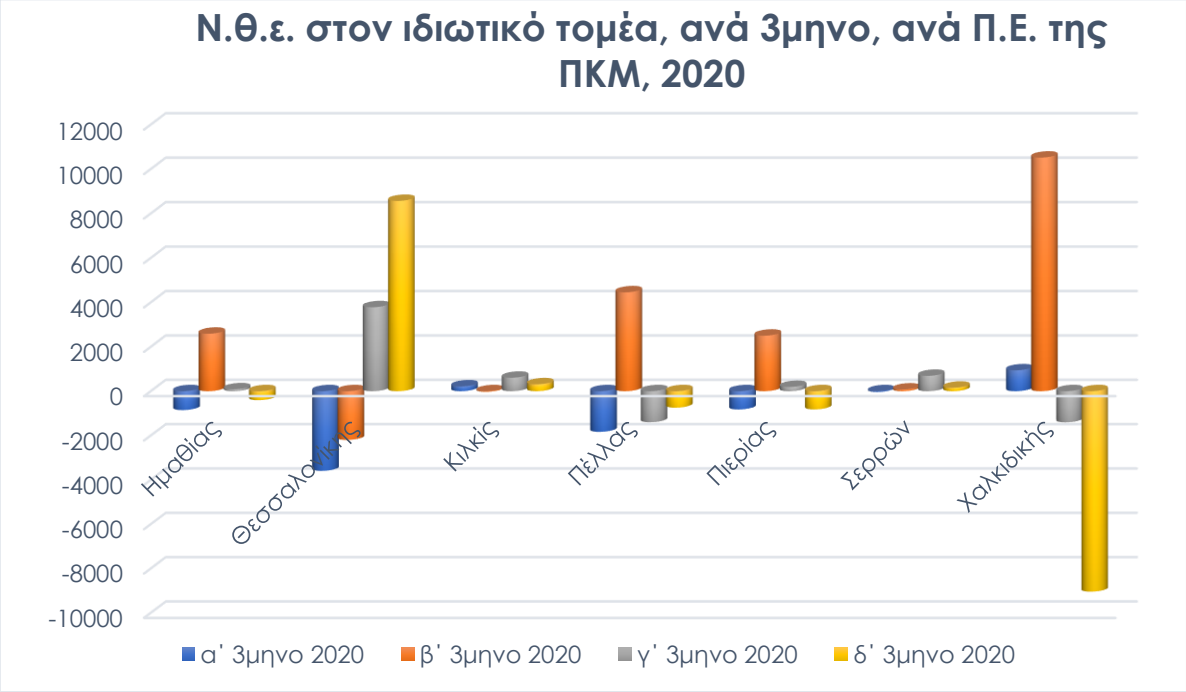
Στον παρακάτω Πίνακα 79 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα **ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΚΜ**, για τα **τέσσερα 3μηνα** του 2020.Παρατηρούμε ότι **το σύνολο των Π.Ε. της ΠΚΜ εμφανίζουν θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε. για το 2020** (όπως και το 2019), ενώ το **52% των ν.θ.ε. της ΠΚΜ** δημιουργήθηκαν στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**(6.556 από 12.509), **έναντι 68% για το 2019**(13.121 από 19.316).

Πίνακας 79 - Νέες Θέσεις μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, ανά 3μηνο, για το 2020 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

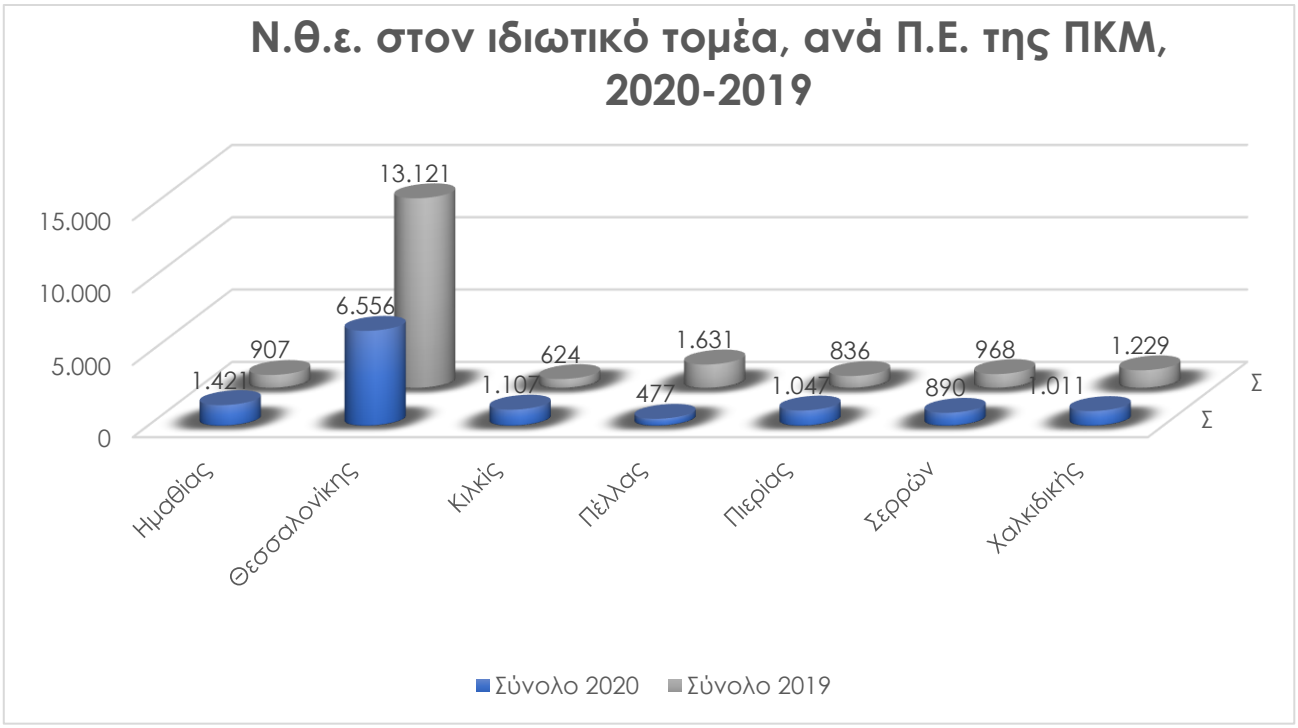
Περιφερειακή Ενότητα	α΄ 3μηνο 2020	β΄ 3μηνο 2020	γ΄ 3μηνο 2020	δ΄ 3μηνο 2020	Σύνολο 2020	Σύνολο 2019	Διαφορά
Ημαθίας	-851	2589	87	-404	1.421	907	514
Θεσσαλονίκης	-3.593	-2198	3781	8.566	6.556	13.121	-6.565
Κιλκίς	217	-29	607	312	1.107	624	483
Πέλλας	-1.833	4453	-1399	-744	477	1.631	-1.154
Πιερίας	-823	2501	191	-822	1.047	836	211
Σερρών	-37	77	693	157	890	968	-78
Χαλκιδικής	941	10515	-1403	-9.042	1.011	1.229	-218
Σύνολο ΠΚΜ	**-5.979**	17908	2557	-1.977	12.509	19.316	-6.807

Όπως διακρίνουμε στο Γράφημα 114, το **β΄3μηνο** αποδείχθηκε το καλύτερο από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. για τις **Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας, Πέλλας και Ημαθίας,** ενώ για την **Π.Ε. Θεσσαλονίκης** αποδοτικότερο ήταν το **δ΄3μηνο** με διαφορά.

Σε **3Π.Ε. της ΠΚΜ**, δηλαδή **Ημαθίας** (514), **Κιλκίς** (483) και **Πιερίας**(211) (Γράφημα 115), φαίνεται να **δημιουργήθηκαν περισσότερες ν.θ.ε. κατά το 2020 από τις αντίστοιχες του 2019** (εμφανίζονται με θετική διαφορά στον Πίνακα 8), παρά τη μεγάλη οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία, προφανώς λόγω του μέτρου της διαθεσιμότητας (υπολογίζονται ως εργαζόμενοι) και της γενναίας επιδότησης των εργοδοτικών εισφορών. Από τις υπόλοιπες 4 Π.Ε., τη μεγαλύτερη σχετική **'συγκράτηση'** σε δημιουργία ν.θ.ε. για το 2020 παρουσιάζουν οι **Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Πέλλας.**

Πηγή: Γράφημα 114 - Ν.θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Γράφημα 115 - Ν.θ.ε. στον ιδιωτικό τομέα, ανά 3μηνο, ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, 2019-2020 – Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

10.4. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα και στην ΠΚΜ για το 2020

Στην ενότητα που ακολουθεί απεικονίζονται οι δυναμικοί Κλάδοι και τα Επαγγέλματα, τόσο στο σύνολο της Χώρας, όσο και στην ΠΚΜ, με στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, τα οποία αντλήθηκαν από τη διαδραστική πλατφόρμα του Εθνικού ΜΔΑΑΕ του ΕΙΕΑΔ. Υπογραμμίζεται ότι τα μέτρα στήριξης της απασχόλησης (π.χ. διαθεσιμότητα κ.ά.), δημιούργησαν ένα ισχυρό κρατικό προστατευτικό δίχτυ ασφαλείας, που προφανώς διαμορφώνει μια διαφορετική προσωρινή εικόνα στην ελεύθερη αγορά εργασίας. Επομένως, οι συγκρίσεις με προηγούμενα και επόμενα έτη θα πρέπει να γίνονται με επιφύλαξη.

10.4.1. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα για το 2020

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 116, **ο πιο δυναμικός κλάδος** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. το 2020, ήταν με διαφορά ο ***'Γενικές δραστηριότητες δημόσιας διοίκησης'*** με 14.968 ν.θ.ε., στη 2η θέση ο κλάδος *'Νοσοκομειακές δραστηριότητες'* με 7.972 *ν.θ.ε και στην 3η θέση* ο κλάδος 'Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών ή καπνού' με 7.564ν.θ.ε.. Επιβεβαιώνεται επομένως ότι **για το 2020, ο βασικός δημιουργός ν.θ.ε. ιδιωτικού δικαίου ήταν το κράτος.**

Γράφημα 116 - Οι 10 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ, / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Στον αντίποδα, **μεταξύ των 5 κλάδων με τα αρνητικότερα ισοζύγια** προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 (Γράφημα 117), βρίσκονται **4 κλάδοι** που επλήγησαν σημαντικά από την πανδημία και σχετίζονται με **τον τουρισμό, την ψυχαγωγία και το εμπόριο ενδυμάτων**, ενώ σημαντικές είναι και οι απώλειες στον κλάδο των

Τραπεζών, όπου βρίσκονται σε εξέλιξη προγράμματα αναδιάρθρωσης και εθελούσιας εξόδου εργαζομένων.

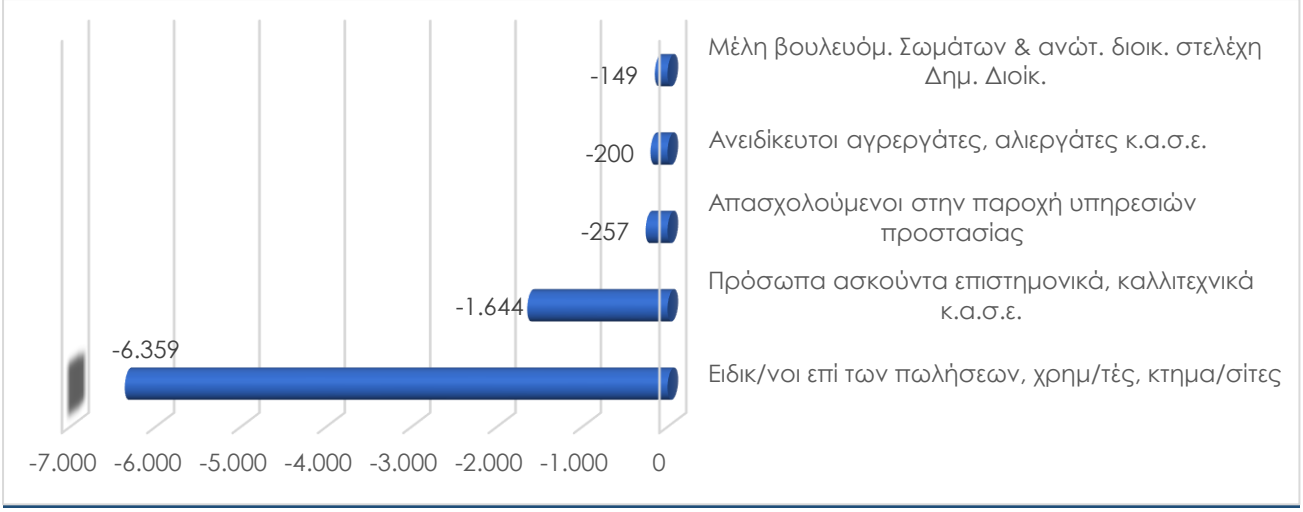
Γράφημα 117 - Οι 5 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα118, **το πιο δυναμικό επάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. το 2020, ήταν με διαφορά το ***'Υπάλληλοι Γραφείου'* με 28.319 ν.θ.ε.,** στη 2η θέση το *'Πλανόδιοι Πωλητές, Οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.'* με 18.135 και στην 3η θέση το *'Ανειδίκευτοι εργάτες'* με 13.587 ν.θ.ε., ενώ στην 4η και 5η θέση ακολουθούν επαγγέλματα που ευνοήθηκαν ξεκάθαρα από την πανδημία.

Γράφημα 118 - Τα 10 επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Όπως ήταν αναμενόμενο, το επάγγελμα ***'Ειδικ/νοι επί των πωλήσεων, χρημ/τές, κτημα/σίτες'*** με -6.359 θέσεις είναι με διαφορά αυτό **με τα αρνητικότερα ισοζύγια** προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 (Γράφημα 119).

Γράφημα 119 - Τα 5 επαγγέλματα (2D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

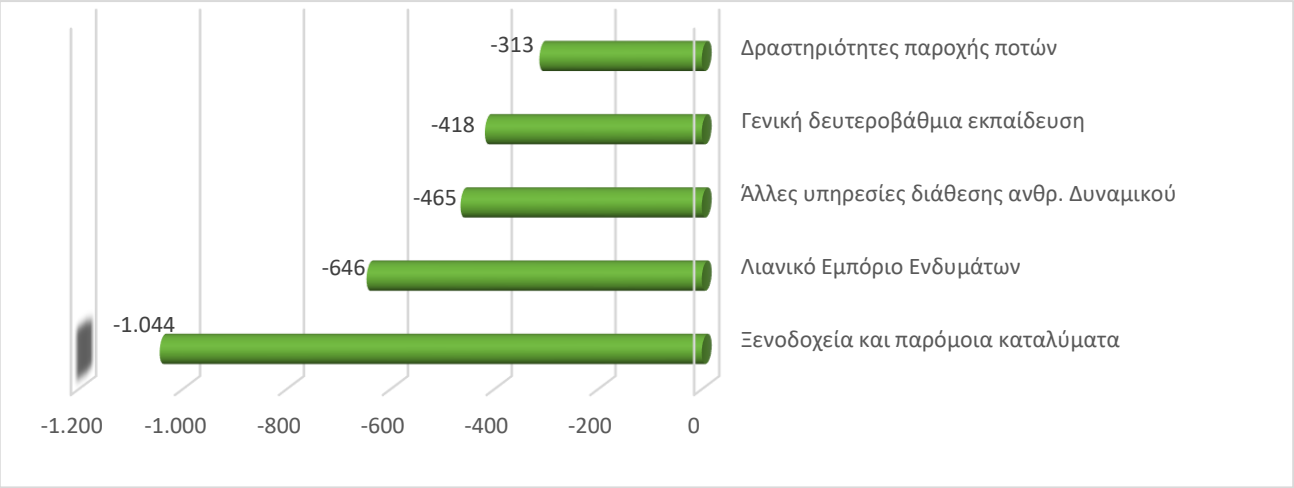
10.4.2. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην ΠΚΜ για το 2020

Ως προς την **ΠΚΜ,** όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 120, **ο πιο δυναμικός κλάδος** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. για το 2020, ήταν επίσης με διαφορά ο ***'Γενικές δραστηριότητες δημόσιας διοίκησης'*** με 2.531 ν.θ.ε., στη 2η θέση ο κλάδος 'Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών ή καπνού' με 1.301 *ν.θ.ε και στην 3η θέση ο κλάδος 'Νοσοκομειακές δραστηριότητες'* με 1.286ν.θ.ε.. Επιβεβαιώνεται επομένως **και στην περίπτωση της ΠΚΜ, ότι το κράτος ήταν ο βασικός δημιουργός ν.θ.ε. ιδιωτικού δικαίου, για το 2020.**

Στον αντίποδα, όπως ήταν αναμενόμενο, ο κλάδος ***'Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα'*** με -1.044 θέσεις παρουσίασε **το αρνητικότερο ισοζύγιο** προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ, με το *'Λιανικό Εμπόριο Ενδυμάτων'* να ακολουθεί με -646 θέσεις (Γράφημα 121).

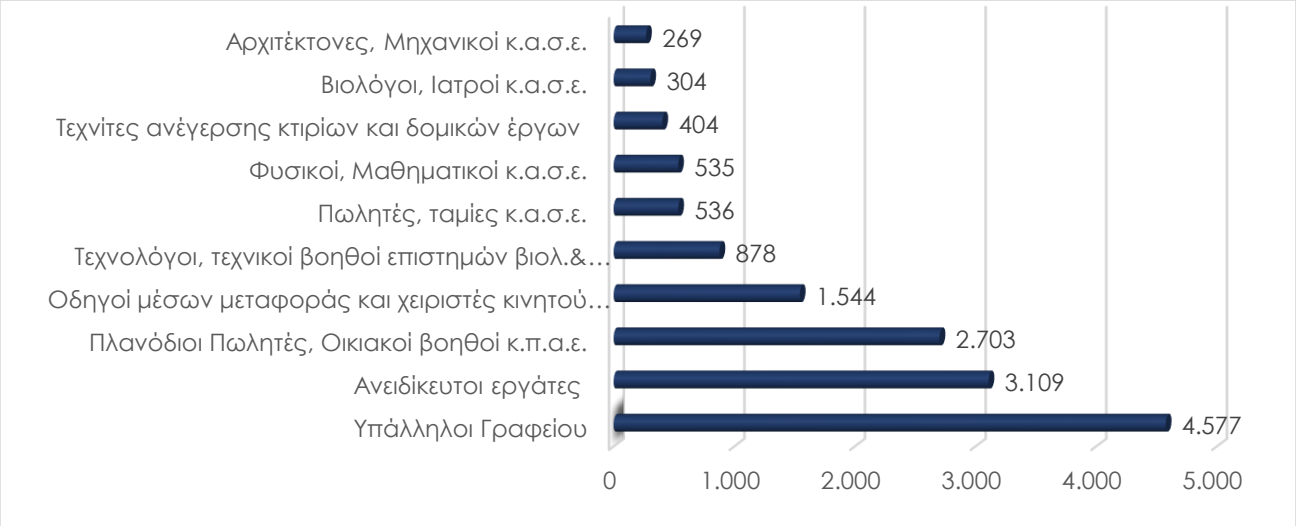

Γράφημα 120 - Οι 10 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Γράφημα 121 - Οι 5 Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020 - Πηγή: ΕΙΕΑΔ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ -ΠΚΜ

Ως προς τα επαγγέλματα, όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 122, **το πιο δυναμικό επάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. το 2020, ήταν και στην ΠΚΜ το ***'Υπάλληλοι Γραφείου' με 4.577 ν.θ.ε.,*** στη 2η θέση το *'Ανειδίκευτοι εργάτες'* με 3.109 και στην 3η θέση το *'Πλανόδιοι Πωλητές, Οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.'* με 2.703 ν.θ.ε., ενώ στην 4η και 5η θέση ακολουθούν επαγγέλματα που ευνοήθηκαν από την πανδημία, όπως το *'Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού'* και το 'Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί επιστημών βιολ.& υγείας'.

Γράφημα 122 - Τα 10 επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ

Στον αντίποδα, όπως ήταν αναμενόμενο, το επάγγελμα ***'Ειδικ/νοι επί των πωλήσεων, χρημ/τές, κτημα/σίτες'*** με -1.304 θέσεις είναι αυτό **με τα αρνητικότερα ισοζύγια** προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ, όπως άλλωστε και στη Χώρα για το 2020 (Γράφημα 123) και ακολουθούν οι *'Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών'* (Σερβιτόροι, Μάγειροι, Κομμωτές, Αισθητικοί)με -657 θέσεις και οι *'Εκπαιδευτικοί'* με -511 θέσεις.

Γράφημα 123 - Τα 5 επαγγέλματα (2D) με τα αρνητικότερα ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ για το 2020Πηγή: ΕΙΕΑΔ, Επεξεργασία: ΜΔΑΑΕ της ΠΚΜ

11. Δημιουργία νέων θέσεων Εργασίας σε Χώρα, ΠΚΜ και Π.Ε. της ΠΚΜ κατά το α΄ εξάμηνο του 2021

Στην Ενότητα αυτή παρουσιάζεται το **ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα** στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τις Π.Ε. της για το **α΄ εξάμηνο του 2021** και συγκρίνεται με το αντίστοιχο παρελθόντων ετών, σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.

11.1. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα, κατά το α΄ εξάμηνο του 2021

Σύμφωνα με στοιχεία που αντλήθηκαν από το «ΕΡΓΑΝΗ», που καταγράφει με ηλεκτρονικό τρόπο τις ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, στον Πίνακα 80 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης για το α΄ 6μηνο του 2021 και συγκρίνεται με τα αντίστοιχα των δύο προηγούμενων ετών.

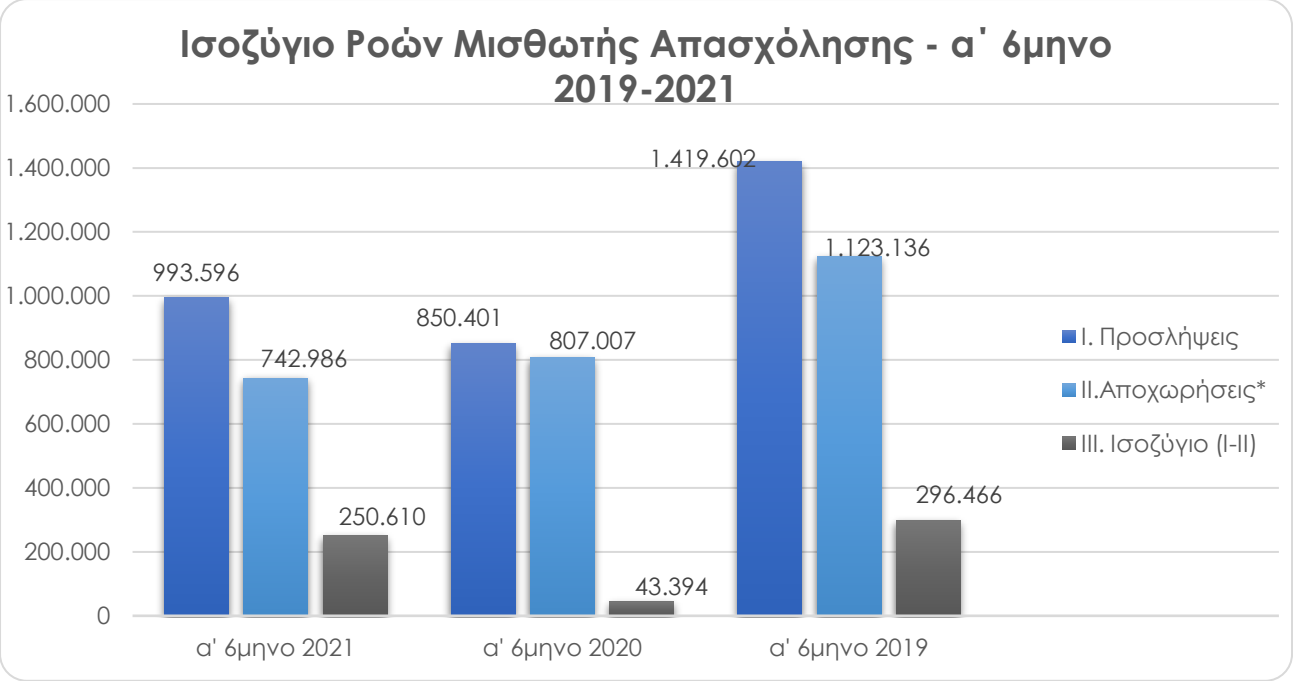
Κατά το **α΄ 6μηνο του 2021** δημιουργήθηκαν **250.610 νέες θέσεις εργασίας**, (48.732κατά το α΄ 3μηνο), που προέκυψαν από 993.596 προσλήψεις και742.986 αποχωρήσεις, έναντι ισοζυγίου 43.394 θέσεων εργασίας κατά το α΄ 6μηνο του 2020, δηλαδή 207.216 περισσότερες, προσεγγίζοντας το υψηλό θετικό ισοζύγιο του 2019 (296.466 ν.θ.ε.). Αποδεικνύεται επομένως η θετική επίδραση αφενός του μέτρου της 'αναστολής των συμβάσεων εργασίας', που περιόρισε σε σημαντικό βαθμό τις απολύσεις, αφετέρου των μέτρων στήριξης της απασχόλησης, που μειώνουν αποφασιστικά το μη μισθολογικό κόστος των εργοδοτών και ενθαρρύνουν τις προσλήψεις.

Όμως, οι συνεχιζόμενες επιπτώσεις της πανδημίας στην απασχόληση αποτυπώνονται στη σύγκριση των μεγεθών του 2021 με το αντίστοιχο 6μηνο του 2019. Οι φετινές προσλήψεις υπολείπονται περίπου 425.000 θέσεων και οι απολύσεις (που επηρεάζονται από την κινητικότητα των εργαζομένων σε εποχιακά επαγγέλματα) περίπου 380.000 θέσεων, συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες του 2019 (Γράφημα 124).

Πίνακας 80 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

	α' 6μηνο 2021	α' 6μηνο 2020	α' 6μηνο 2019
I. Προσλήψεις	993.596	850.401	1.419.602
II. Αποχωρήσεις[16]	742.986	807.007	1.123.136
III. Ισοζύγιο (I-II)	**250.610**	**43.394**	**296.466**
Διαφορά από προηγούμενο έτος	207216	-253.072	

[16] Περιλαμβάνονται λήξεις συμβάσεων, οικειοθελείς αποχωρήσεις και απολύσεις

Γράφημα 124 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης - α΄ 6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα στη Χώρα α' 6μηνο 2010-2021

Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 81 και απεικονίζεται στο Γράφημα 125, η επίδοση του α' 6μήνου του τρέχοντος έτους, ήταν **η 4η καλύτερη από το 2010 και μετά**, συνεχίζοντας τη θετική πορεία της τριετίας 2017-19, η οποία διακόπηκε από τα περιοριστικά μέτρα του περυσινού Μαρτίου, που επηρέασαν ολόκληρο το 2020, ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Πίνακας 81 - Ιστορικό Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης 2010-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Έτος	Ισοζύγιο ροών α΄ 6μήνου
2010	61.005
2011	29.947
2012	19.309
2013	90.534
2014	176.297
2015	203.123
2016	234.664
2017	255.903
2018	298.171
2019	296.466
2020	43.394
2021	250.610

Γράφημα 125- Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης α΄ 6μήνου 2010-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.3. Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021 - Σύγκριση με 2020 και 2019

Η ανάλυση των προσλήψεων του ιδιωτικού τομέα, ανά είδος σύμβασης εργασίας κατά το **α' 6μηνο του 2021** και η σύγκριση τους με τα αντίστοιχα 6μηνα των ετών 2020 και 2019, οδηγούν σε ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα.

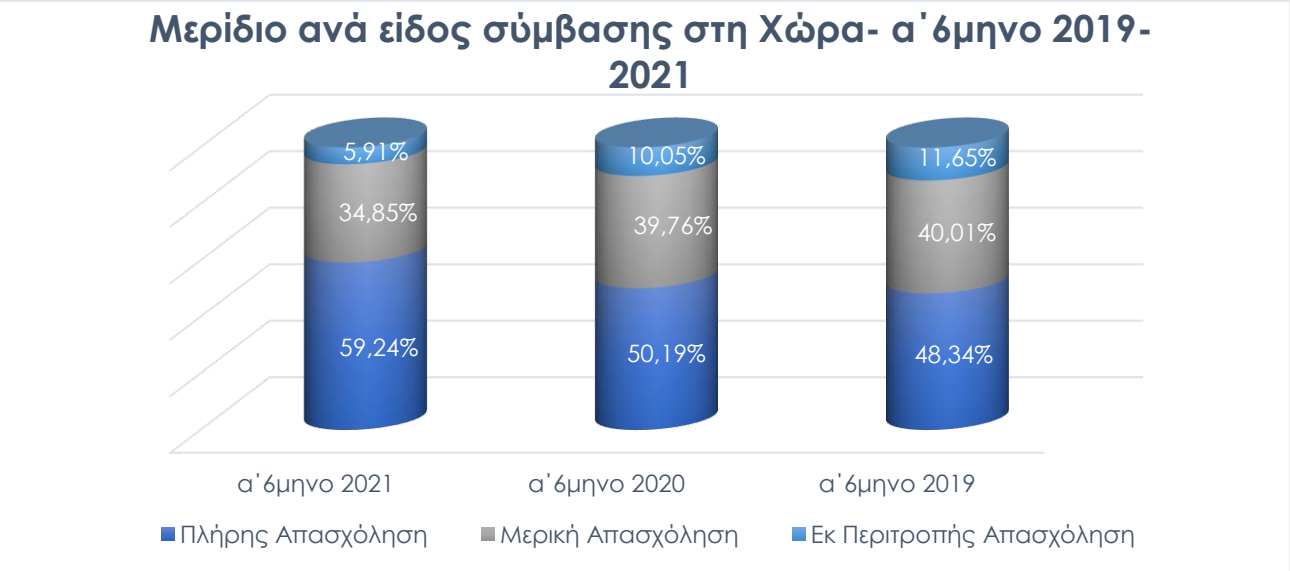
Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 82, **οι περίπου 143.000 περισσότερες προσλήψεις του α' 6μήνου του 2021**, σε σύγκριση με το αντίστοιχο του 2020, **αφορούν αποκλειστικά στην πλήρη απασχόληση** (από 426.847 σε 588.594 θέσεις) και ελάχιστα στη μερική απασχόληση (από 338.098 σε 346.256), ενώ η εκ περιτροπής υποχωρεί σημαντικά (από 85.456 θέσεις το 2020 σε 58.746 το 2021.

Στην ουσία, η σταδιακή επιστροφή στην κανονικότητα εκφράζεται με **ασυνήθιστη για την εποχή ένταση προσλήψεων πλήρους απασχόλησης,** προφανώς λόγω των γενναίων μέτρων στήριξης της απασχόλησης (Συν-Εργασία, επιδότηση εργοδοτικών εισφορών ξενοδοχείων 12μηνης λειτουργίας κ.ά.)

Ως αποτέλεσμα, όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 126, **το ποσοστό των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα με πλήρη απασχόληση δείχνει να αυξάνεται σημαντικά, από 48,34%** το α΄ 6μηνο του 2019(περίοδος κανονικότητας) και 50,19% του 2020 (περίοδος περιοριστικών μέτρων), **σε 59,24% το α΄ 6μηνο του 2021.**

Πίνακας 82 - Προσλήψεις ανά είδος σύμβασης εργασίας - α΄ 6μηνο - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Περίοδος	Πλήρης Απασχόληση	Μερική Απασχόληση	Εκ Περιτροπής Απασχόληση	Σύνολο Προσλήψεων
α΄6μηνο 2021	588.594	346.256	58.746	993.596
Μερίδιο	59,24%	34,85%	5,91%	100%
α΄6μηνο 2020	426.847	338.098	85.456	850.401
Μερίδιο	50,19%	39,76%	10,05%	100%
α΄6μηνο 2019	686.303	567.931	165.368	1.419.602
Μερίδιο	48,34%	40,01%	11,65%	100%

Γράφημα 126 - Μερίδιο ανά είδος σύμβασης στη Χώρα- α΄6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.4. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021

Στον Πίνακα 83 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα ανά Φύλο στη Χώρα, κατά το α' 6μηνο του 2021.Παρατηρούμε ότι τον Μάιο οι ν.θ.ε. που καταλαμβάνονται από γυναίκες (49.250) ξεπερνούν τις αντίστοιχες των ανδρών (45.916), ενώ τον Ιούνιο οι άνδρες καταλαμβάνουν υπερδιπλάσιες θέσεις εργασίας σε σχέση με τις γυναίκες (50.530 έναντι 22.972). Το φαινόμενο αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι αφενός η ζήτηση των επαγγελμάτων διαφέρει ανάλογα με τον μήνα προσλήψεων, αφετέρου αρκετά επαγγέλματα έχουν «έμφυλα χαρακτηριστικά», όπως θα αναλυθεί και στην τελευταία ενότητα (Δυναμικοί κλάδοι και επαγγέλματα). Ως αποτέλεσμα, από το σύνολο των 250.610 ν.θ.ε. που δημιουργήθηκαν κατά το α΄6μηνο του 2021, **το 56% κατελήφθη από άνδρες**(Γράφημα 127Α).

Συγκρίνοντας την παραπάνω σχέση με την αναλογία ανδρών και γυναικών στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της Χώρας για το 2019 (ΕΛΣΤΑΤ), όπως αυτή

αποτυπώνεται στο Γράφημα 127Β, διαπιστώνουμε ότι **υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία μεταξύ ανδρών και γυναικών,** ως προς τις ν.θ.ε. που δημιουργήθηκαν κατά το α΄6μηνο του 2021 και του μεριδίου τους στο σύνολο του εργατικού δυναμικού.

Πίνακας 83 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο στη Χώρα,α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

	α΄3μηνο	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	α΄6μηνο	Μερίδιο
Άρρενες	26412	17.422	45.916	50.530	140280	56,0%
Θήλεις	22320	15.788	49.250	22.972	110330	44,0%
Σύνολο	48732	33.210	95.166	73.502	250610	100%

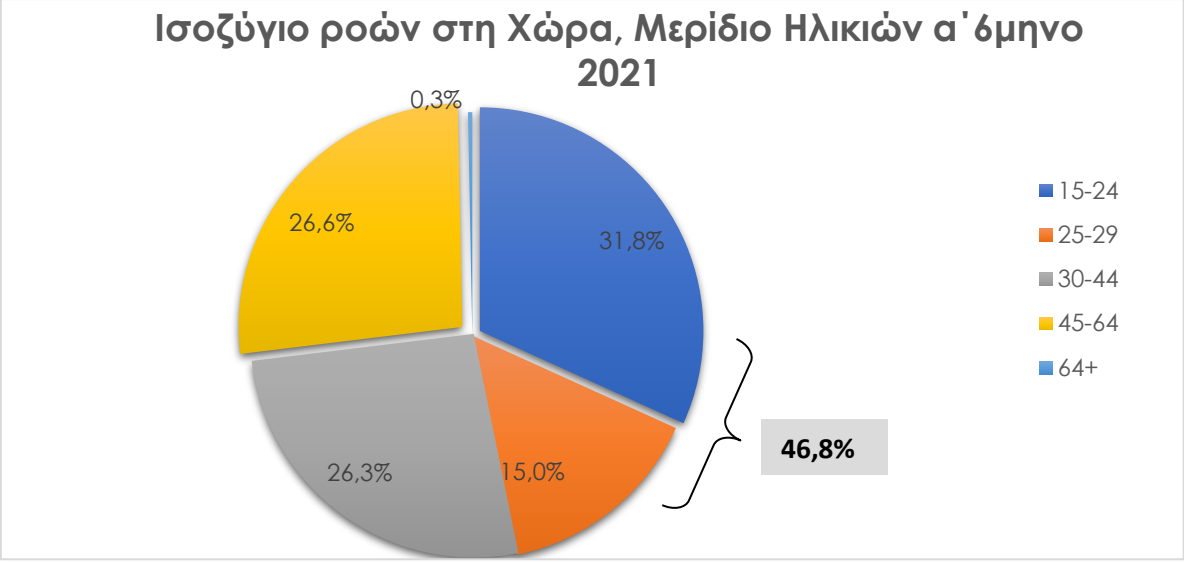
Γράφημα 127Α - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Φύλο, Α΄6μηνο 2021 & 131Β - Εργατικό Δυναμικό Χώρας 2019 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.5. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα το α' 6μηνο του 2021

Στον παρακάτω Πίνακα 84 αποτυπώνεται το μερίδιο συγκεκριμένων ομάδων ηλικιών (ταξινόμηση ΕΡΓΑΝΗ) στο ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα στη Χώρα, κατά το α' 6μηνο του 2021. Η ομάδα των νέων ηλικίας 15-24 έχει το μεγαλύτερο μερίδιο (31,8%) στο σύνολο των ν.θ.ε., με τις ομάδες 30-44 και 45-64 να ακολουθούν με μερίδια 26,3% και 26,6% αντίστοιχα. Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 132, **οι ηλικίες 15-29 ετών αποτελούν το 47% περίπου του συνόλου των ν.θ.ε. που δημιουργήθηκαν κατά το α΄6μηνο του 2021.**

Πίνακας 84 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα, α' 6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

Ηλικία	α΄6μηνο 2021	% στο σύνολο
15-24	79629	31,8%
25-29	37623	15,0%
30-44	65874	26,3%
45-64	66706	26,6%
64+	778	0,3%
Σύνολο	**250610**	**100,0%**

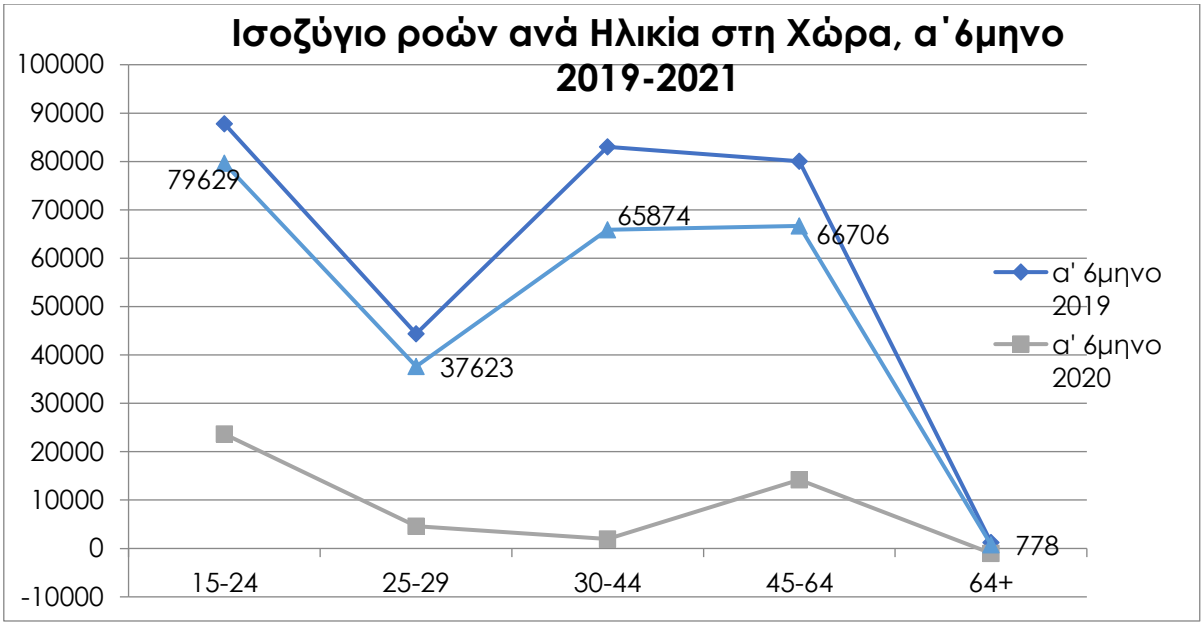
Γράφημα 128 - Ισοζύγιο ροών στη χώρα, μερίδιο ηλικιών - α΄6μηνο 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Στον παρακάτω Πίνακα 85 αποτυπώνεται το μερίδιο των συγκεκριμένων ομάδων ηλικιών (ταξινόμηση ΕΡΓΑΝΗ) στο ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα στη Χώρα, κατά το α' 6μηνο των ετών 2019, 2020 και 2021.

Όπως αποτυπώνεται και στο Γράφημα 129, σε όλες τις ομάδες ηλικιών υπάρχει πολύ μεγάλη πτώση στις ν.θ.ε. κατά το 2020 (κόκκινη γραμμή) και αντίθετα πολύ μεγάλη άνοδος κατά το 2021 (πράσινη), σε επίπεδα σχεδόν αντίστοιχα του 2019 (γαλάζια). **Οι μεταβολές αυτές είναι αντίστοιχες σε όλες τις ομάδες ηλικιών,** πλην αυτής των 64+, που έχει εξαιρετικά μικρό μερίδιο στο σύνολο των ν.θ.ε..

Πίνακας 85 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης ανά Ηλικία στη Χώρα, α' 6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Ηλικία	Α' 6μηνο 2019	Α' 6μηνο 2020	Α' 6μηνο 2021
15-24	87808	23652	79629
25-29	44348	4600	37623
30-44	83042	1940	65874
45-64	80021	14187	66706
64+	1247	-985	778
Σύνολο	**296466**	**43394**	**250610**

Γράφημα 129 - Ισοζύγιο ροών ανά Ηλικία στη Χώρα, α΄6μηνο 2019-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

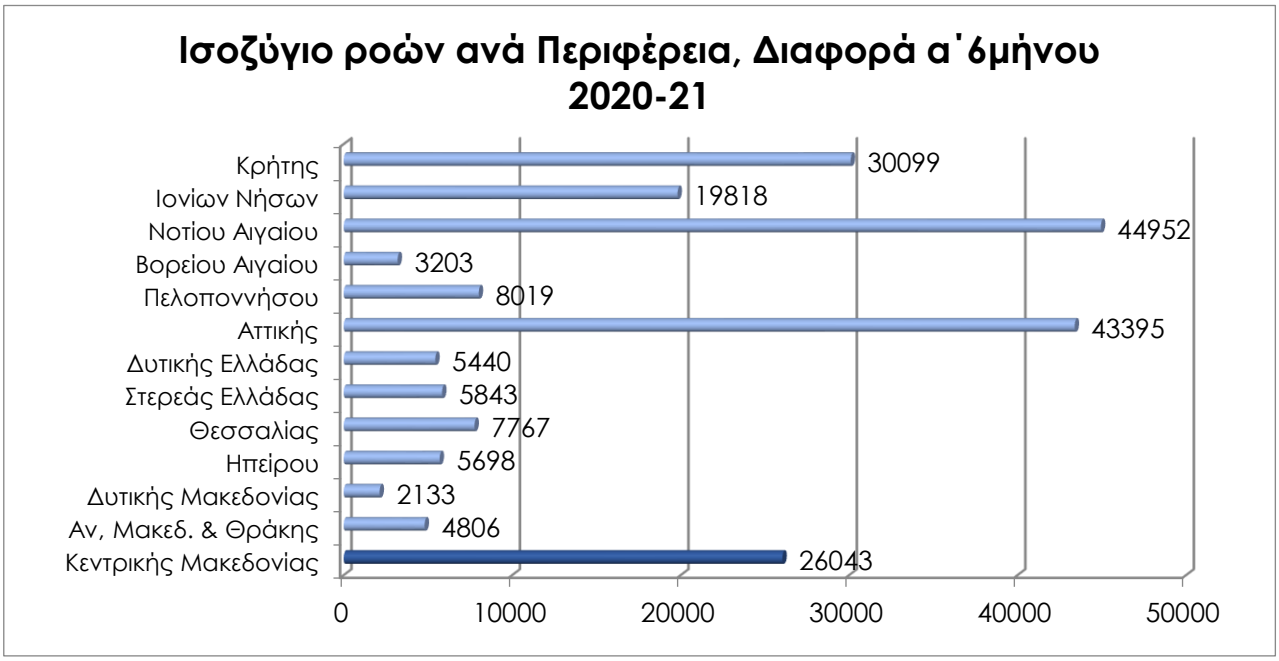
11.6. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια

Στον Πίνακα 86 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, για το α΄ 6μηνο του 2021 και συγκρίνεται με το αντίστοιχο του 2020.

Όλες οι Περιφέρειες καταγράφουν πολύ καλύτερες επιδόσεις στο ισοζύγιο του α΄6μήνου του 2021, σε σύγκριση με το αντίστοιχο του 2020, που επηρεάστηκε στο δεύτερο μισό του από τα περιοριστικά μέτρα για την πανδημία. Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 130, οι υψηλότερες θετικές διαφορές καταγράφονται στις κατ' εξοχήν τουριστικές Περιφέρειες, δηλαδή Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης, Ιονίων Νήσων, Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 86 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια- Διαφορά α΄ 6μήνου2020-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Περιφέρεια	α΄ 6μηνο 2020	α΄ 6μηνο 2021	Διαφορά
Κεντρικής Μακεδονίας	11929	37972	26043
Αν, Μακεδ. & Θράκης	4631	9437	4806
Δυτικής Μακεδονίας	-1944	189	2133
Ηπείρου	434	6132	5698
Θεσσαλίας	1665	9432	7767
Στερεάς Ελλάδας	1265	7108	5843
Δυτικής Ελλάδας	171	5611	5440
Αττικής	-19723	23672	43395
Πελοποννήσου	3587	11606	8019
Βορείου Αιγαίου	1090	4293	3203
Νοτίου Αιγαίου	21479	66431	44952
Ιονίων Νήσων	7612	27430	19818
Κρήτης	11198	41297	30099
Σύνολο	**43394**	**250610**	**207216**

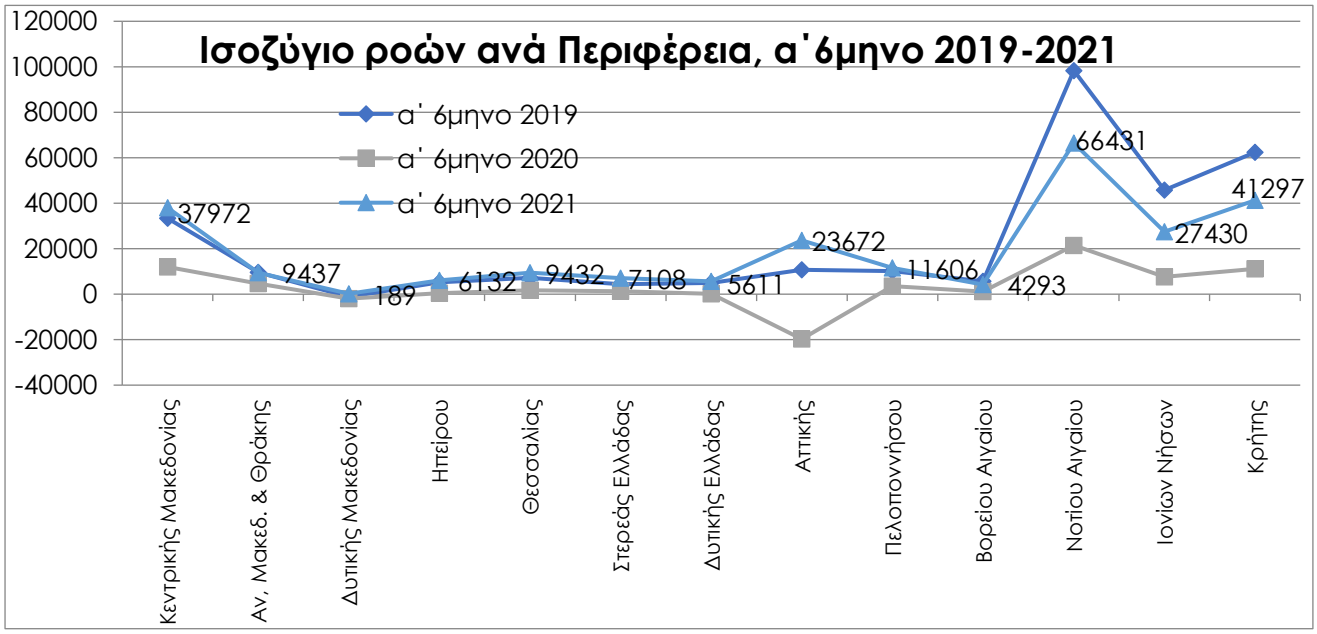
Γράφημα 130 - Ισοζύγιο ροών ανά Περιφέρεια, Διαφορά α΄6μήνου 2020-212021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Στον Πίνακα 87 και στο Γράφημα 131 αποτυπώνονται και συγκρίνονται τα ισοζύγια ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια, για την 3ετία 2019-2021. **Το συνολικό ισοζύγιο ης Χώρας για το α΄ 6μηνο του 2021 προσεγγίζει το 85% του αντίστοιχου του 2019 (δείκτης 0,85),** σηματοδοτώντας τη σταθερή επιστροφή στην κανονικότητα, ως προς την απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας.

Είναι χαρακτηριστικό, ότι οι **8 στις 13 Περιφέρειες** της Χώρας (μεταξύ των οποίων και η ΠΚΜ) **καταγράφουν κατά το 2021 υψηλότερο θετικό ισοζύγιο από το αντίστοιχο του 2019,** ενώ **στον αντίποδα, οι 3 κατεξοχήν τουριστικές Περιφέρειες** (Κρήτης, Ιονίων Νήσων, Νοτίου Αιγαίου) καταγράφουν χαμηλότερο θετικό ισοζύγιο κατά περίπου 70.000 ν.θ.ε., σε σχέση με το 2019, αποτυπώνοντας τη μερική επιφυλακτικότητα των επιχειρηματιών του τουριστικού τομέα για την τρέχουσα θερινή σεζόν (Γράφημα 131).

Πίνακας 87 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφέρεια- Σύγκριση α΄ 6μήνου2019-20212021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Περιφέρεια	α΄ 6μηνο 2019	α΄ 6μηνο 2020	α΄ 6μηνο 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	33392	11929	37972
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	9582	4631	9437
Δυτικής Μακεδονίας	-1153	-1944	189
Ηπείρου	5226	434	6132
Θεσσαλίας	7228	1665	9432
Στερεάς Ελλάδας	4364	1265	7108
Δυτικής Ελλάδας	4876	171	5611
Αττικής	10649	-19723	23672
Πελοποννήσου	10175	3587	11606
Βορείου Αιγαίου	5663	1090	4293
Νοτίου Αιγαίου	98340	21479	66431
Ιονίων Νήσων	45778	7612	27430
Κρήτης	62346	11198	41297
Σύνολο	**296466**	**43394**	**250610**
Δείκτης με βάση το 2019	**1**	**0,15**	**0,85**

Γράφημα 131 - Ισοζύγιο ροών ανά Περιφέρεια, α΄6μηνο 2019-2021 - 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.7. Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησης στον Ιδιωτικό Τομέα στην ΠΚΜ

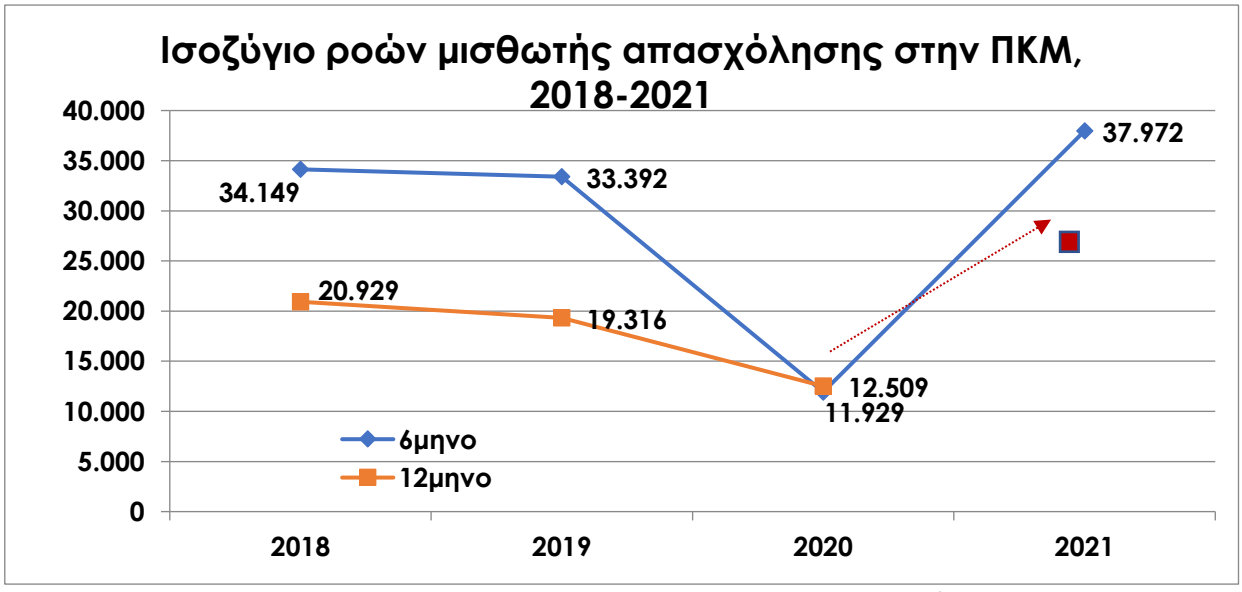
11.7.1. Σύγκριση Ισοζυγίου α΄6μήνου και 12μήνου για τα έτη 2018-2021

Όπως καταγράφεται στον Πίνακα 88, οι νέες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν κατά το **α΄6μηνο του τρέχοντος έτους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (37.972)**, ήταν **η καλύτερη επίδοση της τετραετίας,** με3.800 και πλέον ν.θ.ε. πάνω από το 2018, που ήταν μια πολύ καλή χρονιά.

Όπως αποτυπώνεται και στο Γράφημα 132, οι μεταβολές στο ισοζύγιο α΄6μήνου κατά την τριετία 2018-2020 συμπίπτουν σε μεγάλο βαθμό με τις αντίστοιχες του κάθε 12μήνου (με εξαίρεση το 'μη κανονικό' 2020). Λαμβάνοντας υπόψη τις μέχρι τώρα επιδόσεις της ΠΚΜ και το γεγονός της συνεχιζόμενης τάσης εμβολιασμού του πληθυσμού της Χώρας, **θεωρείται πολύ πιθανό η φετινή χρονιά να αποδειχθεί η καλύτερη της 4ετίας**, από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. **για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας,** το θετικό ισοζύγιο της οποίας δεν αποκλείεται να ξεπεράσει τις 25.000 (πρόβλεψη εμπειρογνωμόνων του Μηχανισμού).

Πίνακας 88 - Ισοζύγιο Ροών Μισθωτής Απασχόλησηςστην ΠΚΜ, 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Έτος	6μηνο	12μηνο
2018	34.149	20.929
2019	33.392	19.316
2020	11.929	12.509
2021	37.972	-

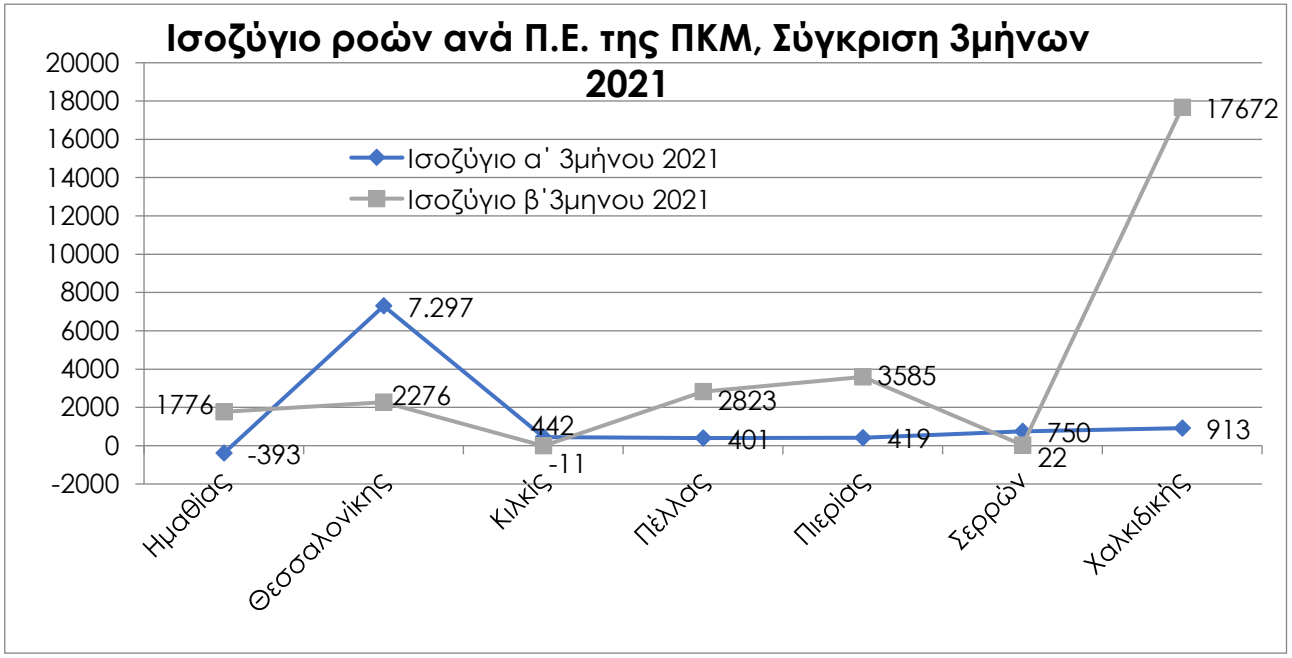
Γράφημα 132 - Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στην ΠΚΜ, 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.7.2. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ - α' και β' 3μηνα 2021

Στον παρακάτω Πίνακα 89 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΚΜ, για το α' και β'3μηνο του 2021. Όπως απεικονίζεται και στο Γράφημα 133, οι Π.Ε. Χαλκιδικής (κυρίως), Πιερίας και Πέλλας, ως κατεξοχήν τουριστικοί προορισμοί, εμφανίζουν πολύ μεγάλη αύξηση στο θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε. του β' 3μήνου, με τη Χαλκιδική να δημιουργεί το 63% των ν.θ.ε. της περιόδου.

Πίνακας 89 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ- α' & β΄3μηνο- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα	Ισοζύγιο α΄ 3μήνου 2021	Ισοζύγιο β΄3μηνου 2021
Ημαθίας	-393	1776
Θεσσαλονίκης	7.297	2276
Κιλκίς	442	-11
Πέλλας	401	2823
Πιερίας	419	3585
Σερρών	750	22
Χαλκιδικής	913	17672
Σύνολο ΠΚΜ	**9.829**	**28143**

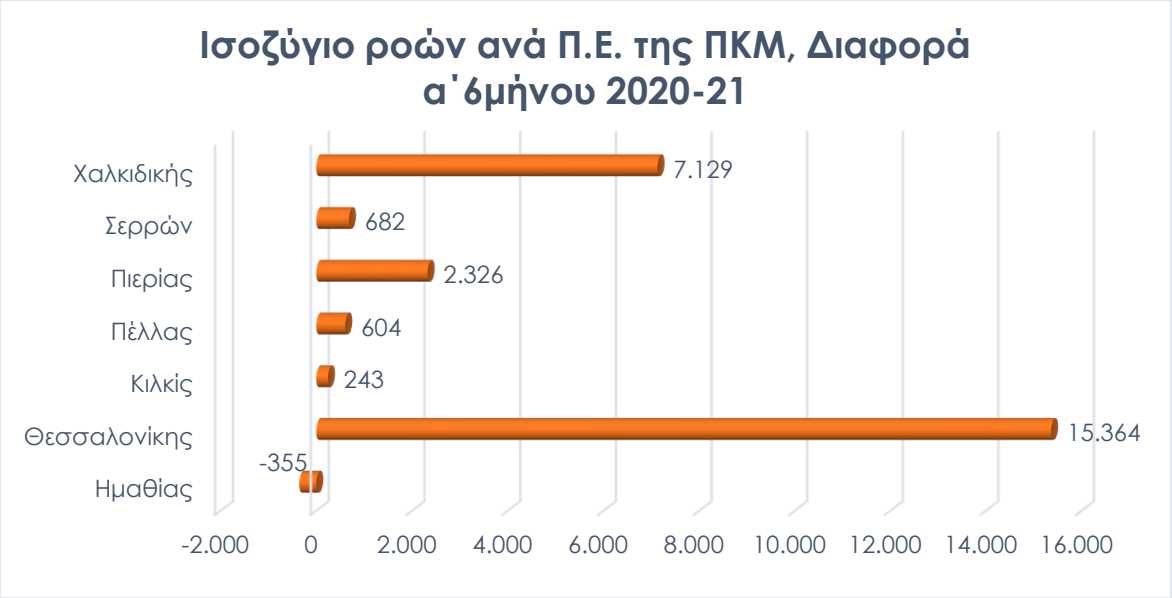
Γράφημα 133 - Ισοζύγιο ροών ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, Σύγκριση 3μήνων 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.7.3. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνων 2020-2021

Στον παρακάτω Πίνακα 90 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΚΜ, για το α΄6μηνο του 2021 και γίνεται η σύγκριση με το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2020. Παρατηρούμε ότι **το σύνολο των Π.Ε. της ΠΚΜ,** πλην της Ημαθίας, **εμφανίζουν θετική διαφορά ν.θ.ε**, σε σύγκριση με το 2020, με κορυφαίες (Γράφημα 134) τις Π.Ε. Θεσσαλονίκης (15.364 επιπλέον) και Π.Ε. Χαλκιδικής (7.129 επιπλέον).

Πίνακας 90 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνου 2020-2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2020	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2021	Διαφορά
Ημαθίας	1.738	1.383	-355
Θεσσαλονίκης	-5.791	9.573	15.364
Κιλκίς	188	431	243
Πέλλας	2.620	3.224	604
Πιερίας	1.678	4.004	2.326
Σερρών	40	722	682
Χαλκιδικής	11.456	18.585	7.129
Σύνολο ΠΚΜ	**11.929**	**37.922**	**25.993**

Γράφημα 134 - Ισοζύγιο ροών ανά Π.Ε. της ΠΚΜ, Διαφορά α΄6μήνου 2020-21 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.7.4. Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ – Σύγκριση 6μήνων τετραετίας 2018-2021

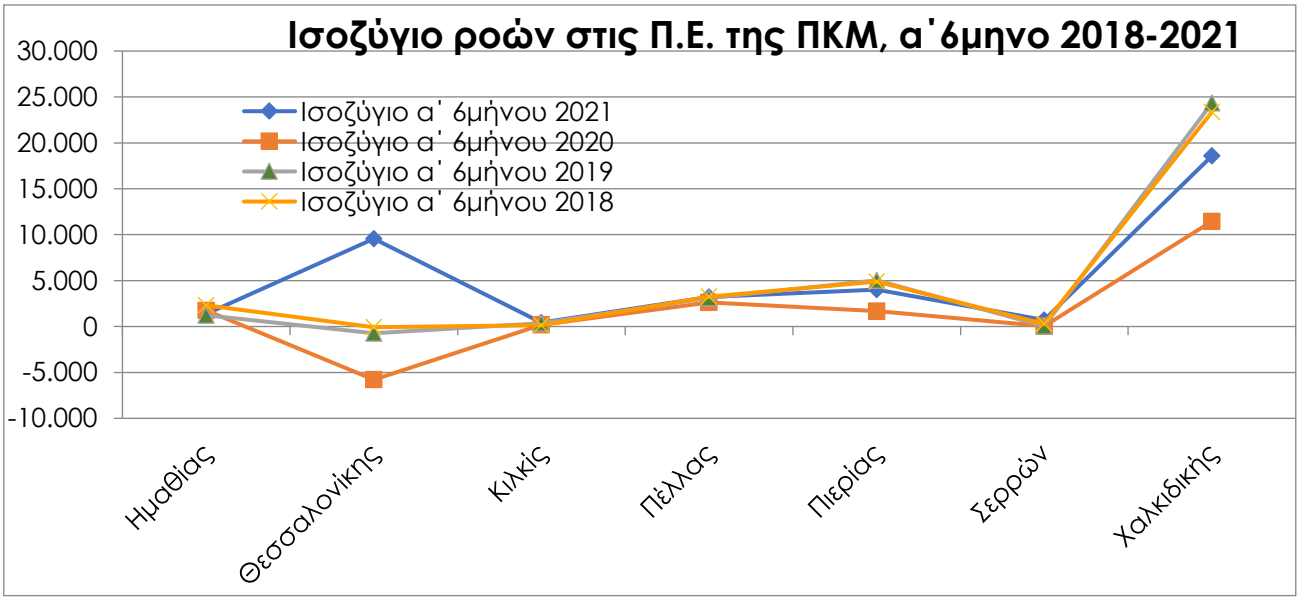
Στον Πίνακα 91 και στο Γράφημα 135 αποτυπώνεται το ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Περιφερειακή Ενότητα της ΠΚΜ, για το α΄6μηνο, για την τετραετία 2018-2021, ώστε να αναλυθούν οι τάσεις και να διερευνηθούν οι προοπτικές της απασχόλησης στην ΠΚΜ και τις 7 Π.Ε. της.

Είναι φανερό, ότι οι επιδόσεις του α΄6μήνου του 2021 (γαλάζια γραμμή) ακολουθεί τις τάσεις και σε μεγάλο βαθμό τα μεγέθη των 'κανονικών' ετών 2019 (πράσινη γραμμή) και 2018 (κίτρινη γραμμή). **Εξαιρετικά θετική διαφοροποίηση συνιστά η**

Π.Ε. Θεσσαλονίκης, που εμφανίζει θετικό ισοζύγιο 9.573 ν.θ.ε. κατά το α΄6μηνο του 2021, έναντι αρνητικών ισοζυγίων της διετίας 2018-2019. Οι πολύ καλές επιδόσεις, σε σχέση με το 2020, των Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας, οι οποίες όμως υστερούν συγκρινόμενες με τις αντίστοιχες των ετών 2018 και 2019, αντικατοπτρίζουν τον βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στον τουριστικό κλάδο κατά τη φετινή θερινή περίοδο.

Πίνακας 91 - Ισοζύγιο Ροών μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα ανά Π.Ε. της ΠΚΜ- Α' 3μηνο - - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2021	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2020	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2019	Ισοζύγιο α΄ 6μήνου 2018
Ημαθίας	1.383	1.738	1.226	2.308
Θεσσαλονίκης	9.573	-5.791	-735	-78
Κιλκίς	431	188	374	158
Πέλλας	3.224	2.620	3.116	3.234
Πιερίας	4.004	1.678	5.016	4.874
Σερρών	722	40	60	282
Χαλκιδικής	18.585	11.456	24.335	23.371
Σύνολο ΠΚΜ	**37.922**	**11.929**	**33.392**	**34.149**

Γράφημα 135 - Ισοζύγιο ροών στις Π.Ε. της ΠΚΜ, α΄6μηνο 2018-2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

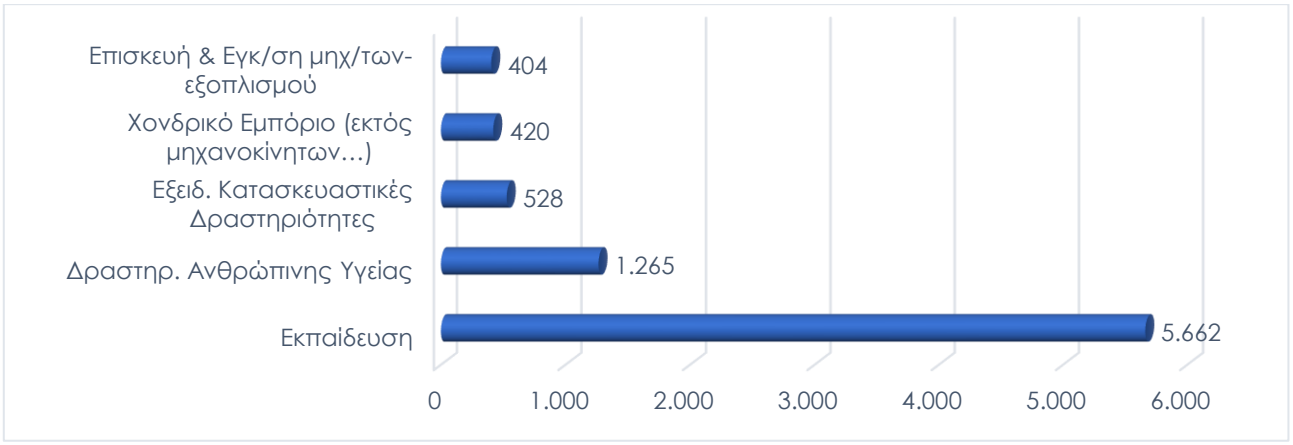
11.8. Δυναμικοί Κλάδοι και Επαγγέλματα στην Ελλάδα κατά το α΄ εξάμηνο του 2021

Στην Ενότητα που ακολουθεί απεικονίζονται οι δυναμικοί Κλάδοι και τα Επαγγέλματα **ανά μήνα, για το α΄ εξάμηνο του 2021** στο σύνολο της Χώρας, με στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων.

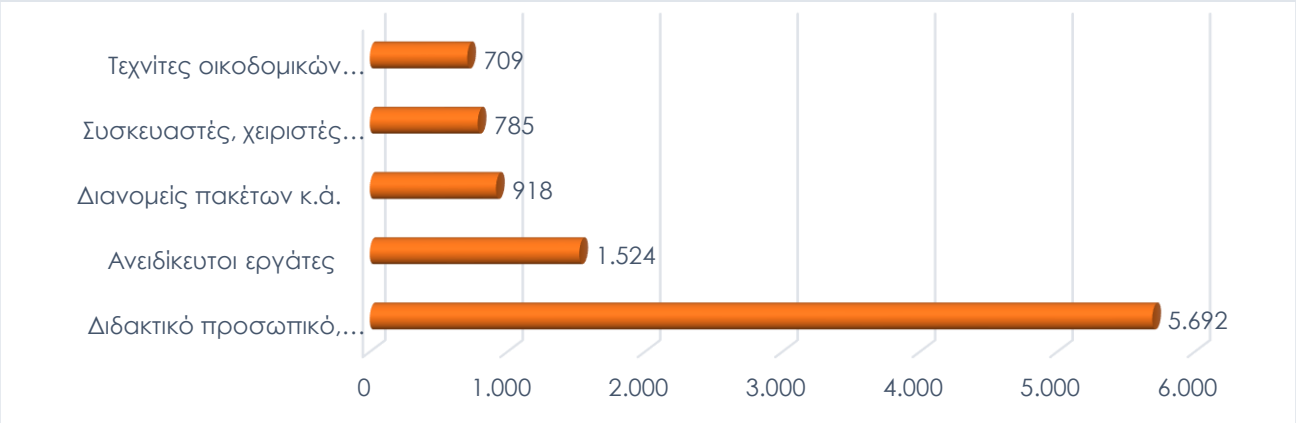
11.8.1. Ιανουάριος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 136, **ο πιο δυναμικός κλάδος**(4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν με διαφορά η ***'Εκπαίδευση'*** με 5.662 ν.θ.ε., ενώ στη 2η θέση ο κλάδος *'Δραστηριότητες Ανθρώπινης Υγείας'* με 1.265 *ν.θ.ε.*. Οι άλλοι τρείς κλάδοι που ακολουθούν σε δυναμικότητα, σηματοδοτούν τη βαθμιαία επιστροφή στην 'κανονικότητα' του Εμπορίου και των Κατασκευών.

Τα παραπάνω διαμορφώνουν τις τάσεις και στα Επαγγέλματα (2D), που αποτυπώνονται στον Γράφημα 137. **Το πιο δυναμικόεπάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Ιανουάριο, ήταν με διαφορά το ***'Διδακτικό προσωπικό, Δάσκαλοι, Καθηγητές'*** με 5.692 ν.θ.ε. και στη 2η θέση το *'Ανειδίκευτοι εργάτες'* με 1.524 ν.θ.ε.

Γράφημα 136 - Οι Κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα-Ιανουάριος 2021 - Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

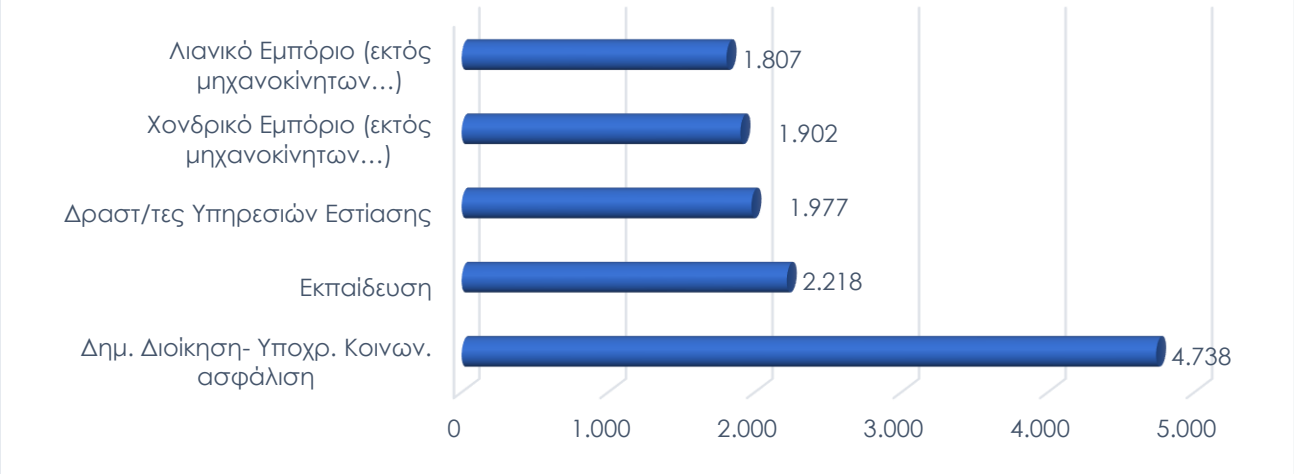

Γράφημα 137 - Τα Επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιανουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.8.2. Φεβρουάριος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 138, **ο πιο δυναμικός κλάδος**(4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν με διαφορά η ***'Δημόσια Διοίκηση - Υποχρεωτική Κοινωνωνική Ασφάλιση'*** με 4.738 ν.θ.ε., με την *'Εκπαίδευση'* (2.218 ν.θ.ε.) να παραμένει ψηλά για δεύτερο συνεχόμενο μήνα. Αξιοσημείωτες είναι αφενός η ανάκαμψη-μετά από πολλούς μήνες- του κλάδου *'Δραστ/τες Υπηρεσιών Εστίασης'* (1.977 ν.θ.ε.), αφετέρου η ενίσχυση των κλάδων *'Χονδρικό Εμπόριο'* (1.902 ν.θ.ε.) και *'Λιανικό Εμπόριο'* (1.807 ν.θ.ε.).

Τα παραπάνω διαμορφώνουν τις τάσεις και στα Επαγγέλματα (2D), που αποτυπώνονται στον Γράφημα 139. **Το πιο δυναμικόεπάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Φεβρουάριο, ήταν με διαφορά οι ***'Υπάλληλοι Γραφείου'*** (6.383 ν.θ.ε.) και ακολουθούν *'Ανειδίκευτοι εργάτες'* (3.070 ν.θ.ε.), *'Προσωπικό Καθαριότητας'* (2.715 ν.θ.ε.) και *'Διδακτικό προσωπικό, Δάσκαλοι, Καθηγητές'* με 2.174 ν.θ.ε., επαγγέλματα που -ως ένα βαθμό- κατευθύνθηκαν στον κλάδο *'Δημόσια Διοίκηση και Κοινων. Ασφάλιση'*.

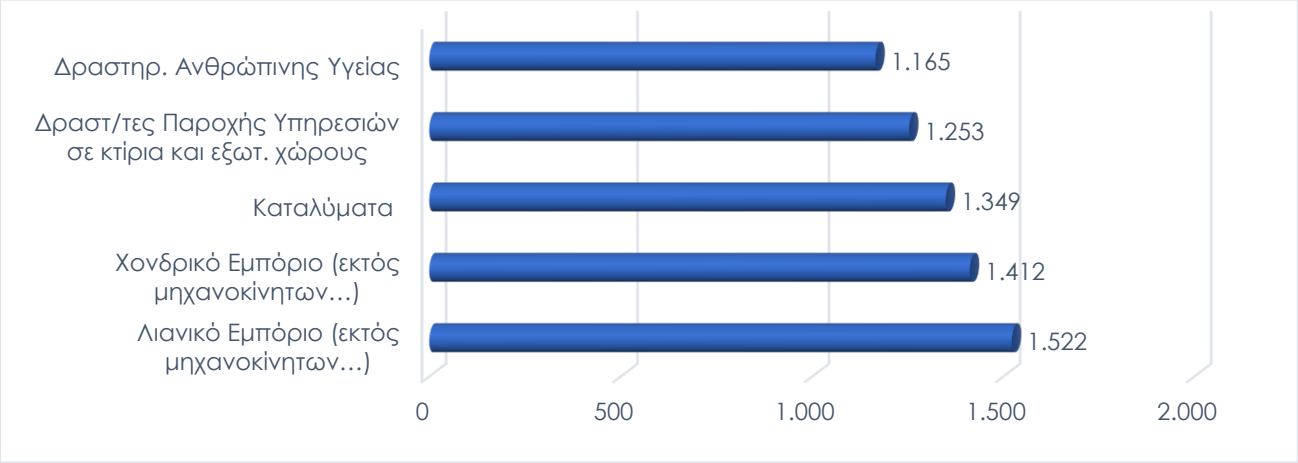
Γράφημα 138 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα- Φεβρουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Γράφημα 139 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα- Φεβρουάριος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.8.3. Μάρτιος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 140, **οι πιο δυναμικοί κλάδοι** (4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν το ***'Λιανικό Εμπόριο'*** (1.522 ν.θ.ε.) και το ***'Χονδρικό Εμπόριο'*** (1.412 ν.θ.ε.), τάση που παρατηρήθηκε και τον προηγούμενο μήνα. Αξιοσημείωτη είναι η δυναμική εμφάνιση του κλάδου 'Καταλύματα' (1.349 ν.θ.ε.), που αντανακλά την αισιοδοξία των επιχειρηματιών για μια πολύ καλύτερη τουριστική χρονιά, σε σχέση με την περυσινή.

Γράφημα 140 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Μάρτιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

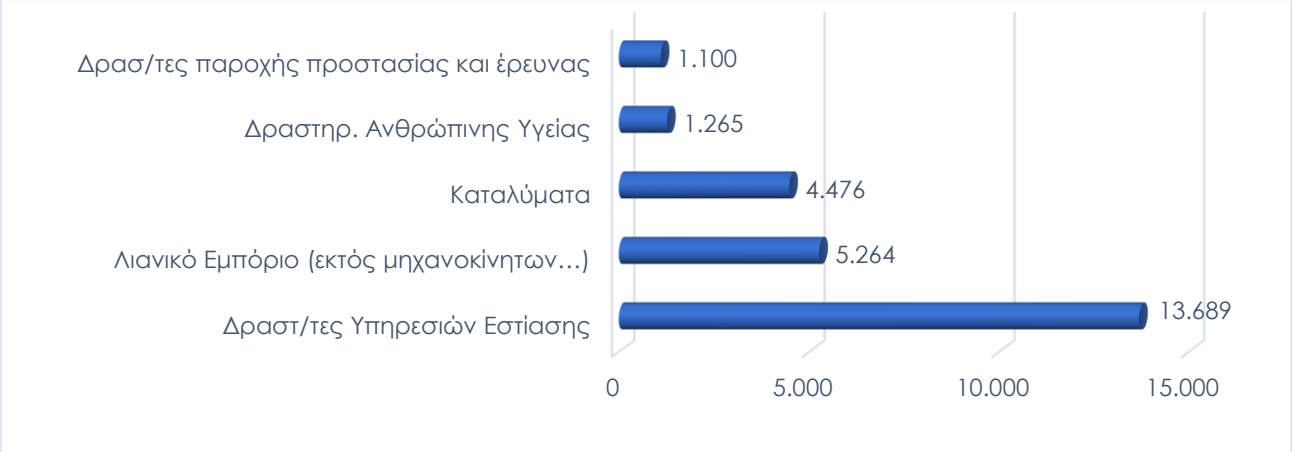
Ως προς τα Επαγγέλματα (Γράφημα 141), **το πιο δυναμικό** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Μάρτιο, ήταν για δεύτερο συνεχόμενο μήνα οι ***'Υπάλληλοι Γραφείου'*** (3.583 ν.θ.ε.) και ακολουθούν οι *'Ανειδίκευτοι εργάτες'* (3.306 ν.θ.ε.). Στην 3η θέση είναι οι *'Πωλητές'* (1.395 ν.θ.ε.), ενώ *'Προσωπικό Καθαριότητας'* και *'Διδακτικό προσωπικό, Δάσκαλοι, Καθηγητές'* παραμένουν με υψηλό δυναμισμό για έναν ακόμη μήνα.

Γράφημα 141 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα- Μάρτιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

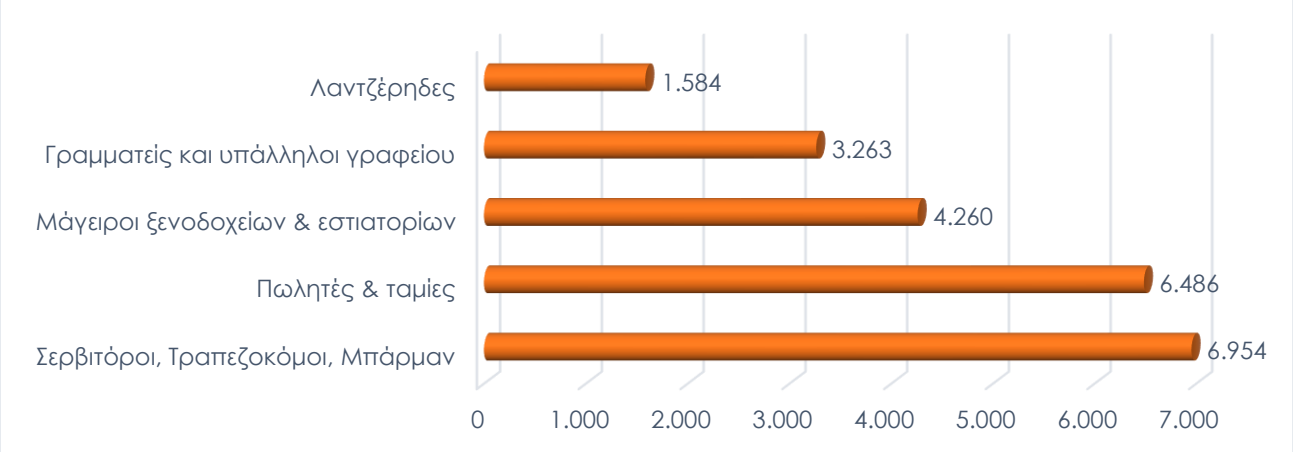
11.8.4. Απρίλιος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 142, **ο πιο δυναμικός κλάδος**(4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν με διαφορά οι ***'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης'*** με 13.689 ν.θ.ε., στη 2η θέση ο κλάδος *'Λιανικό εμπόριο'* με 5.264 ν.θ.ε. και στην 3η θέση ο κλάδος *'Καταλύματα'* με 4.476 ν.θ.ε..

Γράφημα 142 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Απρίλιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Τα παραπάνω διαμόρφωσαν τις τάσεις και στα Επαγγέλματα (2D), που αποτυπώνονται στον Γράφημα 143. **Το πιο δυναμικό επάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Απρίλιο, ήταν με διαφορά το ***'Σερβιτόροι, Τραπεζοκόμοι, Μπάρμαν'*** με 6.954 ν.θ.ε. και στη 2η θέση το ***'Πωλητές και Ταμίες'*** με 6.486 ν.θ.ε..

Γράφημα 143 - Τα Επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Απρίλιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

11.8.5. Μάιος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 145, **ο πιο δυναμικός κλάδος**(4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν με μεγάλη διαφορά ο ***'Καταλύματα'*** με 44.229 ν.θ.ε., με τις ***'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης'*** να παραμένουν ψηλά για δεύτερο συνεχόμενο μήνα με 25.480 ν.θ.ε..

Γράφημα 144 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσε- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ ων στη Χώρα - Μάιος 2021

Τα παραπάνω διαμόρφωσαν τις τάσεις και στα Επαγγέλματα (2D), που αποτυπώνονται στον Γράφημα 146. **Το πιο δυναμικό επάγγελμα** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Μάιο, ήταν με διαφορά το ***'Σερβιτόροι, Τραπεζοκόμοι, Μπάρμαν'*** με 23.129 ν.θ.ε. και το ***'Μάγειροι ξενοδοχείων & εστιατορίων'*** με 14.569 ν.θ.ε. Αξίζει να σημειωθεί ότι **και τα επτά** δυναμικά επαγγέλματα, που αποτυπώνονται στον Πίνακα 16, **σχετίζονται με τα καταλύματα και την εστίαση.**

Γράφημα 145 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Μάιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ-ΠΚΜ

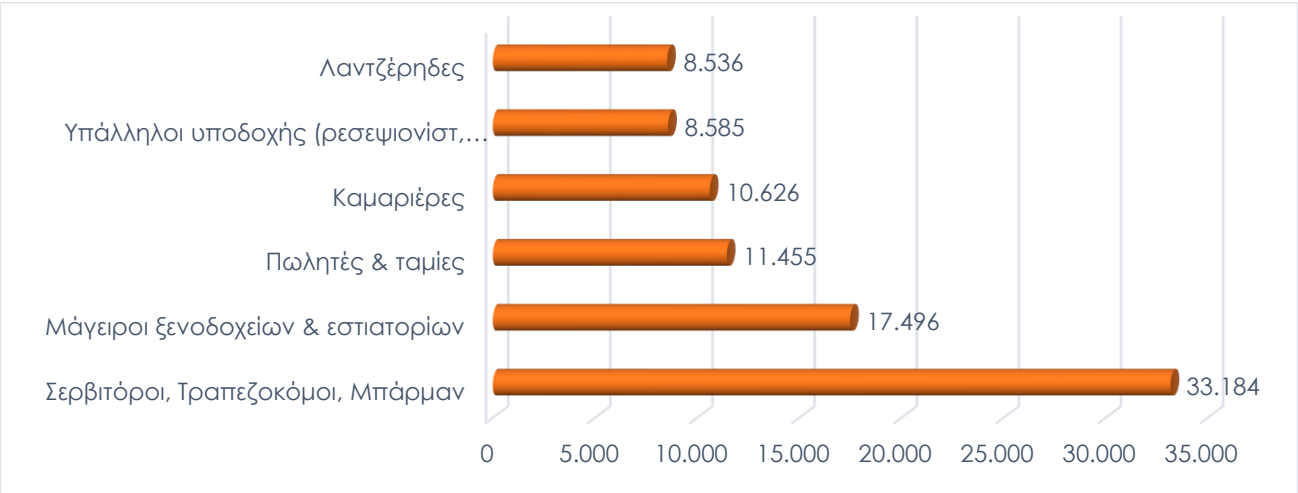
11.8.6. Ιούνιος 2021

Όπως απεικονίζεται στον Γράφημα 146, **οι πιο δυναμικοί κλάδοι** (4D) από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. τον συγκεκριμένο μήνα, ήταν και πάλι με μεγάλη διαφορά ο ***'Καταλύματα'*** με 50.157 ν.θ.ε. και ο ***'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης',*** που παραμένει υψηλά για τρίτο συνεχόμενο μήνα, με το εντυπωσιακό θετικό ισοζύγιο των 43.950 ν.θ.ε. Η τάση αυτή αντανακλά την αισιοδοξία των επιχειρηματιών για μια πολύ καλύτερη τουριστική χρονιά, σε σχέση με την περυσινή και προφανώς μετουσιώθηκε σε μεγάλο αριθμό προσλήψεων στους αντίστοιχους κλάδους.

Γράφημα 146 - Οι Κλάδοι Οικον. Δραστ/τας (4D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιούνιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Ως προς τα Επαγγέλματα (Γράφημα 147), **το πιο δυναμικό** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. κατά τον Ιούνιο, ήταν και πάλι με διαφορά το ***'Σερβιτόροι, Τραπεζοκόμοι, Μπάρμαν'*** με 33.184 ν.θ.ε. και το ***'Μάγειροι ξενοδοχείων & εστιατορίων'*** με 17.496 ν.θ.ε.**, ενώ όλα** τα δυναμικά επαγγέλματα που αποτυπώνονται στον Πίνακα 18, **σχετίζονται με τα καταλύματα και την εστίαση.**

Γράφημα 147 - Τα επαγγέλματα (2D) με τα υψηλότερα θετικά ισοζύγια προσλήψεων – απολύσεων στη Χώρα - Ιούνιος 2021- Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ / Επεξεργασία: ΠΜΔΑΑΕ- ΠΚΜ

Συμπερασματικά, κατά το α΄ 6μηνο του 2021, δημιουργήθηκαν στη Χώρα συνολικά 250.610 ν.θ.ε. (48.732 στο α΄3μηνο), έναντι ισοζυγίου 43.394 θέσεων εργασίας κατά το α΄ 6μηνο του 2020, προσεγγίζοντας το υψηλό θετικό ισοζύγιο του 2019 (296.466 ν.θ.ε.).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η σταδιακή επιστροφή στην κανονικότητα εκφράζεται με **ασυνήθιστη για την εποχή ένταση προσλήψεων πλήρους απασχόλησης,** προφανώς λόγω των γενναίων μέτρων στήριξης της απασχόλησης (Συν-Εργασία, επιδότηση εργοδοτικών εισφορών ξενοδοχείων 12μηνης λειτουργίας κ.ά.), με αποτέλεσμα **το ποσοστό των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα με πλήρη απασχόληση να αυξάνεται σημαντικά, από 48,34%** το α΄ 6μηνο του 2019(περίοδος κανονικότητας) και 50,19% του 2020 (περίοδος περιοριστικών μέτρων), **σε 59,24% το α΄ 6μηνο του 2021.**

Ως προς το **φύλο** των απασχολούμενων, δεν διαπιστώνεται κάποια αναντιστοιχία μεταξύ γυναικών και ανδρών ως προς τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας κατά το α' 6μηνο, ενώ το ίδιο παρατηρείται και **ως προς τις ηλικίες** των προσλαμβανόμενων σε νέες θέσεις εργασίας.

Η **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**, έχοντας θετικό ισοζύγιο 11.929 θέσεων κατά το αντίστοιχο περυσινό 6μηνο, εμφανίζει **πολύ υψηλό θετικό ισοζύγιο με 37.972 ν.θ.ε. κατά το α' 6μηνο του 2021,** που αποτελεί την **καλύτερη επίδοση της τετραετίας** 2018-2021 και προοιωνίζεται μια πολύ καλή χρονιά για την απασχόληση.

Ως προς τις **Περιφερειακές Ενότητες** της ΠΚΜ, **η Π.Ε. Θεσσαλονίκης εμφανίζει εξαιρετικά υψηλό για την εποχή ισοζύγιο, που υπερβαίνει κατά περίπου 10.000 ν.θ.ε.** τις αντίστοιχες επιδόσεις της στα α' 6μηνα των 'κανονικών' 2018 και 2019, ενώ οι Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας ανακάμπτουν σημαντικά, όμως υστερούν συγκρινόμενες με τις επιδόσεις του 2018 και 2019, αντικατοπτρίζοντας τον βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στον τουριστικό κλάδο, κατά τη φετινή θερινή περίοδο.

Οι κλάδοι ***'Καταλύματα'***, με περίπου 100.000 ν.θ.ε. και ***'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Εστίασης'***, με περίπου 83.000 ν.θ.ε., είναι μακράν οι δυναμικότεροι του β' 3μήνου του τρέχοντος έτους, δημιουργώντας συνολικά **το 90% περίπου των ν.θ.ε. της περιόδου.** Ως αποτέλεσμα, τα πιο δυναμικά **επαγγέλματα του β΄3μήνου** είναι το ***'Σερβιτόροι, Τραπεζοκόμοι, Μπάρμαν*** με περίπου 63.000 ν.θ.ε.**,** το ***'Μάγειροι ξενοδοχείων & εστιατορίων*** με περίπου 36.000 ν.θ.ε**.** και το '**Πωλητές & ταμίες',** με περίπου 24.500 ν.θ.ε.

Συμπερασματικά, οι έντονες επιπτώσεις της πανδημίας στην απασχόληση του 2020 αποτυπώνονται στη **διαφορά των προσλήψεων μεταξύ 2020 και 2019,** που ανέρχεται σε **-844.443 θέσεις σε όλη τη Χώρα** και ισοδυναμούν με 30% λιγότερες προσλήψεις (**για την ΠΚΜ,** η διαφορά μεταξύ 2020 και 2019 ανέρχεται σε -**125.000 προσλήψεις**).Πρόκειται στη συντριπτική τους πλειοψηφία για **θέσεις εποχιακής απασχόλησης** στον τουρισμό, την εστίαση και την ψυχαγωγία, οι οποίες συνοδεύονται από τις αντίστοιχες απολύσεις στο τέλος της σεζόν (-809.802 απολύσεις για τη Χώρα το 2020 σε σύγκριση με το 2019), με αποτέλεσμα να μην επηρεάζουν βέβαια ιδιαίτερα το 'ισοζύγιο νέων θέσεων εργασίας', όμως στην πραγματικότητα, **αποτυπώνουν τους απολεσθέντες ανθρωπομήνες απασχόλησης λόγω της πανδημίας.**

Τα παραπάνω επιβεβαιώνονται και από τα **στοιχεία των ΓΕΜΗ των Επιμελητηρίων,** σύμφωνα με τα οποία, το **ισοζύγιο των ιδρύσεων νέων επιχειρήσεων για το 2020** ήταν **θετικό κατά 23.098 επιχειρήσεις** (36.155 ιδρύσεις και 13.057 διακοπές), **έναντι 17.010 επιχειρήσεων** (39.122 ιδρύσεις και 22.112 διακοπές) **για το 2019.** Οι περίπου 9.000 λιγότερες διακοπές λειτουργίας, προφανώς δεν αποδεικνύουν τη βιωσιμότητα των συγκεκριμένων επιχειρήσεων σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς, αλλά κυρίως αντικατοπτρίζουν τις επιπτώσεις των κυβερνητικών μέτρων για τη στήριξή τους εν μέσω πανδημίας. Μέτρα όπως η μείωση των καταβαλλόμενων ενοικίων, η πληρωμή της μισθοδοσίας των εργαζομένων, η κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών, η επιστρεπτέα προκαταβολή, οι αναστολές πληρωμής φόρων και δανειακών υποχρεώσεων κ.ά., αναμφισβήτητα έδωσαν 'ανάσες' στις επιχειρήσεις, αφού προσέφεραν κάποια ρευστότητα και μετέθεσαν χρονικά τις υποχρεώσεις τους.

12. 1η Ετήσια Έρευνα Πεδίου Εργοδοτών στην ΠΚΜ, 2021

Το Παραδοτέο Π.1: **'1η Ετήσια Έρευνα Πεδίου του ΕΙΕΑΔ'** αποτελεί την πρώτη μιας σειράς τεσσάρων ερευνών πεδίου, που θα ολοκληρωθούν έως το τέλος του 2023. Η έρευνα αυτή θα γίνεται σε ετήσια βάση και αποσκοπεί στη συλλογή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, με στόχο τη διερεύνηση κρίσιμων στοιχείων της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια και την καταγραφή τάσεων, αναντιστοιχιών και προκλήσεων. Η έρευνα είχε ως βασικούς στόχους:

- την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης (ποσοτική και ποιοτική) και των μελλοντικών προοπτικών ζήτησης σε επαγγέλματα και κλάδους, στο απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό στον ιδιωτικό τομέα της ΠΚΜ,
- τη διερεύνηση των ζητούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που λείπουν ή χρειάζονται βελτίωση, μέσω προγραμμάτων δια βίου μάθησης κ.ά.,
- τη στάση των επιχειρήσεων για τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων τους
- τη διερεύνηση των επιπτώσεων των αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα.

12.1. Η ταυτότητα της Έρευνας – Το προφίλ των επιχειρήσεων

Η 1η Έρευνα Πεδίου στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ σχεδιάστηκε με επιστημονικά έγκυρη μεθοδολογία και διεξήχθη σε συνεργασία με εταιρία-τακτικό μέλος του ΣΕΔΕΑ, που τηρεί τους Κανόνες Δεοντολογίας της ESOMAR για τις δημοσκοπήσεις και την έρευνα αγοράς.

Ο πληθυσμός που συμμετείχε ανήλθε σε **704 επιχειρήσεις** (1,33% του συνολικού πληθυσμού), με τουλάχιστον έναν εργαζόμενο πλην του εργοδότη, που δραστηριοποιούνται στην Κεντρική Μακεδονία, μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων (CATI – Computer Assisted Telephone Interviewing) και βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου. (Μέγιστο Σφάλμα Δειγματοληψίας ±3,8%, με διάστημα εμπιστοσύνης 95%).

Για τη **στρωματοποίηση του δείγματος** χρησιμοποιήθηκαν ως παράμετροι **ο κλάδος δραστηριότητας** των επιχειρήσεων με διψήφια κωδικοποίηση, **το μέγεθος** τους ως προς τον αριθμό εργαζομένων και **η Περιφερειακή Ενότητα** δραστηριοποίησης τους.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, εκπονήθηκε ένα αρκετά εκτεταμένο δομημένο ερωτηματολόγιο, αφενός με ερωτήσεις κλειστού τύπου για την εξαγωγή **ποσοτικών** αποτελεσμάτων, αφετέρου με ερωτήσεις για την εξαγωγή **ποιοτικών** αποτελεσμάτων (π.χ. Ερωτήσεις 8, 14, 16, 18, 26). Η διεξαγωγή της έρευνας πεδίου (fieldwork) διήρκησε απ**ό 22 Μαρτίου έως 20 Απριλίου.**

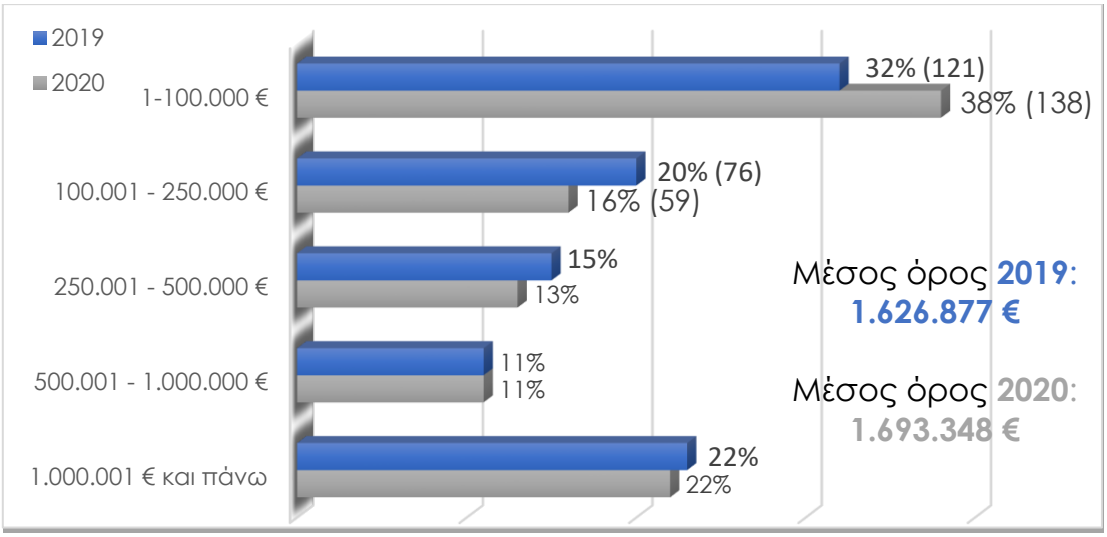
Κατά την επεξεργασία των στοιχείων έγινε ομαδοποίηση των διψήφιων κλάδων σε **τέσσερεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας**. Ως αποτέλεσμα, οι **'Υπηρεσίες'** συμμετέχουν κατά 46% στο δείγμα, το **'Εμπόριο'** 30% και η **'Μεταποίηση'** 18%. Οι **'Λοιπές'** με 5%, περιλαμβάνουν κυρίως επιχειρήσεις του κατασκευαστικού κλάδου. Το χαμηλό 1% του 'Α' γενή' (ενσωματώνεται στις 'Λοιπές'), αντανακλά τη μικρή συμμετοχή του κλάδου στη δημιουργία μισθωτής απασχόλησης.

Ως προς τη **γεωγραφική διασπορά** του δείγματος, η Π.Ε. Θεσσαλονίκης συμμετέχει κατά 66% στο δείγμα των 704 επιχειρήσεων, άλλες πέντε Π.Ε. συμμετέχουν με 6% η κάθε μία και η Π.Ε. Κιλκίς με 4% (Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, Νοέμβριος 2019).

Οι μισές περίπου (47%) δημιουργήθηκαν την τελευταία 20ετία, ενώ το 38% ιδρύθηκε από το 1981 έως το 2000. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η 1 στις 10 ιδρύθηκε πριν τουλάχιστον 50 χρόνια, δηλαδή αποτελούν επιχειρήσεις τουλάχιστον 2ης γενιάς.

Το 70% των επιχειρήσεων του δείγματος ανήκουν στις **'πολύ μικρές'** επιχειρήσεις (1-9 εργαζόμενους) **και το 24%** ανήκουν στις **'μικρές'** επιχειρήσεις, απασχολώντας 10-49 εργαζόμενους. Μόνον **το 4%,** που απασχολεί 50-249 εργαζόμενους ανήκουν στις **'μεσαίες'** επιχειρήσεις και το **1%** (>250 εργαζόμενοι) στις **'μεγάλες'.**

Ως προς τον **Κύκλο Εργασιών** τους (Γράφημα 148), περισσότερες από τις μισές (52%-54%) δηλώνουν Κ.Ε. < 250.00 και μόνο 2 στις 10 δηλώνουν Κ.Ε. > 1.000.000 ευρώ. Αξιοσημείωτο είναι ότι **ο μέσος Κ.Ε. για το 2020 εμφανίζεται κατά 50.000 ευρώ μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο του 2019** (1,693 έναντι 1,626 εκατ. ευρώ), παρά το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός πολύ μικρών και ΜΜΕ επιχειρήσεων ανέστειλαν ή περιόρισαν τη λειτουργία τους, λόγω της πανδημίας. Το 'παράδοξο' αυτό μπορεί να αποδοθεί είτε στο γεγονός ότι οι ηλεκτρονικές παραγγελίες και πληρωμές ευνόησαν σημαντικά τις πωλήσεις των μεγαλύτερων επιχειρήσεων και απεκάλυψαν εισοδήματα των μικρότερων, είτε στη φύση των αποζημιώσεων που ενθάρρυναν τη δήλωση εισοδημάτων.

Γράφημα 148 – Παρουσίαση δείγματος ανά μέγεθος επιχείρησης βάση κύκλου εργασιών

Ακολουθεί η συνοπτική παρουσίαση επιλεγμένων ευρημάτων της έρευνας, που καταγράφουν τάσεις και προοπτικές για την απασχόληση της ΠΚΜ και των Π.Ε. της.

12.2. Κενές Θέσεις στην ΠΚΜ

Όπως προαναφέρθηκε στην Ενότητα 9, σύμφωνα με τη Διεύθυνση Στατιστικών Πληθυσμού και Απασχόλησης της ΕΛΣΤΑΤ, το μέγεθος του δείγματος των επιχειρήσεων της έρευνας δεν είναι αρκετά μεγάλο ώστε να επιτρέπει την έγκυρη αποτύπωση στοιχείων σε επίπεδο Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων. Το κενό αυτό επιχειρεί να καλύψει η **1η Έρευνα Πεδίου Εργοδοτών στην ΠΚΜ**, με την αποτύπωση των κενών θέσεων εργασίας στις Π.Ε. της ΠΚΜ για το 2021 και την καταγραφή περαιτέρω ποιοτικών στοιχείων σχετικά με τους λόγους δημιουργίας τους. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι:

Το **17% των επιχειρήσεων** (117/704) **δήλωσαν κενές θέσεις** στην επιχείρησή τους. Δεδομένου ότι στις **704 επιχειρήσεις απασχολούνται 10.710 εργαζόμενοι**, οι συνολικά 265 δηλωθείσες **κενές θέσεις συνιστούν το 2,5% του συνόλου των εργαζομένων** σε αυτές. **Στην ΠΚΜ δραστηριοποιούνταν 52.543 επιχειρήσεις**, που **απασχολούσαν 320.356 εργαζόμενους (ΕΡΓΑΝΗ 2019)** και δεδομένης της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος, **εκτιμάται ότι μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου, στο σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΚΜ, υπήρχαν περίπου 8.000 κενές θέσεις εργασίας**.

Όπως αποτυπώνεται στο Γράφημα 149, οι **3 στις 10** κενές θέσεις είναι στους απασχολούμενους στην ***'παροχή υπηρεσιών και πωλητές'***, **οι 2,5 στις 10** στις θέσεις ***'εξειδικευμένοι επαγγελματίες'*** και οι **2 στις 10** στους ***'ανειδίκευτους εργάτες, χειρώνακτες κλπ.'***.

Γράφημα 149 - Παρουσίαση κενών θέσεων ΠΚΜ ανά επάγγελμα / εξειδίκευση

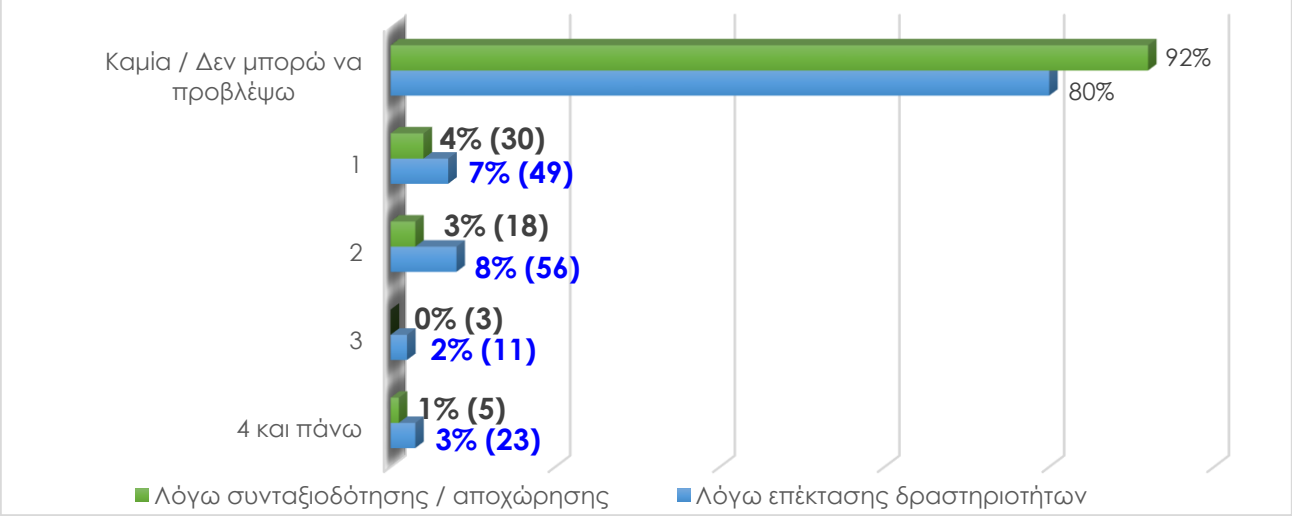
Ως κυριότερες αιτίες που οι θέσεις παραμένουν κενές:

- **Η έλλειψη ατόμων με τα απαιτούμενα προσόντα – δεξιότητες – εμπειρία** φαίνεται να είναι **η κυριότερη αιτία** για όλες τις ειδικότητες και ιδιαίτερα για τους 'εξειδικευμένους επαγγελματίες' (39% των απαντήσεων.
- Η ***'έλλειψη ατόμων που ενδιαφέρονται να κάνουν αυτό το είδος εργασίας'*** είναι η 2η κύρια αιτία για τους 'υπαλλήλους γραφείου' και 'ειδικευμένους τεχνίτες'.

Μεγάλη ήταν η συχνότητα των απαντήσεων 'Άλλο', γι' αυτό επακολούθησε περαιτέρω ποιοτική διερεύνηση της. Η επεξεργασία των αυθόρμητων απαντήσεων οδηγεί στο συμπέρασμα ότι **κύριες αιτίες μη πλήρωσης των κενών θέσεων** είναι ο μειωμένος κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων, η έλλειψη κεφαλαίου-ρευστότητας και η αβεβαιότητα λόγω της πανδημίας.

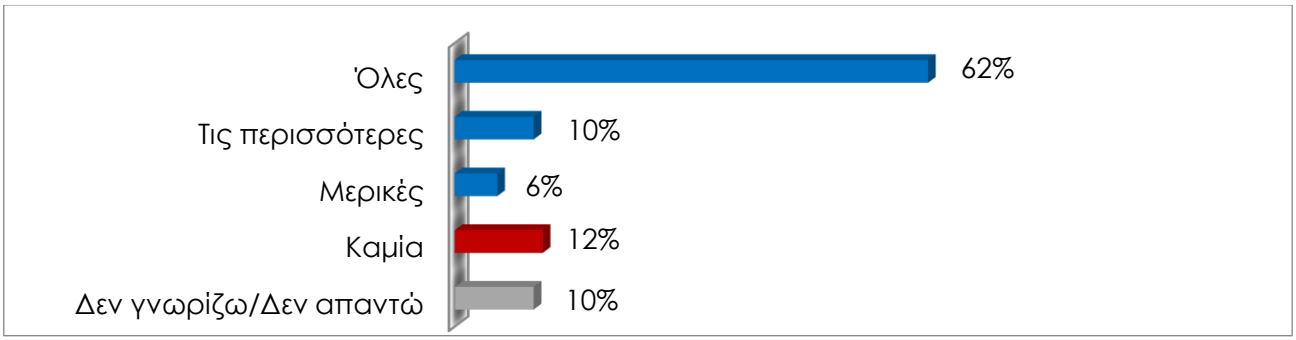
Στην ερώτηση σχετικά με τις πιθανές **θέσεις εργασίας που εκτιμούν ότι θα κενωθούν κατά το επόμενο εξάμηνο** λόγω συνταξιοδότησης/αποχώρησης ή λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων:

Οι 56 στις 704 επιχειρήσεις (8%), εκτιμούν ότι θα κενωθούν θέσεις λόγω αποχωρήσεων/συνταξιοδοτήσεων, ενώ οι **139 στις 704 επιχειρήσεις (20%)** εκτιμούν ότι το επόμενο 6μηνο **θα κενωθούν θέσεις** λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων. Στις 704 επιχειρήσεις του δείγματος απασχολούνται 10.710 εργαζόμενοι και οι 377 ν.θ.ε. που αναμένεται να δημιουργηθούν αντιστοιχούν στο 3,5% περίπου της τρέχουσας απασχόλησης στις εταιρίες αυτές. Ως αποτέλεσμα, υπολογίζεται ότι **στην ΠΚΜ**, όπου δραστηριοποιούνται **52.543 επιχειρήσεις** και απασχολούν **320.356 εργαζόμενους** (ΕΡΓΑΝΗ 2019), από τον Απρίλιο έως τα τέλη Οκτωβρίου (εξάμηνο), **θα δημιουργηθούν περίπου 11.000 νέες θέσεις εργασίας**, λόγω αναμενόμενης ανάπτυξης και επέκτασης των δραστηριοτήτων τους (Γράφημα 150).

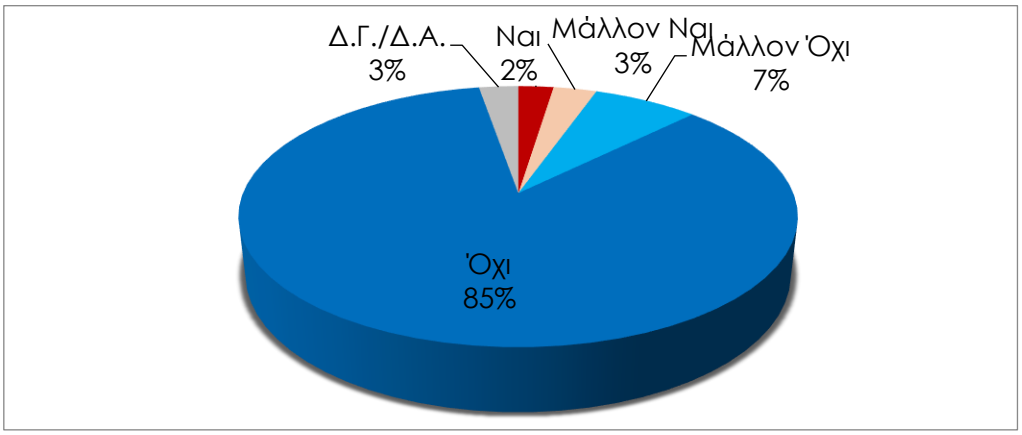
Γράφημα 150 – Εκτίμηση κένωσης θέσεων στην ΠΚΜ για το β' εξάμηνο του 2021

Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 151, οι **7 στις 10 επιχειρήσεις θα καλύψουν όλες (62%) ή τις περισσότερες (10%)** από τις κενές θέσεις, με τις **μεταποιητικές** να δείχνουν **πιο πρόθυμες** για αυτό (87%).

Γράφημα 151 - Πρόθεση κάλυψης κενών θέσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

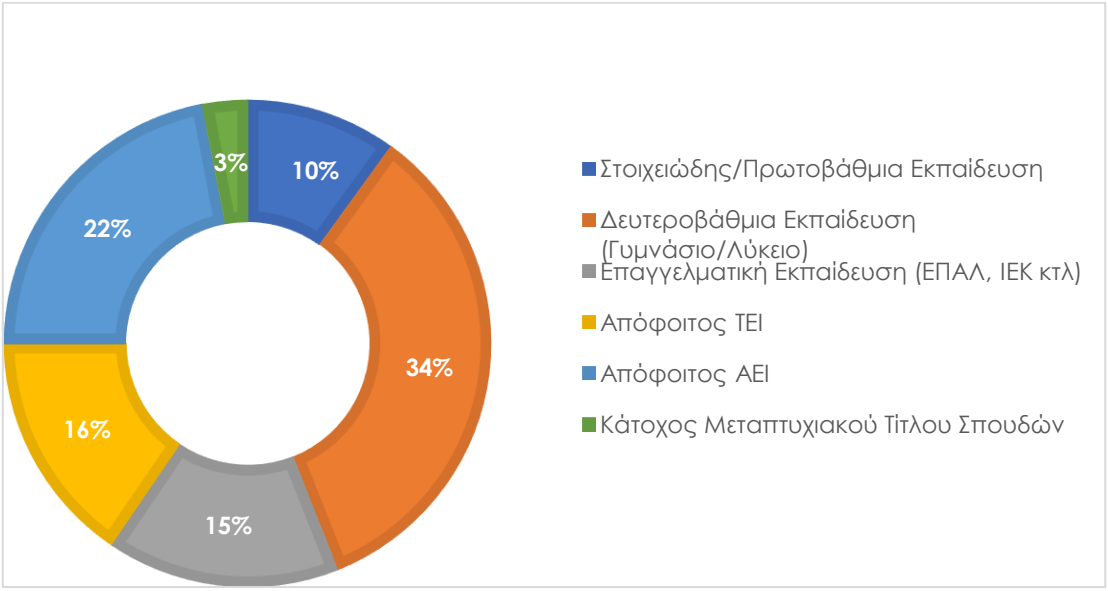
Στην ερώτηση περί πιθανών απολύσεων (Γράφημα 152), οι 9 στις 10 επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας, δεν σκοπεύουν να απολύσουν προσωπικό το επόμενο εξάμηνο.

Γράφημα 152 - Πρόθεση για απολύσεις στις επιχειρήσεις τηςΠΚΜ το β' εξάμηνο του 2021

12.3. Διερεύνηση εκπαιδευτικού επιπέδου και ζητούμενων επαγγελματικών γνώσεων/ ικανοτήτων/ δεξιοτήτων

Ένας ακόμη στόχος της Έρευνας ήταν η διερεύνηση των **ζητούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων** και δεξιοτήτων **που λείπουν ή χρειάζονται βελτίωση**, μέσω προγραμμάτων δια βίου μάθησης κ.ά. Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 153, προέκυψε ότι:

Γράφημα 153 - Ζήτηση σε ειδικευμένο προσωπικό (βάση εκπαιδευτικού επιπέδου) στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

- Μόνο το **10%** των επιχειρήσεων αναζητεί εργαζόμενους *'Στοιχειώδους/ Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης'* **για τις σημαντικότερες ειδικότητες τους**.
- Η **1 στις 3** αναζητά επίπεδο *'Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο/Λύκειο)'* και πάνω από **1 στις 3** αναζητά επίπεδο *'Αποφοίτων ΑΕΙ/ΤΕΙ'*.
- Μόνο **15,5%** των επιχειρήσεων αναζητεί εργαζόμενους με *'Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑΛ, ΙΕΚ κ.ά.)'*.
- Μόνον το **3%** των επιχειρήσεων αναζητεί *'Κάτοχο Μεταπτυχιακού Τίτλου Σπουδών'*, ενώ υπάρχει **μηδενική** ζήτηση *για 'Κάτοχο Διδακτορικού Τίτλου Σπουδών'*.
- Οι **3 στις 4** επιχειρήσεις αναζητούν κατόχους Πτυχίου ΑΕΙ/ΤΕΙ ή και Μεταπτυχιακού για *'Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη'*.
- Οι **9 στις 10** επιχειρήσεις αναζητούν κατόχους Πτυχίου ΑΕΙ/ΤΕΙ ή και Μεταπτυχιακού για *'Εξειδικευμένους Επαγγελματίες (επιστημονικές ειδικότητες)'*.
- Σχεδόν οι **6 στις 10** επιχειρήσεις αναζητούν 'Υπαλλήλους Γραφείου' με πτυχίο ΑΕΙ/ΤΕΙ.
- Οι **4 στις 10** επιχειρήσεις αναζητούν 'Ειδικευμένους τεχνίτες' με *'Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑΛ,ΙΕΚ)'*.

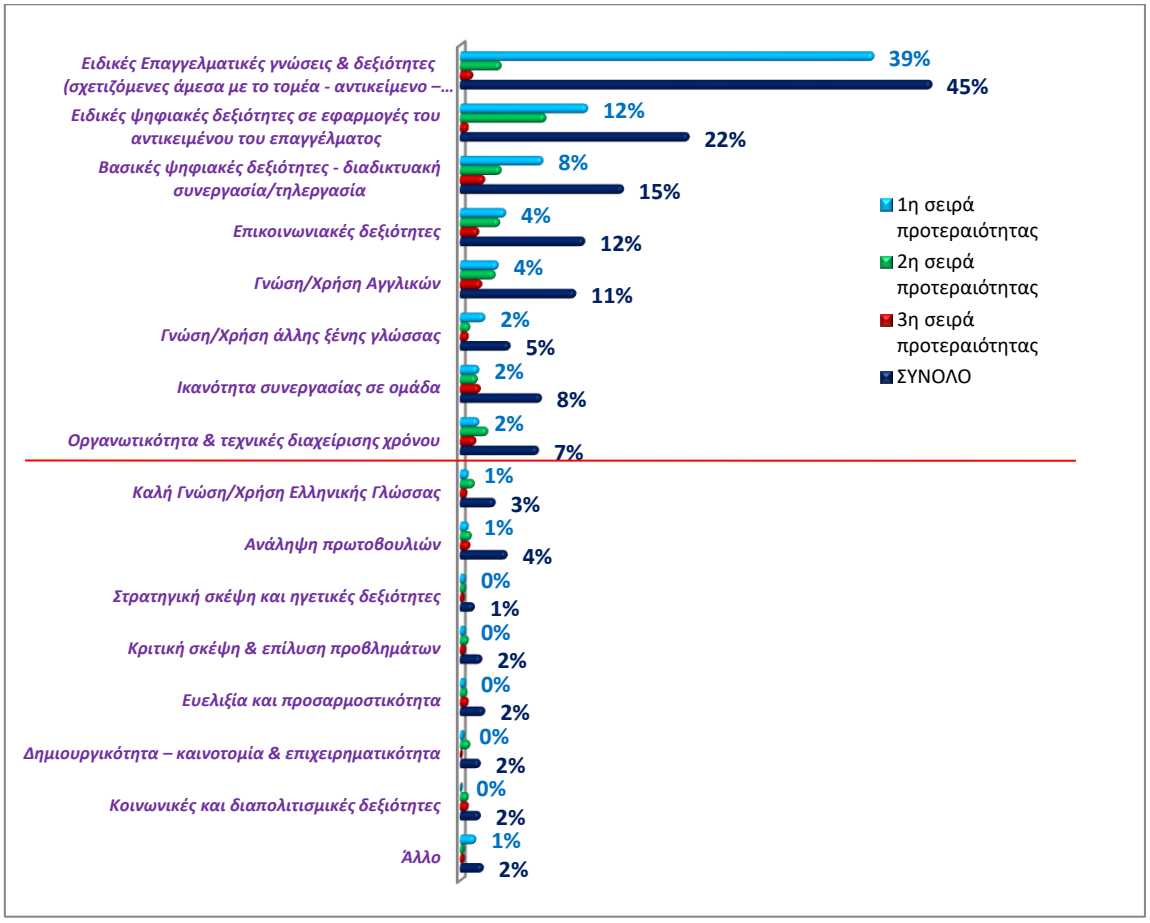
Στην ερώτηση σχετικά με τις **γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται από τους εργαζόμενους** για τις σημαντικότερες ειδικότητες των επιχειρήσεων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι *'Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες (σχετιζόμενες άμεσα με το τομέα - αντικείμενο – καθήκοντα του επαγγέλματος)'*, προέκυψε ότι οι ***'Επικοινωνιακές δεξιότητες'*** με **17%** των απαντήσεων, η ***'Γνώση/Χρήση Αγγλικών'*** με **16%** και οι ***'Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες***

σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος' με **14%**, είναι οι γνώσεις/δεξιότητες/ικανότητες με τις περισσότερες **πρώτες.**

Στην ερώτηση σχετικά με τον **βαθμό που διαθέτουν** τις παραπάνω **απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες** οι εργαζόμενοι τους, προέκυψε ότι υπάρχει μια **πολύ καλή αντιστοιχία** απαιτούμενων και διαθέσιμων προσόντων **σε 4 από τους 10** εργαζόμενους και **αρκετά καλή αντιστοιχία σε 4 από τους 10** εργαζόμενους, για τις τρεις πρώτες δηλωθείσες ως πιο σημαντικές δεξιότητες, αν και το 'Αρκετά' είναι ένδειξη ότι απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη/βελτίωση των εργαζομένων.

12.4. Η στάση των επιχειρήσεων για τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων τους

Ένας ακόμη στόχος της Έρευνας ήταν η διερεύνηση των **εκπαιδευτικών αναγκών των εργαζομένων** στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ, όπως τις αντιλαμβάνονται οι επιχειρηματίες. Όπως απεικονίζεται στο Γράφημα 154, προέκυψε ότι:

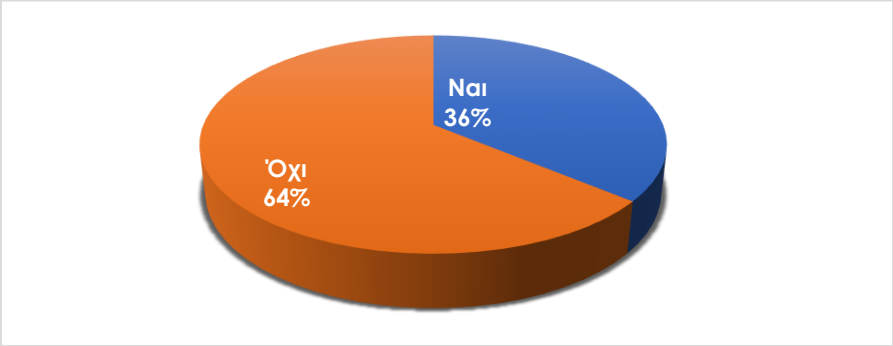

Γράφημα 154 - Ζήτηση δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

- Το 45% του πληθυσμού επιθυμούν την εκπαίδευση του προσωπικού τους σε 'Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες (σχετιζόμενες άμεσα με το τομέα - αντικείμενο – καθήκοντα του επαγγέλματος)', με το υψηλό 39% να το θεωρούν 1η προτεραιότητα.
- Το 22% του πληθυσμού επιθυμούν την εκπαίδευση του προσωπικού τους σε 'Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος', με το 12% να το θεωρούν 1η προτεραιότητα.
- Ακολουθούν οι 'Βασικές ψηφιακές δεξιότητες - διαδικτυακή συνεργασία/ τηλεργασία', με 15% του πληθυσμού να τις επιλέγει (το 8% ως 1η προτεραιότητα).
- Άλλες 5 γνώσεις /δεξιότητες/ ικανότητες που φαίνεται να προκύπτουν ως εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με τις απόψεις των επιχειρηματιών είναι (κατά σειρά συχνότητας): 'Επικοινωνιακές δεξιότητες', με 12% συνολικά, 'Γνώση/Χρήση Αγγλικών', με 11% συνολικά, 'Ικανότητα συνεργασίας σε ομάδα', με 8% συνολικά, 'Οργανωτικότητα & τεχνικές διαχείρισης χρόνου', με 7% συνολικά.

Αξιοσημείωτο είναι ότι **1 στους 4 επιχειρηματίες,** ισότιμα σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, δεν γνωρίζει ή δεν εκφέρει άποψη για τις πιθανές εκπαιδευτικές ανάγκες των εργαζομένων τους.

Στην ερώτηση για το αν **'οι εργαζόμενοι της επιχείρησης έχουν συμμετάσχει κατά την τελευταία πενταετία σε κάποιο πρόγραμμα επιδοτούμενης ή μη κατάρτισης διάρκειας τουλάχιστον 4 ωρών'**, προέκυψε (Γράφημα 155) ότι οι **2 στις 3** επιχειρήσεις **δεν έχουν συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης** την τελευταία 5ετία. Ειδικά στις Εμπορικές επιχειρήσεις οι 3 στις 4 δεν έχουν συμμετάσχει.

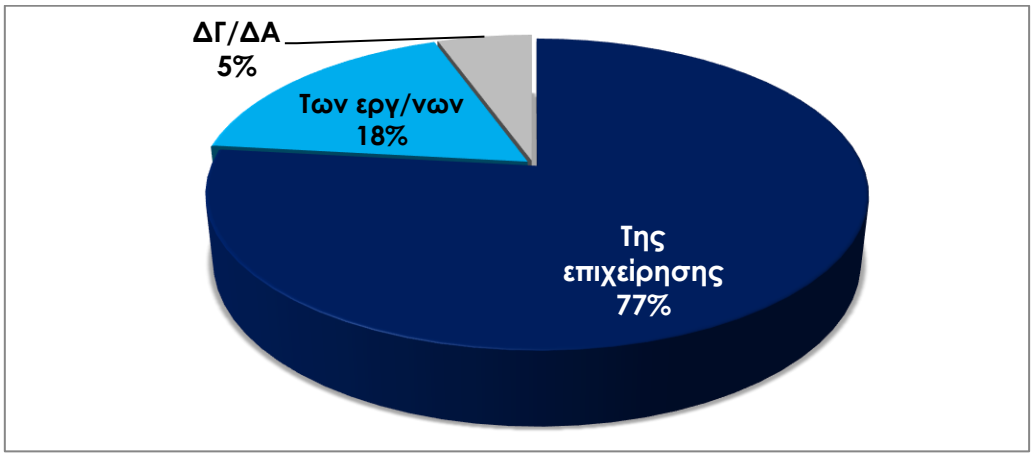

Γράφημα 155 - Συμμετοχή εργαζομένων των επιχειρήσεων της ΠΚΜ σε προγράμματα κατάρτισης

Παρατηρήθηκε **σημαντικότατη αναντιστοιχία μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων επιχειρήσεων**, αφού για επιχειρήσεις με **≤10** εργαζόμενους συμμετείχε η **1 στις 3** σε κατάρτιση, για επιχειρήσεις με **11-50** εργαζόμενους, συμμετείχε η **1 στις 2** και για επιχειρήσεις με **> 50**εργαζόμενους, συμμετείχαν οι **2 στις 3.**

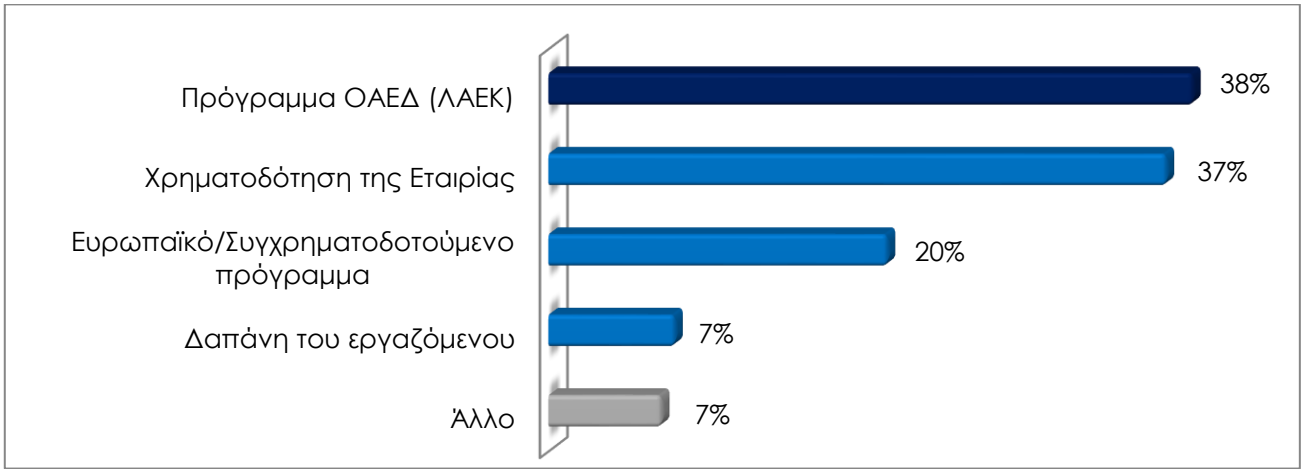
Σημαντική αναντιστοιχία παρατηρείται και **μεταξύ των Π.Ε. της ΠΚΜ**. Οι επιχειρήσεις της Π.Ε. Σερρών δηλώνουν πολύ μεγαλύτερη συμμετοχή στην κατάρτιση (1στις 2), σε αντίθεση με την Π.Ε. Χαλκιδικής όπου μόνον 1 στις 4 συμμετείχε.

Στις ερωτήσεις για το '**ποιος έχει την πρωτοβουλία των προγραμμάτων κατάρτισης**' και ποιες είναι οι **πηγές χρηματοδότησης**, προέκυψε ότι (Γράφημα 156) **σε 4 από τις 5** επιχειρήσεις, **η κατάρτιση γίνεται με πρωτοβουλία της επιχείρησης**, χωρίς ιδιαίτερη διαφοροποίηση ανά τομέα.

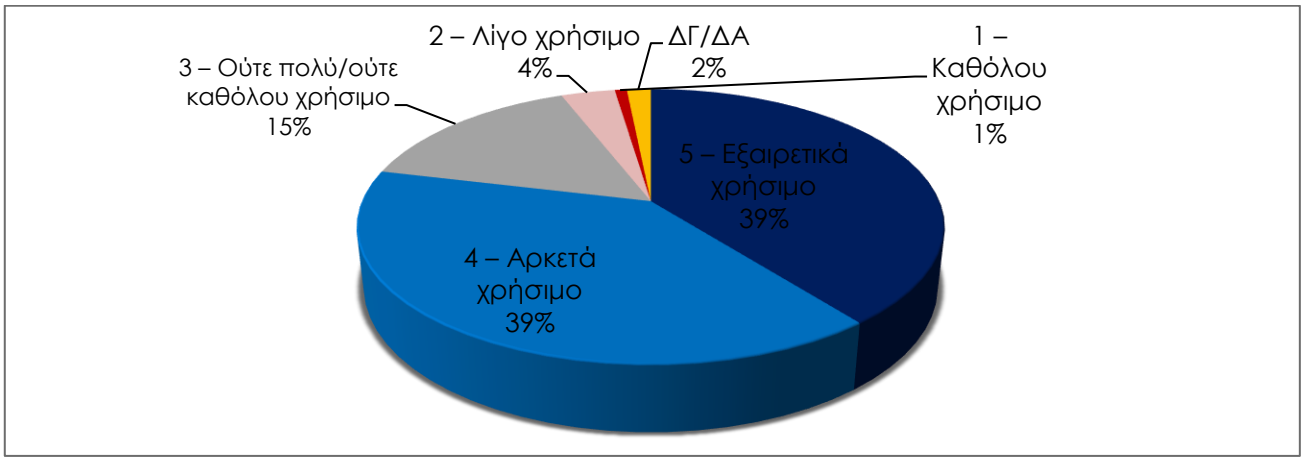
Γράφημα 156 – Πηγή χρηματοδότησης προγραμμάτων κατάρτισης εργαζομένων σε επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Η **έμμεση** (ΛΑΕΚ) και **άμεση χρηματοδότηση της επιχείρησης** είναι οι δύο σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης, στις **2 από τις 3** απαντήσεις που δόθηκαν (Γράφημα 157), στοιχείο που εξηγεί γιατί μόλις 1 στις 3 επιχειρήσεις συμμετείχαν σε κατάρτιση την τελευταία 5ετία, δεδομένης της έλλειψης ρευστότητας κατά τη διάρκεια της δεκαετούς οικονομικής κρίσης.

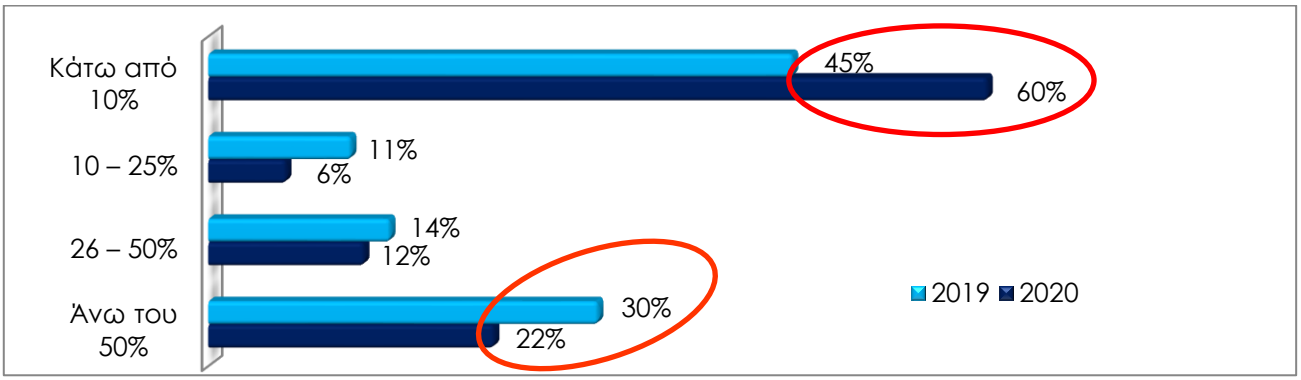
Γράφημα 157 - Κυριότερα χρηματοδοτικά εργαλεία για την κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις της ΠΚΜ

Στην ερώτηση για τη **χρησιμότητα του προγράμματος κατάρτισης που παρακολούθησαν**, οι **8 στους 10** εκπροσώπους επιχειρήσεων οι οποίες συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης, **το αξιολογούν ως εξαιρετικά ή αρκετά χρήσιμο,** ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας και μεγέθους επιχείρησης (Γράφημα 158).

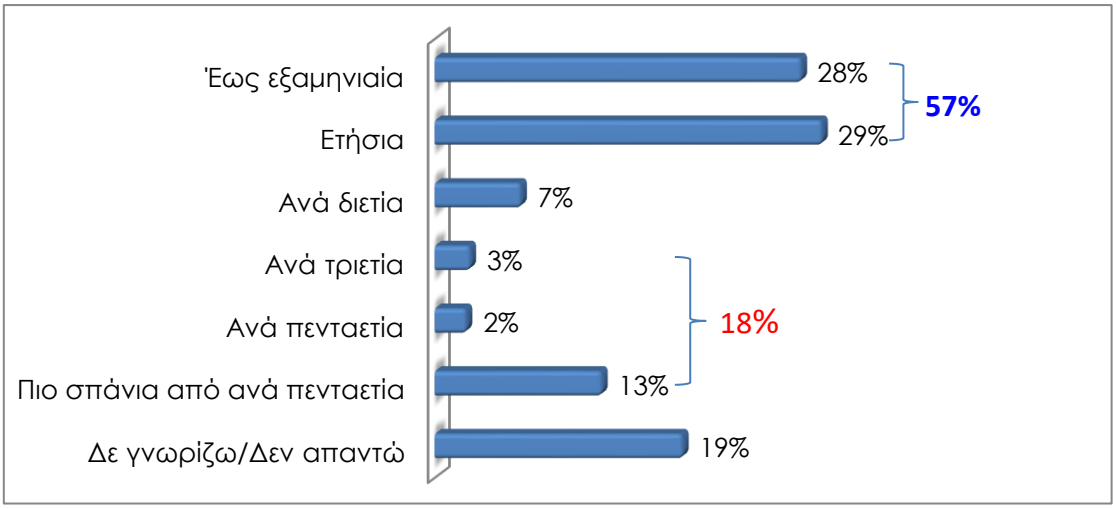
Γράφημα 158- Η άποψη των εργοδοτών στην ΠΚΜ για τη χρησιμότητα της συνεχούς κατάρτισης των εργαζομένων

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι **λιγότεροι εργαζόμενοι συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης το 2020, σε σύγκριση με το 2019** (Γράφημα 159), σε όλους τους τομείς δραστηριότητας, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που απασχολούν >50 εργαζόμενους, προφανώς λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας.

Γράφημα 159 - Συμμετοχή εργαζομένων ΠΚΜ σε προγράμματα κατάρτισης για τα έτη 2019 και 2020

Ως προς την **τακτικότητα** με την οποία οι επιχειρήσεις εξετάζουν τις **ανάγκες κατάρτισης των εργαζομένων τους**, προέκυψαν τα παρακάτω (Γράφημα 160):

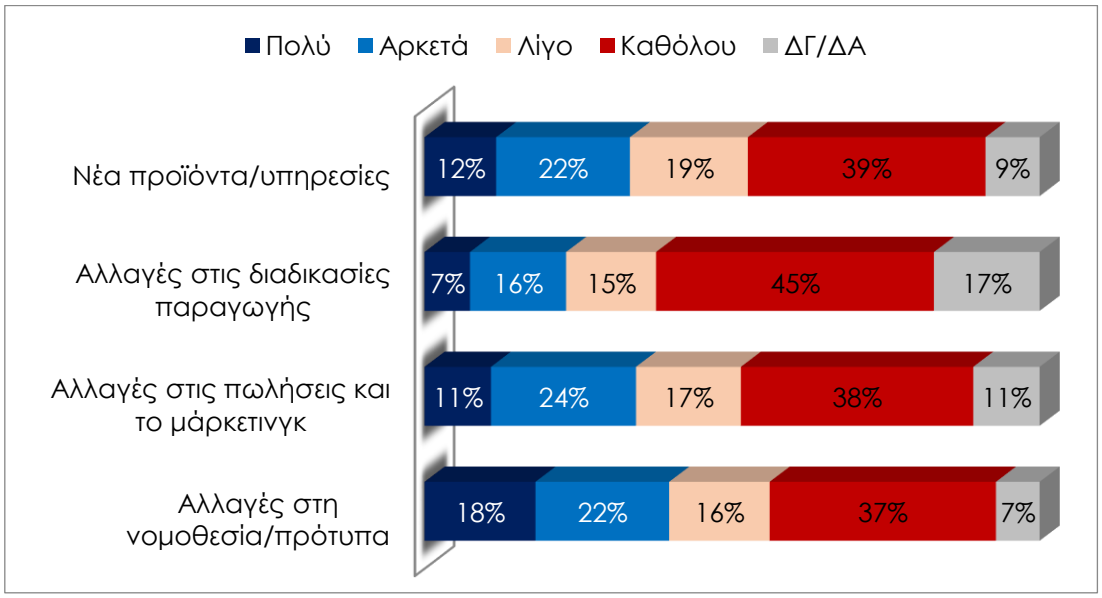
Γράφημα 160 - Συχνότητα επανεκτίμησης αναγκών κατάρτισης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ

- ✓ Οι **6 στις 10** επιχειρήσεις τις εξετάζουν **τουλάχιστον ανά έτος**, με τις **μισές** από αυτές να το κάνουν **κάθε εξάμηνο.**
- ✓ Οι **2 στις 3 ανά 3ετία και πάνω.**
- ✓ οι **8 στις 10** επιχειρήσεις με **50-249 εργαζόμενους**, εξετάζουν τις ανάγκες κατάρτισης τους **είτε ανά εξάμηνο είτε ανά έτος, έναντι 57% του συνόλου**, προφανώς λόγω δυνατότητας διατήρησης οργανωμένου τμήματος ανθρώπινου δυναμικού.

Δεδομένου ότι μόνον η **1 στις 3 επιχειρήσεις** (254 στις 704) δηλώνει ότι οι εργαζόμενοι της **έχουν συμμετάσχει κατά την τελευταία πενταετία** σε κάποιο πρόγραμμα επιδοτούμενης ή μη κατάρτισης, διάρκειας τουλάχιστον 4 ωρών, τεκμαίρεται ότι **τουλάχιστον οι μισές επιχειρήσεις που εξετάζουν ανά εξάμηνο ή ανά έτος τις εκπαιδευτικές ανάγκες των εργαζομένων τους, είτε δεν διαπιστώνουν κάποιες εκπαιδευτικές ανάγκες είτε αναβάλλουν για το μέλλον** την υλοποίηση των προγραμμάτων για την κάλυψη τους.

12.5. Διερεύνηση των επιπτώσεων των αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα των απασχολούμενων

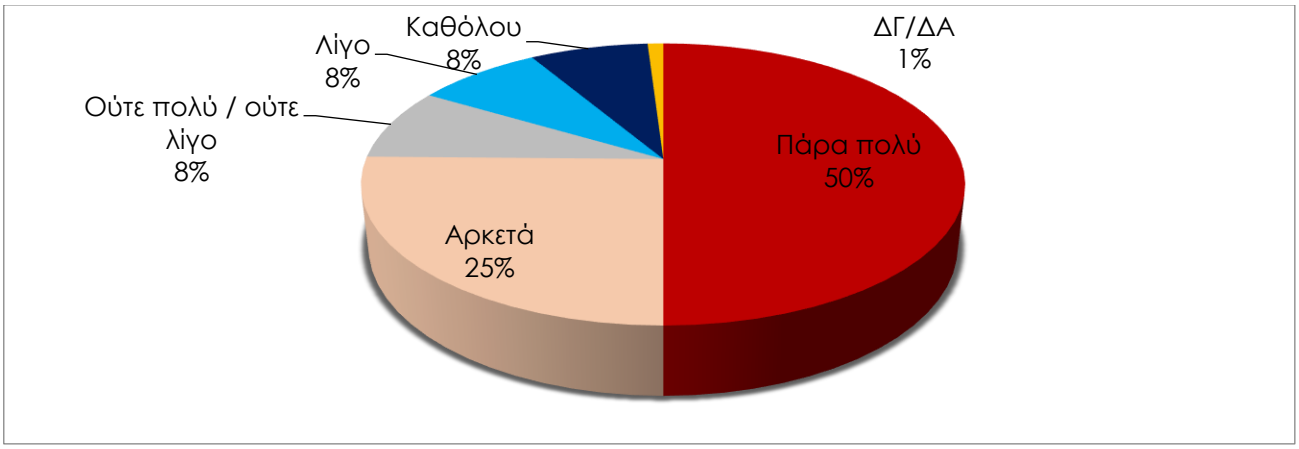
Η συγκεκριμένη ερώτηση αποσκοπούσε στη διερεύνηση αφενός των επιπτώσεων που έχουν οι αλλαγές του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στα εργασιακά καθήκοντα των επιχειρήσεων της ΠΚΜ, αφετέρου του βαθμού ευαισθησίας και προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων στις παραπάνω αλλαγές. Όπως απεικονίζεται και στο Γράφημα 161, προέκυψαν τα εξής:

Γράφημα 161 – Επιπτώσεις των αλλαγών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος τις εργασίες των επιχειρήσεων της ΠΚΜ

- ✓ Οι **αλλαγές στη νομοθεσία και στα πρότυπα** είναι ο σημαντικότερος παράγων που επηρεάζει τα εργασιακά καθήκοντα στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ (40% απάντησαν πολύ έως αρκετά), με τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις** (<10 εργαζόμενους) **να νιώθουν εντονότερα την επίδραση.**
- ✓ **1 στις 3** επιχειρήσεις επηρεάστηκαν πολύ έως αρκετά από **νέα προϊόντα και υπηρεσίες**, ισότιμα σε όλους τους τομείς δραστηριότητας.
- ✓ **1 στις 3** επιχειρήσεις επηρεάστηκαν πολύ έως αρκετά από **αλλαγές στις πωλήσεις/marketing**, με τις **εμπορικές** να επηρεάζονται εντονότερα (43%).
- ✓ **1 στις 4** επιχειρήσεις επηρεάστηκαν πολύ έως αρκετά από **αλλαγές στις διαδικασίες παραγωγής**, με τις **Μεταποιητικές** επιχειρήσεις (37% Πολύ ή Αρκετά) να δηλώνουν **περισσότερο επηρεασμένες** από τις υπόλοιπες, όπως ήταν αναμενόμενο.
- ✓ Οι **4 στις 10 επιχειρήσεις** δηλώνουν ότι **δεν επηρεάστηκαν καθόλου** τα εργασιακά καθήκοντα, από οποιαδήποτε από τις παραπάνω αλλαγές, γεγονός που εγείρει ερωτήματα σχετικά με την 'ευαισθησία' των επιχειρήσεων αυτών απέναντι στο συνεχώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον και την ικανότητα τους να προσαρμόζονται σε αυτό, δεδομένου ότι η πλειοψηφία τους (70%) ταξινομούνται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις (1-9 εργαζόμενους).

Τέλος στο ερώτημα για τον βαθμό που έχουν επηρεαστεί τα εργασιακά καθήκοντα στην επιχείρηση τους από την πανδημία και τα μέτρα που ελήφθησαν για τον περιορισμό της, προέκυψαν τα εξής (Γράφημα 162):

Γράφημα 162 - Οι επίδραση της πανδημίας στα εργασιακά καθήκοντα των επιχειρήσεων της ΠΚΜ

- ✓ Οι **2 στις 3** επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η **πανδημία** επηρέασε 'Πάρα πολύ' ή 'Αρκετά' τα εργασιακά καθήκοντα. Οι **Υπηρεσίες** φαίνεται να έχουν επηρεαστεί **πιο σοβαρά** από τους υπόλοιπους τομείς (6 στις 10 'Πάρα πολύ') και η **Μεταποίηση λιγότερο** (4 στις 10 'Πάρα πολύ')**.**
- ✓ **Οι μεγαλύτερες** επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η πανδημία τους επηρέασε **πολύ λιγότερο** σε σύγκριση με τις μικρότερες.
- ✓ **Οι Π.Ε. Πέλλας** (66% Πολύ-Αρκετά) και **Κιλκίς** (55% Πολύ-Αρκετά) φαίνεται να **επηρεάστηκαν λιγότερο** από την πανδημία (διαθέτουν πολλές μεταποιητικές επιχειρήσεις και λιγότερες Υπηρεσίες), ενώ οι **Π.Ε. Χαλκιδικής** (86% Πολύ-Αρκετά), **Πιερίας** (79% Πολύ-Αρκετά) **επηρεάστηκαν περισσότερο,** προφανώς λόγω της έντονης εξάρτησης από τον τουρισμό.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ένας παράγοντας που εκτιμάται ότι επηρέασε ως ένα βαθμό το περιεχόμενο των απαντήσεων δεν σχετίζεται με τη δειγματοληψία, αλλά με τη συγκυρία διεξαγωγής της Έρευνας πεδίου. Τον Απρίλιο και Μάιο του τρέχοντος έτους, υπήρχε μεγάλη **αβεβαιότητα ως προς τον χρόνο άρσης των περιοριστικών μέτρων, λόγω της πανδημίας** αλλά και τον βαθμό και τον τρόπο εφαρμογής τους σε ένα μεγάλο αριθμό κλάδων (εμπόριο, εστίαση, καταλύματα, ψυχαγωγία κ.ά.), που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων του δείγματος. Το γεγονός αυτό οδήγησε, αφενός σε **περισσότερες του αναμενομένου αρνήσεις για συμμετοχή στην έρευνα και παράτεινε τον χρόνο διεξαγωγής της** (το ποσοστό ανταπόκρισης ήταν 11%, ενώ συνήθως σε αντίστοιχες τηλεφωνικές έρευνες σε επιχειρήσεις κυμαίνεται μεταξύ 20%- 40%), αφετέρου σε **'συγκρατημένες' προσδοκίες και προβλέψεις ως προς τις μελλοντικές προθέσεις των εκπροσώπων των επιχειρήσεων που συμμετείχαν**, αφού μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων βρίσκονταν σε αναστολή λειτουργίας κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας (field work).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

13. Επιλεγμένα Δημογραφικά και Οικονομικά Στοιχεία

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Χώρας, συνολικής έκτασης 18.811 τ. χλμ. που απαρτίζεται από επτά Περιφερειακές Ενότητες και 38 Δήμους και είναι μακράν η δεύτερη μεγαλύτερη σε πληθυσμό στη Χώρα, με 1.882.108 κατοίκους (2011), που αντιστοιχεί στο 17,4% του συνόλου της χώρας, πίσω από την Αττική, που συγκεντρώνει το 35,4% του συνολικού πληθυσμού (3.828.434 κατ.). Η **πυκνότητα** του πληθυσμού της ανέρχεται σε **100 κατοίκους ανά τ.χλμ.**, με τη **Θεσσαλονίκη** να έχει **τριπλάσια πυκνότητα (302 κάτ.)** και τις υπόλοιπες Π.Ε. να εμφανίζουν σχετικά χαμηλή πυκνότητα, από 83 κατ./τ.χλμ η Ημαθία και η Πιερία, έως 32 κατ./τ.χλμ η Π.Ε. Κιλκίς.

Ως προς τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού, αξιοσημείωτο είναι ότι **η ΠΚΜ υπερτερεί** έναντι της Χώρας **στις ηλικίες 0-9** (10% έναντι 9,7%) **και 10-19** (10,4 έναντι 9,9%), καθώς και στην ηλικιακή ομάδα 70-79 (10% έναντι 9,4%), ενώ **υστερεί κυρίως στις παραγωγικές ομάδες 20-29 και 30-39**.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (01.01.2021), ο πληθυσμός της **εκτιμάται ότι έχει μειωθεί κατά 0,53%**, με τις μεγαλύτερες απώλειες να παρουσιάζει η **Π.Ε. Σερρών (-5,58%)** και τη σημαντικότερη αύξηση η **Πιερία με +4,29%** και η **Χαλκιδική με +2,66%.**

Ως προς την **Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ)**, **η ΠΚΜ** υπέστη σημαντική μείωση κατά **-20,4% την περίοδο 2010-2018** (από 26,8 δις σε 21,3 δις), έναντι -22% της Χώρας. **Το μερίδιο της στο ΑΠΑ της Χώρας για το 2018** ανέρχεται στο **13,7%**, αρκετά χαμηλότερο από το αντίστοιχο του πληθυσμού της που ανέρχεται στο 17,4%.

Ως προς τις Π.Ε. της, τη μεγαλύτερη μείωση για την ίδια περίοδο εμφανίζουν οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης (-22,4%), Ημαθίας (-19,8%) και Κιλκίς (-19,5%). Η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης συμβάλλει κατά 64,1%** στη συνολική ΑΠΑ της ΠΚΜ (με μερίδιο πληθυσμού 59%) , με την **Π.Ε. Σερρών** να ακολουθεί με **7%** (πληθυσμός 8,9%) και την Π.Ε. Πέλλας με 6,7% (πληθυσμός 7,3%), ενώ η **Π.Ε. Χαλκιδικής** είναι η μόνη μετά τη Θεσσαλονίκης με συμβολή στην ΑΠΑ της ΠΚΜ (**6,2%**) που ξεπερνάει το μερίδιο του πληθυσμού της (5,9%).

Το **κκ ΑΕΠ της ΠΚΜ** για το 2018 ανέρχεται σε **13.125 €** (**8η θέση** μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας) και ισοδυναμεί με το **78% της Χώρας** και το **58%** του αντίστοιχου **της Αττικής**. **Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής** είναι οι μόνες με κ.κ. ΑΕΠ **μεγαλύτερο από το μέσο όρο της ΠΚΜ** (14.273 και 13.806 € αντίστοιχα), ενώ οι Σέρρες έχουν το μικρότερο (10.251 €).

Κατά τη δεκαετία 2000-2010, το κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ αυξήθηκε κατά 46,2%, έναντι αύξησης 55,5% της Χώρας, ενώ κατά την περίοδο 2010-2018, σημείωσε περίπου την ίδια μείωση με το αντίστοιχο της Χώρας (-16,8% έναντι -17,6%).

Ως προς τις Π.Ε., **η Θεσσαλονίκης** φαίνεται να **παρακολουθεί απόλυτα τις μεταβολές του κ.κ. ΑΕΠ της ΠΚΜ**, τόσο κατά τη δεκαετία 2000-2010 (αύξηση 49,3% έναντι 46,2% της ΠΚΜ), όσο και κατά την περίοδο 2010-2018 (-18,5% έναντι -16,8% της ΠΚΜ). Πιο κερδισμένη Π.Ε. η **Σερρών** που

εμφανίζει **αύξηση κατά 37,7%** στο κ.κ. ΑΕΠ της κατά τη δεκαετία 2000-2010 και υφίσταται μια ιδιαίτερα μικρή **μείωση** κατά την περίοδο 2010-2018 (-7,6% έναντι -16,8% της ΠΚΜ). .

14. Παραγωγική Δραστηριότητα Επιχειρήσεων Ιδιωτικού Τομέα σε Χώρα και ΠΚΜ

Σύμφωνα με στοιχεία από το ΟΠΣ 'ΕΡΓΑΝΗ' στις **279.329 ιδιωτικές επιχειρήσεις** που υπέβαλαν 'καταστάσεις προσωπικού' το **2020**, εργάζονται **2.152.910 μισθωτοί** με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δηλαδή **7,7 εργαζόμενοι ανά επιχείρηση** κατά μέσο όρο (έναντι 7,5 το 2015). Από αυτές το **88,5%** απασχολεί **έως 10 εργαζόμενους** και συνολικά το **29%** των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου της Χώρας, ενώ το **10%** των επιχειρήσεων απασχολεί από 11-50 εργαζόμενους και συνολικά το **27,5%** των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου της Χώρας. **Στο υπόλοιπο 1,5% των επιχειρήσεων (4.535) απασχολείται το 43,5%** του συνόλου των εργαζομένων ιδιωτικού δικαίου.

Ως προς τον **αριθμό εργαζομένων**, η συνολική **αύξηση** από το 2015 έως το 2020 **ήταν 28,6%** (περίπου 480.000 νέοι απασχολούμενοι), ενώ **τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση και επομένως τον μεγαλύτερο δυναμισμό, από πλευράς δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας**, ανά 2ψήφιο Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας, εμφανίζουν κατά σειρά οι κλάδοι: **'Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας' με 55%** (επιπλέον 28.000 περίπου απασχολούμενοι), **'Εκπαίδευση' με 50%** (επιπλέον 33.500 περίπου απασχολούμενοι) και **'Δημ. διοίκηση & άμυνα-υποχρεωτική κοινων. ασφάλιση' με 41%** (επιπλέον 18.500 περίπου απασχολούμενοι). **Αξιοσημείωτη είναι η αρνητική μεταβολή στον κλάδο 'Καταλύματα' (-30% και απώλεια περίπου 20.000 θέσεων)**, λόγω των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας το 2020.

Ως προς τις **ώρες απασχόλησης**, περίπου οι **7 στους 10** εργαζόμενοι απασχολούνται σε πλήρες ωράριο (>35 ώρες), ενώ ο **1 στους 10** με μερική απασχόληση **21-35 ωρών**, τόσο το 2015 όσο και το 2020 και περίπου **1 στους 4** εργάζονται **20 ώρες και λιγότερο**.

Το 2020, η **ΠΚΜ** συγκεντρώνει **το 16,9% των επιχειρήσεων** της χώρας (55.238), στις οποίες απασχολείται **το 16,1% των εργαζομένων** της χώρας, ενώ στην **περιφέρεια Αττικής** συγκεντρώνεται το **39,3% των επιχειρήσεων** της χώρας και απασχολείται το **50,3% των εργαζομένων** της χώρας. Από το σύνολο των επιχειρήσεων και παραρτημάτων της ΠΚΜ, το **66%** συγκεντρώνεται στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**, απασχολώντας το **71% του συνόλου των εργαζομένων** της ΠΚΜ. Η **Π.Ε. Κιλκίς** είναι η μόνη από τις υπόλοιπες έξη Π.Ε. της οποίας η συμβολή στον αριθμό εργαζομένων της ΠΚΜ υπερέχει της αντίστοιχης στον αριθμό επιχειρήσεων, εμφανίζοντας τον υψηλότερο μέσο αριθμό εργαζομένων ανά επιχείρηση (7,2), ξεπερνώντας την Π.Ε. Θεσσαλονίκης (6,5),

Μεταξύ 2015 και 2020 προστέθηκαν περίπου 12.700 επιχειρήσεις και 80.000 εργαζόμενοι στην ΠΚΜ, με **τη μερίδα του λέοντος να κατευθύνεται στην Πέλλα**, αφού ο αριθμός εργαζομένων της ενισχύεται κατά 49% και ο αριθμός επιχειρήσεων κατά 50%, τη στιγμή που οι αντίστοιχες αυξήσεις για το σύνολο της ΠΚΜ είναι 31% και 30% αντίστοιχα.

Η επίδραση του κλάδου του Τουρισμού στο εισόδημα, την απασχόληση και το βιοτικό επίπεδο της ΠΚΜ και των Π.Ε. της είναι σημαντική. Στην **ΠΚΜ** απασχολούνται **48.442 εργαζόμενοι στον κλάδο του Τουρισμού** (Καταλύματα και Εστίαση) για το 2019, που αποτελούν το **7,6 % της περιφερειακής απασχόλησης**, η οποία ανέρχεται σε 642.691 σε εργαζόμενους. Από αυτούς,

το **6,3%** (40.255 εργαζόμενοι) απασχολούνται **στα Καταλύματα** και το **1,3%** (8.187 εργαζόμενοι) απασχολούνται στην **Εστίαση**. Κατά το διάστημα 2011-2019 υπήρξε **μικρή αύξηση των απασχολουμένων στο Κλάδο κατά 4,2%, έναντι αύξησης 29,1%** στο σύνολο της Χώρας. Ως προς τον τύπο απασχόλησης, στα **Καταλύματα** η πλήρης απασχόληση αγγίζει το απόλυτο **(98%)**, ενώ στην **Εστίαση ο 1 στους 3** (35%) εργάζεται με **μερική απασχόληση**. **Ως προς το φύλο**, ενώ το **42% του συνόλου των απασχολουμένων στην ΠΚΜ για το 2019 είναι γυναίκες**, στην **Εστίαση** διατηρείται στο **43%** και στα **Καταλύματα** ανέρχεται στο **51%**.

Ως προς το **δυναμικό** της, η ΠΚΜ διαθέτει το 12% των ξενοδοχειακών μονάδων και το 11% των ξενοδοχειακών δωματίων και κλινών της Χώρας, εκ των οποίων κλινών το 42% ανήκει στις κατηγορίες 5* και 4*, με τις Π**.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας να διαθέτουν συνολικά το 75% των ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών της ΠΚΜ**. Ως προς το δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων, η ΠΚΜ διαθέτει το 15% των μονάδων ενοικιαζόμενων δωματίων, το 16% των δωματίων και το 16% των κλινών της Χώρας, εκ των οποίων το 7% είναι κατηγορίας 4 Κλειδιών και το 13% 3Κ. **Οι Π.Ε. Χαλκιδικής και Πιερίας διαθέτουν συνολικά περίπου το 83% των μονάδων, των δωματίων και των κλινών ενοικιαζόμενων δωματίων της ΠΚΜ.**

Η ΠΚΜ συγκεντρώνει **το 17,6% του συνόλου των διανυκτερεύσεων** της Χώρας (2019), με **6 στις 10 αφίξεις** να προέρχονται από **αλλοδαπούς**. Η Π.Ε. Χαλκιδικής έχει την υψηλότερη αναλογία αφίξεων αλλοδαπών (83%), με την Πιερία να ακολουθεί με 66%. Η Π.Ε. Θεσσαλονίκης βρίσκεται σε ισορροπία αφίξεων (49% αλλοδαποί -51% ημεδαποί).

Η **Ρωσία με 11,5 διανυκτερεύσεις, η Γερμανία με 9,5 και το Ηνωμένο Βασίλειο με 8,4** είναι οι χώρες που προσφέρουν τη μεγαλύτερη διάρκεια παραμονής ανά άφιξη στην ΠΚΜ. Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 1,9 διανυκτερεύσεις και Βόρεια Μακεδονία με 2,6 διανυκτερεύσεις/άφιξη, τροφοδοτούν την Περιφέρεια με οδικό τουρισμό, κυρίως τα Σαββατοκύριακα.

Η Κύπρος με 83€, το Η.Β. με 78€ και η Ρωσία με 68€ είναι οι χώρες με την υψηλότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ. Οι γειτονικές χώρες Βουλγαρία με 34€, Σερβία με 39€ και Βόρεια Μακεδονία με 49€ είναι αυτές με τη μικρότερη μέση δαπάνη/διανυκτέρευση στην ΠΚΜ.

Ως προς την άμεση συμβολή εσόδων του τουρισμού, η ΠΚΜ βρίσκεται στην **4η θέση** της κατάταξης των Περιφερειών, με μερίδιο **12,7%** (2,98 δις) **στο σύνολο της Χώρας για το 2019**. Το **16% των εισπράξεων του εισερχομένου τουρισμού (2,25 δις)** της ΠΚΜ προήλθε από τη **Γερμανία** και ακολούθησαν η **Ρουμανία**, το **Η.Β.** και η **Σερβία με 10% η κάθε μία**.

.

15. Η Αγορά Εργασίας

Το εργατικό δυναμικό της Χώρας συνεχώς μειώνεται κάθε χρόνο, με **συνολική μείωση περίπου 177.000 ατόμων την εξαετία 2015-2020** (από 4.807,7 χιλ. σε 4.630,5 χιλ.). Αντίθετα **οι απασχολούμενοι συνεχώς αυξάνονται** συνολικά και ανά φύλο, με συνολική **αύξηση εξαετίας περίπου 265.000 ατόμων, ενώ ταυτόχρονα η διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών διευρύνεται** (από 562 χιλ. το 2015 σε 591 χιλ. το 2020), γεγονός που δείχνει ότι η σταδιακή αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα από το 2016 και μετά **ευνόησε περισσότερο επαγγέλματα που απευθύνονται κυρίως σε άνδρες απασχολούμενους.** Ως επακόλουθο, **οι άνεργοι συνεχώς μειώνονται** κάθε χρόνο συνολικά και ανά φύλο, **με συνολική μείωση εξαετίας περίπου 442.000 ατόμων**, **ενώ ταυτόχρονα η διαφορά διευρύνεται εις βάρος των γυναικών** (από 40 χιλ. το 2015 σε 55 χιλ. το 2020).

Ως προς το **επίπεδο εκπαίδευσης** του εργατικού δυναμικού της Χώρας, η σύγκριση στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011 και το 2021 δείχνει ότι **την εποχή της οικονομικής κρίσης η ανεργία έπληξε δυσανάλογα τους απασχολούμενους,** αφού οι έχοντες **απολυτήριο 3τάξιας μέσης εκπαίδευσης και χαμηλότερα,** αφενός είχαν πολύ μικρότερη από τη μέση συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό της Χώρας, αφετέρου πολύ μεγαλύτερη από τη μέση συμμετοχή στην ανεργία της, ενώ **οι κάτοχοι πτυχίου ή/και μεταπτυχιακού τίτλου επλήγησαν πολύ λιγότερο.**

Ως προς την ΠΚΜ, το '**εργατικό δυναμικό'** μειώθηκε στην 6ετία 2015-2020 κατά 28,8 χιλ. άτομα και οι '**απασχολούμενοι'** αυξήθηκαν κατά 37,8 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **αύξηση 6,3%,** έναντι 7,3% της Χώρας. Οι '**μη οικονομικά ενεργοί'** αυξήθηκαν κατά 22,2 χιλ., που αντιστοιχούν σε **μεταβολή 2,8%,** αν και στη Χώρα αυξήθηκαν μόνο 0,2%. Τέλος οι **'άνεργοι'** μειώθηκαν κατά 66 χιλ. άτομα, που αντιστοιχούν σε **μεταβολή -31,6%, έναντι του -36,9 % της Χώρας. Συνολικά, η ΠΚΜ φαίνεται να βελτιώνει τους δείκτες απασχόλησης με χαμηλότερους ρυθμούς σε σχέση με το σύνολο της Χώρας** με αποτέλεσμα, κατά το **4ο τρίμηνο του 2020, η ανεργία** να ανέρχεται στο **18,4%**, έναντι 16,3% της Χώρας, **με τη διαφορά να έχει αυξηθεί σε σχέση με το 2015** (26% έναντι 24,9% της Χώρας).

Ως προς τον δείκτη επιβάρυνσης, που υπολογίζεται διαιρώντας τον αριθμό ανέργων μιας χωρικής ενότητας με το σύνολο του πληθυσμού της και ανάγοντας το αποτέλεσμα στο 100, με μέσο **δείκτη επιβάρυνσης για την ΠΚΜ 10,7** για τον Απρίλιο 2021 (11,4 πέρυσι), **η Χαλκιδική που έχει τον μεγαλύτερο δείκτη με 12,3** (13,2 πέρυσι) **και η 2η Θεσσαλονίκη** με δείκτη 11,3 (12,0 πέρυσι), είναι **οι μόνες με επιβάρυνση μεγαλύτερη της αντίστοιχης της ΠΚΜ**, ενώ οι **Σέρρες** με δείκτη 7,9 (8,4) και το **Κιλκίς** με 8,6 (9,5) έχουν **τη μικρότερη επιβάρυνση στην ΠΚΜ.** Τα στοιχεία αυτά υπογραμμίζουν **τη σημαντική αναντιστοιχία** που υπάρχει στην απασχόληση και την ανεργία μεταξύ των Π.Ε. της ΠΚΜ.

Ως προς τη **συμβολή των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (Α10) στην απασχόληση** της **Χώρας,** ο κλάδος **Α** *'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία'* από 16% το 2000 έχει υποχωρήσει δραματικά στο 10% το 2019, σημειώνοντας **πτώση 35%**, με απώλειες περίπου 240.000 θέσεων απασχόλησης από το ιστορικά υψηλό του 2000. Στον αντίποδα, οι κλάδοι **Μ,Ν:** *'Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες'* σημειώνει εντυπωσιακή ανάπτυξη, από το 5% του 2000 (232.183

απασχολούμενοι) στο 9% του 2020 (401.373 απασχολούμενοι), με συνολική **μεταβολή 73%** την εικοσαετία 2000-2019.

Ως προς την **ΠΚΜ,** οι κλάδοι **Β,Γ,Δ,Ε** *'Ορυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση'* με **μερίδιο στην απασχόληση 16% το 2000** υποχωρεί στο **10% το 2018,** σημειώνοντας **πτώση 34%**, με **απώλειες** περίπου **38.000 θέσεων απασχόλησης** από το ιστορικά υψηλό του 2000, ενώ και ο κλάδος **Α** *'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία'* **από 18% το 2000 υποχωρεί στο 13% το 20178,** σημειώνοντας **πτώση 26%**, με **απώλειες** περίπου **33.000 θέσεων απασχόλησης** από το ιστορικά υψηλό του 2000. Στον αντίποδα, οι κλάδοι **Μ,Ν:** '*Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες*', με εντυπωσιακή ανάπτυξη από το **5% του 2000** (38.665 απασχολούμενοι) στο **9% του 2018** (64.785 απασχολούμενοι) και **συνολική μεταβολή 68%** την περίοδο 2000-2018, όπως συνέβη και στο σύνολο της Χώρας.

Οι κλάδοι Ζ, Η, Θ: 'Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές οχημάτων και μοτοσικλετών, μεταφορά και αποθήκευση, υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης' **συγκεντρώνουν με διαφορά το μεγαλύτερο μερίδιο απασχόλησης (35%) στην ΠΚΜ** για το 2018, ενώ στη **2η θέση** ακολουθούν **οι κλάδοι Ξ, Ο, Π:**'Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα', με **21%** κατά το ίδιο έτος.

Ως προς τις **νέες θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου κατά το 2020,** στο σύνολο της Χώρας δημιουργήθηκαν 93.000 ν.θ.ε., έναντι 127.644 ν.θ.ε. του 2019. Οι έντονες επιπτώσεις της πανδημίας στην απασχόληση του 2020 τεκμηριώνονται από τη διαφορά προσλήψεων από την προηγούμενη χρονιά, που ανέρχεται σε -844.443 θέσεις και ισοδυναμούν με **30% λιγότερες προσλήψεις σε σύγκριση με το 2019**. Πρόκειται στη συντριπτική τους πλειοψηφία για **θέσεις εποχιακής απασχόλησης** στον τουρισμό, την εστίαση και την ψυχαγωγία και οι οποίες συνοδεύονται από τις αντίστοιχες απολύσεις στο τέλος της σεζόν.

Η **ΠΚΜ** εμφανίζει **θετικό ισοζύγιο 12.509 ν.θ.ε. για το 2020** (6.807 λιγότερες από το 2019), ενώ στις **6 από τις 13 Περιφέρειες** της Χώρας **δημιουργήθηκαν περισσότερες ν.θ.ε. κατά το 2020 από τις αντίστοιχες του 2019**, προφανώς λόγω του μέτρου της διαθεσιμότητας (υπολογίζονται ως εργαζόμενοι) και της γενναίας επιδότησης των εργοδοτικών εισφορών. **Το σύνολο των Π.Ε. της ΠΚΜ εμφανίζουν θετικό ισοζύγιο ν.θ.ε. για το 2020** (όπως και το 2019), ενώ το **52% των ν.θ.ε. της ΠΚΜ** δημιουργήθηκαν στην **Π.Ε. Θεσσαλονίκης** (6.556 από 12.509), **έναντι 68% για το 2019** (13.121 από 19.316). Σε **3 Π.Ε. της ΠΚΜ**, δηλαδή **Ημαθίας** (514), **Κιλκίς** (483) και **Πιερίας** (211), φαίνεται να δημιουργήθηκαν περισσότερες ν.θ.ε. κατά το 2020 από τις αντίστοιχες του 2019, παρά τη μεγάλη οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία.

Ως προς την **ΠΚΜ, ο πιο δυναμικός κλάδος** από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. για το 2020, ήταν με διαφορά ο ***'Γενικές δραστηριότητες δημόσιας διοίκησης'*** με 2.531 ν.θ.ε., στη 2η θέση ο κλάδος 'Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών ή καπνού' με 1.301 *ν.θ.ε και στην 3η θέση ο κλάδος 'Νοσοκομειακές δραστηριότητες'* με 1.286ν.θ.ε.. Επιβεβαιώνεται επομένως **και στην περίπτωση της ΠΚΜ, ότι το κράτος ήταν ο βασικός δημιουργός ν.θ.ε. ιδιωτικού δικαίου, για το 2020.**

Στον αντίποδα, όπως ήταν αναμενόμενο, ο κλάδος ***'Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα'*** με -1.044 θέσεις παρουσίασε **το αρνητικότερο ισοζύγιο** προσλήψεων – απολύσεων στην ΠΚΜ, με το '*Λιανικό Εμπόριο Ενδυμάτων*' να ακολουθεί με -646 θέσεις.

Τ**ο πιο δυναμικό επάγγελμα** στην ΠΚΜ από πλευράς δημιουργίας ν.θ.ε. το 2020, ήταν το ***'Υπάλληλοι Γραφείου'* με 4.577 ν.θ.ε.,** στη 2η θέση το '*Ανειδίκευτοι εργάτες*' με 3.109 και στην 3η θέση το '*Πλανόδιοι Πωλητές, Οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.*' με 2.703 ν.θ.ε., ενώ στην 4η και 5η θέση ακολουθούν επαγγέλματα που ευνοήθηκαν από την πανδημία, όπως το '*Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού*' και το 'Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί επιστημών βιολ.& υγείας'.

Τα στοιχεία για το **α΄ εξάμηνο του 2021** δείχνουν ότι θα είναι μια πολύ καλή χρονιά για τη Χώρα και την ΠΚΜ, ως προς την απασχόληση. Στην ΠΚΜ δημιουργήθηκαν 37.972 ν.θ.ε. κατά το α΄ εξάμηνο του 2021 (11.929 το αντίστοιχο του 2020), με την Π.Ε. Χαλκιδικής να συνεισφέρει 18.585 ν.θ.ε. (11.456 το αντίστοιχο του 2020) και την Π.Ε. Θεσσαλονίκης 9.573 ν.θ.ε. (-5.791 πέρυσι).

Τέλος, πολύ σημαντικά ευρήματα για την απασχόληση στην ΠΚΜ προέκυψαν από την ολοκλήρωση της **'1η Ετήσιας Έρευνας Πεδίου'** σε 704 επιχειρήσεις της Περιφέρειας, που διεξήχθη από 22 Μαρτίου έως 20 Απριλίου, με βασικούς στόχους την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των μελλοντικών προοπτικών ζήτησης σε επαγγέλματα και κλάδους στον ιδιωτικό τομέα της ΠΚΜ, τη διερεύνηση των ζητούμενων επαγγελματικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων που λείπουν ή χρειάζονται βελτίωση και τη διερεύνηση των επιπτώσεων των αλλαγών στα εργασιακά καθήκοντα.

Το **17% των επιχειρήσεων (117/704) δήλωσαν κενές θέσεις** (265 συνολικά) στην επιχείρησή τους και δεδομένης της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος, εκτιμάται ότι μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου, **στο σύνολο των επιχειρήσεων της ΠΚΜ, υπήρχαν περίπου 8.000 κενές θέσεις εργασίας.** Οι **3 στις 10** κενές θέσεις είναι στους απασχολούμενους στην '***παροχή υπηρεσιών και πωλητές'*, οι 2,5 στις 10 *'εξειδικευμένοι επαγγελματίες'*** και οι **2 στις 10 *'ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κλπ.'*.**

Η 'έλλειψη ατόμων με τα απαιτούμενα προσόντα – δεξιότητες – εμπειρία' φαίνεται να είναι η κυριότερη αιτία μη πλήρωσης των κενών θέσεων, με την 'έλλειψη ατόμων που ενδιαφέρονται να κάνουν αυτό το είδος εργασίας', την 'έλλειψη κεφαλαίου-ρευστότητας' και την 'αβεβαιότητα λόγω της πανδημίας', να ακολουθούν.

Οι 56 στις 704 επιχειρήσεις (8%), εκτιμούν ότι το επόμενο εξάμηνο θα κενωθούν θέσεις λόγω αποχωρήσεων/συνταξιοδοτήσεων, ενώ οι 139 στις 704 επιχειρήσεις (20%) εκτιμούν ότι το επόμενο 6μηνο θα κενωθούν θέσεις λόγω επέκτασης δραστηριοτήτων. Ως αποτέλεσμα, υπολογίζεται ότι στην **ΠΚΜ, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2021 θα δημιουργηθούν περίπου 11.000 νέες θέσεις εργασίας,** λόγω αναμενόμενης ανάπτυξης και επέκτασης των δραστηριοτήτων τους. Επιπλέον, **οι 9 στις 10 επιχειρήσεις**, ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας, **δεν σκοπεύουν να απολύσουν προσωπικό το επόμενο εξάμηνο**.

Ως προς το **εκπαιδευτικό επίπεδο** των απασχολούμενων, η **1 στις 3** επιχειρήσεις αναζητά επίπεδο '*Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Γυμνάσιο/ Λύκειο)*'και πάνω από **1 στις 3** αναζητά επίπεδο '*Αποφοίτων ΑΕΙ/ΤΕΙ*'. Μόνο **15,5%** των επιχειρήσεων αναζητεί εργαζόμενους με '*Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΕΠΑΛ, ΙΕΚ κ.ά.)*'.

Ως προς τις γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται από τους εργαζόμενους για τις σημαντικότερες ειδικότητες των επιχειρήσεων, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι *'Ειδικές Επαγγελματικές γνώσεις & δεξιότητες (σχετιζόμενες άμεσα με το τομέα - αντικείμενο – καθήκοντα του επαγγέλματος)'*, προέκυψε ότι οι ***'Επικοινωνιακές δεξιότητες'*** με **17%** των απαντήσεων, η ***'Γνώση/Χρήση Αγγλικών'*** με **16%** και οι ***'Ειδικές ψηφιακές δεξιότητες σε εφαρμογές του αντικειμένου του επαγγέλματος'*** με **14%**, είναι αυτές με τις περισσότερες **πρώτες** επιλογές.

Ως προς τη **στάση των επιχειρήσεων για τη δια βίου μάθηση των εργαζομένων τους, 2 στις 3** επιχειρήσεις (3 στις 4 εμπορικές) **δεν έχουν συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης** την τελευταία 5ετία, και σε **4 από τις 5** επιχειρήσεις, **η κατάρτιση γίνεται με πρωτοβουλία της επιχείρησης**, χωρίς ιδιαίτερη διαφοροποίηση ανά τομέα.

Οι **8 στους 10** εκπροσώπους επιχειρήσεων οι οποίες συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης, **το αξιολογούν ως εξαιρετικά ή αρκετά χρήσιμο,** ανεξαρτήτως τομέα δραστηριότητας και μεγέθους επιχείρησης.

Ως προς τις **επιπτώσεις σημαντικών αλλαγών** του επιχειρηματικού περιβάλλοντος στα εργασιακά καθήκοντα των επιχειρήσεων, οι **αλλαγές στη νομοθεσία και στα πρότυπα** είναι ο σημαντικότερος παράγων που επηρεάζει τα εργασιακά καθήκοντα στις επιχειρήσεις της ΠΚΜ (40% απάντησαν πολύ έως αρκετά), με τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις** (<10 εργαζόμενους) **να νιώθουν εντονότερα την επίδραση.**

Ως προς τις **επιπτώσεις της πανδημίας στα εργασιακά καθήκοντα,** οι **2 στις 3** επιχειρήσεις δηλώνουν ότι επηρέασε 'Πάρα πολύ' ή 'Αρκετά' τα εργασιακά καθήκοντα. Οι **Υπηρεσίες** φαίνεται να έχουν επηρεαστεί **πιο σοβαρά** από τους υπόλοιπους τομείς (6 στις 10 'Πάρα πολύ') και η **Μεταποίηση λιγότερο** (4 στις 10 'Πάρα πολύ')**. Οι μεγαλύτερες** επιχειρήσεις δηλώνουν ότι η πανδημία τους επηρέασε **πολύ λιγότερο** σε σύγκριση με τις μικρότερες.

Οι Π.Ε. Πέλλας (66% Πολύ-Αρκετά) και **Κιλκίς** (55% Πολύ-Αρκετά) φαίνεται να **επηρεάστηκαν λιγότερο** από την πανδημία (διαθέτουν πολλές μεταποιητικές επιχειρήσεις και λιγότερες Υπηρεσίες), ενώ οι **Π.Ε. Χαλκιδικής** (86% Πολύ-Αρκετά), **Πιερίας** (79% Πολύ-Αρκετά) δηλώνουν ότι **επηρεάστηκαν περισσότερο,** προφανώς λόγω της έντονης εξάρτησης από τον τουρισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

'Π35: 1η Ετήσια Έκθεση ανάλυσης των τάσεων της αγοράς εργασίας στην ΠΚΜ', Παραδοτέο στο πλαίσιο του Έργου 'Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας', ΠΜΔΑΑΕ της ΚΜ, Θεσσαλονίκη, 2020.

'Τακτική Έκθεση Κατάστασης Απασχόλησης στην Ελλάδα, στις Περιφέρειες και στις Π.Ε. της ΠΚΜ: Ιανουάριος- Δεκέμβριος 2020', ΠΜΔΑΑΕ της ΚΜ, Θεσσαλονίκη, 01.02.2021.

'Τακτική Έκθεση Κατάστασης Απασχόλησης στην Ελλάδα, στις Περιφέρειες και στις Π.Ε. της ΠΚΜ: Α΄ Εξάμηνο 2021', ΠΜΔΑΑΕ της ΚΜ, Θεσσαλονίκη, 28.07.2021.

'Π1: 1η Ετήσια Έρευνα Πεδίου ΕΙΕΑΔ' Παραδοτέο στο πλαίσιο του Έργου 'Παροχή Υπηρεσιών Επιστημονικής, Ερευνητικής και Διοικητικής-Τεχνικής Υποστήριξης του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας', ΠΜΔΑΑΕ της ΚΜ, Θεσσαλονίκη, 2021.

Χαρακτηριστικά των ανέργων σύμφωνα με τα δεδομένα της εγγεγραμμένης ανεργίας του ΟΑΕΔ', ΜΔΑΑΕ – ΟΑΕΔ, Αθήνα, Ιούλιος 2021.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/07/Eiserxomenos_Tourismos_Perifereiwn_2020_A-1.pdf

https://www.statistics.gr/statistics/pop

https://www.statistics.gr/statistics/eco

https://www.statistics.gr/bussines_registries

https://www.statistics.gr/statistics/ind

https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SBR01/-

https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO01/-

https://www.statistics.gr/el/greece-in-figures

http://www.oaed.gr/statistika-stoicheia-ana-mena

http://www.oaed.gr/synkentrotika-stoicheia

http://www.oaed.gr/exameniaia-ekthese-tes-engegrammenes-anergias-kai-ton-roon-tes-misthotes-apascholeses

https://ypergasias.gov.gr/apascholisi/ektheseis-p-s-ergani/

https://lmd.eiead.gr/

https://lmd.eiead.gr/Waged-Jods-Registered-Unemployment/

https://lmd.eiead.gr/Dynamism-Analysis-BI/

https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020

https://insete.gr/wp-content/uploads/2021/07/Eiserxomenos_Tourismos_Perifereiwn_2020_A-1.pdf

https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/05/20-12_Central_Macedonia-1.pdf

https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/09/20_09_Employment_2010-2019.pdf